

**แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดชัยภูมิ
(พ.ศ. 2566 - 2570)
ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2565**

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ

กรกฎาคม 2565

คำนำ

จังหวัดชัยภูมิ โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – 2567) ภายใต้กรอบ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี นโยบายรัฐบาล นโยบายของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) และยุทธศาสตร์ตาม แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2565 ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ ภาคเอกชน ภาคประชาชนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยได้ รวบรวมข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตร และสหกรณ์ของจังหวัด และโครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของ จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดชัยภูมิแล้ว สามารถใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นกรอบการ จัดทำคำของบประมาณที่เกี่ยวข้อง และเป็นเครื่องมือในการติดตามแผนงาน โครงการพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ต่อไป ซึ่งความสำเร็จในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – 2570) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. 2565 ครั้งนี้ ได้รับความร่วมมือด้วยดีจากหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภาคเอกชน ภาคประชาชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ

กรกฎาคม 2565

สารบัญ

คำนำ	หน้า
ส่วนที่ 1 บทนำ	1-55
1. ที่มา	1
2. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์	1
2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)	2
2.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ. 2561 - 2580)	2
2.3 แผนการปฏิรูปประเทศ	6
2.4 (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	7
2.5 ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)	8
2.6 แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 – 2570	9
2.7 (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค (พ.ศ. 2566 – 2570)	13
2.8 แผนปฏิบัตินโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)	15
2.9 นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	16
2.10 นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	17
2.11 แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จังหวัดชัยภูมิ	22
2.12 โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	23
2.13 โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	30
2.13.1 โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	30
2.13.2 โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนในเมือง	33
2.14 โครงการพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม	34
2.15 ร่างแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570	37
2.16 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566 – 2570	44
2.17 แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.2566 – 2570	48
2.18 แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี จังหวัดชัยภูมิ	50
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	56 -152
1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	56

1.1 ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด	56
1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์	56
1.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ	59
1.1.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ	60
1.1.4 การใช้ที่ดิน	61
1.2 ข้อมูลด้านการปกครอง การบริหารและประชากรของจังหวัด	89
1.2.1 โครงสร้างการบริหารราชการและการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด	89
1.2.2 ประชากรและโครงสร้างประชากร ปี 2564	90
1.3 ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม	91
1.3.1 การศึกษา	91
1.3.2 การศาสนา	92
1.4 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค	92
1.4.1 การคมนาคมขนส่ง	92
1.4.2 ไฟฟ้า	95
1.4.3 การประปา	96
1.5 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด	96
1.5.1 สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป	96
1.5.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) 16 สาขา	96
1.5.3 รายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564	98
1.6 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว	100
1.6.1 แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ	100
1.6.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	100
1.7 ข้อมูลด้านแรงงาน	101
2. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	101
2.1 ครุภัณฑ์เกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตร	101
2.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร	103
2.3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	104
2.3.1 แหล่งน้ำในเขตชลประทาน	104
2.3.2 แหล่งนํ้านอกเขตชลประทาน	106
2.3.3 สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จังหวัดชัยภูมิ	107
2.3.4 แก้มลิงในจังหวัดชัยภูมิ	113
2.4 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	116
2.4.1 ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2564/ ปีเพาะปลูก 2564/2565	116

2.4.2	ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปีการผลิต 2564	117
2.4.3	ด้านการประมงของจังหวัดชัยภูมิ ปีการผลิต 2564	117
2.4.4	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	118
2.4.5	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร	118
1)	พื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ จังหวัดชัยภูมิ	118
2)	มาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านหม่อนไหม) จังหวัดชัยภูมิ	128
3)	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านพืช) จังหวัดชัยภูมิ	129
4)	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านสัตว์) จังหวัดชัยภูมิ	130
5)	มาตรฐานฟาร์ม GAP จังหวัดชัยภูมิ	130
6)	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านประมง) จังหวัดชัยภูมิ	131
7)	การรับรองมาตรฐาน GFM จังหวัดชัยภูมิ	131
2.4.6	สินค้า OTOP ของจังหวัดชัยภูมิ	132
2.4.7	โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	132
2.4.8	ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก 2565/66	133
2.5	สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	134
2.5.1	ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	134
2.5.2	กลุ่มเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ	134
2.6	วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	135
2.7	จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดชัยภูมิ	137
2.8	เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (YoungSmart Farmer) และเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model : SFM) ปี 2564	140
2.9	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดชัยภูมิ	140
2.10	ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดชัยภูมิ	142
2.11	ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์	145
2.12	ข้อมูลยางพารา	148
2.13	ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่	149
2.14	แหล่งกระจายสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ	151
ส่วนที่ 3	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	153-163
1.	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ	153
2.	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ	154
3.	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey 7-S Framework	156
4.	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	158

	5. ตารางTOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	161
ส่วนที่ 4	แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ	164-200
	1. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	164
	2. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	164
	3. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด	164
	4. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 - 2570) กับแผน 3 ระดับ	170
	5. สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570)	174
	6. ตัวชี้วัดค่าและเป้าหมายของโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ภายใต้ ประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – 2570)	196
ส่วนที่ 5	แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตร และสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด	201-219
	แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตร และสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด	196

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แผนการปฏิบัติงาน	32
ตารางที่ 2	ปริมาณฝนรวม (มิลลิเมตร) รายเดือน ปี 2556 – 2565	59
ตารางที่ 3	ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (เปอร์เซ็นต์) รายเดือน ปี 2556 – 2565	59
ตารางที่ 4	อุณหภูมิเฉลี่ย(เซลเซียส) รายเดือน ปี 2556 – 2565	60
ตารางที่ 5	การใช้ที่ดินของจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ.2562	62
ตารางที่ 6	การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)	63
ตารางที่ 7	พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของจังหวัดชัยภูมิ	63
ตารางที่ 8	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ	65
ตารางที่ 9	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว	68
ตารางที่ 10	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของอ้อยโรงงานรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ	71
ตารางที่ 11	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตอ้อยโรงงาน	75
ตารางที่ 12	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมันสำปะหลังรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ	77
ตารางที่ 13	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมันสำปะหลัง	81
ตารางที่ 14	พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง และพื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ	83
ตารางที่ 15	พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา	87
ตารางที่ 16	การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดชัยภูมิ	90
ตารางที่ 17	สถิติประชากร สถิติบ้าน จากทะเบียนบ้าน ตรวจสอบข้อมูลแยกรายพื้นที่ ระดับ จังหวัด	90
ตารางที่ 18	สถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิทุกสังกัด ปีการศึกษา 2564	91
ตารางที่ 19	ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชัยภูมิ ณ ราคาคงที่ปี 2562 จำแนกตามสาขาการผลิต	96
ตารางที่ 20	ผลิตภัณฑ์ต่อหัวและครัวเรือน	97
ตารางที่ 21	แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจังหวัดชัยภูมิ	100
ตารางที่ 22	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	100
ตารางที่ 23	ข้อมูลด้านแรงงาน	101
ตารางที่ 24	จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดชัยภูมิ	101
ตารางที่ 25	การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ	103
ตารางที่ 26	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจังหวัดชัยภูมิ	107
ตารางที่ 27	แก้มลิงในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 58 แห่ง	113

ตารางที่ 28	ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2564	116
ตารางที่ 29	ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี 2564	117
ตารางที่ 30	ด้านการประมงของจังหวัด ปี 2564	117
ตารางที่ 31	ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ปี 2564	118
ตารางที่ 32	พื้นที่ทำเกษตรข้าวอินทรีย์ จังหวัดชัยภูมิ	119
ตารางที่ 33	ทะเบียนรายชื่อกลุ่มการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ปี 2564 จังหวัดชัยภูมิ	119
ตารางที่ 34	มาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านหม่อนไหม) จังหวัดชัยภูมิ	128
ตารางที่ 35	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านพืช) จังหวัดชัยภูมิ	129
ตารางที่ 36	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านปศุสัตว์) จังหวัดชัยภูมิ	130
ตารางที่ 37	มาตรฐานฟาร์ม GAP จังหวัดชัยภูมิ	130
ตารางที่ 38	ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) (ด้านประมง) จังหวัดชัยภูมิ	131
ตารางที่ 39	มาตรฐานสัตว์/ฟาร์ม GFM จังหวัดชัยภูมิ	131
ตารางที่ 40	สินค้า OTOP จังหวัดชัยภูมิ	132
ตารางที่ 41	ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก	134
ตารางที่ 42	จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564	134
ตารางที่ 43	วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	135
ตารางที่ 44	จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดชัยภูมิ	137
ตารางที่ 45	เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model : SFM)	140
ตารางที่ 46	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดชัยภูมิ	140
ตารางที่ 47	ผู้ประกอบการมันสำปะหลัง จังหวัดชัยภูมิ	142
ตารางที่ 48	โรงงานน้ำตาล ในจังหวัดใกล้เคียง	143
ตารางที่ 49	โรงงานน้ำตาล ในจังหวัดชัยภูมิ	144
ตารางที่ 50	ผู้ประกอบการโรงสีข้าว จังหวัดชัยภูมิ	144
ตารางที่ 51	โรงฆ่าสัตว์	145
ตารางที่ 52	สถานที่ส่งมอบยางพารา	148
ตารางที่ 53	ราคายางพาราจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564	148
ตารางที่ 54	ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านพืช	149
ตารางที่ 55	ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์	150
ตารางที่ 56	ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านประมง	151
ตารางที่ 57	แหล่งกระจายสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ	151
ตารางที่ 58	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey 7-S Framework	156
ตารางที่ 59	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	158

ตารางที่ 60	ตารางTOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	161
ตารางที่ 61	สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570)	174
	บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ/งบประมาณดำเนินการ	178

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ที่มา

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 65 รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้อง และบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ประกอบกับมาตรา 72(4) รัฐพึงจัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น และมาตรา 73 รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด รวมทั้งมาตรา 75 (วรรค 3) รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

1.2 ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

1.3 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ตามแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ร่วมกันพิจารณาภารกิจของหน่วยงานที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนในแต่ละระดับ รวมทั้งนโยบายสำคัญ และสถานการณ์สภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มากำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการดำเนินงานในการขับเคลื่อนภารกิจให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนด ตลอดจนพิจารณาความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินควบคู่กับการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนปฏิบัติการฯ จะเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการกำกับ ดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิต ให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม เพื่อมุ่งสู่การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับชาติร่วมกันต่อไป

2. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด เป็นไปตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (ร่าง)

กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 - 2570 แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) นโยบายรัฐบาล นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และสหกรณ์ ดังนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)¹ มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (01) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (02) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก) (04) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (05) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (06) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

2.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ² เป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่างๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี 2580 โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด 23 ฉบับ เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 15 ฉบับ ได้แก่ (01) ความมั่นคง (03) การเกษตร (หลัก) (05) การท่องเที่ยว (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (15) พลังทาง สังคม (16)

¹ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561, ตุลาคม). ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580).

² สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562, เมษายน). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580).

เศรษฐกิจฐานราก (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (22) กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และ (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (03) การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่น และเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนาได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย 6 แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

2.2.1 แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย
- 2) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
- 3) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

2.2.2 แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- 2) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจาก สถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบ การตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิต สินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า
- 4) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการ ส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย
- 5) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและ ต่างประเทศ

เป้าหมายที่ 1 สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ 2 ผลผลิตเกษตรกรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

2.2.3 แผนย่อยเกษตรกรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาด กลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้อง กับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง
- 4) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตร ชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ 1 สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ 2 วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบล เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

2.2.4 แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการ แปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง
- 2) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และ ภูมิ ปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร
- 3) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูป
- 4) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

2.2.5 แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

- 1) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

2) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

3) สนับสนุนและส่งเสริมการทำการระบบฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ 1 สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ 2 ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

2.2.6 แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

2) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหารและผลกระทบ

3) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

4) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

5) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

6) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

7) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

8) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ 1 ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ 2 สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

2.3 แผนการปฏิรูปประเทศ³ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีประเด็นขับเคลื่อนการปฏิรูปที่สำคัญ โดยสรุปใน 6 มิติ ได้แก่ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ การสร้างสังคมและชุมชนที่เข้มแข็ง การฟื้นฟูและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสร้างประสิทธิภาพและความโปร่งใสในกระบวนการทำงานของภาครัฐ และการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศมี 13 ฉบับ มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 5 ฉบับ ได้แก่ (2) การบริหารราชการแผ่นดิน (3) กฎหมาย (5) เศรษฐกิจ (หลัก) (6) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (7) สาธารณสุข ในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ มีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคมและปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศตามหลักแนวคิดการบริหารงานคุณภาพที่มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และลดความเหลื่อมล้ำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 5 กิจกรรม ประกอบด้วย

³ ประกาศ นร. เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง). (2564, 25 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 44 ง.

- 1) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- 2) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
- 3) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
- 4) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค
- 5) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้กำลังคนในระบบมีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และได้รับการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น บุคลากรในภาคเกษตรกรรม ภาคการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

2.4 (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)⁴ มุ่งหมายที่จะเร่งเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับความท้าทายที่อาจส่งผลกระทบต่อทุนแรงและเสริมสร้างความสามารถในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและทันทั่วทั้ง การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ **พลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน”** ซึ่งหมายถึงการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้าพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้น เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายหลักไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจนในลักษณะของวาระการพัฒนา (Agenda) ที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วนในการผลักดันการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนด **หมุดหมายการพัฒนา จำนวน 13 ประการ** ซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อสะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” และการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 โดยมีหมุดหมายที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 11 หมุดหมาย ได้แก่

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน โดยเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และการท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค โดยทำให้ประเทศไทยเป็นประตูการค้าและการลงทุน เป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และเป็นศูนย์กลางคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค

⁴ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564, ตุลาคม). (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570).

หมวดหมู่ที่ 6 ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก โดยมูลค่าเศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

หมวดหมู่ที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ของ SME SME มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถ Scale up และปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ SME สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิภาพจากภาครัฐ

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

หมวดหมู่ที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม และคนไทยทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

หมวดหมู่ที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการลดความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันและการฟื้นตัวจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

หมวดหมู่ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยคนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับล้นของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต

หมวดหมู่ที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยการบริการภาครัฐมีคุณภาพเข้าถึงได้ และภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูงและคล่องตัว

2.5 ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)⁵ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาการเกษตรของประเทศในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับ

⁵ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2560, เมษายน). ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579).

โลกขององค์การสหประชาชาติ โดยยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกร มั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยมียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Smart Farmer, Smart Group, Smart Enterprise เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรม บริหารจัดการแรงงานภาคเกษตรโดยนวัตกรรมการและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้า และส่งเสริมการเกษตรตลอดโซ่อุปทานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการขับเคลื่อนเกษตรให้สอดคล้องกับไทยแลนด์ 4.0 บริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเกษตร และพัฒนาผลงานวิจัยด้านการเกษตรนำไปสู่การผลิตนวัตกรรมเชิงพาณิชย์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรอย่างยั่งยืน และฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้สมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยพัฒนาบุคลากรเป็น Smart Officer และ Smart Researcher เชื่อมโยงระบบการทำงานของทุกหน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปรับปรุงและพัฒนากฎหมายด้านการเกษตร

2.6 แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG czo⁶ โมเดลเศรษฐกิจ BCG เป็นกลไกเร่งให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายภายใต้ Thailand 4.0 ที่ต้องการปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจจากการใช้ความได้เปรียบด้านทรัพยากรและแรงงาน ไปสู่เศรษฐกิจ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมประสบความสำเร็จได้เร็วขึ้น ด้วยการระดมทรัพยากรและความสามารถของทุกภาคส่วนในการมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 เป็นการพัฒนภายใต้อายุทธศาสตร์ 4 + 1 สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีศักยภาพจะเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านล้านบาท จากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพ (Nature) วัฒนธรรม (Culture) และความเอื้อเพื่อเผ่าพันธุ์ (Nurture) ภายใต้กลไกจุดภาคี ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยมีวิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ โดยเกี่ยวข้อง กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

⁶ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565, กุมภาพันธ์). แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570.

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ป่าไม้ และการใช้ประโยชน์

เน้นการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์เพื่อความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนพื้นฐานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเพื่อส่งต่อสู่คนรุ่นต่อไป รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการมองว่า “Nature as Resource” เป็น “Nature as Source” ดังนั้น ธรรมชาติจึงไม่ใช่แค่เพียงทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตเท่านั้น แต่ธรรมชาติคือแหล่งกำเนิดของชีวิตและทุกสรรพสิ่งบนโลก เป็นพื้นฐานของความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษย์ ด้วยเหตุนี้ จึงต้องรักษาสมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไป รวมถึงการนำกลับมาใช้ซ้ำตามหลักการหมุนเวียน โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. การพัฒนาคลังข้อมูลดิจิทัลความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์
2. การอนุรักษ์ ป่าไม้ทรัพยากรด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางสังคม
3. การบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อลดการใช้ ลดการสูญเสีย การนำกลับมาใช้ซ้ำ และยกระดับคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ให้สูงขึ้น
4. การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเพิ่มทักษะการบริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ชุมชนและคนรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระดมจากภายใน เน้นการตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่เป็นอันดับแรก ควบคู่ไปกับการสร้างความเข้มแข็งในระดับพื้นที่ การดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากความเข้มแข็งจากภายในอันประกอบด้วย “ความหลากหลายทางชีวภาพ” “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” และ “ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” มาต่อยอดและยกระดับมูลค่าในห่วงโซ่การผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น ด้วยการใช้ความคิดสร้างสรรค์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการยกระดับมาตรฐาน สร้างคุณค่าใหม่ รวมถึงการนำหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้ในการลดการใช้ทรัพยากร การดำเนินการดังกล่าวมุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาที่นำไปสู่การเดินไปด้วยกัน และไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นการเติบโตของทุกภาคส่วนไปพร้อมๆ กัน เพื่อเพิ่มโอกาสของชุมชนและผู้ประกอบการที่อยู่ในภูมิภาคได้รับการพัฒนา รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างทัดเทียมกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการหรือแก้ปัญหาสุขภาพ ปัญหามลพิษ ยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยของอาหาร ตลอดจนการเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพิงแหล่งพลังงานทางเลือกในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. การพัฒนาเศรษฐกิจภูมิภาคให้เติบโตด้วยรูปแบบของระเบียบเศรษฐกิจ BCG
2. การนำทุนทางทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรมไปสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก
3. การใช้ทรัพยากรด้านเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียวในพื้นที่เพื่อสร้างเศรษฐกิจให้ชุมชน

4. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการมูลค่าสูงจากความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการยกระดับมาตรฐาน การสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการจัดการวัตถุดิบเหลือทิ้งจากการผลิตให้เป็นศูนย์
5. การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบบูรณาการด้วยกลไกตุ๊กตา เช่น กลไกมหาวิทยาลัยสู่ตำบล อุทยานวิทยาศาสตร์ และคลัสเตอร์
6. การพัฒนาตลาดและศักยภาพในการเข้าถึงตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ด้วยการใช้อัตลักษณ์ความคิดสร้างสรรค์ และแพลตฟอร์มการเชื่อมโยงตลาด
7. การยกระดับคุณภาพ ความปลอดภัยและมาตรฐานของอาหารท้องถิ่น (Street food/ วิสาหกิจชุมชน) ด้วย Food machinery และมาตรฐานการประกอบการที่ดี
8. การสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากทั้งระบบ เช่น การยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ระบบประกันคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์ การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดี ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพืชในโรงเรือนอัจฉริยะ (Plan factory) การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ ดังนี้

1. สาขาการเกษตรและอาหาร

- 1) การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรสู่ประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง และมูลค่าสูงด้วยการใช้การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม (วทน.) สนับสนุนการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้น การผลิตสินค้าเกษตรพรีเมียม เกษตรปลอดภัย และเพิ่มความหลากหลายชนิดสินค้า
- 2) การขับเคลื่อนเกษตรสู่การเป็นทั้ง B, C และ G ด้วยการบูรณาการในพื้นที่ (Area based)
- 3) การแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูง ด้วยการแปรรูปเป็นอาหารสุขภาพ อาหารทางการแพทย์ สารออกฤทธิ์ สำคัญเพื่อเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมต่อเนื่อง รวมถึงโปรตีนจากแมลงหรือพืช
- 4) การยกระดับประสิทธิภาพการผลิตด้วยการนำแพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีขั้นสูง ระบบอัตโนมัติมาบริหารจัดการกระบวนการผลิต และการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภค
- 5) ปรับปรุงกระบวนการผลิตสู่ระบบการผลิตสีเขียวและการผลิตที่ยั่งยืน ลดการสูญเสียระหว่างการผลิตและขยะอาหาร และการยกระดับกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง
- 6) การสร้างแบรนด์อาหารไทยในตลาดโลกด้วยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบไทย อัตลักษณ์วัฒนธรรมไทยและการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว

7) การลงทุนและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านนวัตกรรมอาหาร เช่น หน่วยวิเคราะห์ทดสอบด้านอาหารฟังก์ชัน โรงงานต้นแบบผลิตอาหารฟังก์ชันและสารประกอบ Functional ingredient มาตรฐาน GMP

2. สาขาสุขภาพและการแพทย์

1) การสร้างและยกระดับความสามารถในการพัฒนาและผลิตวัคซีน ยา และชีววัตถุในการป้องกันและควบคุมโรคจากไวรัสและการเข้าสู่ตลาดสากล

2) การยกระดับคุณภาพการรักษาสู่ระบบการแพทย์แม่นยำ ด้วยการส่งเสริมให้มีการใช้บริการการแพทย์จีโนมิกส์ ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs)

3) การเร่งรัดการพัฒนาเครื่องมือ และวัสดุทางการแพทย์ด้วยกลไกนวัตกรรมแบบวิศวกรรมย้อนกลับ

4) การส่งเสริมการวิจัยทางคลินิก เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์และสุขภาพ ได้แก่ ยา วัคซีน อาหารสุขภาพ อาหารการแพทย์ เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ และวัสดุทางการแพทย์

5) การส่งเสริมการสร้างตลาดด้วยกลไกการขึ้นทะเบียนนวัตกรรม Sandbox การจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ และปรับปรุงแบบการจัดซื้อจากรายปีเป็น Multi-year procurement

6) การสร้างบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อรองรับอุตสาหกรรม และบริการการแพทย์และสุขภาพ

3. สาขาพลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ

1) การสร้างโอกาสทางการตลาดแก่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้แข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยกลไกการกำหนดราคาระบอบ การจัดสรรคาร์บอนเครดิต และการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด

2) การส่งเสริมการนำพืช ผลผลิต และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

3) การใช้นวัตกรรมชีวภาพเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์และบริการ และการสร้างธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ SMEs และการเชื่อมโยงห่วงโซ่มูลค่าของโลก

4. สาขาการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์

1) การผลักดันให้เกิดการนำโมเดลการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น Happy Model เพื่อกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่เมืองท่องเที่ยวรอง ลดความเหลื่อมล้ำ และมุ่งสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) การส่งเสริมการท่องเที่ยวยั่งยืนและการท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อรักษาสีเขียวตามแนวทาง Happy Model

๓) การกระจายนักท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวรองด้วยการพัฒนาสินค้าและบริการในเมืองท่องเที่ยวรอง โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่น วัฒนธรรม พัฒนาเรื่องราว และการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้วย Digital Technology

๔) การขยายตลาดการท่องเที่ยวด้วยการส่งเสริมพัฒนาระบบการจ่ายเงินแบบ One Payment System เพื่ออำนวยความสะดวกและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมค่าใช้จ่าย รวมถึงพัฒนาดิจิทัลคอนเทนต์ที่น่าสนใจจุดเด่นของประเทศไทยในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม

๕) การส่งเสริมการท่องเที่ยวคุณภาพสูงผ่านการจัดงานประชุมและนิทรรศการ กีฬา และอีเว้นท์ (Event) ขนาดใหญ่

5. เศรษฐกิจหมุนเวียน

- 1) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 2) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่
- ๓) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ
- ๔) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ
- ๕) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

เน้นการสร้างภูมิคุ้มกัน และสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ รวมถึงเข้าถึงโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น เป็นการปูทางสู่อนาคตด้วยการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพ เพื่อการสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคตด้วยการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปเพิ่มศักยภาพของชุมชน ผู้ประกอบการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต/บริการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด รวมถึงสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อนำไปสู่สังคมคาร์บอนต่ำ นอกจากนี้ ต้องพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับเศรษฐกิจ BCG ในอนาคต รวมถึงการวิจัย พัฒนาขึ้นแนวทางเพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1. การยกระดับความสามารถของกำลังคนในสาขา BCG
2. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานทางด้านคุณภาพ
4. การพัฒนาเทคโนโลยีขึ้นแนวทาง

2.7 (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 - 2570⁷

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มุ่งสู่การพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง” ตามแนวคิด การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างโอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ
2. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา

⁷ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564, กรกฎาคม). ร่างกรอบแผนพัฒนาภาค พ.ศ.2566 - 2570.

3. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน
4. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค
5. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน
6. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาคความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

สภาพเศรษฐกิจสาขาเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. มีบทบาทเป็นแหล่งผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศแต่เป็นพืชเชิงเดี่ยว พึ่งพาน้ำฝน ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ผลผลิตภาพต่ำ ในขณะที่เกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ภาคเกษตรมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งในด้านเป็นฐานรายได้หลักของประชากรส่วนใหญ่ และการจ้างงาน ในปี 2562 ผลผลิตทางการเกษตร มีมูลค่า 308,575 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.3 ของผลิตภัณฑ์ภาค พืชหลักที่สำคัญของภาค ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวหอมมะลิ 105 ในพื้นที่ตอนกลางและตอนล่างของภาค โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด และทุ่งสัมฤทธิ์ ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาและบุรีรัมย์ แต่ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในภาพรวมต่ำกว่าระดับประเทศ เนื่องจากทำการเกษตรแบบดั้งเดิมและใช้สารเคมีสูง ซึ่งในแต่ละปีมีการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 พันล้านบาทต่อปี เป็นภาคที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยและมันสำปะหลังมากที่สุดของประเทศ โดยอ้อยส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ และอุดรธานี และมันสำปะหลัง ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และอุดรธานี สำหรับการปลูกข้าวอินทรีย์ มีแนวโน้มขยายพื้นที่มากขึ้น ปัจจุบันแหล่งปลูกข้าวอินทรีย์ในประเทศไทยร้อยละ 80.0 อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ (จังหวัดยโสธร สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) และจังหวัดอุบลราชธานี ส่วนอีกร้อยละ 20.0 อยู่ในภาคเหนือตอนบน ตลาดข้าวอินทรีย์ ส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป

2. มีพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุดแต่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย พื้นที่ถือครองทำการเกษตรต่อครัวเรือนมากกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ในปี 2562 มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรรวม 63.86 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 42.8 ของพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรทั่วประเทศ โดยพื้นที่การเกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่พื้นที่ค่อนข้างราบ เหมาะสำหรับการปลูกข้าวและพืชไร่ มีความเหมาะสมในการทำเกษตรแปลงใหญ่ขณะที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีพื้นที่เกษตรไม่มากเนื่องจากเป็นภูเขาสูงสลับที่ราบเชิงเขาและมีพื้นที่ฟาร์มขนาดเล็กมากประมาณ 10 ไร่ต่อครัวเรือน จึงเหมาะกับเกษตรแบบประณีตหรือเกษตรอินทรีย์ จังหวัดที่มีเนื้อที่ถือครองทำการเกษตรต่ำสุดของภาคซึ่งส่วนใหญ่มีปัญหาด้านความยากจน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น นครพนม กาฬสินธุ์ และศรีสะเกษ โดยมีเนื้อที่ถือครอง 12.0 12.3 13.1 และ 13.2 ไร่ต่อครัวเรือน ตามลำดับ

3. การเพิ่มพื้นที่ชลประทานมีข้อจำกัดด้านกายภาพไม่สามารถพัฒนาโครงการขนาดใหญ่เพื่อเพิ่มปริมาณการกักเก็บให้เพียงพอต่อการเพาะปลูกตลอดปี พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรของภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ โดยในปี 2562 พื้นที่ชลประทานประมาณ 7.9 ล้านไร่ และมีสัดส่วน

พื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรร้อยละ 12.3 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่มีสัดส่วนร้อยละ 23.2 โดยพื้นที่โครงการชลประทานของภาคส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 มีสัดส่วนร้อยละ 33.9 31.3 และ 19.6 ของพื้นที่ชลประทานทั้งภาค ตามลำดับ แต่ยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่เกษตรค่อนข้างต่ำเพียงร้อยละ 12.3 จึงเป็นข้อจำกัดในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งการเก็บกักน้ำในฤดูแล้ง และชะลอน้ำในช่วงฤดูฝนไม่ให้น้ำท่วมพืชผลเสียหาย

2.8 แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)⁸ เป็นแผนหลักในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ตลอดจนผู้บริหารสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในแต่ละผลผลิตให้สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารราชการแผ่นดินในภาพรวม **มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี”** โดยมีเป้าหมายผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประกอบด้วย 5 ประเด็นการพัฒนา 28 แนวทางการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การเสริมสร้างทุนทางสังคม การรองรับสังคมเกษตรสูงวัยเชิงรุก การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรรายย่อยให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจ และการสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมเชิงนิเวศ การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานสากล การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ การเพิ่ม

⁸ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2564, ตุลาคม). แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570).

ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐและงานวิจัยด้านการเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาบริการประชาชน การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การพัฒนากฎหมาย และการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเกษตร

2.9 นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์⁹

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 โดยคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาให้ทราบถึงแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่รัฐบาลจะดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นคง สังคมไทยมีความสุข สามัคคี และเอื้ออาทร คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 เศรษฐกิจไทยมีความแข็งแกร่งและมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ควบคู่ไปกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีนโยบายประกอบด้วย นโยบายหลัก 12 ด้าน นโยบายเร่งด่วน 12 เรื่อง โดยมีนโยบายหลักและนโยบายเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

1. นโยบายหลัก 8 ด้าน ประกอบด้วย นโยบายหลักที่ 1 การปกป้องและเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ นโยบายหลักที่ 4 การสร้างบทบาทของไทยในเวทีโลก นโยบายหลักที่ 5 การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายหลักที่ 6 การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค นโยบายหลักที่ 7 การพัฒนาสร้างความเข้มแข็งจากฐานราก นโยบายหลักที่ 10 การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน นโยบายหลักที่ 11 การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ และนโยบายหลักที่ 12 การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบและกระบวนการยุติธรรม

2. นโยบายเร่งด่วน 10 เรื่อง ประกอบด้วย นโยบายเร่งด่วนที่ 1 การแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิตของประชาชน นโยบายเร่งด่วนที่ 3 มาตรการเศรษฐกิจ นโยบายเร่งด่วนที่ 4 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม นโยบายเร่งด่วนที่ 5 ยกระดับศักยภาพแรงงาน นโยบายเร่งด่วนที่ 6 การวางรากฐานระบบเศรษฐกิจของประเทศสู่อนาคต นโยบายเร่งด่วนที่ 7 เตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 นโยบายเร่งด่วนที่ 8 การแก้ไขปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายราชการประจำ นโยบายเร่งด่วนที่ 9 การแก้ไขปัญหาเสถียรภาพและสร้างความสงบสุขในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ นโยบายเร่งด่วนที่ 10 การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และนโยบายเร่งด่วนที่ 11 การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย

⁹ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันพฤหัสบดีที่ 25 กรกฎาคม 2562. (2562, 25 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนพิเศษ 186 ง.

2.10 นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

1. ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ดร.เฉลิมชัย ศรีอ่อน) ได้มีแนวทางการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนด้านการเกษตรให้มีความยั่งยืนด้วยยุทธศาสตร์และแนวทางนโยบายหลัก ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์ 5 ประเด็น ประกอบด้วย

1) ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการประสานความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย Lazada Shopee Alibaba สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย ทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจเกษตรทั้งผลผลิตและสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชนที่เชื่อมโยงกับตลาดชุมชนหรือตลาดเกษตรกร อีกทั้งส่งเสริมระบบเกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ โดยมีความร่วมมือด้านการตลาดที่สำคัญ ได้แก่

1.1) ความร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ การสร้างกลไกความร่วมมือให้เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกระทรวงพาณิชย์ ให้เกิดการขับเคลื่อนภายใต้ยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิต ผ่านคณะทำงานร่วมของทั้ง 2 กระทรวง โดยการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อน ได้แก่ (1) การสร้างและใช้ข้อมูลจากฐานเดียวกัน (Single Big Data) จัดทำ Dashboard สินค้าเกษตร (2) การสร้างแพลตฟอร์มกลาง “เกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด” โดยคัดเลือกกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มนำร่องในการออกแบบจัดทำแพลตฟอร์มกลาง (3) การสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และการตรวจสอบย้อนกลับ และ (4) การพัฒนาคนและผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

1.2) ความร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดหวาน และมะเขือเทศ ร่วมกับบริษัทผู้รับซื้อในเครือข่ายสภาอุตสาหกรรม เป็นการดำเนินงานที่เน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่ ด้วยกระบวนการจัดการที่ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น สนับสนุนแผนการตลาดที่ชัดเจนของอุตสาหกรรม ทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อ ทั้งนี้ พื้นที่เป้าหมาย คือ พื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในรัศมีไม่เกิน 100 กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์

1.3) การพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มโอกาสและการรับรู้ความต้องการของตลาด โดยการพัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ การจัดทำร้านค้าออนไลน์ให้กับสินค้าเกษตร ด้วยการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ พัฒนาระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาต่อยอดระบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การใช้งานของเกษตรกร เช่น การ Live จำหน่ายสินค้าทาง Facebook รวมถึงการเชื่อมโยงระบบจัดเก็บและขนส่งสินค้า ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่าย/คลัสเตอร์ให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการพัฒนากลไกเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร

2) ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีเกษตร 4.0 เพื่อพัฒนาภาคเกษตรกรรมโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดโซ่อุปทานและโซ่คุณค่า (Supply-Value Chain) ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการตลาด โดย

2.1) พัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อเป็นต้นแบบเกษตรอัจฉริยะให้กับเกษตรกร รวมถึงเป็นกลไกส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรผ่านการรวมกลุ่ม

2.2) พัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร การประดิษฐ์ นวัตกรรม รวมทั้งเครื่องจักรกลเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ของแต่ละจังหวัด โดยเชื่อมโยงการทำงานกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) และเกษตรอัจฉริยะ

2.3) พัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร ให้เป็นผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับการให้บริการทางการเกษตร และเป็นช่องทางการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรสมัยใหม่ได้อย่างครบวงจร

3) ยุทธศาสตร์ 3'S คือ "Safety" ความปลอดภัยของอาหาร "Security" ความมั่นคง มั่งคั่ง ของภาคการเกษตรและอาหาร และ "Sustainability" ความยั่งยืนของภาคการเกษตร

3.1) Safety เน้นสินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความปลอดภัย เชื่อมั่นในระบบที่มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) มาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยเป็นไปตามมาตรฐานสากล และมั่นใจว่าสินค้าเกษตรและอาหารของไทยผลิตด้วยความปลอดภัยทั้งระบบ เพื่อผู้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศ

3.2) Security เน้น 4 ด้าน ได้แก่ (1) Food Security ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารได้เพียงพอ และสามารถผลิตเลี้ยงคนทั่วโลกได้ โดยมีตัวอย่างสินค้าดาวเด่นของไทย อาทิ ข้าว มันสำปะหลัง ไก่ สินค้าประมง (2) Health Security ไทยมีมาตรการควบคุม ป้องกัน การระบาดของโรคที่เข้มงวด (3) Biosecurity ไทยมีระบบควบคุม/ป้องกันโรคระบาดในสัตว์และพืช รวมทั้งศัตรูพืช การนำแอปพลิเคชัน e-Smart Plus มาใช้ในการประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรแบบ Realtime สำหรับโรค African Swine Fever (ASF) และ (4) Farmer Security เน้นการเสริมสร้างเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง ส่งเสริมเกษตรกรพอเพียง และ Smart Farmer, Young Smart Farmer เพื่อให้ภาคเกษตรมีความมั่นคง

3.3) Sustainability ระบบการทำเกษตรของไทยเน้นความยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร การลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง มีการนำเทคโนโลยีฝนหลวงมาใช้ประโยชน์ มีการจัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนของดิน การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และมีการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ รวมถึงการขับเคลื่อนโดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy : BCG Economy) และ SDGs ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร

4) ยุทธศาสตร์การบริหารเชิงรุกแบบบูรณาการกับทุกภาคส่วน

4.1) การบูรณาการเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและสนับสนุนข้อมูลที่ดีแก่เกษตรกรสำหรับการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมถึงตรวจสอบศักยภาพพื้นที่ โดยบูรณาการจัดทำระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญ ที่คำนึงถึงความเหมาะสมด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล และช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดี โดยมีการรวบรวมข้อมูลและการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งสินค้า การตลาด และทรัพยากร และครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 77 จังหวัด เพื่อบริหารจัดการสินค้าเกษตรและทรัพยากรทางการเกษตร นำไปใช้วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ รวมถึงการรับรู้ความต้องการคุณภาพและปริมาณของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

4.2) สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในด้านการพัฒนาการเกษตร การนำจุดแข็งหรือศักยภาพของแต่ละภาคส่วนมาร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาภาคเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เช่น ความร่วมมือด้านการตลาดร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงด้านการตลาดให้มีความหลากหลาย ใช้ในการซื้อขายได้จริง

5) ยุทธศาสตร์เกษตรกรมียืนตามแนวศาสตร์พระราชา โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เกษตรทฤษฎีใหม่ และโครงการหลวง ด้วยการถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและพึ่งพาตนเองได้

1.2 แนวทางนโยบายหลัก 15 ด้าน ประกอบด้วย

1) นโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลายทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์นเทรด (Modern Trade) ไร่โมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน คาราวานสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ โดยร่วมมืออย่างเข้มข้นกับกระทรวงพาณิชย์ภายใต้โมเดล “เกษตร - พาณิชย์ทันสมัย”

2) การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีอำนาจต่อรองในการซื้อขายผลผลิต ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์เกษตรชุมชน เชื่อมโยงกับตลาดชุมชน/ตลาดเกษตรกร ตลาดสีเขียว (Green Market) และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในชุมชน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกษตรกร เอื้อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ ทั้งสังคม ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เข้มแข็งและยั่งยืน

3) การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร เช่น เทคโนโลยีในการดูแลรักษา รถจักรกลในการเตรียมดินและการเก็บเกี่ยว สำหรับให้บริการแก่พี่น้องเกษตรกรแบบครบวงจร

4) การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพการผลิตอย่างยั่งยืน ระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ และร่วมกันยกระดับคุณภาพผลผลิต และแก้ปัญหาผลผลิตล้นตลาด

5) การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมเทคโนโลยีเกษตร โดยเชื่อมโยงการทำงานกับ ศพก. เพื่อยกระดับสู่การทำเกษตรสมัยใหม่ และเกษตรแบบแม่นยำ (Precision Agriculture)

6) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร เพื่อตอบสนองต่อโซ่อุปทานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตรออนไลน์ที่ขยายตัวต่อเนื่อง เพื่อรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรให้มีความสดใหม่และถึงมือผู้บริโภคอย่างรวดเร็ว รวมถึงพัฒนาระบบเชื่อมโยงทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร

7) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ มีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับใช้ในการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

8) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri - Map

9) การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เพื่อบ่มเพาะเกษตรกรให้เป็น Smart Farmer ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งให้บริการทางวิชาการและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่

10) การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง ลมพายุ ลูกเห็บตก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร รวมถึงการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างทันท่วงที

11) การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรับรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาอาหารของไทย ให้เป็นรูปแบบอาหารที่ปลอดภัยและมีกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการสินค้าเกษตรปลอดภัยใน 5ร ได้แก่ โรงเรียน โรงแรม โรงพยาบาล เรือนจำ และร้านอาหาร

12) การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สมุนไพร แมลงเศรษฐกิจ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

13) การวิจัยและพัฒนา เพื่อตอบสนองการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทยบนพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกรและผู้บริโภค

14) การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อการบริหารและช่วยให้เกษตรกรมีข้อมูลที่ดีและเพียงพอต่อการตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อการผลิตและการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์

15) การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

2. แนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบแนวทางการขับเคลื่อนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้กับผู้บริหารและบุคลากรของส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสรุปเป็นแนวทางดำเนินงานหลักใน 3 ด้าน ดังนี้

2.1 การกิจเร่งด่วนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย

- 1) เร่งรัดงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกระทรวง
- 2) ขยายพื้นที่เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรฐานราก
- 3) ยกระดับศักยภาพแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่
- 4) ผลักดันการสร้างเกษตรมูลค่าสูง
- 5) พัฒนาช่องทางเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ
- 6) ผลักดันการพัฒนา Big Data อย่างเป็นรูปธรรม
- 7) ยกระดับ ศพก. ศูนย์พัฒนา Smart Farmer ครบวงจร
- 8) ปรับปรุงกลไกและคณะทำงานขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- 9) มอบหมายรองปลัดกระทรวงดูแลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่
- 10) ปรับปรุงระบบประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบให้ทันสมัยเข้าถึงเกษตรกร

2.2 ขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้เกษตรกร ประกอบด้วย

- 1) การแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร
- 3) การรับเรื่องราวร้องทุกข์และการเยี่ยมเยียนพี่น้องเกษตรกร
- 4) การแก้ไขปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

2.3 วางรากฐานการทำงานของกระทรวงรองรับความปกติใหม่ (New Normal) ประกอบด้วย

- 1) สร้างเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจนและพัฒนา Smart Officer ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- 2) สร้างความตระหนักในวัฒนธรรมองค์กร ค่านิยมร่วม และสร้างอัตลักษณ์ของกระทรวง รวมทั้งยกระดับสวัสดิการเพื่อคนกระทรวง
- 3) กำหนดตัวชี้วัดร่วมเพื่อสร้างพลังการขับเคลื่อนบูรณาการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

- 4) ปรับปรุงโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และบทบาทของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงให้สอดคล้องกับเป้าหมายระยะยาวและแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรของประเทศ
- 5) สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง
- 6) สร้างหอบังคับการ (Control Tower) เพื่อตรวจสอบ ติดตาม การบริหารแผนงาน และงบประมาณของกระทรวง
- 7) ทบทวนแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัดให้เป็นแผนหลักด้านการเกษตรของกระทรวงในจังหวัด เพื่อบูรณาการงบประมาณและสร้างแนวร่วมการพัฒนา
- 8) ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงและผู้ตรวจราชการกรมเป็นผู้นำการเพิ่มประสิทธิภาพ การปฏิบัติราชการในพื้นที่
- 9) ผลักดันการศึกษาวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรทุกด้าน

2.11 แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จังหวัดชัยภูมิ

แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) 77 จังหวัด เพื่อใช้กำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านบริหารจัดการด้านการเกษตรของแต่ละจังหวัด โดยมีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของจังหวัด เช่น การแบ่งเขตการปกครอง สภาพพื้นที่ ทรัพยากรดิน การใช้ที่ดิน ภูมิอากาศ การขึ้นทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น (2) การวิเคราะห์พืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ พิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากของจังหวัด 4 ลำดับแรก ในพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย โดยพิจารณาระดับความเหมาะสมของพื้นที่สำหรับพืชแต่ละชนิด ร่วมกับพื้นที่ปลูกปัจจุบัน (3) พืชเศรษฐกิจอนาคตไกล พิจารณาจากพืชทางเลือกที่แต่ละจังหวัดมีศักยภาพในการปลูก ปัจจุบัน ยังมีพื้นที่ปลูกน้อย แต่ตลาดมีความต้องการสูง ราคาดีทั้งนี้รวมถึงพืช GI ของแต่ละจังหวัดด้วย (4) แนวทางการส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ กำหนดกิจกรรมหรือมาตรการส่งเสริมตามระดับ ความเหมาะสมของที่ดินโดยมีความสอดคล้องกับนโยบายที่สำคัญของกระทรวงเกษตรฯ เช่น โครงการแปลงใหญ่ โครงการเกษตรอินทรีย์หรือโครงการปรับเปลี่ยนการผลิต (Zoning by Agri-Map)

จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ประมาณ 12,778.287 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,986,429 ไร่ ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ประกอบด้วย 16 อำเภอ 124 ตำบล

มีเนื้อที่ชลประทาน 172,950 ไร่ (ร้อยละ 2.17 ของพื้นที่จังหวัด) กระจายอยู่ใน 8 อำเภอ มีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญ 7 อ่าง มีศักยภาพในการเก็บกักน้ำได้รวม 257.97 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำที่สำคัญ คือ อ่างเก็บน้ำจุฬารามมีระดับน้ำกักเก็บอยู่ที่ 164 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็น ร้อยละ 64 ของน้ำเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในจังหวัดชัยภูมิ

เขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิมีเนื้อที่ 1,621,120 ไร่ (ร้อยละ 20.30 ของพื้นที่จังหวัด) โดยอำเภอที่มีพื้นที่เขตปฏิรูปมากที่สุดได้แก่อำเภอเทพสถิตอำเภอหนองบัวแดงอำเภอหนองบัวระเหวตามลำดับ

พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา ตามลำดับ พืชเศรษฐกิจอนาคตไกลของจังหวัด ส้มโอทองดีบ้านแพน มะขามหวานศรีภักดี กล้วยหอมหนองบัวแดง มะม่วงน้ำดอกไม้สีทองบ้านโหล่น และชสมุนไพรร

2.12 โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

1. หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. พื้นที่ดำเนินการ 75 จังหวัด 822 อำเภอ 5,619 ตำบล 5,797 หมู่บ้าน
3. หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561 - 2580 ตั้งเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มี ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน มีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ลดความเหลื่อมล้ำของการพัฒนา ประชากร เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน สร้างความเจริญทางรายได้และคุณภาพ ชีวิตของ ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ในยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เน้นการเข้าถึงตลาด การ เข้าถึงข้อมูล ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับ สร้างโอกาสในการ เข้าถึง บริการทางการเงิน ปรับบทบาทและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการภาครัฐ สนับสนุนความร่วมมือ ระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน อีกทั้ง แผนระดับที่ 2 ที่กระทรวงเกษตร และ สหกรณ์เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น ด้าน การเกษตร ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในภาคเกษตรไปสู่สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่มี มูลค่า สูง การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา สามารถสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ กับเกษตรกรสามารถพึ่งพาและจัดการตนเองได้ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมปฏิรูปที่ 1 การสร้างเกษตรมูลค่าสูง ที่ได้ให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนไปสู่การทำเกษตรที่มีมูลค่าสูงโดยใช นวัตกรรม และเทคโนโลยี การบริหารจัดการน้ำ การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร การพัฒนา Smart Farmer ฯลฯ นอกจากนี้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจมูลค่าสูงที่เป็น มิตรต่อสิ่ง แวดล้อม (High Value-Added Economy) กำหนดจุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้าน สินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ที่เน้นการเพิ่มผลิตภาพและมูลค่าต่อหน่วยพื้นที่ทางการเกษตร รวมทั้งพัฒนา คุณภาพ มาตรฐานความปลอดภัย และต่อยอดการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพที่เน้นเพิ่มมูลค่า สูงของผลผลิต เกษตร โดยมุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเกษตร ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม และสร้าง ความมั่นคงทาง รายได้ให้กับเกษตรกร

เพื่อเป็นการบูรณาการแผนในระดับที่ 1 และ 2 สู่การขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม มุ่งเน้น การพัฒนา ในระดับชุมชนและท้องถิ่น โดยใช้กลไกในระดับพื้นที่สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบัน การเงิน และภาคประชาชน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำโครงการขับเคลื่อนการเกษตร ระดับหมู่บ้าน สู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตในภาคการเกษตรในระดับพื้นที่ (หมู่บ้าน ตำบล) อย่างแท้จริง โดยส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในพื้นที่สามารถวิเคราะห์ศักยภาพ และโอกาส

วางแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มีตลาดรองรับที่ชัดเจน เพื่อจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าในการเข้าถึงแหล่งทุนจากสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยี ที่จำเป็น การทำเกษตรที่ได้มาตรฐาน เพื่อยกระดับการผลิตของตนเอง โดยทำควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้กลไก การบริหารงานระหว่างระดับพื้นที่ (คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัคร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด ฯลฯ) และสวนกลางอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีฐานข้อมูลกิจกรรมการทำการเกษตรที่มีความเป็น ปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ใช้ประกอบการวิเคราะห์ ประมวลผล ประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย บริหารจัดการ และการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ การดำเนินการทั้งหมดนี้เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วม ตั้งแต่ในระดับพื้นที่ในการขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการเกษตรให้บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของ ยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ซึ่งได้มาจากปัญหาและความต้องการ ของประชาชน ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในพื้นที่

4.2 เพื่อส่งเสริมให้อาสาสมัครเกษตรระดับหมู่บ้านสามารถเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน ภาคการเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าในการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรระดับหมู่บ้านให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น (สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรออร์แกนิก สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรชีวภาพ)

4.4 เพื่อบูรณาการการทำงานด้านการเกษตรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมในระดับหมู่บ้าน

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ผลผลิตของโครงการและตัวชี้วัด

• ผลผลิตของโครงการ

1) มีการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน ที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนา หมู่บ้าน ซึ่งมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชน ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและ ภาคีต่างๆ ในพื้นที่

2) มีแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้าที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

3) มีอาสาสมัครเกษตรเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนภาคการเกษตรระดับหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

• ตัวชี้วัด

1) ร้อยละ 80 ของหมู่บ้านเป้าหมายทั้งหมด สามารถขับเคลื่อนแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า จนสำเร็จ

2) หมู่บ้านเป้าหมายสามารถยกระดับรายได้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ มากกว่า 180,000 บาทต่อคนต่อปีโดยมีรายได้เงินสวัสดิการทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

5.2 ผลสัมฤทธิ์/ผลประโยชน์และความคุ้มค่าของโครงการ

5.2.1 ผลประโยชน์

- 1) มีการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านที่มีข้อมูลครบถ้วน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม
- 2) มีกลไกขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างบูรณาการ ทั้งสวนกลาง และสวนทองถิ่น
- 3) พื้นที่เป้าหมายมีการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตร จากการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านไปสู่เกษตรมูลค่าสูง

5.2.2 ผลสัมฤทธิ์

- 1) ปฏิรูปภาคการเกษตรของประเทศ เพื่อยกระดับรายได้เกษตรกรและสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าสูง ด้วยการบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
- 2) ปฏิรูประบบการบริหารราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีการบูรณาการทุกภาคส่วน อย่างแท้จริงและใช้ทรัพยากรที่มีได้อย่างเต็มศักยภาพ

6. ระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี (พฤศจิกายน 2564 - ธันวาคม 2565)

7. วงเงินงบประมาณและรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายรวมของแผนงาน/โครงการ

ใช้งบประมาณ รายจ่ายประจำปี พ.ศ.2565 ที่ได้จัดสรรตามภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วิธีการใช้ในการประมาณการค่าใช้จ่าย

- 1) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554
- 2) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม การจัดงาน และการประชุมระหว่างประเทศ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2555

8. ขอบเขตการดำเนินงาน

โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เป็นความร่วมมือระหว่าง สวนราชการระดับกระทรวง กรม สถาบันการเงิน และภาคเอกชน ในสวนกลาง เพื่อสร้างกลไกการดำเนินงาน แบบบูรณาการในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการ ตนเองในระดับหมู่บ้าน ผ่านคณะกรรมการหมู่บ้านและอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน ซึ่งการขับเคลื่อนการ ดำเนินงาน ประกอบด้วย

8.1 กำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านและอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน

1) การคัดเลือกหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยพิจารณาจากหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการพัฒนาด้านการเกษตร เพื่อยกระดับการพัฒนาและเป็นตัวอย่างในการพัฒนาของหมู่บ้านอื่น

ๆ ในระยะต่อไป ฐานข้อมูลการประเมินจัดระดับหมู่บ้านของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือกระทรวงมหาดไทย เป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์และสัญญาอัน Internet มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์อยู่แล้ว กรณีในหมู่บ้านไม่มีการรวมกลุ่ม ขอให้สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มต่อไป

2) การคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน (อกม.) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน โดยคัดเลือกจากเกษตรกรที่เป็นอาสาสมัคร ของกรมต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่แล้วภายในหมู่บ้าน ซึ่งบุคคลนั้นต้องไม่เป็นข้าราชการ หรือได้รับเงินหรือค่าจ้างจากหน่วยงานราชการจากการปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาเป็นรายเดือน

8.2 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานภายใต้โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการปฏิบัติงาน โดยอย่างถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

8.3 จัดทำความตกลง (MOU) การขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตร มูลค่าสูง ระหว่างหน่วยงาน ประกอบด้วย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม บริษัทประชารัฐรักสามัคคี สมาหกรณ์การค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญหลัก 3 ประการ ประกอบด้วย 1) บูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ในการยกระดับสินค้าเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง 2) เพิ่มผลิตภาพของสินค้า เกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และ 3) สร้างกลไกการทำงานร่วมกันทั้งส่วนกลางและส่วน ภูมิภาค

8.4 สร้างสื่อสำหรับการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ การทำงาน โดยการจัดทำ VTR เพื่อใช้ เป็นสื่อในการสร้างความรู้ความเข้าใจโครงการกับหน่วยงานต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์ความรู้ด้านต่างๆ และคู่มือสำหรับการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการจัดการอบรม สัมมนา ประชาคม ที่เหมาะสม กับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งยังเป็นการช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐได้อีกด้วย

8.5 กำหนดกลไกการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดย

- ส่วนกลางแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ เนื่องจากโครงการเป็นการดำเนินงานที่ต้องใช้ความร่วมมือและการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และสถาบันการเงิน จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติและติดตาม แก้ไขปัญหา การดำเนินงานจนกว่าเสร็จสิ้น โครงการ

- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แบ่งอำเภอที่ดำเนินการโครงการของจังหวัดเป็น 3 กลุ่ม อำเภอตามความเหมาะสมของจำนวนเป้าหมาย เกษตรกร และบุคลากรของจังหวัด และมอบหมายกลุ่มงาน ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดรับผิดชอบ ได้แก่ กลุ่มอำเภอที่ 1 มอบหมายกลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร กลุ่มอำเภอที่ 2 มอบหมายกลุ่มช่วยเหลือเกษตรกรและโครงการพิเศษ และกลุ่มอำเภอที่ 3 มอบหมายกลุ่มสารสนเทศ โดยแต่ละกลุ่มอำเภอจะทำหน้าที่บูรณาการการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงร่วมกับหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับอำเภอ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานในระดับอำเภอ

- ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานโครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง ระดับอำเภอ เรียกว่า “ทีมอำเภอ” โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน เกษตรอำเภอเป็นรองประธาน หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอเป็นคณะทำงาน นักวิชาการส่งเสริมเกษตรเป็นเลขานุการ คณะทำงานฯ มีหน้าที่ในการคัดเลือกหมู่บ้านและสินค้าเกษตรเข้าร่วม โครงการ กลั่นกรองรายชื่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านที่คณะกรรมการหมู่บ้านคัดเลือก ตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน สนับสนุนการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และ ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ

- บูรณาการร่วมกันระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) กระทรวงมหาดไทย กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน โดยอาศัยฐานข้อมูล ระดับหมู่บ้านที่มีอยู่เดิมนำมาเพิ่มเติมข้อมูลด้านการเกษตรและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ มุ่งสู่เกษตรมูลค่าสูง เน้นแก้ไขปัญหาและพัฒนาด้านการเกษตร ส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนธุรกิจรายสินค้า และ มีฐานข้อมูลด้านการเกษตรในระดับหมู่บ้านที่เป็นปัจจุบัน สามารถสนับสนุนหรือช่วยเหลือเกษตรกรได้อย่างทันท่วงที

8.6 อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อทำหน้าที่ดูแลเกษตรกรในโซนที่รับผิดชอบ จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร รวมทั้งจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านกับคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน รวมทั้งสนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในจังหวัด

8.7 การจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้านและแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า เป็น การบูรณาการ ร่วมกันระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และกลุ่มเกษตรกร จัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตร โดยทบทวนจากแผนพัฒนาหมู่บ้านนำมาเพิ่มเติมข้อมูลด้านการเกษตร และโครงการที่เน้นแก้ไขปัญหาและพัฒนาด้านการเกษตร พร้อมทั้งแผนธุรกิจเกษตร เป็นรายสินค้า

8.8 จัดเก็บข้อมูลด้านการเกษตรในระดับหมู่บ้าน (App “เกษตรพร้อม”) เพื่อใช้วิเคราะห์และบริหาร จัดการการผลิตและการตลาด

8.9 ประชาสัมพันธ์โครงการ มีการประชาสัมพันธ์ทั้งในระดับสวนกลางและระดับภูมิภาค เป็นการประชาสัมพันธ์เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของโครงการ ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ โดยการประชาสัมพันธ์จัดทำในรูปแบบสื่อต่างๆ เช่น เอกสาร สิ่งตีพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อทางมัลติมีเดีย ต่างๆ

8.10 ติดตามและประเมินผล การติดตามผลการดำเนินงานใช้กลไกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน เป็นหลักในการติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละหมู่บ้าน และรวบรวมรายงานเสนอต่อคณะกรรมการหมู่บ้าน ทีมอำเภอ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งจะมีการประชุมติดตามผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกเดือน สำหรับการประเมินผลจะดำเนินการ 2 ครั้ง (รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน) โดยสำนักงานเศรษฐกิจ การเกษตร เพื่อติดตามความก้าวหน้า ความสำเร็จของงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรค ให้สามารถปรับปรุงการ ปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. แผนการดำเนินงาน

1.การจัดประชุมชี้แจงการขับเคลื่อน โครงการ (เดือนพ.ย.64 - ก.พ.65)

- ระยะที่ 1 ส่วนกลางประชุมชี้แจง ขับเคลื่อนโครงการ กับหัวหน้ากลุ่ม 18 จังหวัด ๆ ละ 1 หมู่บ้าน

-ระยะที่ 2 หน.กลุ่มจังหวัดประชุมชี้แจง การดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ กับ จังหวัดภายใต้กลุ่มฯ

57 จังหวัด ๆ ละ 1 หมู่บ้าน

-ระยะที่ 3 จังหวัดชี้แจงในที่ประชุม อพก. เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงาน โครงการฯ ใน 822 อำเภอ ๆ

ละ 1 หมู่บ้าน

2. จัดทำ VTR การขับเคลื่อนโครงการ ภาพรวม (ธ.ค.64-ม.ค.65)

3. แต่งตั้ง กษ.กลุ่มอำเภอ และทีมอำเภอ พร้อมชี้แจงรายละเอียดโครงการ (ม.ค.65)

- แนวทางทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน

- แนวทางการจัดทำแผนธุรกิจเกษตรราย สินค้า

- เกณฑ์การคัดเลือกและหน้าที่รับผิดชอบ ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

- แนวทางการจัดเก็บข้อมูล App “เกษตรพร้อม”

- จัดทำ VTR การขับเคลื่อนโครงการฯ ระยะที่ 3

4. จัดทำความตกลง (MOU) ระดับกระทรวง (ม.ค.65)

5. สนง.กษ.จว. จัดประชุม SC และ อพก. เพื่อชี้แจงโครงการและแนวทางปฏิบัติงาน (ม.ค.-ก.พ.65)

6. ทีมอำเภอคัดเลือก อกม. ในหมู่บ้าน เป้าหมาย จำนวน 3 คนต่อหมู่บ้าน และ แบ่งพื้นที่ในหมู่บ้านเป็น 3 โซน เพื่อให้ อก ม.รับผิดชอบดูแลเกษตรกรทุกเรื่องด้าน การเกษตรในโซนที่รับผิดชอบ (ม.ค.-ก.พ. 65)

6.1 ติดตาม จัดเก็บ และปรับปรุงข้อมูล ด้านการเกษตรของเกษตรกรในหมู่บ้านเป็นประจำทุกเดือนผ่าน App “เกษตรพร้อม”

6.2 ร่วมการจัดทำและขับเคลื่อน แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน กับ คณะกรรมการหมู่บ้านและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตรอำเภอ ปลัดอำเภอ ประจำตำบล พัฒนาชุมชน และ ธ.ก.ส. เป็นต้น

6.3 ถ่ายทอดองค์ความรู้ และ เทคโนโลยีด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร ในหมู่บ้าน

6.4 เยี่ยมเยือน ช่วยเหลือ ไขว่คว้าสาร แจ้งเตือนสถานการณ์การเกษตรให้กับ เกษตรกรในหมู่บ้าน และ รายงานเหตุการณ์ อุทกภัยและภัยพิบัติทางการเกษตร ได้อย่างทันเวลาที่ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.5 ประสานงานกับอาสาสมัครเกษตร สาขาอื่นๆ และหน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนเพื่อบูรณาการงานพัฒนาการเกษตร ในหมู่บ้าน

6.6 ติดตามผลการดำเนินงานของ หมู่บ้าน และรวบรวมรายงานเสนอต่อ คณะกรรมการหมู่บ้าน ทีมอำเภอ และ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ซึ่งจะมีการ ประชุมติดตามผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกเดือน

7. ทีมอำเภอจัดทำและขับเคลื่อน แผนพัฒนาการเกษตรระดับหมู่บ้าน และแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า พร้อมจัดทำ VTR ตัวอย่างหมู่บ้านขับเคลื่อนพัฒนา การเกษตรมูลค่าสูง (ก.พ.-ธ.ค.65)

7.1 นายอำเภอประชุมชี้แจงทีมอำเภอ แนวทางจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนา การเกษตรระดับหมู่บ้าน แผนธุรกิจเกษตร รายสินค้า และการบันทึกข้อมูล

7.2 ในการประชุมประจำเดือนก่ำนั้น ผู้ใหญ่บ้านที่มีนายอำเภอเป็นประธาน ให้ เพิ่มวาระการประชุม เรื่องหมู่บ้านเกษตร มูลคาส่ง เปนวาระประจำ

7.3 ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านเป้าหมายประชุม คณะกรรมการหมู่บ้าน อกม. และผู้ที่ เกี่ยวข้อง จัดทำและ ขับเคลื่อนแผนพัฒนา การเกษตร แผนธุรกิจเกษตรรายสินค้า การ บันทึกข้อมูล App “เกษตรพร้อม” และ ติดตามการดำเนินงาน

8. ประชาสัมพันธ์โครงการ (ธ.ค.64-พ.ย.65)

9. ติดตามและประเมินผลโครงการ (ม.ค.-พ.ย.65)

10. การดำเนินโครงการจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

การจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการเกษตร ที่เกิดจากความต้องการของหมู่บ้าน โดยให้ ความสำคัญ กับแผนธุรกิจเกษตรรายสินค้ารวมกับสถาบันการเงินและผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เป็นผู้ซื้อ ซึ่ง จะช่วยให้เกษตรกร ตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตรไปสู่การทำเกษตรมูลค่า สูงที่เหมาะสมกับพื้นที่ ได้ มาตรฐาน ทำให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการของ ตลาด ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ เพิ่มขึ้น ลดโอกาสในการสูญเสียผลผลิตที่เกิดจากสินค้าเกษตรล้นตลาด ระบบ การเกษตรมีความยั่งยืนและมีเงิน หมุนเวียนในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้นจากรายได้เพิ่มขึ้นภาคการเกษตร ในสวนผู้ ประกอบการภาคเอกชนก็ได้สินค้าเกษตร ที่มีคุณภาพสามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภคที่มี คุณภาพ ได้ราคาที่สูงขึ้นและผู้บริโภค สามารถเลือกซื้อผลผลิตเกษตรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน ทำให้เม็ดเงินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจ ส่งผล โดยตรงต่อ GDP ประเทศ

11. แนวทางการสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตในการดำเนินโครงการ

1) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรวมคิด รวมจัดทำแผน รวมตัดสินใจ รวมวางแผน รวมดำเนินการ รวม ติดตามและประเมินผล

2) การใช้กลไกคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารจัดการ

3) การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะชน

12. เงื่อนไขที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการและแผนบริหารจัดการความเสี่ยงของโครงการ

ปัจจัยความสำเร็จของโครงการ : มีการบูรณาการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของตลอดห่วงโซ่คุณค่า เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สภาหอการค้า สภาอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา สถาบันการเงิน ภาคประชาสังคม ผู้ประกอบการ รวมทั้ง ไซกัลไกการทำงานแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ อาทิตคณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครเกษตร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล

แนวทางการบริหารความเสี่ยง : เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างทุกหน่วยงาน จึงเห็นควรกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการเป็นตัวชี้วัดรวมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้อัตราการเติบโตของรายได้เกษตรกร หรือ GDP ภาคการเกษตร เปนตัวชี้วัดรวมระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในภาพรวมระหว่างสวน ราชการ

2.13 โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน

2.13.1 โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้กำหนดให้มีกิจกรรมการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย จำนวน 76 กลุ่ม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและเป้าหมายที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ จึงขอให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิจารณาดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

1. การสำรวจและคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร

การคัดเลือกกลุ่มเกษตรกร ให้คัดเลือกกลุ่มเกษตรกรจังหวัดละ 1 กลุ่ม โดยให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดพิจารณาคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่เกิดจากการรวมตัวกันของเกษตรกรที่ผ่านการอบรมจากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร) โดยขอให้พิจารณาคัดเลือกศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านมาก่อนเป็นลำดับแรก ดังมีหลักการการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนี้

- 1) กลุ่มเกษตรกรต้องมีสมาชิกไม่น้อยกว่า ๗ คน โดยประธานหรือผู้นำกลุ่มต้องเป็นเกษตรกรที่เคยผ่านการอบรมจากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ในระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 - 2564
- 2) เกษตรกรต้องทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน ประกอบด้วย เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร อย่างใดอย่างหนึ่ง
- 3) มีเวลา และสมัครใจรวมกลุ่ม โดยมุ่งเน้นการพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- 4) การทำการเกษตรหรือการแปรรูปต้องส่งเสริมเกื้อกูลกัน มีการใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร แรงงานในท้องถิ่น เพื่อเป็นการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งสร้างช่องทางการตลาดและเพิ่มอำนาจการต่อรอง
- 5) กลุ่มเกษตรกรมีการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลผลิตต่าง ๆ ของกลุ่ม

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดส่ง รายชื่อกลุ่มเกษตรกร ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ ภายในวันที่ 29 ตุลาคม 2564 เพื่อนำเสนอให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความเห็นชอบและจัดสรรงบประมาณในหมวดรายจ่ายอื่น เป็นค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ โดยโอนงบประมาณผ่านสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เพื่อเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของกลุ่มเกษตรกรในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และจัดส่ง รายงานชุดที่ 1 รายงานข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเกษตรกร ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2564

2. การจัดทำเวทีเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ และให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้การสนับสนุน เป็นพี่เลี้ยงและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในระหว่างที่มีการจัดเวที รวมทั้งประสานงานเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ และปราชญ์ชาวบ้านในจังหวัด เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถเชื่อมโยงหน่วยงานในท้องถิ่น ดังมีรายละเอียดดังนี้

- 1) จัดเวทีแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การชี้แจงทำความเข้าใจกลุ่มเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม วิเคราะห์สถานการณ์ และศักยภาพ (จุดแข็ง, จุดอ่อน) ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนา ในการประกอบอาชีพ การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาผลผลิตของกลุ่ม รวมถึง เทคโนโลยี ทักษะการผลิต

การแปรรูป และการตลาด

2) จัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มเกษตรกร (แผนพัฒนาบุคลากร/กลุ่ม แผนพัฒนาการผลิต/การแปรรูป แผนการตลาด แผนสืบค้น/พัฒนา/ถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญา แผนการเงิน แผนการเชื่อมโยงการผลิตกับการท่องเที่ยว/การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม/การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น และแผนอื่น ๆ)

3) เกษตรและสหกรณ์จังหวัด พิจารณานุมัติแผนปฏิบัติการของกลุ่มเกษตรกร

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดส่ง รายงานชุดที่ 2 รายงานผลการจัดเวทีของกลุ่มเกษตรกร และรายงานชุดที่ 3 แผนปฏิบัติการของกลุ่มเกษตรกร ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ ดังนี้

จังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ วง 1 จัดส่งรายงานชุดที่ 2 และ 3 ภายในวันที่ 31 มกราคม 2565

จังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ วง 2 จัดส่งรายงานชุดที่ 2 และ 3 ภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2565

3. การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

เมื่อสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดได้รับงบประมาณแล้ว ให้กลุ่มเกษตรกรดำเนินงานตามกิจกรรมในแผนปฏิบัติการที่กำหนด และตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ โดยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ดังนี้

จังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ วง 1 ดำเนินกิจกรรมให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2565

จังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ วง 2 ดำเนินกิจกรรมให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ 29 กรกฎาคม 2565

ทั้งนี้ การจัดทำเวทีเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการและการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ขอให้ดำเนินการตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒0๑๙ (COVID-19) ตามที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

4. การติดตามผล โดยให้กลุ่มเกษตรกรนำเสนอผลงานและรายงานความก้าวหน้าของกลุ่มเกษตรกร

1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด จัดเวทีเพื่อให้กลุ่มเกษตรกรนำเสนอผลการปฏิบัติงาน และสรุปผลการดำเนินงานการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย

2) สรุปผลการดำเนินกิจกรรมการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย และจัดทำรายงานเป็นรูปเล่มพร้อมทั้ง CD ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อรวบรวมสรุปและนำเสนอผู้บริหารต่อไป

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดส่ง รายงานชุดที่ 4 รายงานสรุปผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ ดังนี้

จังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ วง 1 จัดส่งรายงานชุดที่ 4 ภายในวันที่ 29 เมษายน 2565

จังหวัดที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ วง 2 จัดส่งรายงานชุดที่ 4 ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2565

5. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน

รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ โดยตัดยอด ณ วันที่ 5 ของทุกเดือน และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบ ภายในวันที่ 27 ของทุกเดือน (เริ่มรายงานรอบแรก 29 ตุลาคม 2564) ทั้งนี้ หากดำเนินกิจกรรมการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่ายเรียบร้อยแล้ว ให้รายงานความก้าวหน้าประจำเดือนตามปกติจนถึงสิ้นปีงบประมาณ

6. แผนการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 1 แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา		ผู้รับผิดชอบ
	จังหวัดที่ได้รับ จัดสรรงบประมาณ งวด 1	จังหวัดที่ได้รับจัดสรร งบประมาณ งวด 2	
6.1 การสำรวจและคัดเลือกกลุ่ม เกษตรกร	ต.ค. 2564		สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด
6.2 จัดสรรงบประมาณเพื่อ ดำเนินการกิจกรรมการรวมกลุ่ม และการสร้างเครือข่าย	พ.ย. 2564	เม.ย. 2565	กองนโยบายเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน
6.3 การจัดทำเวทีเพื่อจัดทำ แผนปฏิบัติการ และให้ความ เห็นชอบแผนปฏิบัติการ	ธ.ค. 2564 - ม.ค. 2565	พ.ค. 2565	สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด
6.4 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ	ก.พ. - มี.ค. 2565	มิ.ย. - ก.ค. 2565	สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด
6.5 การติดตามผล โดยให้กลุ่ม เกษตรกรนำเสนอผลงานและ รายงานความก้าวหน้าของกลุ่ม	เม.ย. 2565	ส.ค. 2565	สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด
6.6 สรุปผลการดำเนินกิจกรรม การรวมกลุ่มและการสร้าง เครือข่าย	ก.ย. 2565		กองนโยบายเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน

7. การจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน จะจัดสรรงบประมาณ (งบรายจ่ายอื่น) ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภายใต้โครงการฯ ดังนี้

- 1) งบประมาณสำหรับกำกับดูแลและการดำเนินกิจกรรมการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย ให้ใช้จากเงินงบประมาณรายจ่ายอื่นที่จัดสรรให้เป็นค่าใช้จ่าย เพื่อกำกับดูแลโครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน
- 2) งบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมการรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย กลุ่มละ ๓0,๐๐๐ บาท

2.13.2 โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนในเมือง

(Sustainable Urban Agriculture Development Project: SUAD Project)

หลักการและเหตุผล

จากการเจริญเติบโตที่ไม่หยุดยั้งทั้งสภาพเศรษฐกิจและสังคมทั่วโลก ส่งผลให้เมืองหลวงและเมืองสำคัญๆ ในหลายประเทศ พัฒนาที่อยู่อาศัย อาคารสำนักงาน ถนนหนทาง และรางรถไฟ เพื่อตอบสนองการพัฒนาดังกล่าวให้มากขึ้น แต่ไม่ใช่เป็นเพียงการพัฒนาในเชิงพาณิชย์เพียงด้านเดียวเท่านั้น หลายๆ ประเทศยังให้ความสำคัญกับ "พื้นที่สีเขียว" ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตคนเมืองได้อย่างยั่งยืน ทั้งในแง่การพักผ่อน การออกกำลังกายกรุงเทพมหานครและเมืองในจังหวัดต่างๆ ก็กำลังเจริญรอยตามเมืองใหญ่ในประเทศพัฒนาแล้วอย่างต่อเนื่องขาดเพียงอย่างเดียวคือ พื้นที่สีเขียว ซึ่งทุกวันนี้ยังน่าเป็นห่วง

จากเกณฑ์มาตรฐานที่องค์การอนามัยโลก หรือ WHO กำหนดไว้ว่าเมืองใหญ่ๆ ควรมีพื้นที่สีเขียวมากกว่า ๙ ตารางเมตร/คน ซึ่งจากข้อมูลของสำนักสิ่งแวดล้อม และสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร พบว่า พื้นที่สวนสาธารณะปัจจุบันของกรุงเทพฯ (ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๐) มีจำนวน ๗.๖๔๒ แห่ง เนื้อที่ ๒๒,๑๓๔ ไร่ ๗๖.๐๔ ตารางวา พื้นที่ ๓๕,๔๑๔,๗๐๔.๑๖ ตารางเมตร จำนวนประชากรของกรุงเทพฯ จากสำนักทะเบียนราษฎร์ (ไม่รวมประชากรแฝง) ๕,๖๔๖,๖๔๖ คน อัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรอยู่ที่ ๖.๒๓ ตารางเมตร/คน ซึ่งหากนับรวมประชากรแฝงซึ่งคาดว่าจะมีประมาณ ๑ ล้านคน มีอัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรอยู่ที่ ๓.๕๔ ตารางเมตร/คนเท่านั้น ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของ WHO มาก โดยเขตที่มีอัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรน้อยที่สุดไม่ถึง ๒ ตารางเมตร/คน คือ เขตวัฒนา ๑.๕๓ ตารางเมตร/คน เขตวังทองหลาง ๑.๕๗ ตารางเมตร/คน เขตบางซื่อ ๑.๘๑ ตารางเมตร/คน เขตดินแดง ๑.๘๙ ตารางเมตร/คน สำหรับเขตที่มีอัตราส่วนมากที่สุดคือ เขตคันนายาว ๒๒.๘๗ ตารางเมตร/คน กรุงเทพฯ ถือว่ามีพื้นที่สีเขียวน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองใหญ่ๆ อาทิ ฮองกง โซล นิวยอร์ก ปารีส โตเกียว และวางโจว จากการสำรวจของ MIT's Sensea และ The World Economic Forum พบว่า ประเทศที่มีความหนาแน่นของพื้นที่สีเขียวมากที่สุดคือสิงคโปร์ อยู่ที่ ๒๙.๓% ซึ่งสิงคโปร์ตั้งเป้าหมายว่าภายในปี ๒๐๓๐ ประชากร ๘๔๙ จะต้องอาศัยอยู่ใกล้กับสวนในระยะไม่เกิน ๔๐๐ เมตรสอดคล้องกับผลสำรวจของ Economist Intelligence Unit พบว่า อัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรอยู่เฉลี่ยในเอเชียอยู่ที่ ๓๙ ตารางเมตร/คน โดยสิงคโปร์มีอัตราส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากรสูงถึง ๖๖ ตารางเมตร/คน ซึ่งสูงกว่ากรุงเทพฯ เกือบ ๒๒ เท่า ทั้งที่ขนาดเนื้อที่ทั้งประเทศเล็กกว่ากรุงเทพฯ ถึง ๒.๕ เท่า ขณะที่กัวลาลัมเปอร์อยู่ที่ ๕๐ ตารางเมตร/คน

เมืองต่างๆ ในต่างจังหวัดก็กำลังจะเป็นปัญหาเช่นเดียวกันกับกรุงเทพมหานคร ฉะนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องผนึกพลังในการร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหานี้ ขณะเดียวกันในสภาวะวิกฤตโควิด-๑๙ (COVID-๑๙) ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนเมือง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและด้านอาหารที่ไม่เพียงพอต่อการบริโภคในปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจ ด้วยการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยการปลูกพืชอาหาร ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น เพิ่มพื้นที่สีเขียว และใช้แรงงานยามว่างในสภาวะวิกฤตโควิด-๑๙ (COVID-๑๙) เพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคและเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย เพื่อสร้างรายได้ของชุมชนและเกิดความยั่งยืนพึ่งพาตนเอง ด้วยหลักการเศรษฐกิจพอเพียง "การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและเพิ่มพื้นที่สีเขียว"

ดังนั้น โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนในเมือง (Sustainable Urban Agriculture Dev Project : SUAD Project) ภายใต้รูปแบบเกษตรในเมือง (Urban Farming) เพื่อสร้างรายได้ อาชีพ และอาหารปลอดภัยให้กับคนในเมือง และสวนวนเกษตร(Forest Garden) โดยใช้แนวทางเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อรักษาความหลากหลายทางธรรมชาติ ระบบนิเวศเกษตร และเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้เชิงประจักษ์ในเมือง รวมทั้งเป็นเครื่องยนต์ตัวใหม่ของการพัฒนาเศรษฐกิจในเมือง เชื่อมโยงเศรษฐกิจชนบท สร้างความสมดุลใหม่ให้กับประเทศระหว่าง Urbanization กับ Ruralization ด้วยการดำเนินการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เพิ่มพื้นที่สี

เขียวให้มากขึ้นปลูกต้นไม้เพื่อดูดซับมลพิษโดยพืชพรรณท้องถิ่น มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เป็นไม้ดอกไม้ประดับ พืชอาหารผักสวนครัวสร้างรายได้ และเพิ่มทางเดินเท้าสีเขียว เป็นต้น

เมืองสีเขียว มุ่งหวังให้เกิดระบบนิเวศที่ดี มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองดี ส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด มีระบบกำจัดขยะที่มีมาตรฐานให้เหลือศูนย์ (zero waste) ลดฝุ่น ควันพิษ PM ๒.๕ ระบบบำบัดน้ำเสียถูกสุขลักษณะ ลดการใช้น้ำต่อหัวประชากรประหยัดพลังงาน ด้วยการลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนและส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การออกแบบอาคารประหยัดพลังงานการใช้จักรยานแทนรถยนต์

เป้าหมาย

๑. เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน มีสวนสาธารณะด้วยการปลูกไม้ยืนต้น ไม้ดอก ไม้ประดับ เพื่อดูดซับมลพิษ คาร์บอนไดออกไซด์ และกรองมลพิษ ผลิตก๊าซออกซิเจน สร้างความสมดุลการใช้พื้นที่ให้เกิดความเหมาะสม ลดโลกร้อน

๒. เพิ่มสัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชากร

๓. พัฒนาที่ดินว่างเปล่าในเมือง เพื่อทำเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อการผลิตอาหารที่มั่นคง ปลอดภัย พัฒนาตลาดสีเขียว และสร้างรายได้ ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน-ท้องถิ่น หน่วยงาน องค์กรภาคเอกชนต่างๆ

พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนในเขตเมือง ๗๗ จังหวัด

ผลลัพธ์ของโครงการ

๑. เกิดพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนในเมือง ภายใต้รูปแบบเกษตรในเมือง(Urban Farming) สามารถสร้างรายได้และมีอาหารปลอดภัยให้กับคนในเมือง คนเมืองมีสวนวนเกษตร (Forest Garden) เป็นทั้งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นแหล่งถ่ายทอดความรู้เชิงประจักษ์ในเมือง

พื้นที่สีเขียวสามารถดูดซับมลพิษก๊าซคาร์บอน

๓. ชุมชนเมืองมีระบบนิเวศที่ดี มีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองดี ส่งผลกระทบสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด มีระบบกำจัดขยะที่มีมาตรฐานให้เหลือศูนย์ (zero waste) ลดฝุ่น ควันพิษ PM ๒.๕ ระบบบำบัดน้ำเสียถูกสุขลักษณะ ด้วยการลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอน

๔. เกิดการพัฒนากลังสร้างเมืองสีเขียว ของหน่วยงานองค์กร ต่างๆ ตลอดทั้งชุมชนและท้องถิ่น

2.14 โครงการพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม

1. ความเป็นมาของโครงการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ความสำคัญกับการยกระดับการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ ตามนโยบาย "ตลาดนำการผลิต" โดยเร่งผลักดันให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบรวมกลุ่มผลิต และสร้างความเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิต การตลาด และโลจิสติกส์สินค้าเกษตรระหว่างเกษตรกรกับบริษัทรับซื้อผลผลิต ที่ผ่านมากการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรยังมีข้อจำกัด คือ เกษตรกร ไม่มีตลาดรับซื้อที่แน่นอน และการพัฒนาภาคการเกษตรยังไม่เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็นตลาดหรือแหล่งรับซื้อที่สำคัญของภาคการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ได้ร่วมกันจัดทำแผนความร่วมมือระหว่างกัน โดยดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรแม่นยำสู่ธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรม ในพื้นที่

เป้าหมาย 2 ล้านไร่ ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี (ปี 2564 - 2566) ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร และคณะทำงานจัดทำแนวทางการส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตและการปลูกพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยโครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม และบริหารจัดการแผนการผลิตสินค้าเกษตรร่วมกับกลุ่มบริษัทรับซื้อผลผลิต โดยมีตลาดที่เป็นอุตสาหกรรมรองรับผลผลิตที่แน่นอน เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ตามความต้องการของบริษัทรับซื้อผลผลิตทั้งด้านปริมาณ คุณภาพ และช่วงเวลาการรับซื้อผลผลิต รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดการเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและบริษัทรับซื้อผลผลิต โดยมีการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตและการตลาดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. เป้าหมายการดำเนินงาน

2.1 พื้นที่เกษตรกรรม กำหนดเงื่อนไข ดังนี้

- 1) เป็นพื้นที่เกษตรกรรมที่ผลิตสินค้าตามเป้าหมายของอุตสาหกรรมที่ห่างจากแหล่งรับซื้อผลผลิตในระยะรัศมี 100 กิโลเมตร เพื่อลดภาระต้นทุนการจัดการด้านโลจิสติกส์ของเกษตรกรและผู้ประกอบการ

- 2) เป็นแปลงใหญ่ที่มีการขึ้นทะเบียนแปลงใหญ่กับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว หรือเกษตรกรรายย่อย และเกษตรกรเครือข่ายของบริษัทรับซื้อผลผลิตที่ขึ้นทะเบียนรวมเป็นแปลงใหญ่ภายใต้โครงการฯ

2.2 ตลาดรับซื้อผลผลิต กำหนดเงื่อนไข ดังนี้

- 1) กำหนดบริษัทรับซื้อผลผลิต โดยมีการทำข้อตกลง/ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หรือมีการเชื่อมโยงเป้าหมายการตลาดร่วมกันระหว่างเกษตรกรกับบริษัทรับซื้อผลผลิตที่เป็นเครือข่ายของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

- 2) กำหนดให้มีการจัดทำข้อมูลด้านการตลาดของบริษัทรับซื้อผลผลิต โดยข้อมูลด้านการตลาดประกอบด้วย (1) รายชื่อบริษัทผู้รับซื้อผลผลิต (2) ข้อมูลคุณลักษณะ (SPEC) ผลผลิตที่ต้องการ (3) ราคารับซื้อตามชั้นคุณภาพของผลผลิตที่ต้องการ (4) ปริมาณความต้องการผลผลิตตามฤดูกาลปลูก และ (5) ช่วงระยะเวลาที่ต้องการผลผลิต

3. แผนปฏิบัติงาน (Action Plan) ประกอบด้วย การดำเนินงาน 9 กิจกรรม ดังนี้

3.1 กำหนดพื้นที่เกษตรกรรม (จังหวัด) เป้าหมายที่มีการเชื่อมโยงกับบริษัทรับซื้อผลผลิต ในรัศมีรอบโรงงานในระยะ 100 กิโลเมตร ยกเว้นกรณีมีข้อจำกัดของแหล่งผลิต แต่สามารถจำหน่ายในราคาอันเป็นที่ยอมรับ

ของทั้งสองฝ่าย โดย ส.อ.ท. และกรมส่งเสริมการเกษตร กำหนดพื้นที่เป้าหมายรายแปลงร่วมกัน เพื่อนำมาเป็นพื้นที่ดำเนินการ

3.2 จัดทำแผนการผลิตและรับซื้อผลผลิตที่ชัดเจน (ในจังหวัด) โดย ส.อ.ท. จัดข้อมูลด้านการตลาด (รายชื่อบริษัทรับซื้อผลผลิต คุณลักษณะผลผลิตที่ต้องการ (Spec) ราคารับซื้อ ปริมาณความต้องการ และช่วงเวลาความต้องการของบริษัทที่รับซื้อผลผลิต) ที่สมบูรณ์และชัดเจน รวมทั้งมีการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) การผลิตและจำหน่ายผลผลิตในทุกสินค้า ระหว่างกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่กับบริษัทรับซื้อผลผลิตของ

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือการทำเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming) หรือเอกสารการเชื่อมโยงการตลาดร่วมกัน และอาจจะดำเนินการผ่านระบบ CSR (Corporate Social Responsibility) ของบริษัทรับซื้อผลผลิต เชื่อมโยงเครือข่าย/สมาชิกของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยครอบคลุมทั้งกลุ่มผู้ค้าในประเทศและต่างประเทศ

3.3 พัฒนาเข้าสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร นำเกษตรกรตามบัญชีแปลงใหญ่และบัญชีการขึ้นทะเบียนบัญชีเกษตรกร (ทบก. ในสินค้าเป้าหมายที่มีอยู่แล้ว และแปลงที่ยังไม่ได้จดทะเบียนเข้าสู่ระบบแปลงใหญ่เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย (Cluster) วางแผนผลิตและจำหน่ายที่เป็นระบบ เพื่อการกำกับดูแลความสม่ำเสมอของปริมาณและคุณภาพผลผลิตตามมาตรฐานและความต้องการของบริษัทรับซื้อผลผลิต รวมทั้งขอความร่วมมือให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร่วมสนับสนุนสินเชื่อแก่กลุ่มเกษตรกรภายใต้โครงการแปลงใหญ่

3.4 วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ โดยกรมพัฒนาที่ดิน พัฒนาศักยภาพพื้นที่ตามผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการผลิต (ดิน น้ำ พืช) ของระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ของกรมพัฒนาที่ดิน นำไปสู่การแนะนำและส่งเสริมใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

3.5 สนับสนุนและให้บริการปัจจัยการผลิต โดยศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) และเครือข่ายภายใต้โครงการพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน ในรูปแบบ One Stop Service ที่เน้นการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต

3.6 พัฒนาค้น (เกษตรกร เจ้าหน้าที่ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง) โดยถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเกษตรที่ ทันสมัย แก่เกษตรกรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของกรมส่งเสริมการเกษตร และเชื่อมโยงกับศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center: AIC) ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวม และกำหนดแนวทางพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร ทั้งระดับส่วนกลางและจังหวัด เพื่อสนับสนุนและสร้างระบบการบริหารจัดการสินค้าเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแบบก้าวหน้า

3.7 รับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยกรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว และสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ อบรมให้ความรู้และคำแนะนำการดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice) ในการผลิตสินค้าเกษตร และตรวจรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) ให้แก่สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย

3.8 สนับสนุนการให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Provider: ASP) โดย ส.อ.ท. สนับสนุนให้แก่เกษตรกรและกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อให้เข้าถึงเทคโนโลยี นวัตกรรม และเครื่องจักรกลเกษตรที่ ทันสมัยเพื่อยกระดับไปสู่เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) เกษตรอัจฉริยะหรือระบบโลจิสติกส์ การเกษตรที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ขั้นเตรียมการผลิต การเก็บเกี่ยว การแปรรูป และการขนส่งออกสู่ลูกค้า/ตลาด เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด รวมทั้งสนับสนุนการให้บริการของวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ผู้ให้บริการทางการเกษตรหรือ Start Up/Social Enterprise ที่มีความพร้อมในการให้บริการด้านการเกษตร

3.9 การบริหารจัดการโครงการ การวางแผนการขับเคลื่อน และติดตามผลการดำเนินงาน

1) ระดับปฏิบัติการ (ระดับจังหวัด ใช้กลไกการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานในจังหวัด ในการขับเคลื่อนงาน คือ คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด ทำหน้าที่บูรณาการบริหารจัดการในภาพรวมโครงการฯ ในระดับจังหวัดเพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนนโยบาย/โครงการสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด โดยมีเกษตรจังหวัด และเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ที่เป็นที่ตั้งของบริษัทรับซื้อผลผลิตจะเป็นผู้ประสานงานหลัก (Focal Point) ร่วมกับผู้ประกอบการและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) ระดับนโยบาย ใช้กลไกการกำกับดูแล โดยคณะกรรมการส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร คณะทำงานจัดทำแนวทางการส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตและการปลูกพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และคณะกรรมการความร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3) กลไกการติดตามและรายงานผล เกษตรและสหกรณ์จังหวัด และเกษตรจังหวัดที่เป็นพื้นที่ตั้งบริษัทรับซื้อเป็นผู้ประสานงานหลัก (Focal Point) ทำหน้าที่รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานต่อที่ประชุมคณะทำงานจัดทำแนวทางการส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตและการปลูกพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่

2.15 ร่างแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570 ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยเป็นผู้นำของภูมิภาคอาเซียน ในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์สร้างมูลค่า บนพื้นฐาน การพัฒนาที่ยั่งยืน ภายในปี 2570”

2. พันธกิจ

2.1 พัฒนามาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์ไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

2.2 ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การทำเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไทย และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ระดับสากล

2.3 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร รวมทั้งเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด

2.4 สนับสนุนให้มีโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยการผลิตเกษตรอินทรีย์

2.5 สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนา เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.6 พัฒนาฐานข้อมูลกลางเกษตรอินทรีย์ ครอบคลุมตลอดโซ่อุปทานเกษตรอินทรีย์

2.7 ส่งเสริมการตลาดทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ ในระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับสากล รวมถึงพัฒนาระบบโลจิสติกส์สำหรับเกษตรอินทรีย์ให้มีประสิทธิภาพ

2.8 ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ถึงประโยชน์ในการผลิตและบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต เข้าสู่ระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ พื้นฟูระบบนิเวศ นำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีและยั่งยืน รวมถึงสุขภาพที่ดีของผู้ผลิตและผู้บริโภค

3.2 เพื่อส่งเสริมการผลิตเกษตรอินทรีย์ให้ได้มาตรฐานในระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับสากล นำไปสู่การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ของภาคเกษตร

4. เป้าหมาย

4.1 เกษตรกรปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต เข้าสู่ระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ที่มีการผลิต สอดคล้องกับวิถีธรรมชาติเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และรักษาความสมดุลให้กับระบบนิเวศ นำไปสู่ ความเป็นอยู่ที่ดีและยั่งยืน รวมถึงสร้างความปลอดภัยต่อสุขภาพของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

4.2 ยกระดับและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยการพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้เป็นที่ยอมรับ ทั้งด้าน คุณภาพ มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในระดับชุมชน ระดับประเทศ และระดับสากล รวมถึง ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการ

5. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย มีดังนี้

- 1) สินค้าเกษตรอินทรีย์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี
- 2) จำนวนเกษตรกรที่ได้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (PGS และ มกษ. 9000) มีไม่น้อยกว่า 1.3 แสนราย ในปี 2570
- 3) พื้นที่เกษตรอินทรีย์มีไม่น้อยกว่า 2.0 ล้านไร่ ในปี 2570

6. ประเด็นการพัฒนาและแนวทางการพัฒนาเกษตรอินทรีย์

6.1 ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายประเด็นการพัฒนา

- 1) จำนวนงานวิจัยและนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ถูกนำไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่า 10 เรื่องต่อปี
- 2) ฐานข้อมูลสินค้าเกษตรอินทรีย์ตลอดโซ่อุปทาน 1 ระบบ ในปี 2570

ประเด็นย่อยที่ 1.1 ส่งเสริมการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

- 1) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตลอดโซ่อุปทาน ให้ครอบคลุมตั้งแต่ปัจจัยการผลิต กระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาด
- 2) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ตลอดโซ่อุปทาน รวมถึงเทคโนโลยีในการคาดการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ เพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเกษตรอินทรีย์มากยิ่งขึ้น
- 3) สนับสนุนการพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์ สินค้าเกษตรอินทรีย์ให้สามารถรักษาคุณภาพสินค้าเกษตรอินทรีย์ และมีรูปแบบที่น่าสนใจตรงตาม ความต้องการของตลาด
- 4) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านเกษตรอินทรีย์ โดยการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อต่อยอดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแปรรูป และการตลาด รวมถึงสนับสนุนและส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่

5) ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือด้านวิจัยและพัฒนาเกษตรอินทรีย์ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ เพื่อต่อยอดในเชิงพาณิชย์ รวมถึงยกระดับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

6) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบายและเชิงสังคม เพื่อสนับสนุนการวางแผนทางพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศ

ประเด็นย่อยที่ 1.2 พัฒนาและบริหารจัดการฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1) ปรับปรุงและพัฒนากระบวนงานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ ให้ครอบคลุมตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด เช่น ผู้ผลิต แหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย สินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรอินทรีย์ ผู้แปรรูปและ ผู้ประกอบการ

2) พัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป และการตลาด ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำอินทรีย์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งเกษตรกร ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาครัฐ และ ภาคเอกชน สามารถนำไปใช้ประโยชน์

3) พัฒนาและปรับปรุงแผนที่ (Organic Agri-Map) รวมถึงแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการพัฒนาเกษตรอินทรีย์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน สถาบันเกษตรกร และภาคเอกชน

6.2 ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาศักยภาพการผลิต และการบริหารจัดการตลอดโซ่อุปทานเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายประเด็นการพัฒนา

- 1) จำนวนเกษตรกรที่เข้าสู่กระบวนการเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า 10,000 คนต่อปี
- 2) จำนวนศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์ครบวงจรในจังหวัดเป้าหมายจังหวัดละ 1 แห่ง ในปี 2570
- 3) จำนวนสถาบันเกษตรกรที่ทำหน้าที่รวบรวมและแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 ต่อปี

ประเด็นย่อยที่ 2.1 พัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ มีแนวทาง การดำเนินงาน ดังนี้

1) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ตลอดโซ่อุปทานให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกรและ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ผ่านศูนย์เรียนรู้เกษตรอินทรีย์และแปลงต้นแบบเกษตรอินทรีย์ (พืช ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำอินทรีย์) รวมถึงพัฒนาช่องทางการถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์ด้านเกษตรอินทรีย์ ผ่านสื่อเรียนรู้ในระบบออนไลน์ เช่น จัดทำหลักสูตรการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์(Organic 101)

2) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้นำเกษตรกรในระดับชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ทั้งระบบ ตั้งแต่การเตรียม ปัจจัยการผลิต ระบบการผลิต การรับรองมาตรฐาน การแปรรูป และการตลาด

3) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำหลักสูตรความรู้พื้นฐานด้านเกษตรอินทรีย์ในระดับการศึกษา ขึ้นพื้นฐาน อาชีว และอุดมศึกษา

ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิต และการแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรอินทรีย์ (พืช ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำอินทรีย์) ให้ตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค อาทิ ผู้สูงอายุ คนรักสุขภาพ ทั้งตลาดในประเทศและ ต่างประเทศ รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการด้วยการส่งเสริมการวางแผนการผลิต การจัดทำบัญชีครัวเรือน และมาตรการสนับสนุนของภาครัฐ เช่น มาตรการด้านภาษี

2) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ตั้งแต่ระยะเริ่มต้น ระยะปรับเปลี่ยน จนเข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ (พืช ปศุสัตว์ และ สัตว์น้ำอินทรีย์) รวมถึงผู้ประกอบการเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ได้การรับรองตามมาตรฐาน ตลอดจนต่อยอด กลุ่มเดิมและพัฒนากลุ่มใหม่ เพื่อขยายผลบูรณาการเชิงพื้นที่

3) พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ให้เข้าสู่ระบบเกษตรอินทรีย์ โดยส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการผลิตในรูปแบบเกษตรอินทรีย์อัจฉริยะ (Organic Smart Farming)

4) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นพื้นฐาน สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อยอดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงอนุรักษ์สู่ภาคบริการระดับ Premium

5) ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกรในการทำเกษตรอินทรีย์ อาทิ การทำเกษตรอินทรีย์แปลงใหญ่ เพื่อพัฒนาเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและ อำนาจต่อรองทางการค้าในรูปแบบสหกรณ์ องค์กรเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน

6) ส่งเสริมการพัฒนาและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร

ประเด็นย่อยที่ 2.3 บริหารจัดการปัจจัยการผลิต โครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1) บริหารจัดการทรัพยากรการผลิตและวางโครงสร้างพื้นฐานอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุน การทำเกษตรอินทรีย์ เช่น แหล่งน้ำขนาดเล็ก

2) พัฒนาระบบโลจิสติกส์รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ของสินค้าเกษตรอินทรีย์อย่างมีประสิทธิภาพ ให้กับเกษตรกร องค์กรเกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

3) จัดทำ/ทบทวน กฎหมาย กฎระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่การผลิต แปรรูป และตลาด

4) พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตเกษตรอินทรีย์ (พืช ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำอินทรีย์) แบบครบวงจร อาทิ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยอินทรีย์สารชีวภัณฑ์ และอาหารสัตว์ รวมทั้งสนับสนุนการจัดตั้งธนาคาร เมล็ดพันธุ์อินทรีย์ การขึ้นทะเบียนปัจจัยการผลิตจากสมุนไพรและสารชีวภาพ เพื่อการทำเกษตรอินทรีย์

5) ส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ตลอดโซ่อุปทาน

6) สนับสนุนการจัดทำเขตเกษตรอินทรีย์ (Organic Zoning) เพื่อคุ้มครองพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำเกษตรอินทรีย์

7) บริหารจัดการและป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ เช่น จัดทำประกันภัยพืชผลสินค้า เกษตรอินทรีย์ และใช้เทคโนโลยีในการคาดการณ์ภัยพิบัติต่าง ๆ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบันเกษตรกร ภาควิชาเครื่องจักรกลเกษตรอินทรีย์ และภาคเอกชน

6.3 ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ยกระดับมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายประเด็นการพัฒนา

- 1) มาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองด้านเกษตรอินทรีย์ของไทยเท่าเทียมกับมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์ของอาเซียน ภายในปี 2570
- 2) จำนวนหน่วยตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองระบบงานตามระบบสากล เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 5 แห่ง ภายในปี 2570
- 3) จำนวนหน่วยตรวจสอบรับรองของไทยขึ้นทะเบียนอยู่ในรายชื่อหน่วยตรวจสอบรับรอง ด้านเกษตรอินทรีย์กับประเทศคู่ค้าหลักอย่างน้อย 2 แห่ง ภายในปี 2570

ประเด็นย่อยที่ 3.1 ยกระดับมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์มีแนวทาง การดำเนินงานดังนี้

- 1) ยกระดับระบบการตรวจสอบรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (PGS) ให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ เพื่อต่อยอดไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไทยและมาตรฐานระดับสากล
- 2) ดำเนินการทำความเท่าเทียมด้านมาตรฐานและระบบการตรวจสอบรับรองด้านเกษตรอินทรีย์ โดยการเจรจาการยอมรับร่วมกับประเทศคู่ค้า

ประเด็นย่อยที่ 3.2 ยกระดับการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มีแนวทาง การดำเนินงานดังนี้

- 1) ส่งเสริมการตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชน และ ภาคการศึกษา ทำหน้าที่ตรวจสอบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ไทย รวมถึงการได้รับการรับรองระบบงาน ตามหลักเกณฑ์สากล
- 2) พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรอินทรีย์ (Traceability System) และสนับสนุน การใช้งานระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรอินทรีย์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค
- 3) พัฒนาและส่งเสริมให้หน่วยตรวจสอบรับรองของไทยเป็นที่ยอมรับและขึ้นทะเบียนอยู่ในรายชื่อหน่วยตรวจสอบรับรองด้านเกษตรอินทรีย์กับประเทศคู่ค้าหลัก

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

6.4 ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาการตลาด และประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายประเด็นการพัฒนา

- 1) มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

2) จำนวนกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์เข้าสู่ระบบตลาดออนไลน์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

ประเด็นย่อยที่ 4.1 พัฒนาการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์อินทรีย์มีแนวทาง การดำเนินงานดังนี้

1) พัฒนาและส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์อินทรีย์แบบครบวงจร รวมถึงเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลายทั้งระบบออนไลน์และออฟไลน์ อาทิ ตลาดเกษตรอินทรีย์ ในชุมชน สหกรณ์เกษตรอินทรีย์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเชิงสุขภาพ ร่วมกับภาคเอกชน ภาครัฐ และ ภาคประชาสังคม อาทิ โรงพยาบาล โรงเรียน โรงแรม ราชทัณฑ์ และร้านอาหาร เพื่อเพิ่มการบริโภค สินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศ

2) ส่งเสริมการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ในประเทศ

3) ส่งเสริมการส่งออกและขยายตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์อินทรีย์ในกลุ่มประชาคมอาเซียนและประเทศคู่ค้าต่าง ๆ รวมถึงการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และการจัดทำความร่วมมือ กับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ

4) ส่งเสริมการตลาดและการยอมรับตราสินค้าเกษตรอินทรีย์ รวมถึงสร้างอัตลักษณ์ของ สินค้าเกษตรอินทรีย์ให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

ประเด็นย่อยที่ 4.2 สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1) สร้างการรับรู้ และความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากสินค้าเกษตรอินทรีย์ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ รวมถึงผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ให้กับผู้บริโภคและประชาชนทั่วไป ผ่านสื่อต่าง ๆ อาทิ สื่อสังคมออนไลน์

2) ส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลและแหล่งเรียนรู้เกษตรอินทรีย์ให้แก่ ผู้ที่สนใจ

3) ประชาสัมพันธ์แหล่งผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรอินทรีย์ผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ อาทิ งานแสดงสินค้า (Roadshow)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการคลัง สำนักนายกรัฐมนตรี สถาบันเกษตรกร ภาควิชาพืชไร่ เกษตรอินทรีย์และภาคเอกชน

กระบวนการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์พ.ศ. 2566-2570

1. ระดับนโยบาย

การขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย อาศัยกลไกระดับนโยบายผ่านคณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ซึ่งมีองค์ประกอบ 31 คน โดยมีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ มีผู้แทนระดับกระทรวง ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ และผู้แทนที่ประธานแต่งตั้ง ได้แก่ ผู้แทนเกษตรกร จำนวน 3 คน ผู้แทนภาคเอกชน จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน มีรองปลัดกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ที่ได้รับ

มอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จาก 4 หน่วยงาน (อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร และอาหารแห่งชาติ และเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อผลักดันและขับเคลื่อนการ พัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศ ดำเนินการบูรณาการแนวทางการ มาตรการ แผนงานและงบประมาณกับ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อการพัฒนาเกษตรอินทรีย์และจัดระบบการ ประสานและการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบเพื่อกำกับดูแลและเร่งรัดการดำเนินงานของส่วนราชการและ องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในทุกระดับ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. ระดับการปฏิบัติ

อาศัยอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อน การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ ซึ่งมีองค์ประกอบ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน อนุกรรมการ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมาย และหัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวง เกษตรและ สหกรณ์เป็นรองประธานอนุกรรมการ ผู้แทนภาครัฐ ระดับกระทรวง และระดับกรม ทั้งในสังกัด กระทรวง เกษตรและสหกรณ์และนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการ ผู้ช่วยปลัด กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีผู้อำนวยการกองนโยบายเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนจากกรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว และ กรมการค้าภายใน ร่วมเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ และมีผู้แทนจากภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้แทนเกษตรกร ผู้แทนภาคเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานแต่งตั้ง กลุ่มละ 3 คน ร่วมเป็น อนุกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการ งบประมาณ เพื่อขับเคลื่อน งานด้าน เกษตรอินทรีย์ภายใต้กรอบแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570 และกำหนด แนวทาง มาตรการหรือกลไกในการประสานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

3. การแปลงแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570 สู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนแผนสู่การปฏิบัติ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกกระทรวงเกษตร และ สหกรณ์ ร่วมกันจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญตลอดห่วงโซ่การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง เพื่อบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570 หลังจากนั้น หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องจะต้องนำแผนงาน/โครงการสำคัญไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ระยะ 5 ปี และราย ปี เพื่อขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติต่อไป

4. การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570

การติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570 เป็นรายปีและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามแผนปฏิบัติการ ด้านเกษตร อินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570 จำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ระยะครึ่งแผนปฏิบัติการฯ เพื่อประกอบการทบทวน

แผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ พ.ศ. 2566-2570 และครั้งที่ 2 เมื่อสิ้นสุด แผนปฏิบัติการฯ เพื่อ
ประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านเกษตรอินทรีย์ระยะต่อไป

2.16 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) ระยะ 5 ปี พ.ศ.2566 – 2570

“ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดน และ
สังคมเป็นสุข”

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position)

1. แหล่งผลิตสินค้าเกษตร พืชสมุนไพร และอาหารปลอดภัย ที่ได้มาตรฐาน
2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม เชิงนิเวศน์ การกีฬาที่มีชื่อเสียง
3. แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ระดับประเทศ
4. ประตูสู่อีสาน และเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ระยะ 5 ปี

จากโครงสร้างเศรษฐกิจในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 ปี พ.ศ.
2562 มีเศรษฐกิจที่สำคัญ 3 ลำดับแรก โดยมีภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 21 รองลงมาเป็นภาค
เกษตรกรรม มีสัดส่วนร้อยละ 18 และภาคการค้าร้อยละ 14 มีพื้นที่การเกษตรร้อยละ 69 ของพื้นที่ของกลุ่ม
จังหวัด ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงาน ร้อยละ 65.82 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม
มีศักยภาพทางการเกษตรที่โดดเด่น ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย โคเนื้อ ไก่ ไก่ชน เป็ด ไข่ไก่ ไข่เป็ด
ทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งท่องเที่ยวธรรมชาติ นิเวศ อารยธรรม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา
และกีฬา มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ และในขณะเดียวกันก็มีปัญหาใน
เรื่องการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ สัดส่วนคน
ยากจนร้อยละ 9.5 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน/ปี 244,716 บาท หนี้สินเฉลี่ยครัวเรือน/ปี 212,163.80 บาท มีความ
ไม่เสมอภาคด้านรายได้ (Gini coefficient) สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ จึงกำหนดเป้าหมายการพัฒนาในการเป็น
ศูนย์กลางของเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม การค้าชายแดนและสังคมเป็นสุข
โดยมีแนวความคิดการพัฒนา ดังนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้เป็นมาตรฐานปลอดภัย และพัฒนาจนถึงขั้นมาตรฐาน
อินทรีย์ในภาคการเกษตรทั้งพืชและสัตว์ โดยมีการนำนวัตกรรมในพื้นที่มาช่วยให้เกษตรกร โดยเฉพาะ
เกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer) ให้มีการสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิมให้คงอยู่ด้วยการน้อมนำแผนปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก
2. พัฒนาการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ ทั้งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรให้
เพียงพอตลอดปี โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ ให้อยู่ในพื้นที่ หรือการขยายพื้นที่รับน้ำ การกระจาย
น้ำไปยังพื้นที่

3. ส่งเสริมการแปรรูปของสินค้าให้มากขึ้นในพื้นที่ สนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารแบบครบวงจรในพื้นที่ โดยพัฒนาช่วงกลางทางและปลายทางให้มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ ที่กำหนดให้กลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะจังหวัด นครราชสีมาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและอาหารแบบครบวงจร

4. ส่งเสริมอาชีพ และเพิ่มทักษะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างโอกาสในการสร้างรายได้จากภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร โดยเชื่อมโยงสินค้าชุมชนกับการท่องเที่ยว

5. สร้างมูลค่าเพิ่มในสาขาการท่องเที่ยว โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก และบริการเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว การใช้ประโยชน์จากระบบ Logistic ที่รัฐบาลไว้วางรากฐานไว้ให้ การสร้างความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างการตลาดให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างและเป็นที่ยอมรับเดินทางมายังกลุ่มจังหวัด

6. การพัฒนาสังคมให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะผู้สูงอายุให้ได้รับการดูแล มีศักยภาพ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามศักยภาพ รวมทั้งการรักษาภูมิปัญญาของผู้สูงอายุเพื่อให้สืบทอดไปยังรุ่นลูกหลาน และการเพิ่มศักยภาพของเด็ก เพื่อให้สังคมมีคุณภาพและสามารถดูแลตนเองได้ในอนาคต

พันธกิจ (Mission)

- 1) การส่งเสริมการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร ที่ได้มาตรฐาน
- 2) ส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ ให้มีมาตรฐาน แบบครบวงจร
- 3) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งน้ำและการบริหารจัดการน้ำ ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรกรรม
- 5) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างปลอดภัยและได้มาตรฐาน พัฒนาสินค้าและบริการ ให้ได้รับความนิยมและบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
- 6) ส่งเสริมและพัฒนาค้าการลงทุน และค้าชายแดน
- 7) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่
- 8) ส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคมสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนา

1) การพัฒนาขีดความสามารถเกษตรอุตสาหกรรมครบวงจร

วัตถุประสงค์

เป็นศูนย์การด้านเกษตรปลอดภัยและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตร

แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

- 1.ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน
2. ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม

3. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มมูลค่าทางการเกษตร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย (มาตรฐานปลอดภัยอินทรีย์) ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

2. ส่งเสริมการทำตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร

3. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมเพื่อการเกษตร ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

4. ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ ในทางอาหารและสมุนไพร

5. เพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาสุขภาพสัตว์ เพื่อรองรับโรคอุบัติใหม่

6. ส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐานเพื่อการส่งออก

7. การส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่มีมาตรฐานและปลอดภัย

8. การส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงครบวงจร

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมเกษตรปลอดภัย (มาตรฐานปลอดภัย อินทรีย์) ส่งเสริมการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

1. การบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตร

2. ยกระดับสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน

3. การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นป้องกันและรักษาโรคระบาดอุบัติใหม่

4. การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรคอุบัติใหม่ในพืชและสัตว์

2) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การค้าชายแดน และผลิตภัณฑ์ใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การท่องเที่ยว สินค้าและบริการ มีคุณภาพ ความสะดวก ปลอดภัย และได้มาตรฐาน

2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้ผู้ประกอบการและเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน

3. เพื่อให้กลุ่มผู้ผลิตและผู้ประกอบการใหม่มีรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา ด้านท่องเที่ยว และด้านการค้า การลงทุน การค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการท่องเที่ยว สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในรูปแบบวิถีใหม่

2. ส่งเสริมนวัตกรรมการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการตลาด

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนาบุคลากรเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว เชื่อมโยงบริการท่องเที่ยวด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และการเชื่อมโยงโครงข่าย

คมนาคม

3. พัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและได้รับมาตรฐาน

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

พัฒนาองค์ความรู้การบริหารภาวะวิกฤติ และสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก (การค้า)

ส่งเสริมและพัฒนาค้า การลงทุน และการค้าชายแดน

แนวทางการพัฒนา ด้านผลิตภัณฑ์ใหม่

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. พัฒนาศักยภาพผู้ผลิตใหม่และผลิตภัณฑ์จากใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
2. พัฒนาและส่งเสริมการผลิตใหม่แบบอุตสาหกรรม

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. พัฒนานวัตกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่แบบครบวงจร
2. ส่งเสริมการสืบสานภูมิปัญญาวัฒนธรรมใหม่
3. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หัตถกรรมพื้นบ้านให้มีความร่วมสมัย มีคุณภาพและมาตรฐานรองรับ

ทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

พัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ผ่านสื่อบุคคล ทุกช่วงวัย

3) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย

แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรุก

1. ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยโดยมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สนับสนุนเพิ่มขึ้น
2. ส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมการพัฒนาด้านสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงแก้ไข

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. ส่งเสริมและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาครอบครัวสู่ชุมชนเข้มแข็ง
3. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงรับ

ส่งเสริมการพึ่งพา การดูแลสุขภาพด้วยตนเอง ตามแนวทางแพทย์แผนไทย

แนวทางการพัฒนาตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน

สนับสนุนการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อโซเชียล

2.17 แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.2566 – 2570

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ

“เศรษฐกิจก้าวหน้า สังคมและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพอย่างยั่งยืน”

ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

- (1) อัตราการขยายตัวของ GPP เพิ่มขึ้น
- (2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตร
- (3) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยว
- (4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว
- (5) อัตราการเพิ่มของพื้นที่ป่าไม้
- (6) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการพัฒนาคุณภาพชีวิต
- (7) ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีอาชญากรรมในพื้นที่

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัดชัยภูมิ

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและกระจายอย่างเหมาะสม

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวม
2. อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น
3. รายได้ของครัวเรือนที่ผ่านเกณฑ์ จปฐ. เพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1. การส่งเสริมอาชีพและรายได้แก่ประชาชน
2. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการ
3. การส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและบริการ
4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 การบริหารจัดการการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์

1. สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
2. สถานที่ท่องเที่ยวมีความสมบูรณ์และมีมาตรฐาน

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว
2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากสินค้าและบริการการท่องเที่ยว
3. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
4. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ
2. พัฒนาและยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
3. ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม วัตถุประสงค์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์และสมดุลกับการพัฒนา

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน
2. ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม
3. ระดับความสำเร็จในการผลิตและการบริหารจัดการพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างมีส่วนร่วม
4. ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการภัยพิบัติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ

แนวทางการพัฒนา

1. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม
3. การรับมือสาธารณภัย การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตให้มั่นคง วัตถุประสงค์

ประชาชนดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ มั่นคง และปลอดภัย

เป้าหมายและตัวชี้วัด

1. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายได้
2. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ทุกระดับเพิ่มขึ้น
3. ร้อยละของนักเรียนนักศึกษาที่มิงานทำหลังจบการศึกษา
4. สัดส่วนคนจนด้านรายจ่าย
5. ร้อยละที่ลดลงของการเกิดคดีอาชญากรรมในพื้นที่
6. ร้อยละของจำนวนประชาชนที่ได้รับภูมิคุ้มกันทางด้านสาธารณสุข
7. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของสถานบริการด้านสาธารณสุขที่ได้รับการพัฒนา

แนวทางการพัฒนา

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. การสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม
3. การพัฒนาความมั่นคงและความปลอดภัยของสังคม
4. การป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟูเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากโรคระบาด

2.18 แผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี จังหวัดชัยภูมิ

จังหวัดชัยภูมิได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ดังนี้ “เศรษฐกิจก้าวหน้า สังคมและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพอย่างยั่งยืน” โดยมีเป้าหมายการพัฒนา คือ “เมืองแห่งความสุข”

เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเป็นไปตามหลักการและสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ข้างต้น ภายใต้กรอบแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี กลุ่มน้ำชี ประกอบด้วยแผนแม่บท 6 ด้าน ดังนี้ แผนแม่บทด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค แผนแม่บทด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต แผนแม่บทด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและน้ำแล้ง แผนแม่บทด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ แผนแม่บทด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน และแผนแม่บทด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค

หลักการ : น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ช่วงที่ผ่านมารัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมาก เพื่อจัดหา น้ำ อุปโภค บริโภค บริการประชาชนอย่างทั่วถึง ทั้งพื้นที่เมือง และชนบท รวมทั้งเพื่อตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่สมาชิกขององค์การสหประชาชาติ กำหนดใน เป้าหมายที่ 6 “การเข้าถึงการใช้น้ำสะอาดและสุขาภิบาลที่ดี” ภาพรวมความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของประชากร และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ โดยคาดการณ์ว่าในปี 2570 จะมีความต้องการมากถึง 8,260 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี และจากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2 ค) ปี 2556 พบว่ามีหมู่บ้านที่ไม่มีระบบประปา จำนวน 7,490 หมู่บ้าน มีหมู่บ้านที่ประกาศเป็นพื้นที่ภัยแล้งต้องช่วยเหลือเป็นประจำทุกปี และหลายพื้นที่มีค่าใช้จ่ายสูง ในการจัดหา น้ำ อุปโภค บริโภค ซึ่งแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 12 ปี (พ.ศ. 2558 – 2569) กำหนดว่าจะดำเนินการให้ครบทุกหมู่บ้านในปี 2560 ซึ่งดำเนินการได้จริง 7,234 หมู่บ้าน ยังเหลือที่จะดำเนินการต่อใน แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) จำนวน 256 หมู่บ้าน กำหนดแล้วเสร็จภายใน ปี 2565 รวมทั้ง ปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาหมู่บ้านที่ชำรุดเสียหายจำนวน 20,034 หมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายใน ปี 2580 สำหรับในเขตเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ จะขยายเขตการกระจายน้ำ เพื่อรองรับการขยายตัวของเมือง การท่องเที่ยว และเขตเศรษฐกิจพิเศษ นอกจากนั้น จะปรับปรุงระบบประปาให้ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการประหยัดน้ำในภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ

เป้าประสงค์ : จัดหาน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชน ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน ชุมชนเมือง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ รวมทั้งพัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐาน ในราคาที่เหมาะสม และการประหยัดน้ำโดยลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ

กลยุทธ์ : 1) พัฒนา ขยายเขต และเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน โดยจัดหาแหล่งน้ำ และก่อสร้างระบบประปาให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และปรับปรุงระบบประปาเดิมที่ชำรุด เพื่อให้ใช้งานได้

กลยุทธ์ : 1) พัฒนา ขยายเขต และเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน โดยจัดหาแหล่งน้ำ และก่อสร้างระบบประปาให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และปรับปรุงระบบประปาเดิมที่ชำรุด เพื่อให้ใช้งานได้

2) พัฒนาระบบประปาเมือง โดยการขยายเขตระบบประปา เพิ่มเขตจ่ายน้ำสำหรับเมืองหลัก และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ การจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน และลดการสูญเสียน้ำในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา

3) พัฒน่าน้ำอุปโภค บริโภค ให้ได้มาตรฐาน และราคาที่เหมาะสม โดยกำหนดมาตรฐานระบบประปาหมู่บ้าน การจำแนกระบบประปา แล้วดำเนินการปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน ครบทุกหมู่บ้าน รวมทั้ง พัฒน่าน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้โรงเรียน และชุมชน

4) การประหยัดน้ำในทุกภาคส่วน โดยส่งเสริมการลดการใช้น้ำในภาคครัวเรือน ภาคบริการ และภาคราชการ

ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

หลักการ : ประเทศไทยมีสัดส่วนในการเก็บกักน้ำต่อน้ำท่าเฉลี่ยในระดับสูง เฉพาะในบางลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำภาคกลาง และตะวันตกที่มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ สำหรับลุ่มน้ำที่เหลือมีการเก็บกัก ในระดับต่ำ จึงมีวิกฤตการณ์น้ำที่เกิดขึ้นเป็นการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งตามวงจรธรรมชาติ แต่ปัจจุบันเกิดจากปริมาณน้ำฝนที่แปรปรวน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ประกอบกับความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดความไม่สมดุลของปริมาณน้ำ ปัญหาการขาดแคลนน้ำมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้ง และทวีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้เกิดการช่วงชิงทรัพยากรน้ำระหว่างชุมชนเมือง อุตสาหกรรมและชนบท การเข้าถึงทรัพยากรน้ำโดยเสรี ขาดความเป็นธรรม การผลิตภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยภาคอุตสาหกรรม มีแนวโน้มการขยายตัวค่อนข้างเร็วและต่อเนื่อง ในพื้นที่เมืองหลักในพื้นที่ลุ่มน้ำชี ซึ่งพื้นที่ดังกล่าว ต้องจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม เพื่อรองรับความเสี่ยงในการขาดแคลนน้ำ ส่วนภาคเกษตรกรรมมีการขยายตัวและมีสัดส่วนในรายได้ประชาชาติค่อนข้างน้อย แต่ก็มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจภูมิภาค เป็นแหล่งสร้างงานมากกว่าร้อยละ 30 ของแรงงานทั้งประเทศ แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังได้รับผลตอบแทนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ รายได้ส่วนใหญ่มาจากผลผลิตพืชที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ยางพารา อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน และมันสำปะหลัง เป็นต้น ภาคเกษตรกรรมมีความต้องการใช้น้ำสูงถึงร้อยละ ๗๕ ของความต้องการใช้น้ำทั้งหมด ปัญหาการขาดแคลนน้ำขึ้นกับความต้องการของภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะการผลิตข้าว ดังนั้นจำเป็นต้องเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการชลประทาน

เป้าประสงค์ : พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำใหม่ให้เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งการหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน เพื่อขยายโอกาสจากศักยภาพโครงการขนาดเล็กและลดความเสี่ยงในพื้นที่ไม่มีศักยภาพ ลดความเสี่ยง/ความเสียหายลง ร้อยละ 50 รวมถึงการเพิ่มผลิตภาพและปรับโครงสร้างการใช้น้ำ โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อยกระดับผลิตภาพด้านน้ำทั้งระบบ

กลยุทธ์:1) การจัดการด้านความต้องการ โดยลดการใช้น้ำภาคการเกษตร นำน้ำกลับมาใช้ใหม่ในพื้นที่ชลประทาน รวมถึงการลดใช้น้ำในภาคอุตสาหกรรม

2) เพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเดิม โดยปรับปรุงประสิทธิภาพ แหล่งน้ำ ระบบส่งน้ำ และเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในแหล่งน้ำเดิม

3) การจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน เพื่อขยายโอกาสจากศักยภาพโครงการขนาดเล็ก และลดความเสี่ยงในพื้นที่ไม่มีศักยภาพ โดยการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ การจัดระบบการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ สระน้ำในไร่นาและพัฒนาบ่อบาดาลเพื่อการเกษตร

4) พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่ ด้วยการพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ พัฒนาระบบชลประทาน การเพิ่มปริมาณน้ำที่จัดการได้ รวมทั้งการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

5) พัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยงแหล่งน้ำ ลดความขัดแย้งการใช้น้ำภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม โดยพัฒนาโครงข่ายน้ำภายในพื้นที่ของจังหวัด

6) การเพิ่มผลิตภาพมูลค่าภาคการผลิต โดยการส่งเสริมด้านการเกษตร พันธุ์พืช และการปลูกพืช ให้มีผลิตภาพสูงมากขึ้น ในพื้นที่ต้นแบบและขยายผลการดำเนินการไปสู่พื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำแล้วต่อไป โดยดำเนินการร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถ ในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อยกระดับผลิตภาพ ด้านน้ำทั้งระบบ

7) การเพิ่มน้ำต้นทุนโดยปฏิบัติการฝนหลวง ให้อ่างเก็บน้ำและพื้นที่เกษตรกรรม

8) การเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ ที่มีศักยภาพตามมาตรฐานของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

หลักการ : คนไทยในอดีตจะตั้งชุมชนอยู่ในบริเวณริมแม่น้ำลำคลอง โดยสร้างบ้านเรือนแบบยกพื้นสูง ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาโดยเลือกปลูกข้าวพันธุ์ที่มีลำต้นยาวตามความสูงของน้ำ ใช้เรือในการคมนาคม ในฤดูน้ำหลาก สามารถปรับตัวเข้ากับปัญหาน้ำท่วมที่เกิดขึ้นเป็นประจำได้ โดยเฉพาะในเขตที่ราบลุ่มภาคกลาง แต่ต่อมาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป ใช้การคมนาคมทางรถยนต์เป็นหลัก มีการสร้างถนนเพิ่มขึ้นมากมาย สร้างท่งและกำแพง กันริมฝั่งแม่น้ำ เพื่อไม่ให้ น้ำท่วมในชุมชน ทำให้ไม่มีที่ลุ่มในการเก็บกักน้ำตามธรรมชาติ ประกอบกับการสร้างถนนบางแห่งมีทางระบายน้ำไม่เพียงพอ ทำให้เกิดขวางทางน้ำ และเกิดปัญหาน้ำท่วมมากขึ้น ส่วนในพื้นที่ต้นน้ำในอดีตมีป่าไม้ช่วยดูดซับน้ำฝนตามธรรมชาติ ลดการไหลบ่าของน้ำ แต่ปัจจุบันสภาพป่าต้นน้ำถูกทำลาย น้ำฝนจะไหลบ่าลงสู่ด้านล่างอย่างรวดเร็ว เกิดปัญหา น้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และปัญหาดินโคลนถล่ม ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีผลกระทบทำให้ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นและ ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ

เป้าประสงค์ : เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การจัดระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วมและ พื้นที่ชะลอน้ำ รวมทั้งการบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ ในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤต (Area based) ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำสาขา/ลดความเสี่ยงและความรุนแรงลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60

กลยุทธ์ : 1) การเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ โดยการปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ การปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติ ที่ตื้นเขิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ พัฒนาแหล่งน้ำตามธรรมชาติขนาดใหญ่ที่อยู่ตามแนวลำน้ำชีหรือลำน้ำสาขา การสร้างคลองลัดระบายน้ำ จากลำปะทาวเลียงเมืองชัยภูมิ เพื่อเพิ่มศักยภาพการระบายน้ำจากลำปะทาวลงแม่น้ำชี

- 2) ป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง โดยการจัดระบบป้องกันชุมชนเมือง การจัดทำผังน้ำ ผังกั้นน้ำ ผังการระบายน้ำ
- 3) การจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ โดยการพัฒนาแก้มลิง พื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนองการพัฒนาอาคารบังคับน้ำ และสถานีสูบน้ำ เพื่อบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่เฉพาะจุด
- 4) การบรรเทาอุทกภัยเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยจัดทำแผนและ ดำเนินการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่วิกฤต ตามลำดับความสำคัญ
- 5) การสร้างคลองผันน้ำเลี่ยงพื้นที่ชุมชน เพื่อเพิ่มปริมาณการระบายน้ำลงสู่ลำน้ำสายหลัก
- 6) การสนับสนุนปรับตัวและเผชิญเหตุ

ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

หลักการ : ปัจจุบันคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี และลำน้ำสาขาตามเมืองหลักต่าง ๆ ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม โดยเฉพาะบริเวณที่มีความหนาแน่นของชุมชนเมืองใหญ่ และกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ กำลังประสบปัญหาความเสื่อมโทรมอันเนื่องมาจากการปนเปื้อนของสารพิษต่างๆ ที่มาจากกิจกรรมของมนุษย์ ทั้งจากชุมชน การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการท่องเที่ยว มีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและความสมดุลของระบบนิเวศในแหล่งน้ำ

เป้าประสงค์ : พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียต้นทาง การควบคุมปริมาณการไหลของน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ พร้อมทั้งฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความสำคัญในทุกมิติ เพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟูและใช้ประโยชน์ทั่วประเทศ

กลยุทธ์ : 1) การป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียที่ต้นทาง โดยลดปริมาณและความสกปรกของน้ำเสียชุมชน ณ แหล่งกำเนิด

2) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยการ พัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวม และระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

3) การรักษาสมดุลของระบบนิเวศ โดยการจัดทำแผนการจัดสรรน้ำในลำน้ำหลักและลำน้ำสาขา

4) การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วทั้งจังหวัด โดยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วน มีความเข้าใจ รู้คุณค่า และความสำคัญในการจัดการคุณภาพน้ำก่อนระบายออกสู่แม่น้ำลำคลอง การกำจัดวัชพืชและขยะมูลฝอยในแหล่งน้ำ การสำรวจรังวัด พิสูจน์ และสอบแนว พร้อมขึ้นทะเบียน การป้องกัน แก้ไขปัญหาการรुक้าแนวเขต การอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนา รวมทั้ง การจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ

ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน

หลักการ : พื้นที่ป่าต้นน้ำเป็นพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญในการดูดซับน้ำฝน เก็บรักษาความชุ่มชื้นและชะลอ การไหลของน้ำ การบุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพป่าไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชน ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของป่าต้นน้ำลดลงจนถึงมีสภาพเสื่อมโทรม ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และปัญหาดินโคลนถล่มในพื้นที่ต้นน้ำ ส่วนพื้นที่กลางน้ำและพื้นที่ท้ายน้ำ ก็เกิดปัญหาอุทกภัย การขาดแคลนน้ำ การชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่เกษตรและพื้นที่ลาดชัน ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง โครงสร้างของดินถูกทำลาย ความสามารถในการอุ้มน้ำของดินลดลง และตะกอนน้ำทำให้สภาพลำน้ำ อ่างเก็บน้ำตื้นเขิน

จากข้อมูลของกรมป่าไม้ในปี 2560 มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศจำนวน 102 ล้านไร่ คิดเป็น ร้อยละ 31.85 ของพื้นที่ประเทศ (ประเทศไทยมีพื้นที่ ทั้งหมด 323 ล้านไร่) ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดเป้าหมายในการฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมเพื่อให้ได้พื้นที่ป่า ร้อยละ 40 ของประเทศ หรือประมาณ 128 ล้านไร่ โดยการปลูกป่าในพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การสร้างฝายชะลอน้ำ การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน การปลูกหญ้าแฝก โดยกำหนดเป้าหมายฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ 3.52 ล้านไร่ และพื้นที่ดำเนินการเพื่อป้องกัน การสูญเสียหน้าดิน และลดการกัดเซาะในพื้นที่ต้นน้ำ 21.45 ล้านไร่ รวมทั้งการเข้มงวดในการปราบปรามและป้องกันการบุกรุกทำลายป่า

จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ป่าไม้ ตามกฎหมาย 3,701,848.50 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 46.64 ของพื้นที่จังหวัด ต่อมากรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ป่าบางส่วนที่อยู่ในเขต ป่าเศรษฐกิจให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเป็นจำนวนทั้งสิ้น 684,247.25 ไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บางส่วนได้มีการประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ และเมื่อรวมกับพื้นที่ป่าเตรียมการสงวนอีก 437,283.17 ไร่ ทำให้จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายคงเหลือ ทั้งสิ้น 3,166,222.62 ไร่ ป่าไม้เหล่านี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำสำคัญที่หล่อเลี้ยงชีวิตคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางหลายล้านคน

เป้าประสงค์ : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การป้องกัน และลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน

กลยุทธ์ : 1) การอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม โดยการปลูกป่าและการสร้างฝายชะลอน้ำประเภทต่างๆ ในพื้นที่ป่าต้นน้ำ

2) การป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เกษตรลาดชัน จัดทำแนวป่ากันชน การปลูกป่าเลียนแบบธรรมชาติทดแทน การปลูกพืชเชิงเดี่ยวและการปลูกหญ้าแฝก

3) ปลูกป่าตามบริเวณสองฝั่งลำน้ำสายหลักและลำน้ำสาขา

ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

หลักการ : ปัญหาทรัพยากรน้ำที่ผ่านมามีทั้งปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค น้ำเพื่อการผลิต ทั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาคุณภาพน้ำทั้งน้ำเสียและน้ำเค็ม ปัญหาน้ำป่าไหลหลาก และการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำ จะเกิดบ่อยครั้งขึ้น และทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งเป็น

ผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการที่ไม่มีเอกภาพทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ขาดข้อมูลในการวางแผน การตัดสินใจสั่งการ ขาดกฎหมาย แผนแม่บท และองค์กรที่กำกับดูแลในภาพรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการทั้งก่อนการเกิดภัย ระหว่างเกิดภัย และหลังการเกิดภัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่จังหวัด ให้มีประสิทธิภาพ สมดุล เป็นธรรม และสามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งระบบ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง ทบทวน กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ด้านทรัพยากรน้ำ การพัฒนาองค์กรการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทุกระดับ การจัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผล การพัฒนาระบบฐานข้อมูล รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรลุ่มน้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน

เป้าประสงค์ : จัดตั้งองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับจังหวัด พัฒนาระบบฐานข้อมูล ประกอบการตัดสินใจ (ศูนย์ข้อมูลน้ำจังหวัด) สนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน การบริหารจัดการชลประทาน การศึกษาวิจัย เตรียมความพร้อม ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยี สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคการบริการและการผลิต รวมถึงพัฒนารูปแบบเพื่อยกระดับการจัดการน้ำในพื้นที่และลุ่มน้ำ (เชื่อมโยงการตลาด พลังงาน การผลิต และของเสีย)

กลยุทธ์ : 1) ส่งเสริม พัฒนาองค์กร การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในระดับชาติ ระดับลุ่มน้ำ ระดับจังหวัด ระดับลุ่มน้ำสาขาและพัฒนากลไก ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

2) การจัดทำแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจังหวัด แผนแม่บทระดับลุ่มน้ำ และแผนปฏิบัติการ รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารน้ำในสภาวะวิกฤตทุกกลุ่มน้ำสาขา ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ

3) การติดตามและประเมินผล ทั้งแผนงานภายใต้แผนแม่บท และการดำเนินงานของหน่วยงานและประเมินผลกระทบบระดับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ โดยพัฒนาฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำ น้ำบาดาล และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำ การจัดการอุทกภัย และการพัฒนาระบบติดตาม เฝ้าระวัง และแจ้งเตือนภัยคุณภาพน้ำและน้ำบาดาล เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ฝนระยะสั้น การพยากรณ์น้ำหลากที่ลาดเชิงเขา (ลุ่มน้ำสาขา/ย่อย) ข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ ศักยภาพน้ำบาดาลในชั้นรายละเอียด ข้อมูลคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ

5) การศึกษาวิจัยและพัฒนากิจการทรัพยากรน้ำ โดยศึกษา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำและน้ำบาดาลให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การศึกษาวิจัยการประหยัดน้ำในทุกกิจกรรมการใช้น้ำ การลดการใช้น้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ และการใช้น้ำซ้ำในภาคอุตสาหกรรม การศึกษาการใช้น้ำและมูลค่าน้ำภาคการผลิตต่างๆ

6) การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม โดยเสริมสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ นโยบาย ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และบูรณาการการมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการทรัพยากรน้ำ ส่งเสริมการจัดการน้ำชุมชน และการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำในระดับพื้นที่ลุ่มน้ำ

ส่วนที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

1.1 ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดชัยภูมิมีทั้งภูเขา ที่ราบสูง และลุ่มน้ำ มีป่าไม้ถึงร้อยละ 50 ของพื้นที่ สภาพทั่วไปมีความชุ่มชื้น เหมาะแก่การเพาะปลูก มีเทือกเขาพาดผ่านกลางพื้นที่ของจังหวัด ได้แก่ ภูหยวก ภูอีเฒ่า ภูแล่นคา ภูพังเหย ต่อกับภูพระยาฝ่อซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาเพชรบูรณ์

1) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดชัยภูมิตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณใจกลางของประเทศ เส้นรุ้งที่ 15 องศาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเล 631 ฟุต ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 332 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 12,778.3 ตารางกิโลเมตร หรือ 7,986,429 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.6 ของพื้นที่ทั้งหมด ของภาค และร้อยละ 2.5 ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีเนื้อที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาค และใหญ่เป็นอันดับ 7 ของประเทศ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

2) อาณาเขต

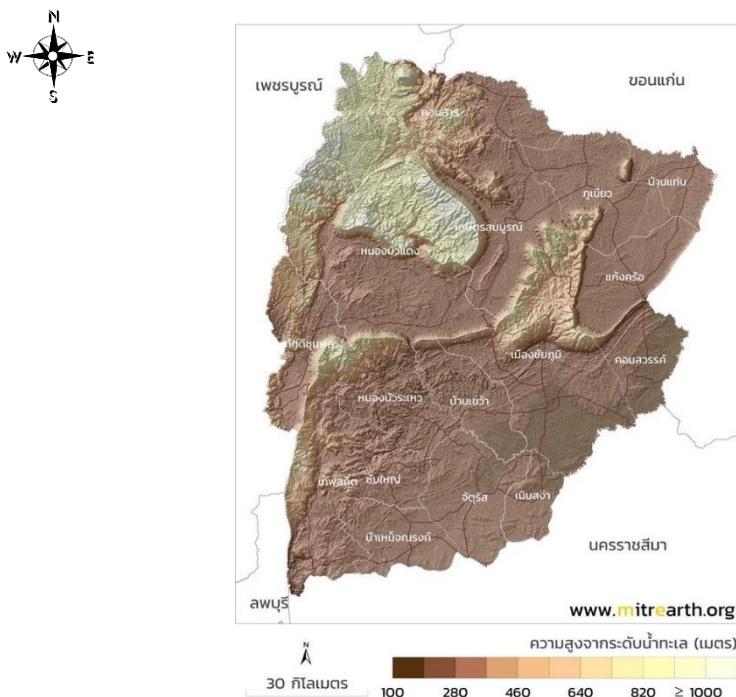
ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และเพชรบูรณ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดขอนแก่น และนครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดลพบุรี และเพชรบูรณ์

ภาพที่ 1 แผนที่จังหวัดชัยภูมิ

ที่มา : www.mitrearth.org

3) สภาพพื้นที่ (ที่มา : สำนักงานจังหวัดชัยภูมิ)

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปประกอบด้วยป่าไม้และภูเขาร้อยละ 50.42 ของพื้นที่จังหวัด ที่ราบลุ่มร้อยละ 45.13 ที่ราบสูงนอกเขตป่าไม้ร้อยละ 3.16 พื้นน้ำร้อยละ 0.79 เนื้อที่ดินดานดินเลนใช้ประโยชน์ไม่ได้ร้อยละ 0.50 บริเวณตอนกลางของจังหวัดเป็นพื้นที่ราบ มีพื้นที่ป่าไม้และเทือกเขาตั้งเรียงรายจากทิศ ตะวันออกสู่ทิศตะวันตก ประกอบด้วยเทือกเขาสำคัญ ได้แก่ ภูอิเฒ่า ภูแลนคา และภูพังเหย

จังหวัดชัยภูมิ สามารถแบ่งภูมิประเทศของจังหวัดออกได้เป็น 3 ลักษณะคือ

พื้นที่ราบในฝั่งแม่น้ำ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 0 – 300 เมตร ได้แก่บริเวณ พื้นที่ราบเรียบ ความลาดเอียงของพื้นที่อยู่ระหว่างร้อยละ 0 - 2 ซึ่งมีพื้นที่ประมาณร้อยละ 13 ได้แก่พื้นที่ราบ ลุ่มแม่น้ำชีในเขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอคอนสวรรค์ อำเภอบ้านเขว้า อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอจัตุรัส อำเภอเนินสง่า บริเวณนี้จะเป็นที่ราบน้ำท่วมถึง

พื้นที่ลูกคลื่นลอนต่ำ อยู่ตอนกลางของพื้นที่จังหวัด เป็นแนวยาวตามทิศเหนือ-ใต้ ตามแนว เทือกเขาตงพญาเย็น มีความสูงประมาณ 300 – 500 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางได้แก่ พื้นที่บางส่วนใน เขตอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอบ้านเขว้า อำเภอแก้งคร้อ อำเภอเทพสถิต อำเภอบำเหน็จ ณรงค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์และอำเภอบ้านแท่น

พื้นที่สูงและภูเขา สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลอนลึกและภูเขา ในเขตเทือกเขาตง พญาเย็น มีความสูงตั้งแต่ 500 – มากกว่า 1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของ อำเภอหนองบัวระเหว อำเภอเทพสถิต อำเภอคอนสาร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง อำเภอภูเขียว อำเภอแก้งคร้อ อำเภอภักดีชุมพล อำเภอซับใหญ่ และพื้นที่ทางตอนเหนือของอำเภอเมืองชัยภูมิ

4) ลักษณะดิน (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดิน)

จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ 7,986,429 ไร่ ทรัพยากรดินในพื้นที่แบ่งเป็น 7 ประเภท ได้แก่ ดินเค็ม ดินค่อนข้างเป็นทราย ดินทรายจัด ดินตื้น พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน พื้นที่ดิน ไม่เป็นปัญหาหรือมีเป็นปัญหาเล็กน้อย และพื้นที่เป็ดเตล็ด

1.ดินเค็ม มีเนื้อที่ 75,220 ไร่ หรือร้อยละ 0.94 ของเนื้อที่ของจังหวัด พบกระจายตัวอยู่บริเวณ อำเภอบำเหน็จณรงค์ จัตุรัส เนินสง่า และพบเล็กน้อยที่อำเภอเมืองชัยภูมิ

ปัญหาของดินเค็ม โดยทั่วไปเกษตรในพื้นที่ดินเค็มจะมีปัญหาปลูกพืชไม่ได้ผลผลิตลดลงและผลผลิตนั้นมีคุณภาพต่ำ ทั้งนี้เพราะดินเค็มมีปริมาณเกลือที่ละลายน้ำได้มากเกินไป จนเป็นอันตรายต่อพืชกล่าวคือ พืชมักเกิดอาการขาดน้ำและใบไหม้โดยเริ่มจากขอบใบ นอกจากนี้พืชจะได้รับพิษจากธาตุที่เป็นส่วนประกอบของเกลือที่ละลายออกมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโซเดียมและคลอไรด์ ธาตุโซเดียมยังมีผลทำให้โครงสร้างดินเลวดินแน่น รากพืชชอนไชไปได้ยาก นอกจากนี้ยังมีผลทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและมีการ

สูญเสียอินทรีย์วัตถุสูงเนื่องจากมีพีชน้อยชนิดมากที่สามารถขึ้นได้ ทำให้ไม่มีเศษซากพืชที่จะสลายตัวให้อินทรีย์วัตถุ

2.ดินค่อนข้างเป็นทราย มีเนื้อที่ 831,045 ไร่ หรือร้อยละ 10.41 ของเนื้อที่ของจังหวัด พบกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งจังหวัดชัยภูมิ

สภาพปัญหา คือ โครงสร้างของดินไม่ดี ทำให้ดินมีความสามารถในการดูดซับน้ำ และธาตุอาหารได้ต่ำ เกิดการสูญเสียน้ำและธาตุอาหารออกไปจากดินได้ง่าย ในพื้นที่ลาดชันเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและขาดแคลนน้ำ

3.ดินทรายจัด มีเนื้อที่ 272,053 ไร่ หรือร้อยละ 3.40 ของเนื้อที่ของจังหวัด พบกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งจังหวัดชัยภูมิ

สภาพปัญหาของดินทรายจัด คือ โครงสร้างของดินไม่ดี ทำให้ดินมีความสามารถในการดูดซับน้ำและธาตุอาหารได้ต่ำ เกิดการสูญเสียน้ำและธาตุอาหารออกไปจากดินได้ง่าย การเกาะยึดของเม็ดดินมีน้อยทำให้เกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน และเกิดเป็นร่องกว้างลึกในพื้นที่ลาดชัน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและขาดแคลนน้ำไม่เหมาะสมทำเป็นแหล่งน้ำในไร่นา

4.ดินตื้น มีเนื้อที่ 413,094 ไร่ หรือร้อยละ 5.17 ของเนื้อที่ของจังหวัด พบกระจายตัวอยู่ทั่วทั้งจังหวัดชัยภูมิเป็นดินที่ไม่เหมาะสมต่อการปลูกพืชเพราะมีก้อนกรวด เศษหิน ลูกรังและชั้นดินดานที่ขัดขวางต่อการซึมน้ำของรากพืชลงไปหาธาตุอาหารและน้ำ พืชไม่สามารถเจริญเติบโตได้อย่างปกติ อีกทั้งเป็นอุปสรรคต่อการไถพรวน ดินมีธาตุอาหารพืชต่ำและไม่อุ้มน้ำ

5. พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 2,607,191 ไร่ หรือร้อยละ 32.65 ของเนื้อที่ของจังหวัด วางตัวอยู่ทางทิศตะวันตกและตอนกลางของพื้นที่

เป็นที่ดินที่มีสภาพพื้นที่สูงชันความลาดชันมากกว่าร้อยละ 35 ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการนำไปใช้ประโยชน์ หากมีการใช้ประโยชน์โดยปราศจากมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ จะก่อให้เกิดปัญหาการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ทำให้หน้าดินตื้นและมีปัญหาเกี่ยวกับความอุดมสมบูรณ์ของดินลดต่ำลง

6. ดินที่ไม่เป็นปัญหาหรือดินมีปัญหาเล็กน้อย มีเนื้อที่ 3,147,439 ไร่ หรือร้อยละ 39.41 ของเนื้อที่ของจังหวัด ประกอบไปด้วยดินเหนียว ดินร่วนละเอียด ดินลิกปานกลาง และดินรุ่มน้ำ การปรับปรุงดินให้มีสภาพที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น โดยปรับปรุงดินทั้งด้านกายภาพ เคมี และชีวภาพตลอดจนเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้สูงขึ้น แนวทางหรือวิธีการปรับปรุงบำรุงดิน

7.พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 640,387 ไร่ หรือร้อยละ 8.02 ของเนื้อที่ของจังหวัด ประกอบด้วย พื้นที่ชุมชน แหล่งน้ำ ป่าช้า ที่ดินดัดแปลง/พื้นที่ถม หน้าผาชัน ที่ดินเค็มไปด้วยก้อนหิน

1.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

1) ฤดูกาล (ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยา)

จังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะอากาศร้อนชื้น อยู่ในภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนมีฤดู 3 ฤดู โดยระยะเวลาในแต่ละฤดูอาจคลาดเคลื่อนไปตามดินฟ้าอากาศของแต่ละปีมีอากาศหนาวจัดในฤดูหนาว ร้อนจัดในฤดูร้อน และช่วงฝนสลับกับช่วงแห้งแล้งแตกต่างกันอย่างชัดเจนตามห้วงเวลาตามฤดูกาล ดังนี้

ฤดูหนาว ประมาณเดือน พฤศจิกายน – กุมภาพันธ์

ฤดูร้อน ประมาณเดือน มีนาคม – พฤษภาคม

ฤดูฝน ประมาณเดือน มิถุนายน – ตุลาคม

2) ปริมาณน้ำฝน (ข้อมูล 10 ปี)

ตารางที่ 2 : ปริมาณฝนรวม (มิลลิเมตร) รายเดือน ปี 2556 – 2565

ปี	เดือน												เฉลี่ย
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2556	11.7	0	29.2	49.4	225.1	182	61.1	146.5	290.8	66	20.9	4.5	90.6
2557	46.9	1.6	24.5	16.7	105.2	117.4	412.9	108.8	362.8	74.4		62.1	121.2
2558			67.4	102	51.2	36.6	86.7	133	226.3	66.8	23.2	0.3	79.4
2559		25.5	0.9	41.9	46	91	175.1	170.9	187.6	171.1	3	0.1	83
2560	105.7			47.2	80.6	211.4	143.5	113.2	325.8	144.3	63.1		137.2
2561	1.3	0.2	82.5	11.2	229.2	115.8	205	187.9	138.1	144.6	11.7	8.4	94.7
2562		3.1	7.6	75.4	246.3	94.2	125.7	117.5	149.1	76.7	3.2	12.8	82.9
2563		1.5	14.4	66.9	190	61.3	56.4	145.3	218.8	23.2	1		77.9
2564		14.0	41.7	180.6	119.9	58.9	209.0	139.5	442.2	229.2	5.0		120.0
2565	22.7	40.1	119.7	73.4									21.33

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2565

3) ความชื้นสัมพัทธ์ (ข้อมูล 10 ปี)

ตารางที่ 3 : ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย (เปอร์เซ็นต์) รายเดือน ปี 2556 – 2565

ปี	เดือน												เฉลี่ย
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2556	68	58	60	66	75	76	78	80	83	72	71	64	71
2557	63	59	59	61	69	73	78	80	84	74	67	64	69
2558	59	60	59	65	68	68	72	77	80	72	69	59	67

ปี	เดือน												เฉลี่ย
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2559	55	60	59	57	63	68	75	78	80	74	66	62	66
2560	64	55	52	58	75	74	79	78	84	80	75	66	70
2561	67	57	63	62	75	76	80	80	81	79	65	63	71
2562	63	63	61	64	76	75	78	79	78	70	65	62	69
2563	57	54	52	60	73	70	67	75	75	69	61	55	64
2564	56	51	56	62	68	74	75	78	80	80	66	62	67
2565	63	68	67	65									22

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2565

4) อุณหภูมิเฉลี่ย(เซลเซียส) รายเดือน ปี 2556 – 2565

ตารางที่ 4 : อุณหภูมิเฉลี่ย(เซลเซียส) รายเดือน ปี 2556 – 2565

ปี	เดือน												เฉลี่ย
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2556	25.7	27.7	29	29.8	28.9	28.3	27.8	27.4	27.5	27.9	27.9	26.8	27.9
2557	24.9	28	29.7	30.9	30.3	28.8	27.8	27.5	27.1	26.8	26.9	21.5	27.5
2558	22	26.8	29.8	30.1	30.3	30.1	28.8	28	27.9	27.8	27.3	24.6	27.8
2559	23.5	26.5	30.2	30.4	31.4	30.2	28.9	28.2	28	27.5	28.4	26.6	28.3
2560	25.6	24.9	30.3	33	30.6	29.2	28.1	28.4	27.6	28.1	26.8	25.2	28.2
2561	26.2	26.3	28.8	30.4	29.1	28.8	27.6	28.2	28.4	27.1	26.8	24.3	27.7
2562	25.5	25.4	28.8	29.3	28.7	28.8	27.7	27.4	28.1	28.4	26.5	26.7	27.6
2563	26	29.6	31.1	31.9	30	30.2	29.8	28.3	28	28.6	27.1	24.8	28.8
2564	27.1	27.2	30.8	30.1	30.9	29.3	29.3	28.3	28.4	25.8	26.6	24.6	28.2
2565	25.5	25.7	29.1	28.7									9.08

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2565

1.1.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ

จังหวัดชัยภูมิ มีแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารและลำน้ำย่อยหลายสายที่ก่อให้เกิดลำน้ำสำคัญ สรุปได้ดังนี้

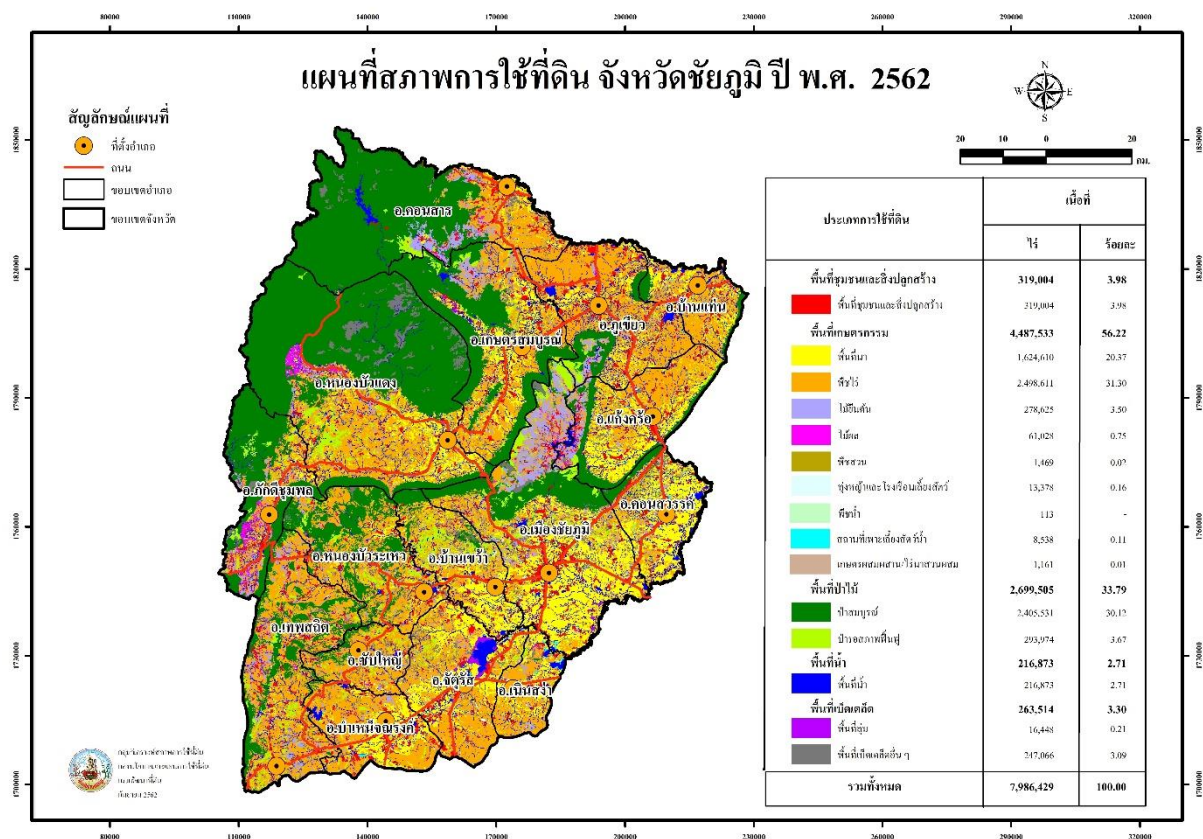
1. ลำน้ำชี ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาพญาฝ่อ ในเขตอำเภอนองบัวแดง ไหลผ่านอำเภอนองบัวระเหว อำเภอบ้านเขว้า อำเภอจัตุรัส อำเภอเนินสง่า อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอคอนสวรรค์

2. ลำน้ำพรม ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาพญาฝ่อ ในเขตอำเภอคอนสาร ไหลผ่านอำเภอคอนสาร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว และอำเภอบ้านแท่น ไหลลงเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่าง จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น

3. ลำคันฉู ไหลผ่านอำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอจัตุรัส และอำเภอเมืองชัยภูมิ
4. ลำน้ำเชิญ ไหลผ่านอำเภอคอนสาร และอำเภอภูเขียว
5. ลำชีลอง ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอบ้านเขว้า
6. ลำปะทาว ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ
7. ลำสามหมอ ไหลผ่านอำเภอแก้งคร้อ และอำเภอคอนสวรรค์
8. ลำน้ำกล้า ไหลผ่านอำเภอคอนสวรรค์ ไปลงลำน้ำชี

1.1.4 การใช้ที่ดิน

ภาพที่ 2 : แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2562

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2562

ตาราง 5 : การใช้ที่ดินของจังหวัดชัยภูมิ ปี พ.ศ.2562

ประเภทการใช้ที่ดิน	พ.ศ.2562	
	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	319,004	3.98
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	319,004	3.98
พื้นที่เกษตรกรรม	4,487,533	56.22
พื้นที่นา	1,624,610	20.37
พืชไร่	2,498,611	31.30
ไม้ยืนต้น	278,625	3.50
ไม้ผล	61,028	0.75
พืชสวน	1,469	0.02
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	13,378	0.16
พืชน้ำ	113	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	8,538	0.11
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	1,161	0.01
พื้นที่ป่าไม้	2,699,505	33.79
	2,699,505	33.79
พื้นที่น้ำ	216,873	2.71
	216,873	2.71
พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	263,514	3.30
	263,514	3.30
รวมทั้งหมด	7,986,429	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, 2562

1.1.5 แนวทางการส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมตามฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก (Agri-Map) จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 6 : การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)

ชนิดพืช	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)			รวม
	S1	S2	S3	
ข้าว	105,420	485,275	798,547	1,389,242
อ้อย	2,386	771,324	165,048	938,758
มันสำปะหลัง	3,706	762,244	159,237	925,187
ยางพารา	26	1,987	51,035	53,048

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรก ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ยางพารา ตามลำดับ

ตารางที่ 7 : พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่ปลูกมาก 4 ลำดับแรกของจังหวัดชัยภูมิ

พืชเศรษฐกิจ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่เกษตรกรรม
1. ข้าว	1,389,242	30.96
2. อ้อยโรงงาน	938,758	20.92
3. มันสำปะหลัง	925,187	20.62
4. ยางพารา	53,048	1.18

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, 2564

1. ข้าว

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดชัยภูมิ โดยพันธุ์ข้าวที่เกษตรกรนิยมปลูก ได้แก่ ข้าวเจ้าหอมพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ข้าวเหนียวพันธุ์ กข6 และข้าวชนิดอื่น ๆ จากฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online วิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าว

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 386,824 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.43 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 73,841 ไร่ อำเภอภูเขียว 57,222 ไร่ และอำเภอบำเหน็จณรงค์ 48,618 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 677,946 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.01 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอเมืองชัยภูมิ 189,172 ไร่ อำเภอคอนสวรรค์ 98,657 ไร่ และอำเภอแก้งคร้อ 66,113 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 871,725 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.73 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอเมืองชัยภูมิ 135,170 ไร่ อำเภอจัตุรัส 188,676 ไร่ และอำเภอแก้งคร้อ 103,680 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 3,273,544 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 105,420 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.25 ของพื้นที่ศักยภาพสูงพบมากในอำเภอบำเหน็จณรงค์ 40,422 ไร่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ 29,428 ไร่ และอำเภอจัตุรัส 17,078 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 485,275 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 71.58 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอเมืองชัยภูมิ 164,114 ไร่ อำเภอคอนสวรรค์ 79,664 ไร่ และอำเภอหนองบัวแดง 45,571 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 751,585 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.22 ของพื้นที่ศักยภาพสูงพบเล็กน้อย ในอำเภอเมืองชัยภูมิ 124,024 ไร่ อำเภอจัตุรัส 96,401 ไร่ และอำเภอแก้งคร้อ 94,426 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 46,962 ไร่

3) พื้นที่ศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกข้าวแต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูกข้าวพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกข้าวและพื้นที่ปลูกข้าวในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 474,075 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอภูเขียว 68,340 ไร่ รองลง ได้แก่ อำเภอเมืองชัยภูมิ 54,856 ไร่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ 45,394 ไร่ อำเภอบำเหน็จณรงค์ 43,756 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 281,404 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 72.75 ของพื้นที่ศักยภาพสูงพบมากในอำเภอภูเขียว 56,366 ไร่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ 44,413 ไร่ และอำเภอหนองบัวแดง 32,540 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 192,671 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.42 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอบำเหน็จณรงค์ 35,560 ไร่ อำเภอแก้งคร้อ 29,242 ไร่ และอำเภอเมืองชัยภูมิ 25,058 ไร่

ตารางที่ 8 : พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของข้าวรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
1. เมืองชัยภูมิ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	29,079 (100.00%)	189,172 (100.00%)	135,170 (100.00%)	253,621 (100.00%)	607,042 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,281 (7.84%)	164,114 (86.75%)	124,024 (75.91%)	13,678 (5.39%)	304,097 (50.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	26,798 (92.16%)	25,058 (13.25%)	-	-	51,856 (8.54%)
2. เกษตรสมบูรณ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	73,841 (100.00%)	31,574 (100.00%)	62,881 (100.00%)	313,601 (100.00%)	481,897 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	29,428 (39.85%)	30,593 (96.89%)	56,796 (90.32%)	1,266 (0.40%)	118,083 (24.50%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	44,413 (60.15%)	981 (3.11%)	-	-	45,394 (9.42%)
3. เทพสถิต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	13,249 (100.00%)	14,696 (100.00%)	334,736 (100.00%)	362,681 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	1,184 (8.94%)	10,658 (72.52%)	2,524 (0.75%)	14,366 (3.96%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	-	12,065 (91.06%)	-	-	12,065 (3.33%)
4. เนินสง่า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,099 (100.00%)	3,535 (100.00%)	59,741 (100.00%)	96,787 (100.00%)	167,162 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	52,443 (87.78%)	2,321 (2.40%)	54,764 (32.76%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	7,099 (100.00%)	3,535 (100.00%)	-	-	10,634 (6.36%)
5. แก้งคร้อ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	66,113 (100.00%)	103,680 (100.00%)	168,392 (100.00%)	338,185 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	36,871 (55.77%)	94,426 (91.07%)	55 (0.03%)	131,352 (38.84%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	-	29,242 (44.23%)	-	-	29,242 (8.65%)
6. คอนสวรรค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	24,396 (100.00%)	98,657 (100.00%)	42,902 (100.00%)	101,369 (100.00%)	267,324 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	79,664 (80.75%)	37,795 (88.10%)	5,175 (5.11%)	122,634 (45.87%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	24,396 (100.00%)	18,993 (19.25%)	-	-	43,389 (16.23%)
7. คอนสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	19,146 (100.00%)	16,413 (100.00%)	31,595 (100.00%)	185,481 (100.00%)	252,635 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,323 (12.13%)	15,517 (94.54%)	21,792 (68.97%)	192 (0.10%)	39,824 (15.76%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	16,823 (87.87%)	896 (5.46%)	-	-	17,719 (7.01%)
8. จัตุรัส	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	33,436 (100.00%)	26,966 (100.00%)	118,676 (100.00%)	245,140 (100.00%)	424,218 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	17,078 (51.08%)	7,959 (29.51%)	96,401 (81.23%)	2,123 (0.87%)	123,561 (29.13%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	16,358 (48.92%)	19,007 (70.49%)	-	-	35,365 (8.34%)
9. ชับใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	367 (100.00%)	4,558 (100.00%)	6,224 (100.00%)	140,585 (100.00%)	151,734 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	73 (19.89%)	-	5,358 (86.09%)	1,314 (0.93%)	6,745 (4.45%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	294 (80.11%)	48,640 (100.00%)	-	-	4,852 (3.20%)
10. บ้านเขว้า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	26,805 (100.00%)	39,231 (100.00%)	35,743 (100.00%)	160,789 (100.00%)	271,977 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	8,906 (33.23%)	9,409 (80.66%)	34,516 (96.57%)	1,899 (1.18%)	84,552 (10.40%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	17,899 (66.77%)	9,409 (19.34%)	-	-	27,308 (10.04%)
11. บ้านแท่น	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	27,835 (100.00%)	20,642 (100.00%)	42,876 (100.00%)	92,122 (100.00%)	183,475 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4,053 (14.56%)	13,536 (65.58%)	41,211 (96.12%)	63 (0.07%)	58,863 (32.08%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	23,782 (85.44%)	7,106 (34.42%)	-	-	30,888 (16.83%)
12. บำเหน็จณรงค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	48,618 (100.00%)	35,805 (100.00%)	34,542 (100.00%)	166,729 (100.00%)	285,694 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	40,422 (83.14%)	245 (0.68%)	29,005 (83.97%)	220 (0.13%)	69,892 (24.46%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	8,196 (16.86%)	35,560 (99.32%)	-	-	43,756 (15.32%)
13. ักดีชุมพล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,672 (100.00%)	3,769 (100.00%)	21,320 (100.00%)	164,526 (100.00%)	192,287 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	3,064 (81.29%)	12,354 (57.95%)	2,565 (1.56%)	17,983 (9.35%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	2,672 (100.00%)	705 (19.00%)	-	-	3,377 (1.76%)
14. ภูเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	57,222 (100.00%)	47,773 (100.00%)	55,732 (100.00%)	278,121 (100.00%)	438,848 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้น ความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	856 (1.50%)	35,799 (74.94%)	45,120 (80.96%)	139 (0.05%)	81,914 (18.67%)
	พื้นที่มีศักยภาพ คงเหลือ	35,799 (98.50%)	11,974 (25.06%)	-	-	68,340 (15.57%)
15. หนองบัวแดง	32,540 (100.00%)	52,618 (100.00%)	93,111 (100.00%)	371,949 (100.00%)	550,218 (100.00%)	32,540 (100.00%)
	-	45,571 (86.61%)	80,435 (86.39%)	10,723 (2.88%)	136,729 (24.85%)	-

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	32,540 (100.00%)	7,047 (13.39%)	-	-	39,587 (7.19%)	32,540 (100.00%)
16. หนองบัวระเหว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,768 (100.00%)	18,462 (100.00%)	12,836 (100.00%)	199,596 (100.00%)	234,662 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	11,927 (64.60%)	9,251 (72.07%)	2,705 (1.36%)	23,883 (10.18%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,768 (100.00%)	6,535 (35.40%)	-	-	10,303 (4.39%)
รวมจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	386,824 (100.00%)	677,946 (100.00%)	871,725 (100.00%)	3,273,544 (100.00%)	5,210,039 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	105,420 (27.25%)	485,275 (71.58%)	751,585 (86.22%)	46,962 (1.43%)	1,389,242 (26.66%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	281,404 (72.75%)	192,671 (28.42%)	-	-	474,075 (9.10%)

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืช ตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกข้าว คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (S3) 106,332 ไร่ และพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (S3+N) 34,927 ไร่ แต่เนื่องจากนโยบายของคณะกรรมการนโยบายบริหารจัดการข้าวต้องการรักษาคุณภาพผลผลิตข้าว ดังนั้น จึงควรพิจารณาปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ตารางที่ 9 : พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตข้าว

อำเภอ	อ้อยโรงงาน (ไร่)			มันสำปะหลัง (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
1. เมืองชัยภูมิ	1,656	-	1,656	1,158	-	1,158
2. เกษตรสมบูรณ์	11,245	-	11,245	854	-	854
3. เทพสถิต	-	-	-	4,324	-	4,324
4. เนินสง่า	1,199	-	1,199	1,037	-	1,037

อำเภอ	อ้อยโรงงาน (ไร่)			มันสำปะหลัง (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
5. แก้งคร้อ	-	-	-	25	-	25
6. คอนสวรรค์	5,465	-	5,465	1,180	1	1,181
7. คอนสาร	12,624	-	12,624	90	-	90
8. จัตุรัส	1,039	-	1,039	8,685	-	8,685
9. ชัยใหญ่	130	-	130	1,934	-	1,934
10. บ้านเขว้า	4,209	-	4,209	2,687	-	2,687
11. บ้านแท่น	16,101	-	16,101	367	-	367
12. บำเหน็จณรงค์	2,659	-	2,659	7,741	-	7,741
13. ภักดีชุมพล	1,903	-	1,903	253	-	253
14. ภูเขียว	37,680	-	37,680	94	-	94
15. หนองบัวแดง	10,069	-	10,069	1,666	-	1,666
16. หนองบัวระเหว	353	-	353	2,831	-	2,831
รวม	106,332	-	106,332	34,926	1	34,927

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกข้าวต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีซึ่งการปลูกข้าวในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกข้าว ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอจัตุรัส เป็นต้น

พื้นที่ปลูกข้าวในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกข้าวในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกข้าว เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่างและแหล่งน้ำ โดยกระจายอยู่ในอำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอกอนสวรรค์ อำเภอหนองบัวแดง เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น ทำการเกษตรผสมผสานหรือพืชที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าโดยพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

2. อ้อยโรงงาน

อ้อยโรงงานเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดชัยภูมิในลำดับที่ 2 จากฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 5 และภาพที่ 8 - 9)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน

ระดับ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 22,264 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.43 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอบ้านเขว้า 7,693 ไร่ อำเภอกเกษตรสมบูรณ์ 5,679 ไร่ และอำเภอบำเหน็จณรงค์ 3,511 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 2,987,117 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 57.31 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอกุฉิวยิว 320,366 ไร่ อำเภอมืองชัยภูมิ 299,376 ไร่ และอำเภอนองบัวแดง 274,762 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 491,015 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.42 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอนองบัวแดง 114,016 ไร่ อำเภอกักตุมพล 49,420 ไร่ และอำเภอสทิต 38,566 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 2,386 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.72 ของพื้นที่ศักยภาพสูงพบในอำเภอบ้านเขว้า 1,367 ไร่ อำเภอกอนสาร 542 ไร่ อำเภอบำเหน็จณรงค์ 229 ไร่ อำเภอกเกษตรสมบูรณ์ 138 ไร่ และอำเภอกจตุรัส 110 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 771,324 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.82 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอกุฉิวยิว 189,647 ไร่ อำเภอกเกษตรสมบูรณ์ 94,810 ไร่ และอำเภอนองบัวแดง 94,247 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 162,332 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.06 ของพื้นที่ศักยภาพเล็กน้อย พบมากในอำเภอกุฉิวยิว 37,579 ไร่ อำเภอนองบัวแดง 30,415 ไร่ และอำเภอกเกษตรสมบูรณ์ 20,051 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 2,716 ไร่

3) **พื้นที่ศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกอ้อยโรงงานแต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกอ้อยโรงงานและพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 2,235,671 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอมืองชัยภูมิ 277,792 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอสทิต 231,422 ไร่ อำเภอกจตุรัส 197,935 ไร่ อำเภอกเกษตรสมบูรณ์ 183,138 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 19,878 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 89.28 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอบ้านเขว้า 6,326 ไร่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ 5,541 ไร่ และอำเภอบำเหน็จณรงค์ 3,282 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 2,215,793 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 74.18 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอเมืองชัยภูมิ 275,214 ไร่ อำเภอเทพสถิต 231,422 ไร่ และอำเภอจัตุรัส 195,936 ไร่

ตารางที่ 10 : พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของอ้อยโรงงานรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
1. เมืองชัยภูมิ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,578 (100.00%)	299,376 (100.00%)	22,340 (100.00%)	282,779 (100.00%)	607,073 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	24,165 (8.07%)	4,000 (17.91%)	97 (0.03%)	28,259 (4.65%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,578 (100.00%)	275,214 (91.93%)	-	-	277,792 (45.76%)
2. เกษตรสมบูรณ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	5,679 (100.00%)	272,407 (100.00%)	31,471 (100.00%)	172,998 (100.00%)	482,555 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	138 (2.43%)	94,810 (34.80%)	31,471 (63.71%)	1,225 (0.71%)	116,224 (24.09%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,541 (97.57%)	177,597 (65.20%)	-	-	183,138 (37.95%)
3. เทพสถิต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	243,150 (100.00%)	38,566 (100.00%)	80,977 (100.00%)	362,693 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	11,728 (4.82%)	1,558 (4.04%)	-	13,286 (3.66%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	231,422 (95.18%)	-	-	231,422 (63.81%)
4. เนินสง่า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	92,946 (100.00%)	21,918 (100.00%)	52,404 (100.00%)	167,268 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	9,887 (10.64%)	6,273 (28.62%)	-	16,160 (9.66%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	83,059 (89.36%)	-	-	83,059 (49.66%)
5. แก้งคร้อ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	234,235 (100.00%)	55 (100.00%)	104,015 (100.00%)	338,305 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	92,686 (39.57%)	3 (5.45%)	11 (0.01%)	92,700 (27.40%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	141,549 (60.43%)	-	-	141,549 (41.84%)
6. คอนสวรรค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	115,589 (100.00%)	17,777 (100.00%)	133,975 (100.00%)	267,341 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	25,068 (21.69%)	7,621 (42.87%)	-	32,689 (12.23%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	90,521 (78.31%)	-	-	90,521 (33.86%)
7. คอนสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	694 (100.00%)	148,658 (100.00%)	23,948 (100.00%)	79,423 (100.00%)	252,723 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	542 (78.10%)	83,188 (55.96%)	15,654 (65.37%)	1,030 (1.30%)	100,414 (39.73%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	152 (21.90%)	65,470 (44.04%)	-	-	65,622 (25.97%)
8. จตุรัส	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,109 (100.00%)	218,541 (100.00%)	29,660 (100.00%)	173,993 (100.00%)	424,303 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	110 (5.22%)	22,605 (10.34%)	5,610 (18.91%)	-	28,325 (6.68%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	1,999 (94.78%)	195,936 (89.66%)	-	-	197,935 (46.65%)
9. ชับใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	105,933 (100.00%)	25,011 (100.00%)	20,829 (100.00%)	151,773 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	5,087 (4.80%)	1,370 (5.48%)	-	6,457 (4.25%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	100,846 (95.20%)	-	-	100,846 (66.45%)
10. บ้านเขว้า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,693 (100.00%)	135,902 (100.00%)	13,744 (100.00%)	114,662 (100.00%)	272,001 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1,367 (17.77%)	16,996 (12.51%)	4,396 (31.98%)	9 (0.01%)	22,768 (8.37%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	6,326 (82.23%)	118,906 (87.49%)	-	-	125,232 (46.04%)
11. บ้านแท่น	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	1 3 5,156 (100.00%)	16,050 (100.00%)	32,543 (100.00%)	183,7 4 9 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	5 3 ,163 (39.31%)	1 6 ,0 5 0 (100.00%)	2 (0.01%)	69,188 (37.65%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	8 2 ,020 (60.69%)	-	-	8 2 ,020 (44.64%)
12. บำเหน็จณรงค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,511 (100.00%)	1 7 4 ,931 (100.00%)	1 1 ,323 (100.00%)	95,996 (100.00%)	285,761 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	229 (6.52%)	2 9 ,949 (17.12%)	3,902 (34.46%)	-	3 4 ,080 (11.93%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,282 (93.48%)	1 4 4 ,982 (82.88%)	-	-	148,264 (51.88%)
13. ักคีชุมพล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	8 3 ,738 (100.00%)	4 ,9 4 2 (100.00%)	5 9 ,1 4 9 (100.00%)	1 9 2 ,3 0 7 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	1 4 ,0 7 4 (16.81%)	7 ,1 6 3 (14.49%)	151 (0.26%)	2 1 ,3 8 8 (11.12%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	6 9 ,6 6 4 (83.19%)	-	-	69,664 (36.23%)
14. ภูเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	320,366 (100.00%)	38,550 (100.00%)	8 0 ,229 (100.00%)	439,145 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	1 8 9 ,647 (59.20%)	3 7 ,579 (97.48%)	18 (0.02%)	2 2 7 ,244 (51.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	130,719 (40.80%)	-	-	130,719 (29.77%)
15.หนองบัวแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	274,762 (100.00%)	114,016 (100.00%)	161,558 (100.00%)	5 5 0 ,336 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	94,247 (34.30%)	30,415 (26.68%)	169 (0.10%)	124,831 (22.68%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	1 8 0 ,515 (65.70%)	-	-	180,515 (32.80%)
16.หนองบัวระเหว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	1 3 1 ,427 (100.00%)	37,166 (100.00%)	66,068 (100.00%)	234,661 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	4 ,054 (3.08%)	6 8 7 (1.85%)	4 (0.01%)	4,745 (2.02%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	1 2 7 ,373 (96.92%)	-	-	127,373 (54.28%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	22,264 (100.00%)	2,987,117 (100.00%)	491,0 1 5 (100.00%)	1,711,598 (100.00%)	5,211,994 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	2,386 (10.72%)	7 7 1,324 (25.82%)	162,332 (33.06%)	2,716 (0.16%)	938,758 (18.01%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	19,878 (89.28%)	2,215,793 (74.18%)	-	-	2,235,671 (42.89%)

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกอ้อยโรงงาน คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 510,968 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 31,229 ไร่

ตารางที่ 11 : พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตอ้อยโรงงาน

อำเภอ	ข้าว (ไร่)			ยางพารา (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม
1. เมืองชัยภูมิ	68,751	9,749	78,500	3,614	-	3,614
2. เกษตรสมบูรณ์	55,047	740	55,787	5,178	-	5,178
3. เทพสถิต	8,225	1,812	10,307	6,264	-	6,264
4. เนินสง่า	21,534	674	22,208	203	-	203
5. แก้งคร้อ	70,707	29	70,736	807	-	807
6. คอนสวรรค์	21,237	2,868	24,105	429	-	429
7. คอนสาร	20,412	51	20,463	2,517	-	2,517
8. จัตุรัส	34,505	449	34,954	107	-	107
9. ชำใหญ่	4,420	752	5,172	323	-	323
10. บ้านเขว้า	12,781	1,012	13,793	646	-	646
11. บ้านแท่น	39,628	55	39,683	928	-	928
12. บำเหน็จณรงค์	10,744	113	10,857	2,223	-	2,223
13. ักดีชุมพล	8,374	644	9,018	1,044	-	1,044
14. ภูเขียว	42,441	131	42,572	1,838	-	1,838
15. หนองบัวแดง	65,377	1,114	66,491	3,586	-	3,586
16. หนองบัวระเหว	5,472	1,120	6,592	1,522	-	1,522
รวม	489,655	21,313	510,968	31,229	-	31,229

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกอ้อยโรงงานต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกอ้อยโรงงานในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกอ้อยโรงงาน ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกอ้อยโรงงานที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอบ้านเขว้า อำเภอคอนสาร อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอจัตุรัส

พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกอ้อยโรงงานในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกอ้อยโรงงาน เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้น โดยกระจายอยู่ในอำเภอภูเขียว อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอหนองบัวแดง เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าปลูกอ้อยโรงงานมีต้นทุนที่ต่ำและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

3. มั่นสำปะหลัง

มั่นสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดชัยภูมิในลำดับที่ 3 จากฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมั่นสำปะหลัง

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 27,581 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.53 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 9,608 ไร่ อำเภอภักดีชุมพล 7,727 ไร่ และอำเภอบ้านแพน 5,392 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 3,124,533 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.94 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอเมืองชัยภูมิ 369,691 ไร่ อำเภอภูเขียว 308,915 ไร่ และอำเภอหนองบัวแดง 266,154 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 333,342 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.40 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอหนองบัวแดง 105,791 ไร่ อำเภอภักดีชุมพล 49,116 ไร่ และอำเภอเทพสถิต 42,786 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,726,981 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกมั่นสำปะหลังในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 3,706 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13.44 ของพื้นที่ศักยภาพสูงพบมากในอำเภอภักดีชุมพล 3,128 ไร่ อำเภอบำเหน็จณรงค์ 273 ไร่ และอำเภอจัตุรัส 185 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 762,244 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.40 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอเทพสถิต 169,379 ไร่ อำเภอจัตุรัส 121,672 ไร่ และอำเภอบำเหน็จณรงค์ 97,081 ไร่

(3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 148,322 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 44.50 ของพื้นที่ศักยภาพเล็กน้อย พบมากในอำเภอเทพสถิต 33,378 ไร่ อำเภอหนองบัวระเหว 25,706 ไร่ และอำเภอภักดีชุมพล 21,719 ไร่

(4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 10,915 ไร่

3) พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกมันสำปะหลังแต่ยังไม่ใช่พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง พิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกมันสำปะหลังและพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 2,389,164 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองชัยภูมิ 329,336 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอภูเขียว 307,016 ไร่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ 269,495 ไร่ อำเภอหนองบัวแดง 248,210 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 23,875 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 86.56 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 9,570 ไร่ อำเภอบ้านแท่น 5,368 ไร่ และอำเภอภักดีชุมพล 4,599 ไร่

(2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 2,362,289 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 75.60 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอเมืองชัยภูมิ 326,815 ไร่ อำเภอภูเขียว 306,779 ไร่ และอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 259,925 ไร่

ตารางที่ 12 : พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง พื้นที่คงเหลือของมันสำปะหลังรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
1. เมืองชัยภูมิ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,578 (100.00%)	369,691 (100.00%)	4,706 (100.00%)	230,104 (100.00%)	607,079 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	57 (2.21%)	42,876 (11.60%)	2,778 (59.03%)	410 (0.18%)	46,121 (7.60%)
	พื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,521 (97.79%)	326,815 (88.40%)	-	-	329,336 (54.25%)
2. เกษตรสมบูรณ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	9,608 (100.00%)	264,504 (100.00%)	19,512 (100.00%)	188,930 (100.00%)	482,554 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	38 (0.40%)	4,579 (1.73%)	1,577 (8.08%)	1,439 (0.76%)	7,633 (1.58%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	9,570 (99.60%)	259,925 (98.27%)	-	-	269,495 (55.85%)
3. เทพสถิต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	265,620 (100.00%)	42,786 (100.00%)	54,255 (100.00%)	362,661 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	169,379 (63.77%)	33,378 (78.01%)	2,278 (4.20%)	205,035 (56.54%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	96,241 (36.23%)	-	-	96,241 (26.54%)
4. เนินสง่า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	113,954 (100.00%)	1,898 (100.00%)	51,412 (100.00%)	167,264 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	51,195 (44.93%)	1,898 (100.00%)	-	53,093 (31.74%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	62,759 (55.07%)	-	-	62,759 (37.52%)
5. แก้งคร้อ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	214,096 (100.00%)	131 (100.00%)	124,444 (100.00%)	338,671 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	3,645 (1.70%)	78 (59.54%)	161 (0.13%)	3,884 (1.15%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	210,451 (98.30%)	-	-	210,451 (62.14%)
6. คอนสวรรค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	125,205 (100.00%)	1,176 (100.00%)	140,959 (100.00%)	267,340 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	10,855 (8.67%)	1,176 (100.00%)	1 (-)	12,032 (4.50%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	114,350 (91.33%)	-	-	114,350 (42.77%)
7. คอนสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	678 (100.00%)	139,186 (100.00%)	11,458 (100.00%)	101,407 (100.00%)	252,729 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	1 (0.15%)	3,971 (2.85%)	712 (6.21%)	330 (0.33%)	5,014 (1.98%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	677 (99.85%)	135,215 (97.15%)	-	-	135,892 (53.77%)
8. จัตุรัส	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	1,085 (100.00%)	247,547 (100.00%)	18,568 (100.00%)	157,041 (100.00%)	424,241 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	185 (17.05%)	121,672 (49.15%)	16,416 (88.41%)	-	138,273 (32.59%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	900 (82.95%)	125,875 (50.85%)	-	-	126,775 (29.88%)
9. ชับใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	124,036 (100.00%)	12,251 (100.00%)	15,485 (100.00%)	151,772 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	71,146 (57.36%)	8,766 (71.55%)	-	79,912 (52.65%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	52,890 (42.64%)	-	-	52,890 (34.85%)
10. บ้านเขว้า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	167,959 (100.00%)	12,500 (100.00%)	91,530 (100.00%)	271,989 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	49,085 (29.22%)	7,358 (58.86%)	121 (0.13%)	56,564 (20.80%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	118,874 (70.78%)	-	-	118,874 (43.71%)
11. บ้านแท่น	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	5,392 (100.00%)	125,819 (100.00%)	366 (100.00%)	52,175 (100.00%)	183,752 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	24 (0.45%)	2,997 (2.38%)	366 (100.00%)	-	3,387 (1.84%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,368 (99.55%)	122,822 (97.62%)	-	-	1 2 8,190 (69.76%)
12. บ้านเนินจรนงค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	276 (100.00%)	1 7 5 ,303 (100.00%)	11,859 (100.00%)	98,334 (100.00%)	285,772 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	273 (98.91%)	97,081 (55.38%)	9,954 (83.94%)	-	107,308 (37.55%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3 (1.09%)	78,222 (44.62%)	-	-	78,225 (27.37%)
13. ักคีชุมพล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,727 (100.00%)	76,171 (100.00%)	49,116 (100.00%)	59,272 (100.00%)	192,286 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,128 (40.48%)	27,020 (35.47%)	21,719 (44.22%)	5,190 (8.76%)	57,057 (29.67%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	4,599 (59.52%)	49,151 (64.53%)	-	-	53,750 (29.67%)
14. ภูเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	237 (100.00%)	308,915 (100.00%)	1,092 (100.00%)	128,913 (100.00%)	439,157 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	2,136 (0.69%)	627 (57.42%)	232 (0.18%)	2,995 (0.68%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	237 (100.00%)	3 0 6 ,779 (99.31%)	-	-	307,016 (69.91%)
15. หนองบัวแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	266,154 (100.00%)	105,791 (100.00%)	178,567 (100.00%)	550,512 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	20,944 (7.87%)	15,813 (14.95%)	222 (0.12%)	36,979 (6.72%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	245,210 (92.13%)	-	-	245,210 (44.54%)
16. หนองบัวระเหว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	140,373 (100.00%)	4 0 ,132 (100.00%)	54,153 (100.00%)	234,658 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	83,663 (59.60%)	2 5 ,706 (64.05%)	531 (0.98%)	109,900 (46.83%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	5 6 ,710 (40.40%)	-	-	56,710 (24.17%)
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	27,581 (100.00%)	3,124,533 (100.00%)	3 3 3 ,342 (100.00%)	1,726,981 (100.00%)	5,212,437 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	3,706 (13.44%)	762,244 (24.40%)	148,322 (44.50%)	10,915 (0.63%)	925,187 (17.75%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	23,875 (86.56%)	2,362,289 (75.60%)	-	-	2,386,164 (45.78%)

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกมันสำปะหลัง คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 544,221 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพารา (S3) 32,725 ไร่ และพื้นที่ปลูกอ้อยโรงงาน (S3+N) 17,737 ไร่

ตารางที่ 13 : พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตมันสำปะหลัง

อำเภอ	ข้าว (ไร่)			ยางพารา (ไร่)			อ้อยโรงงาน (ไร่)		
	S3	N	รวม	S3	N	รวม	S3	N	รวม
1. เมืองชัยภูมิ	85,516	13,354	98,870	3,627	-	3,627	2,760	-	2,760
2. เกษตรสมบูรณ์	54,876	739	55,615	5,178	-	5,178	-	-	-
3. เทพสถิต	8,194	1,871	10,065	7,636	-	7,636	1,024	-	1,024
4. เนินสง่า	21,576	2,195	23,771	217	-	217	5,026	-	5,026
5. แก้งคร้อ	69,538	29	69,567	807	-	807	-	-	-
6. คอนสวรรค์	21,169	5,193	26,362	443	-	443	2,630	-	2,630
7. คอนสาร	19,883	51	19,934	2,517	-	2,517	1	-	1
8. จัตุรัส	34,205	1,313	35,518	153	-	153	4,500	-	4,500
9. ชัยใหญ่	4,427	1,065	5,492	333	--	333	731	-	731
10. บ้านเขว้า	23,624	1,195	24,819	649	-	649	279	1	280
11. บ้านแท่น	39,561	54	39,615	928	-	928	-	-	-
12. บำเหน็จณรงค์	10,551	162	10,713	2,223	-	2,223	733	-	733
13. ักคีชุมพล	8,262	658	8,920	1,056	-	1,056	40	-	40
14. ภูเขียว	42,178	131	42,309	1,838	-	1,838	-	-	-
15. หนองบัวแดง	64,601	1,114	65,715	3,586	-	3,586	-	-	-
16. หนองบัวระเหว	5,610	1,326	6,936	1,534	-	1,534	12	-	12
รวม	513,771	30,450	544,221	32,725	-	32,725	17,736	1	17,737

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกมันสำปะหลัง ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญของจังหวัด โดยกระจายอยู่ในอำเภอภักดีชุมพล อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอจัตุรัส เป็นต้น

พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกมันสำปะหลัง เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรดเป็นด่าง ความชื้น โดยกระจายอยู่ในอำเภอเทพสถิต อำเภอจัตุรัส อำเภอบำเหน็จณรงค์ เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพืชที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกมันสำปะหลัง มีต้นทุนที่ต่ำและให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

4. ยางพารา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดชัยภูมิในลำดับที่ 4 จากฐานข้อมูลแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้ (ตารางที่ 9 และภาพที่ 12 - 13)

1) การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกยางพารา

ระดับที่ 1 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 35,706 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.69 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 13,682 ไร่ อำเภอบ้านเขว้า 7,693 ไร่ และอำเภอบ้านแพน 5,393 ไร่

ระดับที่ 2 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 85,708 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.64 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอภักดีชุมพล 36,484 ไร่ อำเภอบำเหน็จณรงค์ 18,964 ไร่ และอำเภอจัตุรัส 12,849 ไร่

ระดับที่ 3 เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 3,608,051 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 69.22 ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน พบมากในอำเภอหนองบัวแดง 441,680 ไร่ อำเภอเมืองชัยภูมิ 363,695 ไร่ และอำเภอเทพสถิต 324,116 ไร่

ระดับที่ 4 เป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 1,483,097 ไร่

2) การวิเคราะห์พื้นที่ปลูกยางพาราในปัจจุบัน ซึ่งจำแนกตามชั้นความเหมาะสมของที่ดิน ได้ดังนี้

- (1) พื้นที่เหมาะสมสูง (S1) มีเนื้อที่ 26 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.07 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 13 ไร่ อำเภอบ้านแท่น 9 ไร่ และอำเภอบ้านเขว้า 4 ไร่
- (2) พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) มีเนื้อที่ 1,987 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.32 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอภักดีชุมพล 1,588 ไร่ อำเภอบำเหน็จณรงค์ 81 ไร่ และอำเภอบ้านเขว้า 79 ไร่
- (3) พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) มีเนื้อที่ 46,746 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.30 ของพื้นที่ศักยภาพเล็กน้อย พบมากในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 9,934 ไร่ อำเภอเทพสถิต 8,841 ไร่ และอำเภอหนองบัวแดง 5,226 ไร่
- (4) พื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ 4,289 ไร่

3) **พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ** คือ พื้นที่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพาราแต่ยังไม่ใช้พื้นที่ปลูกยางพาราพิจารณาจากพื้นที่ศักยภาพของที่ดินสำหรับการปลูกยางพาราและพื้นที่ปลูกยางพาราในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง) พบว่า จังหวัดชัยภูมิมีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และความเหมาะสมปานกลาง (S2) รวมทั้งสิ้น 119,401 ไร่ กระจายอยู่ทั่วทุกอำเภอ โดยอำเภอที่มีพื้นที่ศักยภาพคงเหลือมากที่สุด ได้แก่ อำเภอภักดีชุมพล 34,896 ไร่ รองลงมา ได้แก่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ 22,872 ไร่ อำเภอบำเหน็จณรงค์ 22,219 ไร่ อำเภอจัตุรัส 14,928 ไร่ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- (1) พื้นที่เหมาะสมสูงคงเหลือ (S1) มีเนื้อที่ 35,680 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 99.93 ของพื้นที่ศักยภาพสูง พบมากในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ 13,669 ไร่ อำเภอบ้านเขว้า 7,689 ไร่ และอำเภอบ้านแท่น 5,384 ไร่
- (2) พื้นที่เหมาะสมปานกลางคงเหลือ (S2) มีเนื้อที่ 83,721 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 97.68 ของพื้นที่ศักยภาพปานกลาง พบมากในอำเภอภักดีชุมพล 34,896 ไร่ อำเภอบำเหน็จณรงค์ 18,883 ไร่ และอำเภอจัตุรัส 12,819 ไร่

.ตารางที่ 14 : พื้นที่ศักยภาพ พื้นที่ปลูกจริง และพื้นที่คงเหลือของยางพารารายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
1. เมืองชัยภูมิ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,578 (100.00%)	1,310 (100.00%)	363,695 (100.00%)	239,496 (100.00%)	607,079 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	8 (0.61%)	4,054 (1.11%)	408 (0.17%)	4,470 (7.60%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,578 (100.00%)	1,302 (99.39%)	-	-	3,880 (0.64%)
2. เกษตรสมบูรณ์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	13,682 (100.00%)	9,233 (100.00%)	288,071 (100.00%)	171,590 (100.00%)	482,576 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	13 (0.10%)	30 (0.32%)	9,934 (8.08%)	561 (0.33%)	10,538 (2.18%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	13,669 (99.90%)	9,203 (99.68%)	-	-	22,872 (4.74%)
3. เทพสถิต	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	31 (100.00%)	324,116 (100.00%)	38,513 (100.00%)	362,660 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	31 (100.00%)	8,841 (2.73%)	64 (0.17%)	8,936 (2.46%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
4. เนินสง่า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	126,416 (100.00%)	40,852 (100.00%)	167,268 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	237 (0.19%)	-	237 (0.14%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
5. แก้งคร้อ	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	52 (100.00%)	258,293 (100.00%)	80,327 (100.00%)	338,672 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	52 (100.00%)	1,164 (0.45%)	2 n.s.	1,218 (0.36%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
6. คอนสวรรค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	-	145,706 (100.00%)	121,635 (100.00%)	267,341 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	441 (0.30%)	-	441 (0.16%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
7. คอนสาร	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	677 (100.00%)	2,212 (100.00%)	160,102 (100.00%)	89,739 (100.00%)	252,730 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	5 (0.23%)	4,167 (2.60%)	1,159 (1.29%)	5,331 (2.11%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	677 (100.00%)	2,207 (99.77%)	-	-	2,884 (1.14%)
8. จัตุรัส	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	2,109 (100.00%)	12,849 (100.00%)	260,716 (100.00%)	148,633 (100.00%)	424,307 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	30 (0.23%)	153 (0.06%)	-	183 (0.04%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	2,109 (100.00%)	12,819 (99.77%)	-	-	14,928 (3.52%)
9. ชับใหญ่	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	1 (100.00%)	142,617 (100.00%)	9,155 (100.00%)	151,773 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	-	360 (0.25%)	-	360 (0.24%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	1 (100.00%)	-	-	1 n.s.
10. บ้านเขว้า	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	7,693 (100.00%)	105 (100.00%)	168,998 (100.00%)	95,228 (100.00%)	272,024 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	4 (0.05%)	79 (75.24%)	715 (0.42%)	-	798 (0.42%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	7,689 (99.95%)	26 (24.76%)	-	-	7,715 (2.84%)
11. บ้านแท่น	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	5,393 (100.00%)	10 (100.00%)	129,506 (100.00%)	48,843 (100.00%)	183,752 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	9 (0.17%)	-	933 (100.00%)	-	942 (0.51%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	5,384 (99.83%)	10 (97.62%)	-	-	5,394 (2.94%)
12. บ้านเนินจณรงค์	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	3,336 (100.00%)	18,964 (100.00%)	165,326 (100.00%)	98,149 (100.00%)	285,775 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ขึ้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	81 (0.43%)	2,239 (1.35%)	-	2,320 (0.81%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	3,336 (100.00%)	18,883 (99.57%)	-	-	22,219 (7.77%)
13. ักดีชุมพล	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	36,484 (100.00%)	112,644 (100.00%)	43,179 (100.00%)	192,307 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	1,588 (4.35%)	4,650 (4.13%)	1,990 (4.61%)	8,228 (4.28%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	34,896 (95.65%)	-	-	34,896 (18.15%)
14. ภูเขียว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	238 (100.00%)	4,391 (100.00%)	319,410 (100.00%)	115,121 (100.00%)	439,160 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	17 (0.39%)	1,912 (0.60%)	18 (0.02%)	1,947 (0.44%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	238 (100.00%)	4,374 (99.61%)	-	-	4,612 (1.05%)
15. หนองบัวแดง	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	14 (100.00%)	441,680 (100.00%)	108,783 (100.00%)	550,477 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	14 (100.00%)	5,226 (1.18%)	87 (0.08%)	5,327 (0.97%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
16. หนองบัวระเหว	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	-	52 (100.00%)	200,755 (100.00%)	33,854 (100.00%)	234,661 (100.00%)
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	-	52 (100.00%)	1,720 (0.86%)	-	1,772 (0.76%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	-	-	-	-	-
รวมทั้งจังหวัด	พื้นที่ศักยภาพของที่ดิน	35,706 (100.00%)	85,708 (100.00%)	3,608,051 (100.00%)	1,483,097 (100.00%)	5,212,562 (100.00%)

อำเภอ	ประเภทพื้นที่	เนื้อที่ชั้นความเหมาะสม (ไร่)				รวม
		S1	S2	S3	N	
	พื้นที่เพาะปลูกในชั้นความเหมาะสมต่าง ๆ (ปลูกจริง)	26 (0.07%)	1,987 (2.32%)	46,746 (1.30%)	4,289 (0.29%)	53,048 (1.02%)
	พื้นที่มีศักยภาพคงเหลือ	35,680 (99.93%)	83,721 (97.68%)	-	-	119,401 (2.29%)

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

หมายเหตุ : n.s. = มีจำนวนน้อยมากไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้ ในการส่งเสริมการปลูกพืชจะพิจารณาเฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพคงเหลือในระดับความเหมาะสมสูง (S1) และระดับความเหมาะสมปานกลาง (S2) เท่านั้น เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกพืชตรงตามศักยภาพของดิน การลงทุนต่ำก็สามารถเพิ่มผลผลิตได้ จึงควรส่งเสริมในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพพื้นที่ร่วมกับพื้นที่ปลูกพืชในปัจจุบัน พบว่า พื้นที่ที่ควรพิจารณาให้มีการปรับเปลี่ยนไปปลูกยางพารา คือ บริเวณที่เป็นพื้นที่ปลูกข้าว (S3+N) 22,876 ไร่

ตารางที่ 15 : พื้นที่ศักยภาพในการขยายการผลิตยางพารา

อำเภอ	ข้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม
1. เมืองชัยภูมิ	1,383	613	1,996
2. เกษตรสมบูรณ์	9,403	-	9,403
3. เทพสถิต	-	-	-
4. เนินสง่า	-	-	-
5. แก้งคร้อ	-	-	-
6. คอนสวรรค์	-	-	-
7. คอนสาร	640	-	640
8. จัตุรัส	1,473	424	1,897
9. ชัยใหญ่	-	-	-
10. บ้านเขว้า	-	-	-
11. บ้านแพน	2,356	-	2,356
12. บำเหน็จณรงค์	3,464	-	3,464
13. ภูกระดึง	2,855	67	2,922

อำเภอ	ข้าว (ไร่)		
	S3	N	รวม
14. ภูเขียว	198	-	198
15. หนองบัวแดง	-	-	-
16. หนองบัวระเหว	-	-	-
รวม	21,772	1,104	22,876

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

4) แนวทางการจัดการ

(1) พื้นที่ที่มีความเหมาะสมควรส่งเสริมการผลิต (S1 หรือ S2) ควรสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกยางพาราต่อไปเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตและได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ซึ่งการปลูกยางพาราในพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นสามารถนำไปสู่การต่อยอดโครงการที่สำคัญต่าง ๆ ได้ เช่น เกษตรอินทรีย์ ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมสูง (S1) คือ พื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพต่อการปลูกยางพารา ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งปลูกยางพาราที่สำคัญของจังหวัดโดยกระจายอยู่ในอำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอบ้านแท่น และอำเภอบ้านเขว้า

พื้นที่ปลูกยางพาราในบริเวณที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2) คือ พื้นที่ปลูกยางพาราในที่ดินที่มีข้อจำกัดทางกายภาพบางประการต่อการปลูกยางพารา เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ความเป็นกรด เป็นด่าง และแหล่งน้ำ โดยกระจายอยู่ในอำเภอภักดีชุมพล อำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอบ้านเขว้า เป็นต้น

(2) พื้นที่ที่ควรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3 หรือ N) ควรสนับสนุนให้เข้าโครงการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เช่น เปลี่ยนชนิดพื้นที่ที่มีความเหมาะสมกว่าการปลูกยางพารา มีต้นทุนที่ต่ำ และให้ผลตอบแทนที่ดีกว่า เป็นต้น แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาแหล่งรับซื้อร่วมด้วย

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดชัยภูมิ

ที่ดินรัฐ

- พื้นที่ประกาศเขต 16 อำเภอ	1,738,883.00	ไร่
- พื้นที่กันออก	410,616.06	ไร่
- พื้นที่ดำเนินการ	1,328,266.97	ไร่

ผลการจัดที่ดินที่ผ่านมา

- ที่ดินทำกิน (ส.ป.ก. 4-01)	98,506	ราย		
- แปลงเกษตรกรรม	87,581	แปลง	1,309,930	ไร่
- แปลงชุมชน	37,043	แปลง	19,251	ไร่
รวม	124,624	แปลง	1,329,181	ไร่

ที่ดินเอกชน

- กองทุนที่ดิน (จัดซื้อปี 2535) 2,251-0-35 ไร่
- กองทุนปฏิรูปที่ดิน (จัดซื้อปี 2545) จำนวน 391-3-99 ไร่

1.2 ข้อมูลด้านการปกครอง การบริหารและประชากรของจังหวัด

ด้านการปกครอง การบริหารและประชากร

1.2.1 โครงสร้างการบริหารราชการระดับจังหวัด

จังหวัดชัยภูมิ มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการ 3 ส่วน คือ

1. ราชการบริหารส่วนกลางมีส่วนราชการส่วนกลางตั้งหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัด จำนวน 46 หน่วยงาน

2. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีส่วนราชการส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด จำนวน 35 หน่วยงาน แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 124 ตำบล 1,620 หมู่บ้าน 25 ชุมชน ประกอบด้วย

(1) อำเภอเมืองชัยภูมิ	(2) อำเภอภูเขียว	(3) อำเภอจัตุรัส
(4) อำเภอแก้งคร้อ	(5) อำเภอเกษตรสมบูรณ์	(6) อำเภอหนองบัวแดง
(7) อำเภอกอนสาร	(8) อำเภอบ้านเขว้า	(9) อำเภอกอนสวรรค์
(10) อำเภอบำเหน็จณรงค์	(11) อำเภอเทพสถิต	(12) อำเภอบ้านแท่น
(13) อำเภอหนองบัวระเหว	(14) อำเภอภักดีชุมพล	(15) อำเภอเนินสง่า
(16) อำเภอซับใหญ่		

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 143 แห่ง ประกอบด้วย

3.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1	แห่ง
3.2 เทศบาล	36	แห่ง
- เทศบาลเมือง	1	แห่ง
- เทศบาลตำบล	35	แห่ง
3.3 องค์การบริหารส่วนตำบล	106	แห่ง

ตารางที่ 16 : การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดชัยภูมิ

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ร้อยละ	ที่ว่าการอำเภอห่างจากศาลากลางจังหวัด (กม.)
1. เมืองชัยภูมิ	1,169.898	9.18	1
2. บ้านเขว้า	544.315	4.27	13
3. คอนสวรรค์	468.147	3.67	38
4. เกษตรสมบูรณ์	1,418.967	11.13	102
5. หนองบัวแดง	2,215.459	17.38	49
6. จัตุรัส	647.031	5.08	38
7. บำเหน็จณรงค์	560.300	4.40	58
8. หนองบัวระเหว	841.782	6.60	33
9. เทพสถิต	875.604	6.87	105
10. ภูเขียว	801.757	6.29	78
11. บ้านแพน	308.707	2.42	92
12. แก้งคร้อ	582.196	4.57	45
13. คอนสาร	966.665	7.58	125
14. ภูกระดึง	900.456	7.06	85
15. เนินสง่า	222.003	1.74	30
16. ชัยภูมิ	225.000	1.76	55
รวม	12,778.287	100.00	-

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดชัยภูมิ

1.2.2 ประชากรและโครงสร้างประชากร ปี 2564

1. สัดส่วน แนวโน้มประชากรและความหนาแน่น : ประชากรของสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนกันยายน 2564 จังหวัดชัยภูมิ มีประชากรทั้งสิ้น 1,122,539 คน ชาย 554,554 คน หญิง 567,985 คน มีจำนวนบ้านทั้งสิ้น 405,418 หลังคาเรือน

ตารางที่ 17 : สถิติประชากร สถิตินบ้าน จากทะเบียนบ้าน ตรวจสอบข้อมูลแยกรายพื้นที่ ระดับจังหวัด
เขตพื้นที่ จังหวัดชัยภูมิ ตรวจสอบข้อมูลเดือนกันยายน 2564

พื้นที่	ชาย	หญิง	จำนวน (หลังคาเรือน)
1. อำเภอเมืองชัยภูมิ	88,365	93,666	79,445
2. อำเภอบ้านเขว้า	24,699	25,521	18,111

พื้นที่	ชาย	หญิง	จำนวน (หลังคาเรือน)
3. อำเภอกอนสวรรค์	25,793	26,454	19,918
4. อำเภอเกษตรสมบูรณ์	55,353	56,218	33,424
5. อำเภอหนองบัวแดง	50,930	50,888	34,136
6. อำเภอจัตุรัส	35,977	38,197	27,907
7. อำเภอบำเหน็จณรงค์	25,770	26,625	18,764
8. อำเภอหนองบัวระเหว	19,349	19,166	14,259
9. อำเภอเทพสถิต	34,990	34,374	26,240
10. อำเภอภูเขียว	59,054	61,192	40,182
11. อำเภอบ้านแท่น	22,360	22,729	13,342
12. อำเภอแก้งคร้อ	45,591	46,488	33,146
13. อำเภอกอนสาร	29,998	30,439	20,095
14. อำเภอภักดีชุมพล	15,579	15,197	12,205
15. อำเภอเนินสง่า	12,823	13,135	8,515
16. อำเภอซับใหญ่	7,923	7,696	5,729
รวม	554,554	567,985	405,418
	1,122,539		

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดชัยภูมิ ณ เดือนกันยายน 2564

1.3 ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

1.3.1 การศึกษา

จังหวัดชัยภูมิมีสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบทุกสังกัด ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 1,237 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 18 สถานศึกษาในจังหวัดชัยภูมิทุกสังกัด ปีการศึกษา 2564

ที่	สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	สถานศึกษา (แห่ง)
1	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	723
2	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	16
3	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	17
4	สถานศึกษารัฐบาล	5
5	สถานศึกษาเอกชน	12
6	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	34
	รวม 6 แห่ง	790

ที่	สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	สถานศึกษา (แห่ง)
	นอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	สถานศึกษา (แห่ง)
1	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	2
2	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	6
3	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	428
4	เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล	19
5	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	26
6	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	383
7	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	1
	รวม 7 แห่ง	437
	รวมทั้งสิ้น	1,237

สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชัยภูมิ

จำนวน 1 แห่ง

1.3.2 การศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชัยภูมิจะนับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก จากจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดชัยภูมิ คิดเป็นร้อยละ 99.81 ตามมาด้วยศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.16 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 0.02 และศาสนาอื่นๆ (ซิกข์ ฮินดู และอื่น ๆ) ร้อยละ 0.01 สำหรับความเชื่อถือประเพณีในสมัยก่อนยังคงมี อยู่ บ้างในแถบชนบท และมีอิทธิพลความเชื่อหรือความศรัทธาทางจิตใจ เช่น การแห่นางแมวขอฝน บุญพะเหวด บุญเดือนหก บุญบั้งไฟ รวมถึงประเพณีรำผีฟ้า เพื่อบนบานรักษาคคนเจ็บป่วย บวงสรวงภูตผีเทวดา เจ้าป่าเจ้า เขา และการเข้าร่างทรงทำพิธีสะเดาะเคราะห์กรรม เป็นต้น สำหรับศาสนาพุทธ มีจำนวนวัดรวมทั้งหมด 1,674 แห่ง โดยแบ่งเป็น วัดพระอารามหลวง 2 แห่ง วัดราษฎร์ 1,052 แห่ง และที่พักสงฆ์ 620 แห่ง ศาสนาคริสต์ มีจำนวนโบสถ์คริสต์รวมทั้งหมด 36 แห่ง และศาสนาอิสลาม มีจำนวนมัสยิดรวมทั้งหมด 4 แห่ง

1.4 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

1.4.1 การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดชัยภูมิมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ทั้งภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภายในจังหวัดได้โดยสะดวกทั้งทางรถยนต์และรถไฟ หากเดินทางโดยรถยนต์สามารถใช้เส้นทางสายหลักที่สำคัญของจังหวัดคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 201 สีคิ้ว – ชัยภูมิ – ชุมแพ ใช้เชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่าง ส่วนเส้นทางคมนาคมระหว่างอำเภอภายในจังหวัดเป็น ถนนลาดยาง อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง ทำให้การติดต่อระหว่างอำเภอเป็นไปอย่างสะดวกสบาย ส่วนการคมนาคมจากอำเภอถึงตำบล หมู่บ้านเป็นถนนสายรองของสำนักงานทางหลวงชนบท บางส่วนยังเป็น ถนนลูกรัง สามารถใช้ติดต่อคมนาคมอย่างสะดวกในหน้าแล้ง สำหรับฤดูฝนยังมีความลำบากอยู่มาก

ทางหลวงหมายเลข 201 เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ หรือมาจากจังหวัดเลย จนถึงตลาดบ้านหัน เลี้ยวซ้ายขึ้นทางหลวงหมายเลข 12 ถึงสามแยกชุมแพ เลี้ยวขวา ไปตามทางหลวงหมายเลข 201 ผ่านอำเภอกุฉีชุมแพ แก้งคร้อ เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ

5. จากจังหวัดเพชรบูรณ์ เดินทางไปตามทางหลวงหมายเลข 12 ผ่านอำเภอคอนสาร ตรงไปถึงสามแยกชุมแพ เลี้ยวขวาไปตามทางหลวงหมายเลข 201 ผ่านอำเภอกุฉีชุมแพ แก้งคร้อ เข้าสู่จังหวัดชัยภูมิ

6. จากจังหวัดนครสวรรค์ เข้าอำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ผ่านอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เข้าอำเภอกักตุนชุมพล หนองบัวระเหวและอำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งจากการเดินทางติดต่อได้หลายจังหวัดดังกล่าว ทำให้จังหวัดชัยภูมิ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมระหว่างภาคกลาง ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รถประจำทางจากชัยภูมิไปจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ

ทางรถไฟ (ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย)

จังหวัดชัยภูมิมีเส้นทางรถไฟผ่านพื้นที่ทางตอนใต้ของจังหวัดซึ่งเป็นเส้นทางระหว่างอำเภอแก้งคอย จังหวัดสระบุรี – อำเภอเทพสถิต – อำเภอบำเหน็จณรงค์ – อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ – อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานีรถไฟรวม 12 สถานี ดังนี้

อำเภอเทพสถิต จำนวน 3 สถานี ได้แก่

1. สถานีช่องสำราญ
2. สถานีบ้านวะตะแบก
3. สถานีห้วยยายจิ๋ว

อำเภอบำเหน็จณรงค์ จำนวน 4 สถานี ได้แก่

1. สถานีบ้านปากจาบ
2. สถานีบำเหน็จณรงค์
3. สถานีบ้านกลอย
4. สถานีวังอาม

อำเภอเนินสง่า จำนวน 3 สถานี ได้แก่

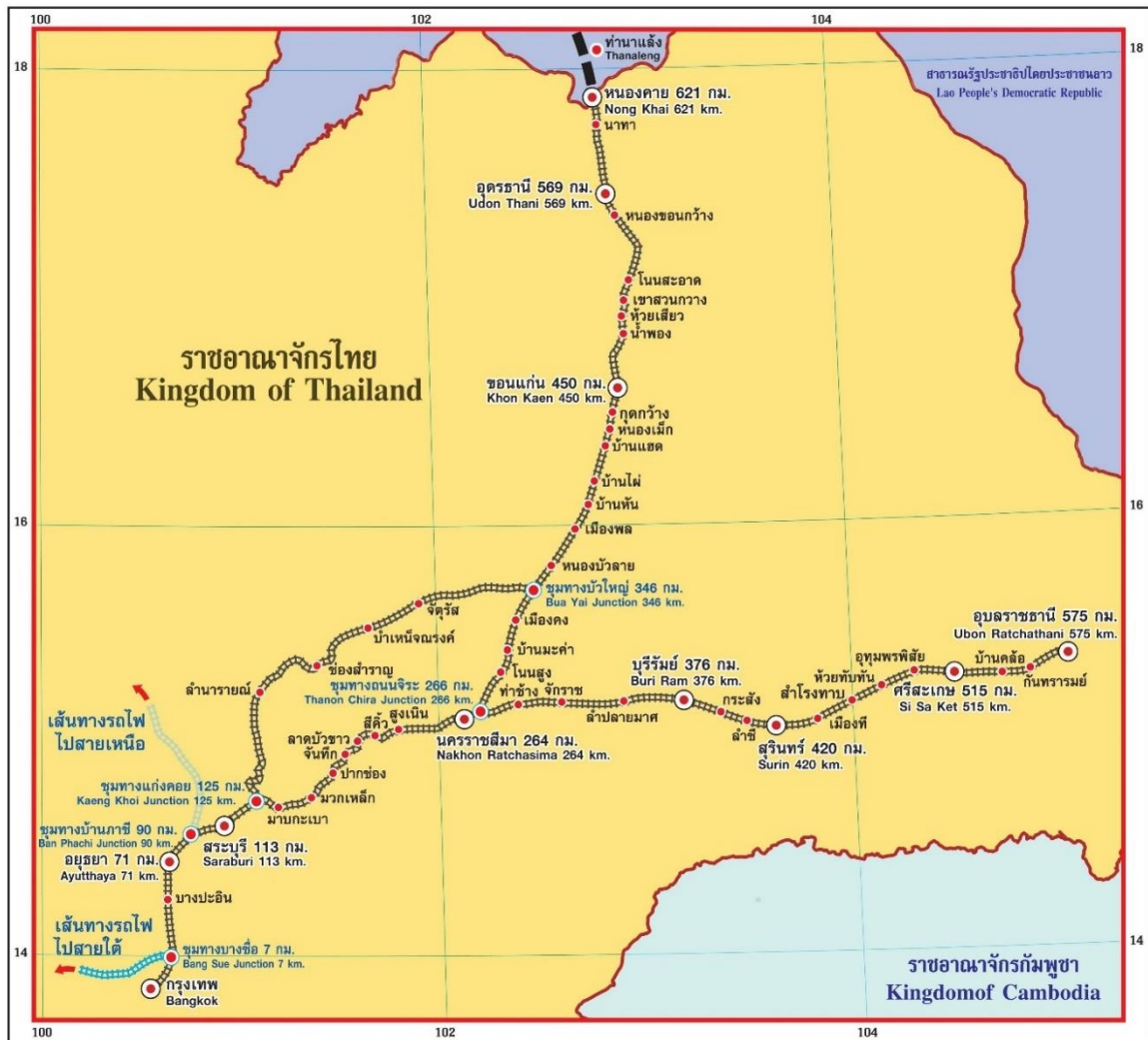
1. สถานีหนองฉิม
2. สถานีบ้านตานีน
3. สถานีบ้านหนองขาม

อำเภอจัตุรัส จำนวน 2 สถานี ได้แก่

1. สถานีโนนคร้อ
2. สถานีจัตุรัส

ภาพที่ 4 แผนที่แสดงเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ

แผนที่ประเทศไทย แสดงเส้นทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ THE STATE RAILWAY OF THAILAND NORTHEASTERN LINE MAP

ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย

1.4.2 ไฟฟ้า (ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดชัยภูมิ)

จังหวัดชัยภูมิ มีการใช้กระแสไฟฟ้า 350 ล้านยูนิต โดยมีขอบเขตการรับกระแสไฟฟ้าจากแหล่งผลิต ดังนี้

1. กระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตที่เขื่อนจุฬาภรณ์ ตำบลทุ่งลุยลาย อำเภอกอนสาร ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำผลิตไฟฟ้าด้วยพลังน้ำ เก็บน้ำได้ 188 ล้านลูกบาศก์เมตร มีเครื่องกำเนิดไฟฟ้า 2 เครื่อง กำลังการผลิตกระแสไฟฟ้า 40,000 กิโลวัตต์ ให้กำลังไฟฟ้าเฉลี่ยปีละ 57 ล้านกิโลวัตต์/ชั่วโมง
2. กระแสไฟฟ้าจากสถานีจ่ายไฟฟ้าย่อยอำเภอมืองพล จังหวัดขอนแก่น
3. กระแสไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าย่อยอำเภอยางชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
4. กระแสไฟฟ้าย่อยจากจังหวัดนครราชสีมา

1.4.3 การประปา

จังหวัดชัยภูมิ มีสำนักงานประปา จำนวน 5 แห่งคือ สำนักงานประปาชัยภูมิ สำนักงานประปาจัตุรัส สำนักงานประปาแก้งคร้อ สำนักงานประปาภูเขียวและสำนักงานประปาหนองบัวแดง การให้บริการของการประปาส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่จะมีเฉพาะในเขตชุมชน เช่น ในเขตเทศบาลเมืองชัยภูมิ เขตเทศบาลตำบล และหมู่บ้านที่มีประชากรหนาแน่น สำนักงานประปาทั้งหมด มีกำลังการผลิตรวมทั้งสิ้น 19,468,800 ลบ.ม. สามารถผลิตน้ำได้ 13,666,523 ลูกบาศก์เมตร มีจำนวนผู้ใช้น้ำทั้งสิ้น 51,758 ราย

1.5 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

1.5.1 สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

จังหวัดชัยภูมิมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในปี 2562 มีมูลค่า 65,698 ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per capital GPP) 70,159 บาท โดยรายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตร

1.5.2 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) 16 สาขา

ตารางที่ 19 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดชัยภูมิ ณ ราคาคงที่ปี 2562 จำแนกตามสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	2558	2559	2560	2561	2562
ภาคเกษตรกรรม	17,076	16,357	17,353	18,864	17,253
เกษตรกรรม การป่าไม้ และประมง	17,076	16,357	17,353	18,864	17,253
นอกภาคเกษตรกรรม	38,983	44,836	45,805	47,132	48,445
อุตสาหกรรมการผลิต	8,134	11,315	11,781	12,232	12,441
เหมืองแร่และเหมืองหิน	75	34	24	25	19
การผลิต	6,909	8,744	8,705	9,380	8,837
การไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบการปรับอากาศ	863	2,216	2,666	2,374	3,011
การจัดการน้ำ การจัดการน้ำเสียและของเสีย รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	286	320	386	453	573
การบริการ	30,849	33,521	34,024	34,900	36,003
การก่อสร้าง	2,140	2,174	2,030	2,267	2,155
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์	6,268	7,110	7,497	8,206	8,232
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	982	1,074	1,305	1,404	1,586
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	66	76	93	111	126
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	690	790	742	802	1,035
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	3,831	4,252	4,459	4,602	4,800

สาขาการผลิต	2558	2559	2560	2561	2562
กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และ บริการทางธุรกิจ	2,747	3,561	3,158	2,752	2,865
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และกิจกรรม ทางวิชาการ	2	3	4	9	7
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	135	122	119	109	109
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศและ การประกันสังคมภาคบังคับ	2,337	2,371	2,387	2,554	2,686
การศึกษา	8,975	9,163	9,244	8,893	9,027
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	1,880	1,981	2,098	2,233	2,307
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	138	172	204	238	283
กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	658	673	685	719	785
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	56,059	61,193	63,158	65,996	65,698
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (บาท)	58,637	64,334	66,724	70,094	70,159
ประชากร (1,000คน)	956	951	947	942	936

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2562 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 20 : ผลิตภัณฑ์ต่อหัวและครัวเรือน

หน่วย: ล้านบาท

รายได้ต่อหัวประชากร				
2560	2561	2562	2563	2564
66,724	70,094	70,159	N/A	N/A
รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน				
2560	2561	2562	2563	2564
306,528	N/A	250,272	N/A	N/A

ที่มา ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดแบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2562
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาการ

1.5.3 รายงานประมาณการเศรษฐกิจจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดชัยภูมิ ณ เดือนมิถุนายน 2564

เศรษฐกิจจังหวัดชัยภูมิปี 2564

1. ด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564 คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.9 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.1 – 1.5) ปรับตัวลดลงจากที่คาดการณ์เดิม ณ เดือนมีนาคม 2564 ที่ขยายตัว ร้อยละ 1.6 พิจารณาจาก ด้านอุปทาน (การผลิต) มีแนวโน้มขยายตัวจากการผลิตภาคอุตสาหกรรม และการผลิตภาคบริการ ส่วนการผลิตภาคเกษตรกรรมชะลอตัว ด้านอุปสงค์(การใช้จ่าย) มีแนวโน้มขยายตัวจากการลงทุนภาคเอกชน และการบริโภคภาคเอกชน ส่วนการใช้จ่ายภาครัฐชะลอตัว ส าหรับเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในจังหวัด คาดว่าอัตราเงินเฟ้อจะอยู่ที่ร้อยละ 0.6 และการจ้างงานคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ด้านอุปทาน (การผลิต) คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.8 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ ที่ร้อยละ 0.2 – 1.3) ปรับตัวลดลงจากที่คาดการณ์เดิม ณ เดือนมีนาคม 2564 ที่ขยายตัวร้อยละ 1.3 จากการผลิต ภาคอุตสาหกรรม คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 0.5 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.2 – 0.8 ตามจ ำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและทุนจดทะเบียนโรงงาน การผลิตภาคบริการ คาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ 0.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.0 – 1.1) จากรายได้ค้าส่งค้าปลีก รวมถึงจ ำนวนนักท่องเที่ยว ที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น เป็นส าคัญ ส่วนการผลิตภาคเกษตรกรรมชะลอตัวร้อยละ 3.4 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมี ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 2.6 – 4.4) ตามปริมาณผลผลิตทางการเกษตรที่ส าคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี มันส ำปะหลัง และอ้อยโรงงาน

ด้านอุปสงค์ (การใช้จ่าย) คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 2.2 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมี ช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 1.3– 3.0) ปรับตัวลดลงจากที่คาดการณ์เดิม ณ เดือนมีนาคม 2564 ที่ขยายตัวร้อยละ 3.1 จากการบริโภคภาคเอกชน คาดว่าจะขยายตัวร้อยละ 1.6 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.7 – 2.3) ตามปริมาณการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากการค้าส่งค้าปลีก และปริมาณการใช้ไฟฟ้าครัวเรือน รวมถึงปริมาณการจดทะเบียนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ที่เพิ่มขึ้น การลงทุนภาคเอกชนคาดว่าจะขยายตัว ร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 2.0 – 3.1) จากพื้นที่อนุญาตก่อสร้างที่อยู่อาศัย และปริมาณรถยนต์เพื่อการพาณิชย์รวมถึงการให้สินเชื่อเพื่อการลงทุนที่เพิ่มขึ้น ส่วนการใช้จ่ายภาครัฐ คาดว่า จะชะลอตัวร้อยละ 5.1 เมื่อเทียบกับปีก่อน (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 3.5 – 6.8) ตามงบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร ส่วนรายได้เกษตรกรชะลอตัวตามราคาสินค้าเกษตร

2. ปัจจัยที่มีผลกระทบกับเศรษฐกิจของจังหวัดชัยภูมิ

1) ราคาพืชเศรษฐกิจ อาจมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น ตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

2) นโยบายอัตราดอกเบี้ย แนวโน้มการปรับอัตราดอกเบี้ย อาจส่งผลกระทบต่อหนี้สินภาคครัวเรือน และต้นทุนการเงินของภาคธุรกิจ

3) ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในประเทศ อยู่ในภาวะผันผวน อาจกระทบกับค่าครองชีพและการลงทุน ที่ไม่แน่นอน

4) ด้านสังคม สถานการณ์โรคระบาด การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรง โดยเฉพาะประเทศ หรือจังหวัดที่พึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยวเป็นหลัก รวมถึง “ห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว” เช่น “บริการนวด” “บริการรถ รับจ้าง” “บริการร้านอาหาร” “บริการโรงแรม” เป็นต้น เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ผลกระทบ ที่เกิดขึ้นต่อแรงงาน และผู้ประกอบการจึงเกิดขึ้นเป็นวงกว้าง ส่งผลต่อภาคเกษตรและอาหาร ที่ผูกติดกับ ห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มระบาดตั้งแต่ปลายปี 2019 เป็นต้นมา และราชกิจจานุเบกษาประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่ออันตราย

5) มาตรการด้านเศรษฐกิจ

5.1) ด้านการเกษตร มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปีการผลิต 2563/64 เช่น การช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยว และปรับปรุงคุณภาพข้าว รวมถึงมาตรการรักษาเสถียรภาพเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เช่น โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโดยสถาบันเกษตรกร และโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก เป็นต้น

5.2) สวัสดิการแห่งรัฐ การด าเนินมาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตและช่วยเหลือประชาชนผู้มี รายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โดยสนับสนุนวงเงินส าหรับซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่จ าเป็น จากร้านธงฟ้า ประชารัฐและร้านอื่น ๆ

5.3) นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล รัฐบาลเห็นชอบ 14 มาตรการ เพื่อบรรเทา และเยียวยา ประชาชน รวมถึงผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เช่น มาตรการชดเชยรายได้แก่ลูกจ้างของสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบ หรือผู้ได้รับผลกระทบอื่น ๆ จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19), มาตรการลดการน าส่งเงินประกันสังคม, ลดภาระค่านี าค่าไฟฟ้า, โครงการคนละครึ่ง, โครงการช้อปดีมีคืน และโครงการเราชนะ เป็นต้น เพื่อเป็นการสนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ รักษาระดับการจ้างงาน รวมถึงสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชนให้มีเม็ดเงินหมุนเวียนในเศรษฐกิจฐานราก

6) สภาพภูมิอากาศ มีความผันผวนและได้รับผลกระทบอยู่ทั่วโลก ส่งผลเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตรโดยตรง

7) หนี้สินภาคครัวเรือน ซึ่งยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงแนวโน้มที่เพิ่ม สูงขึ้น อาจส่งผลให้ก าลังซื้อในอนาคตหดตัวลง

8) ภาวะเศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัว การส่งออกของประเทศชบเซา เนื่องจากประเทศคู่ค้าชะลอค าสั่งซื้อตามภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว รวมถึงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1.6 ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

1.6.1 แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ

จังหวัดชัยภูมิมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ 44 แห่ง แบ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 26 แห่ง เช่น น้ำตก ภูเขา ป่าไม้ และถ้ำต่าง ๆ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์โบราณวัตถุและโบราณสถาน 12 แห่งเช่น ปราสาทภู ภูพระ ภูแฝด และพระพุทธรูปสมัยทราวดี เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 6 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 21 แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญจังหวัดชัยภูมิ

ธรรมชาติ		ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา	ศิลปวัฒนธรรมและ อื่นๆ
1. อุทยานแห่งชาติตาดโตน	15. ถ้ำวัวแดง	1. อนุสาวรีย์พระยาภักดีชุมพล(แล)	1. หมู่บ้านทอผ้าไหมบ้านเขว้า
2. น้ำตกผาเอียง	16. ถ้ำพระ	2. ศาลเจ้าพ่อพญาแล	2. ศูนย์รวมไม้ดัดบ้านแซว
3. น้ำตกตาดฟ้า	17. เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนอง	3. ปราสาทภู	3. ศูนย์รวม
4. อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม	แวง	4. ภูแฝด (รอยพระบาท)	ผลิตภัณฑ์ผ้าซิด
5. น้ำตกเทพพนา	18. ผาเง็ก	5. ภูพระ (พระเจ้าต้อ)	4. บ้านค่าย (หมู่บ้านช้าง)
6. น้ำตกเทพประทาน	19. อุทยานแห่งชาติไทรทอง	6. ใบเสมา (วัดกุดโง้ง)	5. ประเพณีรำผีฟ้า
7. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว	20. อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	7. สระหงส์	6. หมู่บ้านชาวบน
8. หุบกะมั่ง	21. บึงละหาน	8. กู่แดง	
9. เขื่อนจุฬาภรณ์	22. ถ้ำผามอง	9. พระธาตุหนองสามหมื่น	
10. สวนรุกขชาติน้ำผุดท้าว	23. ภูตะเภา	10. พระใหญ่และใบเสมาวัดคอนสวรรค์	
11. น้ำผุดนางวเดือน	24. เขื่อนห้วยกุ่ม	11. พระแท่นบัลลังก์	
12. น้ำผุดหินลาด	25. ถ้ำประกายเพชร	12. พระธาตุกุดจอก	
13. ถ้ำแก้ว	26. ถ้ำบนเขาพญาฝ่อ		
14. ถ้ำประทุม			

1.6.2 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ตารางที่ 22 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ที่	สถานที่	จุดขายเชิงเกษตร
1	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านบุงสิบลี ต.โนนทอง อ.เกษตรสมบูรณ์	ส้มโอ
2	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลดงบัง ต.ดงบัง อ.คอนสาร จ.ชัยภูมิ	ไหมกาบหมาก
3	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านเสี้ยวน้อย ต.บ้านเล่า อ.เมืองชัยภูมิ	ผ้าไหม/เส้นไหม
4	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรซัลสเลเต ต.บ้านไร่ อ.เทพสถิต จ.ชัยภูมิ	ทุเรียน/ต้นดอกกระเจียว
5	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมณฑลครกลางหา มอหินขาว ภูแลนคา อ.แก้งคร้อ และอ.เมืองชัยภูมิ	แก้วมังกร/มะไฟ/ลำไย
6	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านโหล่น ต.นางแดด อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ	มะม่วง
7	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรตำบลละหาน ต.ละหาน อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ	บัว/ผัก

1.7 ข้อมูลด้านแรงงาน

ตารางที่ 23 ข้อมูลด้านแรงงาน

จังหวัดและ เพศ	ประชากร อายุ 15 ปี ขึ้นไป	กำลังแรงงานรวม					ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			
		กำลังแรงงานปัจจุบัน				กำลัง แรงงาน ที่รอ ฤดูกาล	รวม	ทำงาน บ้าน	เรียน หนังสือ	อื่น ๆ
		รวม	รวม	ผู้มีงาน ทำ	ว่างงาน					
ชัยภูมิ	780,047	480,824	454,849	452,822	2,027	25,975	299,223	101,963	55,654	141,606
ชาย	374,052	272,942	254,546	253,537	1,009	18,396	101,110	3,136	28,732	69,242
หญิง	405,995	207,882	200,303	199,285	1,018	7,579	198,113	98,827	26,922	72,364

ที่มา สำนักงานแรงงานจังหวัดชัยภูมิ ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2564

2. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ทั้งหมด 7,986,429 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 3,449,688 ไร่ (43.19 % ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,777,375 ไร่ (ร้อยละ 51.52 ของพื้นที่เกษตรกรรม) พืชไร่ 1,441,818 ไร่ (ร้อยละ 41.80 ของพื้นที่เกษตรกรรม) ไม้ผล/ไม้ยืนต้นและอื่นๆ 230,495 ไร่ (ร้อยละ 6.68 ของพื้นที่เกษตรกรรม) โดยมีพื้นที่ชลประทานทั้งหมด 383,358 ไร่ (4.80 ของพื้นที่ทั้งหมด)

2.1 ครัวเรือนเกษตรกรและแรงงานภาคเกษตร

ตารางที่ 24 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดชัยภูมิ

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	ร้อยละจำนวนครัวเรือนเกษตร/ ครัวเรือนทั้งหมด
1. เมืองชัยภูมิ	79,211	27,788	35.08
2. บ้านเขว้า	18,075	10,580	58.53
3. คอนสวรรค์	19,877	10,221	51.42
4. เกษตรสมบูรณ์	33,358	17,542	52.59
5. หนองบัวแดง	33,979	15,027	44.22
6. จตุรัส	27,838	14,161	50.87
7. บำเหน็จณรงค์	18,718	8,737	46.68
8. หนองบัวระเหว	14,230	6,698	47.07
9. เทพสถิต	26,185	10,508	40.13
10. ภูเขียว	40,100	19,473	48.56
11. บ้านแท่น	13,289	7,778	58.53
12. แก้งคร้อ	33,076	15,954	48.23

อำเภอ	จำนวนครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	ร้อยละจำนวนครัวเรือนเกษตร/ ครัวเรือนทั้งหมด
13. คอนสาร	20,052	9,190	45.83
14. ภูเก็ชฃมพล	12,147	4,868	40.08
15. เนินสง่า	8,492	4,785	56.35
16. ช้างใหญ่	5,709	3,342	58.54
รวม	404,336	186,652	46.16

ที่มา : จำนวนครัวเรือนประชากร ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

2.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ 25 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดชัยภูมิ

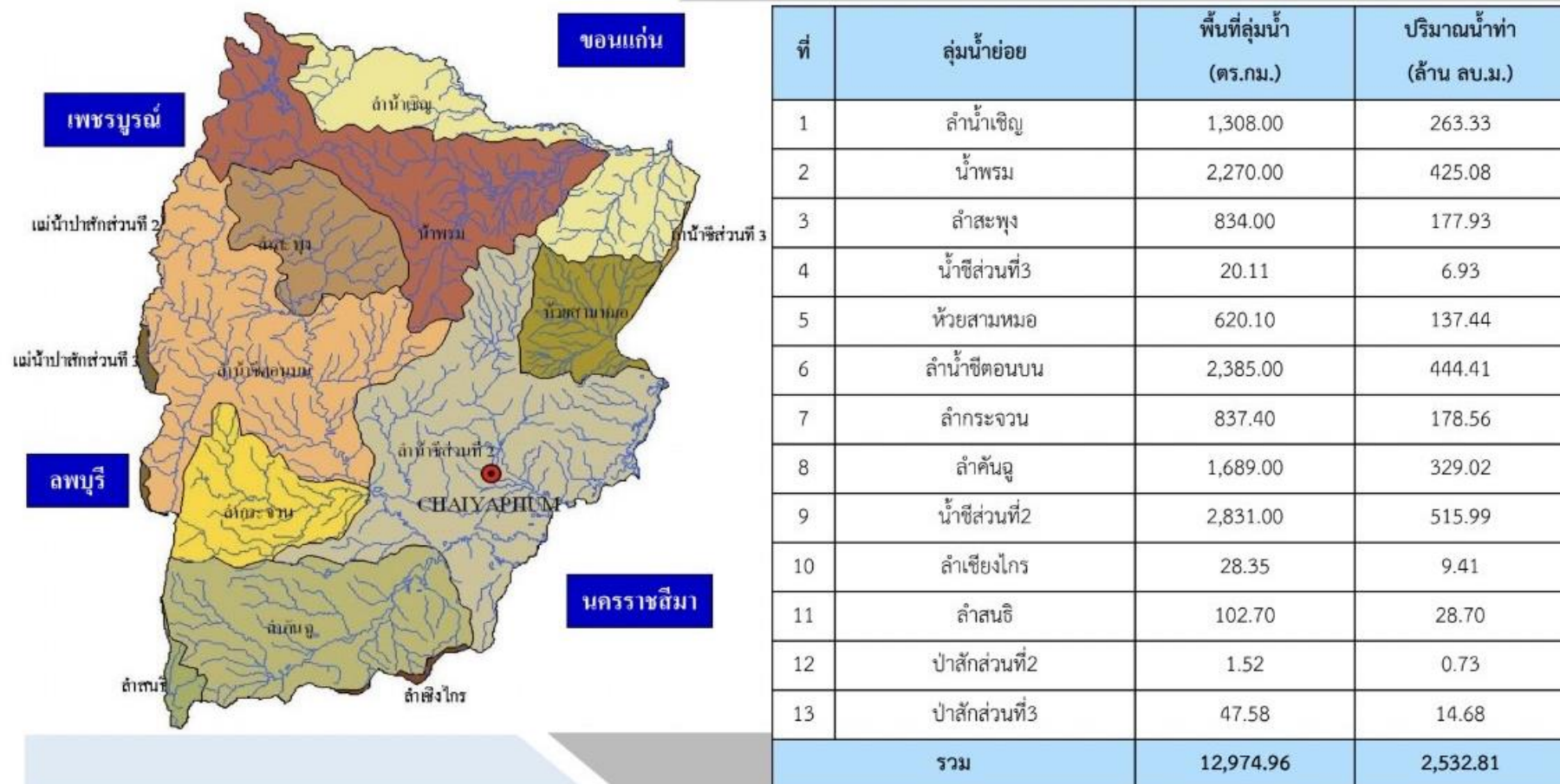
ลำดับ ที่	อำเภอ	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)										ร้อยละ
			ข้าว	พืชไร่	พืชผัก	ไม้ผล	ไม้ ยืนต้น	ไม้ดอก ไม้ประดับ	สมุนไพรและเครื่องเทศ			รวม	
									พืชอายุสั้น รต.01	พืชอายุยาว รต.02	รวม		
รวม		7,903,962.00	1,865,425.03	1,256,571.19	2,362.25	51,291.65	111,162.02	729.25	15	17.5	32.5	3,287,573.89	41.5939992
1	เมืองชัยภูมิ	887,978.00	307,611.58	72,229.67	28	5,317.65	32,880.77	0	15	0	15	418,082.67	47.083
2	บ้านเขว้า	319,844.00	121,549.00	70,984.00	15	1,877.00	399	0	0	0	0	194,824.00	60.912
3	คอนสวรรค์	289,829.00	154,048.00	12,412.49	9	81	704	0	0	0	0	167,254.49	57.708
4	เกษตรสมบูรณ์	663,846.00	157,686.00	77,752.00	0	4,201.00	11,397.00	0	0	0	0	251,036.00	37.815
5	หนองบัวแดง	1,335,476.00	161,709.00	87,704.00	115	13,993.00	9,749.00	0	0	0	0	273,270.00	20.462
6	จัตุรัส	424,469.00	153,230.00	122,599.00	230	381	310	0	0	0	0	276,750.00	65.199
7	บำเหน็จณรงค์	288,327.00	82,076.00	106,750.00	28	2	40	0	0	0	0	188,896.00	65.515
8	หนองบัวระเหว	466,551.00	44,325.00	151,813.00	287.5	310	1,631.00	0	0	0	0	198,366.50	42.518
9	เทพสถิต	597,821.00	49,715.00	224,760.10	499	2,937.00	4,289.50	721.25	0	0	0	282,921.85	47.326
10	ภูเขียว	516,560.00	258,730.00	125,513.78	27	4,086.00	7,159.00	0	0	0	0	395,515.78	76.567
11	บ้านแท่น	195,397.00	60,453.00	8,811.00	3	3,286.00	1,628.50	0	0	0	0	74,181.50	37.965
12	แก่งคร้อ	406,675.00	186,431.20	34,175.40	211	868	6,047.00	0	0	0	0	227,732.60	55.999
13	คอนสาร	819,743.00	46,193.25	38,435.75	543.5	1,078.50	26,638.25	0	0	17.5	17.5	112,906.75	13.773
14	ภักดีชุมพล	349,840.00	23,068.00	40,610.00	323	11,506.50	7,724.00	0	0	0	0	83,231.50	23.791
15	เนินสง่า	166,329.00	58,600.00	33,259.00	13.25	614	78	8	0	0	0	92,572.25	55.656
16	ซับใหญ่	175,269.00	0	48,762.00	30	753	487	0	0	0	0	50,032.00	28.546

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

2.3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

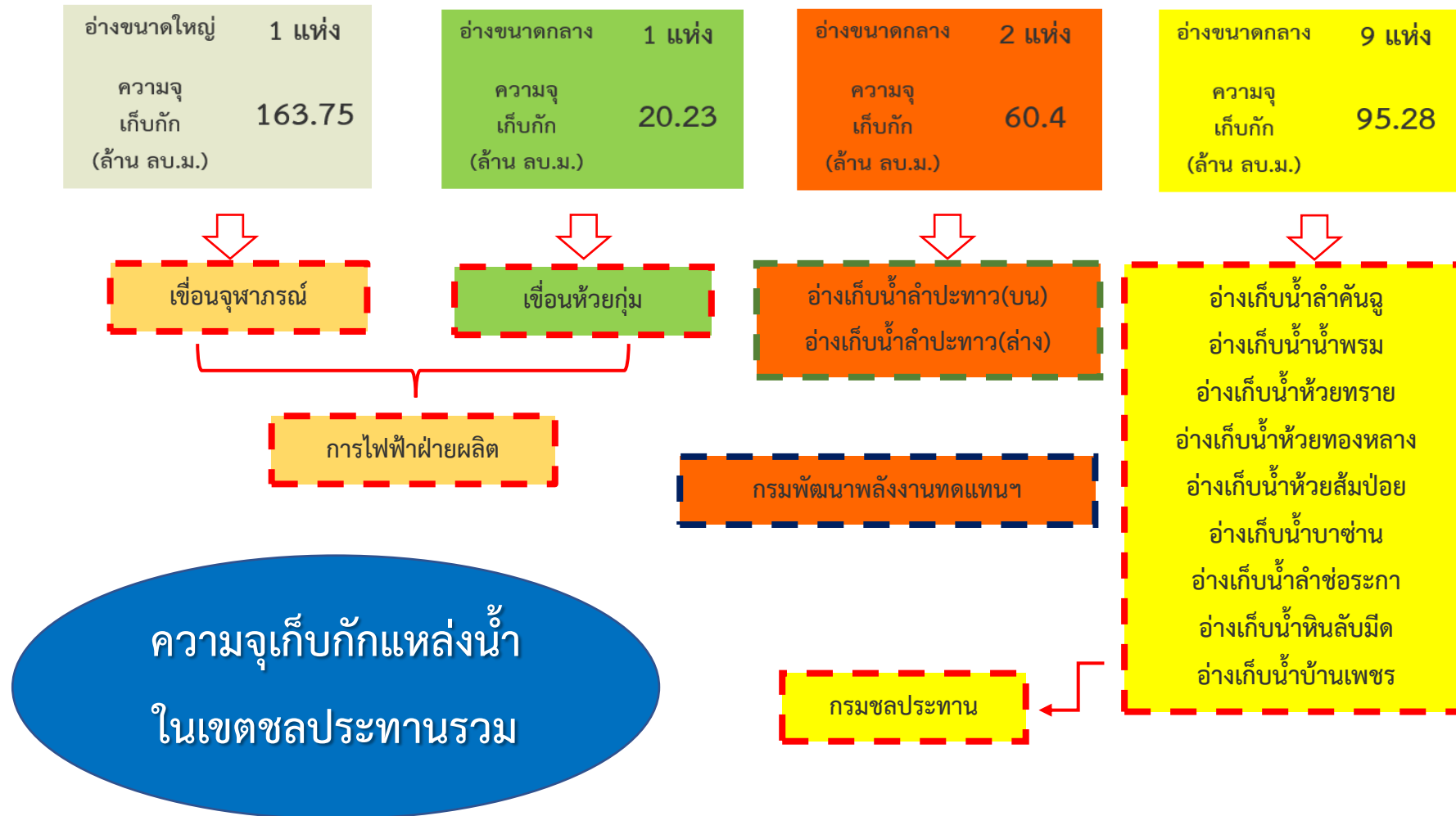
2.3.1 แหล่งน้ำในเขตชลประทานที่อยู่ภายในจังหวัดชัยภูมิประกอบด้วย

ภาพที่ 5 : แหล่งน้ำชลประทานชัยภูมิ

ที่มา : โครงการชลประทานชัยภูมิ

แหล่งน้ำในเขตชลประทาน

ที่มา : โครงการชลประทานชัยภูมิข้อมูล ณ ธันวาคม 2564

2.3.2 แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน

ความจุเก็บกักแหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน
รวมทั้งสิ้น 220.769 ล้าน ลบ.ม

แหล่งน้ำ	จำนวน	ล้าน ลบ.ม
แก้มลิง	58 แห่ง	116.019
อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	214 แห่ง	46.82
ฝาย	133 แห่ง	-
บ่อบาดาล	2,284 แห่ง	-
สถานีสูบน้ำ	126 แห่ง	-
แหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	281 แห่ง	16.55
สระน้ำในไร่นา		
บ่อจิ๋ว (1,260 ลบ.ม.)	29,260 บ่อ	36.86
บ่อทฤษฎีใหม่	1,203 บ่อ	2.92
บ่อโคกหนองนา	478 บ่อ	1.60

แหล่งน้ำในเขตชลประทาน
จำนวน 339.66 ล้าน ลบ.ม

แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน
จำนวน 220.769 ล้าน ลบ.ม

ความจุเก็บกักรวม
560.429 ล้าน ลบ.ม.

ที่มา : กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ

2.3.3 สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จังหวัดชัยภูมิ

มีจำนวน 126 แห่ง มีพื้นที่ 233,572 ไร่ ถ่ายโอนแล้ว 123 แห่ง ยังไม่ถ่ายโอน 3 แห่ง ดังนี้

ตารางที่ 26 : สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าจังหวัดชัยภูมิ

ที่	สถานี	ที่ตั้ง				พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่งน้ำ	
1	สถานีสูบน้ำไฟฟ้าบ้านท่าหว้า	กะฮาด	เนินสง่า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	3,470
2	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนเจดีย์	โนนสะอาด	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	3,500
3	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชาด	ส้มป่อย	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	3,500
4	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านทรายสะอาด	คอนสาร	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	2,210
5	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดแดง	โคกสะอาด	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	3,900
6	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านแก่งจิก	บ้านค่าย	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	3,242
7	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านละหาน	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	บึงละหาน	1,000
8	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนโพธิ์	คอนสวรรค์	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ลำน้ำคำ	2,786
9	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองปลาปิ้ง	ศรีสำราญ	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	บึงนกไก่อ	1,116
10	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านสามสวน	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	2,383
11	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโสกหว้า	โนนสำราญ	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,500
12	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนารี	หนองแวง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,150
13	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านยางหวาย	ยางหวาย	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,093
14	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโคกนกทา	ดงกลาง	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	2,340
15	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านท่าเรืงมัย	ทุ่งพระ	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	1,000
16	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนหัน	หนองไผ่	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
17	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวบาน	หนองบัวบาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,500
18	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหัวนา	บ้านแท่น	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	2,500
19	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเบน	หนองคอน ไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	1,500
20	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองดินคำ	บ้านแก่ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	1,964
21	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านท่าข่อย	คูเมือง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,500
22	สถานีสูบน้ำไฟฟ้าบ้านบุตามิ	ส้มป่อย	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,800

ที่	สถานี	ที่ตั้ง				พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่งน้ำ	
23	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนโพธิ์	ลุ่มลำชี	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,500
24	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองนาแซง	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	1,500
25	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองไร่ไก่	โคกสะอาด	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	4,528
26	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคนทา	คูเมือง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,239
27	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดเวียน (1)	ลาดใหญ่	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,664
28	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองคูขาด	กุดด้อม	เมือง	ชัยภูมิ	ลำประทาว	1,823
29	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านทุ่งพระ	ทุ่งพระ	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	800
30	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองผักกูด	ยางหวาย	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
31	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านลาดใหญ่	ลาดใหญ่	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
32	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านวังก้านเหลือง	บ้านค่าย	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,177
33	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดเวียน (2)	ลาดใหญ่	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	900
34	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนหมาว้อ	บ้านเขว้า	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
35	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านวังกุ่ม	ลุ่มลำชี	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,554
36	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนนางพวง	ชีบน	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
37	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองโก(โนนโก)	บ้านเขว้า	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,700
38	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหินลาด	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	2,400
39	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านห้วยไผ่ใต้	หนองแวง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,074
40	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านแก่งน้อย(แจ้งน้อย)	โนนสำราญ	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,125
41	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านป่าเสี้ยว	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	3,025
42	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนข่า	หนองคอนไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	1,000
43	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนเปลือย	ตลาดแร้ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
44	สถานีสูบน้ำไฟฟ้าบ้านกุดตุม	สั้มป่อย	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,242
45	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดศรีภูมิ	กุดยม	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	2,184

ที่	สถานี	ที่ตั้ง				พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่งน้ำ	
46	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดแคน	ดงกลาง	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	1,000
47	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนขวาง	โนนสำราญ	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,229
48	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนตูม	วังชมภู	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,500
49	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านยางนาดี	ชีบน	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
50	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนจาน	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
51	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวพรม	หนองคอน ไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองบัวพรม	3,489
52	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชีบน	ลุ่มลำชี	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	700
53	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองโจด	หนองบัวระ เหว	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	ลำห้วยระเหว	1,000
54	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านใหม่สำราญ	นางแดด	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
55	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านมอญ	บ้านแท่น	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	1,000
56	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนางแดดบุง	นางแดด	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
57	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองแหน	หนองไผ่	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
58	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโปร่งงาม	หนองคอน ไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองคอนไทย	1,000
59	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดกว้าง	บ้านหัน	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ	ห้วยราชวงศ์	1,000
60	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านมูลกระบือ	หนองคอน ไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองมูลกระบือ	1,000
61	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านแจ้งน้อย (2)	โนนสำราญ	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,500
62	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านลาด	บ้านแก้ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองสามหมื่น	1,000
63	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองโสมง	บ้านเขว้า	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
64	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเชียงชา	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองเชียงชา	1,000
65	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหัน	บ้านหัน	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ	หนองกระพุ่ม	1,000
66	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกันกง-ลี	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
67	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดเวียน	บ้านค่าย	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,500

ที่	สถานี	ที่ตั้ง				พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่งน้ำ	
68	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาบัว	ดงบัง	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	1,500
69	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโสกมะตูม	โนนคูณ	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	2,000
70	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนเตาไห	โนนคูณ	คอนสาร	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	780
71	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านสามสวน-โพธิ์งาม	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	2,645
72	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนไร่	กะหาด	เนินสง่า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,000
73	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองแขวง	หนองแขวง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
74	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาสีนวล	นาเสียว	เมือง	ชัยภูมิ	ลำประทาว	1,000
75	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนกเอี้ยงใหม่	บ้านหัน	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ	ห้วยหามแห	2,000
76	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโพธิ์ทอง	กุดน้ำใส	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำคันฉู	400
77	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโจดใต้	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	1,500
78	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านท่าแก	ลุ่มลำชี	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,756
79	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองแขวง (2)	หนองแขวง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
80	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองคอนไทย	กุดตุ้ม	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	4,728
81	สถานีสูบน้ำไฟฟ้าบ้านหลุบโพธิ์	ตลาดแร้ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำห้วยชีรอง	2,100
82	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนเสลา	หนองตุม	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองตุม	1,800
83	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านวังเสมา	กุดน้ำใส	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำคันฉู	2,595
84	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนทัน	บ้านเล่า	เมือง	ชัยภูมิ	ลำประทาว	4,386
85	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านสัมป่อย	สัมป่อย	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,450
86	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนหว่านไพล	ลาดใหญ่	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,800
87	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองเชียง (กุดตุ้ม)	กุดตุ้ม	เมือง	ชัยภูมิ	หนองเชียง	1,436
88	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนเตาเหล็ก	บ้านแก้ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองสามหมื่น	2,564
89	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวบาน-ท่าลั่นจี่	หนองบัวบาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,860

ที่	สถานี	ที่ตั้ง				พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่งน้ำ	
90	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวน้อย	โสภณปลาดุก	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	เชียงทา	1,852
91	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชาด(2)	ส้มป่อย	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ท่าวังโป่ง	1,976
92	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโคกแพ่งพวย	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,200
93	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโค้งขนัน	บ้านค่าย	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
94	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกระทุ่มพระ	บ้านตาล	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ	ลำคันฉู	2,500
95	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหัวสะพาน	หนองบัวบาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
96	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านสามสวน	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	1,000
97	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านท่าขามแป	ชีลอง	เมือง	ชัยภูมิ	ลำห้วยชีลอง	1,400
98	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านผักปัง	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ	หนองเชียงซา	1,500
99	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านดอนละนาม	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	บึงละหาน	1,500
100	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านสำราญ	ศรีสำราญ	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,320
101	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านไทรงาม	วังชมภู	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
102	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนางแดดเหนือ	วังชมภู	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,500
103	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกระจวน	โคกสะอาด	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	ลำเชียงทา	2,000
104	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านทางเรียง	ลุ่มลำชี	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,870
105	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านกุดละลม	หนองนาแซง	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	3,000
106	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านห้วยหว้า-นาเจริญ	หนองแวง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำสะพุง	2,200
107	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านปากค่ายช่องแมว	หนองบัวระเหว	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,500
108	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองแหมเถลิงพระเกียรติ	ตลาดแร้ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,500
109	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านลี	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,556
110	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนตูม-ทุ่งสว่าง	วังชมภู	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,800

ที่	สถานี	ที่ตั้ง				พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	แหล่งน้ำ	
111	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาเจริญ	หนองแขวง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำสะพุง	1,800
112	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาโจด	ศรีสำราญ	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
113	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนจาน 2	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	1,876
114	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคนทา 2	คูเมือง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,500
115	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บึงแก้ง	บ้านเป่า	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	2,415
116	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านนาหัวแรด	บ้านแก้ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ	ลำน้ำพรม	800
117	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านโนนลาน	ถ้ำวัวแดง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำเจา	2,500
118	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านชีบน	ภูแลนคา	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
119	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านศรีสวรรค์	นางแดด	ก่อสร้างปี	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	2,000
120	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านห้วยม่วง(วังกะทะ)	หนองแขวง	หนองบัวแดง	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	3,000
121	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านลาดใหญ่ (ท่า เอียด)	ลาดใหญ่	เมือง	ชัยภูมิ	ลำน้ำก่า	3,000
122	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านคอนสวรรค์	คอนสวรรค์	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ	ลำน้ำชี	3,000
123	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านหนองตะครอง	โคกเพชรพัฒนา	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ	ลำคันฉู	2,500
124	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านหนองคู	หนองบัวบาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ	บึงละหาน	2,100
125	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านถนนกลาง	สระพัง	บ้านแท่น	ชัยภูมิ	ลำน้ำเชิญ	2,500
126	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ บ้านนา	บ้านขาม	จัตุรัส	ชัยภูมิ	ลำคันฉู	1,800
รวมทั้งสิ้น						233,572

ที่มา : โครงการชลประทานชัยภูมิ ข้อมูล ณ วันที่ 12 มกราคม 2565

2.3.4 แก้มลิงในจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 27 : แก้มลิงในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 58 แห่ง

ลำดับ	ชื่อแก้มลิง	พื้นที่แก้มลิง (ไร่)	ความจุปกติ (ล้านลบ.ม.)	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
1	แก้มลิงบึงชวน	526	1.000	บ้านชวน	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
2	แก้มลิงบึงละหาน	18,234	25.000	หนองบัวใหญ่	จัตุรัส	ชัยภูมิ
3	แก้มลิงหนองซีกวีก	401	0.800	หนองฉิม	เนินสง่า	ชัยภูมิ
4	แก้มลิงบึงบัวใหญ่	430	1.000	หนองบัวใหญ่	จัตุรัส	ชัยภูมิ
5	แก้มลิงบึงปากจาบ	98	0.200	โคกเพชรพัฒนา	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
6	แก้มลิงบึงทะเลสีดอ	533	0.500	ห้วยทะเล	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
7	แก้มลิงบึงอำพัน	522	1.300	บ้านตาล	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ
8	แก้มลิงหนองผักปัง	238	0.100	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
9	แก้มลิงหนองสามหมื่น	2743	11.200	บ้านแก้ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
10	แก้มลิงหนองตุม	203	1.300	หนองตุม	ภูเขียว	ชัยภูมิ
11	แก้มลิงหนองเชียงซา	170	1.100	ผักปัง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
12	แก้มลิงหนองแซงใหญ่	232	1.200	บ้านแก้ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
13	แก้มลิงหนองคอนไทย	243	1.300	หนองคอนไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ
14	แก้มลิงหนองบัวพรม	143	0.600	หนองคอนไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ
15	แก้มลิงหนองมูลกระปือ	289	2.000	หนองคอนไทย	ภูเขียว	ชัยภูมิ
16	แก้มลิงหนองแซงน้อย	99	0.300	บ้านแก้ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
17	แก้มลิงหนองดินดำ	126	0.600	บ้านแก้ง	ภูเขียว	ชัยภูมิ
18	แก้มลิงอ่างน้ำพรม	307	2.400	โนนทอง	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
19	แก้มลิงบึงแก้ง	300	1.100	บ้านเป่า	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ
20	แก้มลิงหนองผักขู	467	2.300	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ
21	แก้มลิงหนองนาแซง	424	2.000	สามสวน	บ้านแท่น	ชัยภูมิ
22	แก้มลิงหนองควบก่อย	106	0.800	บ้านแท่น	บ้านแท่น	ชัยภูมิ

ลำดับ	ชื่อแก้มลิง	พื้นที่แก้มลิง (ไร่)	ความจุปกติ (ล้านลบ.ม.)	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
23	แก้มลิงกุดกว้าง	77	0.400	ดงกลาง	คอนสาร	ชัยภูมิ
24	แก้มลิงบึงโลโพ	547	1.090	ลุ่มน้ำชี	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ
25	แก้มลิงบึงกะฮาด	790	1.200	กะฮาด	เนินสง่า	ชัยภูมิ
26	แก้มลิงบึงกันกง	167	0.200	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ
27	แก้มลิงหนองโคกแพงพวย	271	0.500	ละหาน	จัตุรัส	ชัยภูมิ
28	แก้มลิงบึงละหานลูกนก	2,932	4.800	กุดตุ้ม	เมือง	ชัยภูมิ
29	แก้มลิงบึงกุดหวาย	839	1.056	ลาดใหญ่	เมือง	ชัยภูมิ
30	แก้มลิงหนองเขื่อง	442	2.125	กุดตุ้ม	เมือง	ชัยภูมิ
31	แก้มลิงหนองใหญ่	132	0.496	กุดตุ้ม	เมือง	ชัยภูมิ
32	แก้มลิงหนองแหน	98	0.320	หนองไผ่	เมือง	ชัยภูมิ
33	แก้มลิงหนองนาแซง	424	2.000	หนองนาแซง	เมือง	ชัยภูมิ
34	แก้มลิงหนองไข่นุน	134	0.422	หนองไผ่	เมือง	ชัยภูมิ
35	แก้มลิงหนองแวง	72	0.320	กุดตุ้ม	เมือง	ชัยภูมิ
37	แก้มลิงหนองทอน	150	1.600	คอนสวรรค์	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
38	แก้มลิงหนองแซงกระเป่า	103	0.384	ศรีสำราญ	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
39	แก้มลิงหนองนาเลิง	147	0.480	คอนสวรรค์	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
40	แก้มลิงหนองแวง	117	0.320	คอนสวรรค์	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
41	แก้มลิงห้วยกล้าน้อย	45	0.583	คอนสวรรค์	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
42	แก้มลิงบึงนกโจ่ง	1,253	4.480	ศรีสำราญ	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
43	แก้มลิงห้วยกุดอีตูบ	25	0.393	หนองนาแซง	เมือง	ชัยภูมิ
44	แก้มลิงบึงเปื่อย	254	2.080	ตลาดแร้ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ
45	แก้มลิงหนองกระทุ่ม	42	0.963	ชีบน	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ
46	แก้มลิงหนองหัวภู	23	0.435	ตลาดแร้ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ
47	แก้มลิงหนองเชียงโนน	49	0.480	ตลาดแร้ง	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ

ลำดับ	ชื่อแก้มลิง	พื้นที่แก้มลิง (ไร่)	ความจุปกติ (ล้านลบ.ม.)	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
48	แก้มลิงหนองเรือ	140	1.037	บ้านเขว้า	บ้านเขว้า	ชัยภูมิ
49	แก้มลิงบึงหนองบัวระเหว	1,600	7.700	หนองบัวระเหว	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ
50	แก้มลิงบึงละหานค่าย	124	0.787	โคกสะอาด	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ
51	แก้มลิงหนองเบ็น	309	0.560	ศรีสำราญ	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
52	แก้มลิงหนองแซง	407	0.560	หนองขาม	คอนสวรรค์	ชัยภูมิ
53	แก้มลิงหนองแก่งนาราย	410	0.240	บ้านค่าย	เมืองชัยภูมิ	ชัยภูมิ
54	แก้มลิงหนองสะแบง	37	0.320	นาฝาย	เมือง	ชัยภูมิ
55	แก้มลิงหนองสัมพันธ์	204	1.008	บึงคล้า	เมือง	ชัยภูมิ
56	แก้มลิงหนองตาตำ	266	0.940	บึงคล้า	เมือง	ชัยภูมิ
57	แก้มลิงหนองใหญ่ ต.โพนทอง	108	0.480	โพนทอง	เมือง	ชัยภูมิ
58	แก้มลิงหนองใหญ่ ต.ในเมือง	40	0.640	ในเมือง	เมือง	ชัยภูมิ
รวม		39,696	99.819			

ที่มา : โครงการชลประทานชัยภูมิ

แหล่งน้ำอื่นๆ

จังหวัดชัยภูมิมีแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารและลำน้ำย่อยหลายสายที่ก่อให้เกิดลำน้ำสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. ลำน้ำชี ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาพญาฝ่อ ในเขตอำเภอหนองบัวแดง ไหลผ่านอำเภอหนองบัวระเหว อำเภอบ้านเขว้า อำเภอจัตุรัส อำเภอเนินสง่า อำเภอเมืองชัยภูมิ อำเภอกอนสวรรค์
2. ลำน้ำพรม ต้นน้ำอยู่บริเวณเทือกเขาพญาฝ่อ ในเขตอำเภอกอนสาร ไหลผ่านอำเภอกอนสาร อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว และอำเภอบ้านแท่น ไหลลงเขื่อนอุบลรัตน์ เป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น
3. ลำคันฉู ไหลผ่านอำเภอบำเหน็จณรงค์ อำเภอจัตุรัส และอำเภอเมืองชัยภูมิ
4. ลำน้ำเชิญ ไหลผ่านอำเภอกอนสาร และอำเภอภูเขียว
5. ลำชีลอง ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ และอำเภอบ้านเขว้า
6. ลำปะทาว ไหลผ่านอำเภอเมืองชัยภูมิ
7. ลำสามหมอ ไหลผ่านอำเภอแก้งคร้อ และอำเภอกอนสวรรค์
8. ลำน้ำกล้า ไหลผ่านอำเภอกอนสวรรค์ ไปลงลำน้ำชี

2.4 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

2.4.1 ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2564/ ปีเพาะปลูก 2564/2565

ตารางที่ 28 ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ปีการผลิต 2564

ที่	ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่ เพาะปลูก (ไร่)	เนื้อที่ เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กก.)	ผลผลิตเฉลี่ย/ เนื้อที่เก็บเกี่ยว (กก.)	ข้อมูลผลผลิต	
							ปริมาณผลผลิต 2564/2565	ปริมาณผลผลิต 2565/2566
1	ข้าวนาปี	160,084.00	1,777,375.00	1,501,101.00	579,109,754.79	385.79	579,107.16	683,963.46
2	มันสำปะหลังโรงงาน	33,786.00	547,824.68	449,737.75	1,909,240,188.43	4,245.23	603,064.29	1,618,974.26
3	อ้อยโรงงาน	23,491.00	280,674.02	274,694.27	2,868,961,894.73	10,444.20	743,170.29	2,829,539.99
4	อินทผลัม	67.00	334.00	191.00	1,753.40	1,753.40	334.90	352.00
5	สับปะรดโรงงาน	815.00	9,866.00	9,474.00	4,038.00	4,038.00	38,256.00	38,638.56
6	พริกชี้ฟ้าเม็ดใหญ่	4,104.00	8,647.00	8,624.00	2,008.00	2,008.00	17,316.95	17,662.00
7	กล้วยหอม	127.00	728.00	381.00	1,375.33	1,375.33	524.00	538.00
8	ทุเรียน	387.00	1,646.00	491.00	802.95	802.95	394.25	473.00
9	มะม่วง	2,906.00	33,942.00	10,798.00	912.02	912.02	9,848.00	10,045.00
10	ลำไย	142.00	2,578.00	575.00	1,507.93	1,507.93	867.06	910.00
11	ส้มโอ	393.00	1,709.00	1,531.00	1,588.79	1,588.79	2,432.44	2,555.00
12	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	5,641.00	77,544.00	70,005.00	1,003.84	1,003.84	70,274.00	92,585.00

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

2.4.2 ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด

ตารางที่ 29 ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด ปี 2564

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนที่เลี้ยง สัตว์ทั้งหมด ปี2564 (ตัว)	ข้อมูลผลผลิต		หน่วย นับ
				ปริมาณผลผลิต 2564/2565	ปริมาณผลผลิต 2565/2566	
1	แกะ	41.00	658.00	665.00	725.00	ตัว
2	แพะ	1,091.00	25,452.00	2,581.00	2,838.00	ตัว
3	โค	12,947.00	90,172.00	13,323.00	15,448.00	ตัว
4	กระบือ	2,279.00	14,392.00	1,348.00	1,481.00	ตัว
5	สุกร	5,451.00	251,959.00	451,825.00	465,359.00	ตัว
6	เป็ดเทศ	9,714.00	156,152.00	624,608.00	718,300.00	ตัว
7	เป็ดเนื้อ	525.00	576,377.00	2,305,508.00	2,651,335.00	ตัว
8	ไก่เนื้อ	259.00	4,880,007.00	21,960,034.00	23,497,235.00	ตัว
9	ไก่พื้นเมือง	74,904.00	2,663,901.00	5,327,802.00	5,988,196.00	ตัว
10	ไข่เป็ด	1,703.00	155,193.00	42,833,268.00	44,769,832.00	ฟอง
11	ไข่ไก่	2,053.00	1,049,460.00	241,751,472.00	244,168,096.00	ฟอง
12	นํ้านมวัวดิบ	203.00	3,541.00	11,340.06	13,041.02	ลิตร

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ

2.4.3 ด้านการประมงของจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564

ตารางที่ 30 ด้านการประมงของจังหวัด ปี 2564

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ข้อมูลผลผลิต	
				ปริมาณผลผลิต 2564/2565 (กก.)	ปริมาณผลผลิต 2565/2566 (กก.)
1	กบ	1.00	0.02	0.08	0.10
2	ปลาดุก	3,590.00	3,014.82	921.10	1,166.58
3	ปลาดตะเพียน	4,610.00	3,864.36	1,136.63	1,441.63
4	ปลานิล	17,865.00	16,614.34	6,264.67	7,789.88
5	ปลาหมอ	9.00	10.39	66.16	99.30
6	กุ้งก้ามกราม	-	-	1.72	2.58

ที่	ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ข้อมูลผลผลิต	
				ปริมาณผลผลิต 2564/2565 (กก.)	ปริมาณผลผลิต 2565/2566 (กก.)
7	ปลาอื่น ๆ	-	-	463.20	709.55
8	ปลาช่อน	-	-	58.48	89.52
9	ปลาไน	-	-	9.08	13.90
10	สัตว์น้ำอื่นๆ	-	-	18.71	28.62

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ

2.4.4 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ส้มโอทองดี บ้านแท่น ลักษณะเด่น เป็นส้มโอพันธุ์ทองดี เปลือกบาง เนื้อฉ่ำไม่แฉะ รสชาติกลมกล่อมหวาน อมเปรี้ยวไม่ขมและซ่า

ตารางที่ 31 : ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ปี 2564

ชนิดสินค้า	จำนวนผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ (หน่วยนับ)		ราคาขายต่อหน่วย		ปริมาณ การผลิต ต่อปี	รายได้ (บาท/ ปี)	มูลค่าการส่งออก (ระบุ ประเทศ)(ปริมาณ/บาท/ ปี)
	ทั้งหมด	ขอใช้ตรา	ก่อนเป็น GI (ราคา/หน่วย)	ราคาปัจจุบัน (ราคา/หน่วย)			
ส้มโอทองดี บ้านแท่น	64 ราย	64 ราย	25 บาท/กก.	35-50 บาท/ กก.	658,500 กก.	21,250,000	จีน/90,000 กก./ 4,050,000.- บาท
							เวียดนาม/ใต้หวัน/10,000 กก./45,000.- บาท

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ ณ วันที่ 12 มกราคม 2565

2.4.5 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

1) พื้นที่ทำเกษตรอินทรีย์ จังหวัดชัยภูมิ

ข้าวอินทรีย์

พื้นที่ทำเกษตรข้าวอินทรีย์ จังหวัดชัยภูมิ ตามทะเบียนรายชื่อกลุ่มการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ ปี 2564 มีจำนวน 219 กลุ่ม เกษตรกร 4,522 ราย จำนวนแปลง 5,684 แปลง จำนวนพื้นที่ 30,138 ไร่ ผลผลิต 13,028,657 ตัน หรือ 13,028,657 กิโลกรัม สรุปเป็นรายอำเภอ ได้ดังนี้

ตารางที่ 32 พื้นที่ทำเกษตรข้าวอินทรีย์ จังหวัดชัยภูมิ

ที่	อำเภอ	เป้าหมาย				ผลผลิต (กก./ไร่)
		จำนวน กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวน แปลง	จำนวน พื้นที่ (ไร่)	
1	เมืองชัยภูมิ	117	2,410	3,126	6,574,526	6,574,526
2	แก้งคร้อ	9	100	148	448,295	448,295
3	บ้านแท่น	8	135	152	410,685	410,685
4	คอนสวรรค์	54	1,117	1,422	3,583,443	3,583,443
5	เกษตรสมบูรณ์	6	166	204	376,749	376,749
6	คอนสาร	1	17	19	43,662	43,662
7	ภูเขียว	2	50	52	119,099	119,099
8	จัตุรัส	10	265	280	732,316	732,316
9	หนองบัวแดง	11	231	250	659,041	659,041
10	หนองบัวระเหว	1	31	31	80,840	80,840
(รวม)		219	4,522	5,684.00	30,138.00	13,028,657

ที่มา : ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ

ตารางที่ 33 ทะเบียนรายชื่อกลุ่มการตรวจประเมินระบบการผลิตข้าวอินทรีย์ ปี 2564 จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวน สมาชิก (ราย)	จำนวน แปลง	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
1	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์บ้านโนนมะเกลือ 2	1	19	22	109.25
2	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาฝายกลุ่ม 1 หมู่ 3	1	29	30	116.00
3	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านซอระกา หมู่ 9	1	18	26	119.00
4	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านซอระกาหมู่ 17 กลุ่ม 2	1	24	34	140.00
5	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านซอระกาหมู่ 17 กลุ่ม 1	1	15	18	123.00
6	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาฝายกลุ่ม 2 หมู่ 2	1	11	19	108.00
7	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาฝายกลุ่ม 2 หมู่ 3	1	24	25	115.00
8	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาฝายกลุ่ม 1 หมู่ 2	1	13	25	120.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
9	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาฝาย หมู่ 11 กลุ่ม 1	1	17	37	117.50
10	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองแวง	1	25	28	108.75
11	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านช่อระกาหมู่ 18 กลุ่ม 2	1	38	40	111.25
12	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์บ้านโนนมะเกลือ 1	1	19	25	115.00
13	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านพลัง	1	18	31	112.00
14	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านช่อระกาหมู่ที่ 18 กลุ่มที่ 1	1	32	33	115.00
15	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์โนนพระคำ3	1	24	28	123.00
16	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์โนนพระคำ 2	1	14	31	124.00
17	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านตาตโตน	1	68	100	311.50
18	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาฝาย หมู่ 11 กลุ่ม 2	1	17	27	117.00
19	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านกุดขมิ้นหมู่ที่ 7	1	21	21	120.00
20	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์โนนพระคำ 1	1	19	20	115.00
21	เมืองชัยภูมิ	วิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวพันธุ์ดีตำบลหนองไผ่	1	38	39	258.00
22	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองไผ่ 4 หมู่ 14	1	16	25	120.00
23	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองไผ่ 3 หมู่ 4	1	19	23	132.00
24	เมืองชัยภูมิ	ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านดอนหัน1	1	18	20	117.00
25	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์บ้านโคกก่อง กลุ่มที่ 1	1	33	41	219.00
26	เมืองชัยภูมิ	ผลิตข้าวอินทรีย์บ้านดอนหัน 2	1	17	20	104.00
27	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองແหนกลุ่มที่ 2 หมู่ 2	1	31	43	274.00
28	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์บ้านโคกก่อง กลุ่ม 2	1	29	39	186.00
29	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์หนองไผ่ 4 หมู่ 4	1	21	25	141.00
30	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์ศรีชะกะปือ กลุ่มที่ 2	1	27	33	158.00
31	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองไผ่ 1 หมู่ 4	1	23	28	153.00
32	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองไผ่ 2 หมู่ 14	1	12	15	103.00
33	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์ศรีชะกะปือ กลุ่มที่ 3	1	20	22	127.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
34	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์ศรีสะเกษป๊อ กลุ่มที่ 1	1	24	27	164.00
35	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองแห่นกลุ่มที่ 1 หมู่ที่ 12	1	17	20	106.00
36	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองไผ่ 3 หมู่ 14	1	19	28	165.00
37	เมืองชัยภูมิ	ผลิตข้าวอินทรีย์ หมู่ 4 ตำบลหนองไผ่	1	19	30	137.00
38	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองไผ่ 1 หมู่ 14	1	17	23	138.00
39	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ตำบลโนนสำราญ 2	1	16	17	115.00
40	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ตำบลโนนสำราญ 1	1	28	28	160.00
41	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ตำบลโนนสำราญ 3	1	25	33	118.00
42	เมืองชัยภูมิ	กลุ่มส่งเสริมปลูกข้าวอินทรีย์บ้านโนนสมบูรณ์ กลุ่ม1 หมู่12	1	19	27	101.00
43	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านกุดละลม หมู่10	1	14	16	126.00
44	เมืองชัยภูมิ	ปลูกข้าวอินทรีย์กุดละลม	1	30	36	187.00
45	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์เมื่อน้อยมอดินแดง	1	17	19	109.00
46	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโนนคูณ 4	1	13	23	109.00
47	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาโนน	1	20	20	110.00
48	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์กุดอ้อมแก้ว	1	16	21	104.00
49	เมืองชัยภูมิ	อินทรีย์แปลงใหญ่ หมู่ที่ 3	1	26	31	162.00
50	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโนนคูณ 1	1	13	20	104.00
51	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโนนคูณ 2	1	12	19	133.00
52	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโนนคูณ 3	1	21	29	132.00
53	เมืองชัยภูมิ	เกษตรก้าวหน้าห้วยต้อน	1	22	32	139.00
54	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านห้วยต้อนหมู่ 10	1	20	24	178.00
55	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์สุขใจ	1	12	24	101.00
56	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ห้วยขอนแก่น	1	14	16	134.00
57	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์ห้วยต้อน หมู่ 10	1	10	12	108.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
58	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ลำห้วยบง	1	27	27	116.00
59	เมืองชัยภูมิ	นาวังร่วมใจ	1	14	19	104.00
60	เมืองชัยภูมิ	พลังเกษตรอินทรีย์ หมู่ที่ 11	1	14	17	114.75
61	เมืองชัยภูมิ	ข้าวเกษตรอินทรีย์ชีวีปลอดภัย	1	15	20	111.75
62	เมืองชัยภูมิ	เกษตรปลอดภัย	1	12	23	116.00
63	เมืองชัยภูมิ	ร่วมใจเข้าสู่อินทรีย์ 3	1	17	20	114.00
64	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ชำขาวาง	1	21	21	104.00
65	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ทุ่งตะวัน หมู่ที่ 6	1	12	19	101.75
66	เมืองชัยภูมิ	ปลูกข้าวอินทรีย์เข้มแข็งไร้งาหมู 3	1	19	24	113.00
67	เมืองชัยภูมิ	นาวังหมู 2 ร่วมใจ	1	19	25	115.00
68	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านนาสีนวล 2562	1	18	27	113.00
69	เมืองชัยภูมิ	ร่วมใจเข้าสู่อินทรีย์ 1	1	19	19	103.00
70	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์นาเสียวหมู 8	1	10	21	113.00
71	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินเตอร์	1	14	19	120.00
72	เมืองชัยภูมิ	เกษตรรวมใจ	1	11	20	113.00
73	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ปลอดภัย หมู่ที่ 5	1	16	21	115.00
74	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ไทรงามวังแก้ว	1	25	26	117.00
75	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ทุ่งรวงทอง	1	12	19	110.00
76	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านนาสีนวลหมู่ที่ 9	1	21	28	118.00
77	เมืองชัยภูมิ	ห้วยเสียวเกษตรอินทรีย์ หมู่ 11	1	12	24	114.75
78	เมืองชัยภูมิ	เกษตรกรข้าวอินทรีย์หมู่ที่ 9	1	24	40	130.00
79	เมืองชัยภูมิ	ร่วมใจเข้าสู่อินทรีย์ 2	1	20	21	109.00
80	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านชัยม่วง หมู่ที่ 8	1	21	36	140.00
81	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโนนม่วง หมู่ที่ 7	1	17	32	116.00
82	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโพธิ์ทองหมู่ 2	1	21	31	112.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
83	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาแปลงใหญ่ หมู่ 9	1	22	27	129.00
84	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ชีวภาพตำบลโพหนอง	1	17	17	132.00
85	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโพหนอง หมู่ที่ 12	1	16	30	103.00
86	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์นาแปลงใหญ่หมู่ที่ 4	1	16	24	106.00
87	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองหญ้ารงกา หมู่ที่ 4	1	20	23	117.00
88	เมืองชัยภูมิ	ข้าวทิพย์อินทรีย์นางเม้ง	1	18	24	104.00
89	แก้งคร้อ	ข้าวอินทรีย์ห้วยคนทา	1	10	14	102.00
90	แก้งคร้อ	ข้าวอินทรีย์แปลงใหญ่หนองไผ่	1	9	11	100.00
91	แก้งคร้อ	เกษตรอินทรีย์ข้าวทอง	1	15	20	130.00
92	แก้งคร้อ	ผาแดงข้าวอินทรีย์	1	13	16	122.00
93	แก้งคร้อ	ข้าวอินทรีย์ฟ้าประทานพร	1	12	14	100.00
94	แก้งคร้อ	เกษตรอินทรีย์รวมใจ ปี62	1	14	21	114.00
95	แก้งคร้อ	เกษตรอินทรีย์หนองตานา ปี62	1	6	13	100.00
96	แก้งคร้อ	เกษตรอินทรีย์วิถีช่องสามหมอ	1	15	28	161.00
97	แก้งคร้อ	ข้าวอินทรีย์บ้านสระแคน1	1	6	11	108.00
98	บ้านแท่น	ข้าวอินทรีย์เพื่อความยั่งยืน	1	9	11	101.00
99	บ้านแท่น	ผลิตข้าวอินทรีย์สำเภาทอง	1	19	21	107.00
100	บ้านแท่น	ข้าวอินทรีย์งามสามสวนใต้	1	18	19	124.00
101	บ้านแท่น	ข้าวอินทรีย์บ้านโจดโนนขา	1	14	19	110.00
102	บ้านแท่น	ข้าวอินทรีย์บ้านสามสวนกลาง	1	24	27	156.00
103	บ้านแท่น	ข้าวอินทรีย์บ้านสามสวนโพธิ์งาม	1	20	20	122.00
104	บ้านแท่น	ข้าวอินทรีย์ชุมชนป่าเลี้ยว	1	13	16	110.00
105	บ้านแท่น	ข้าวอินทรีย์สามสวนเหนือ	1	18	19	120.00
106	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์ ม.14	1	10	20	120.00
107	คอนสวรรค์	อินทรีย์สมาย	1	25	33	200.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
108	คอนสวรรค์	เกษตรอินทรีย์ 1	1	23	29	150.00
109	คอนสวรรค์	เกษตรอินทรีย์ หมู่ 5	1	23	31	161.00
110	คอนสวรรค์	เกษตรอินทรีย์ 3	1	23	25	157.00
111	คอนสวรรค์	ข้าวขาวดอกมะลิ	1	17	24	125.00
112	คอนสวรรค์	อาหารปลอดภัย ม.5	1	28	38	194.00
113	คอนสวรรค์	อินทรีย์นครกาหลง	1	18	22	133.00
114	คอนสวรรค์	พลังอินทรีย์	1	31	41	207.00
115	คอนสวรรค์	เกษตรอินทรีย์น้ำกำบ้านโนนโพธิ์	1	23	24	181.00
116	คอนสวรรค์	เกษตรอินทรีย์บ้านหนองแดงน้อย	1	28	36	184.00
117	คอนสวรรค์	ฟ้าประทาน	1	31	35	211.00
118	คอนสวรรค์	ปลูกข้าวอินทรีย์อยู่ดีมีสุข	1	17	17	113.00
119	คอนสวรรค์	ทุ่งรวงทอง	1	19	25	153.00
120	คอนสวรรค์	ข้าวสวยด้วยอินทรีย์	1	17	20	110.50
121	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์บ้านสงแดง	1	26	31	169.00
122	คอนสวรรค์	รวมพลังพัฒนาเกษตรอินทรีย์	1	21	25	142.00
123	คอนสวรรค์	เกษตรกรอินทรีย์ยั่งยืน ที่1	1	12	17	116.50
124	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์บ้านสายบัวแดง	1	14	21	119.00
125	คอนสวรรค์	บ้านหนองหว้านาอินทรีย์	1	19	28	127.00
126	คอนสวรรค์	หนองกระต่าย	1	12	17	117.00
127	คอนสวรรค์	นาสามัคคี	1	13	15	119.00
128	คอนสวรรค์	โคกน้อย	1	23	25	167.00
129	คอนสวรรค์	อินทรีย์พัฒนาบ้านนาฮี ม.4	1	36	42	241.00
130	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์บ้านนาโจด	1	22	27	158.00
131	คอนสวรรค์	ข้าวปลอดภัยบ้านนาฮี	1	30	37	202.00
132	คอนสวรรค์	ผลิตข้าวอินทรีย์นาแก่ง	1	25	29	162.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
133	คอนสวรรค์	นาดอกกรัก	1	9	13	107.00
134	คอนสวรรค์	ปฎิรูปภาคเกษตรนาโจดหนองเป็นภาค ก	1	13	24	109.00
135	คอนสวรรค์	ผู้นำอินทรีย์หนองเป็น	1	19	34	130.00
136	คอนสวรรค์	เกษตรอินทรีย์	1	11	19	107.00
137	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์ศรีสำราญ	1	11	16	118.00
138	คอนสวรรค์	ดอกจาน	1	12	23	118.00
139	คอนสวรรค์	หนองส้มโฮง	1	31	37	210.75
140	คอนสวรรค์	ลำผื่นนามน3	1	12	15	119.00
141	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองคู หมู่ 3	1	34	34	207.00
142	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองคอนไทย หมู่ 12	1	15	15	110.00
143	เมืองชัยภูมิ	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์	1	30	33	155.00
144	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองคอนไทย หมู่ 5	1	20	25	133.00
145	เมืองชัยภูมิ	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่หนองคอนไทย	1	21	22	107.00
146	เมืองชัยภูมิ	กลุ่มข้าวอินทรีย์ไผ่ล้อมผือ	1	17	22	104.00
147	เกษตร สมบูรณ์	ข้าวอินทรีย์บัวเหนือ	1	25	38	142.00
148	เกษตร สมบูรณ์	ข้าวอินทรีย์บ้านแก่น้อย	1	41	43	189.00
149	เกษตร สมบูรณ์	เกษตรอินทรีย์ดอนกลางเหนือ	1	20	20	112.00
150	เกษตรสมบูรณ์	เกษตรอินทรีย์บัวใต้	1	33	43	169.00
151	เกษตรสมบูรณ์	ข้าวอินทรีย์โนนกกกบ้านบัว	1	30	32	159.00
152	เกษตรสมบูรณ์	ข้าวอินทรีย์บ้านยาง	1	17	28	100.50
153	คอนสาร	ข้าวอินทรีย์ดงกลาง	1	17	19	101.00
154	ภูเขียว	ข้าวอินทรีย์แปลงใหญ่ธาตุทองกลุ่มที่ 2	1	13	15	101.50
155	ภูเขียว	ข้าวอินทรีย์บ้านโนนทอง	1	37	37	174.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
156	จตุรัส	กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านส้มป่อยหมู่ 12 ตำบลส้มป่อย	1	27	31	146.00
157	จตุรัส	กลุ่มข้าวอินทรีย์นาแปลงใหญ่ 4,11,12 ตำบลส้มป่อย	1	45	45	245.00
158	จตุรัส	ข้าวอินทรีย์เกษตร 4.0	1	14	16	108.00
159	จตุรัส	ข้าวอินทรีย์บ้านใหม่นาดิ หมู่ 8	1	15	15	103.00
160	จตุรัส	ข้าวอินทรีย์โคกไต่งไต้น	1	37	39	238.00
161	จตุรัส	เกษตรอินทรีย์บ้านพร	1	27	28	173.00
162	จตุรัส	เกษตรอินทรีย์กุดน้ำใส	1	25	27	170.00
163	จตุรัส	กลุ่มข้าวอินทรีย์บ้านโนนศรี หมู่ 6, 11 ตำบลบ้านขาม	1	28	28	190.00
164	จตุรัส	กลุ่มข้าวอินทรีย์ตำบลบ้านขาม หมู่ 3, 9	1	36	40	213.00
165	จตุรัส	ปลูกข้าวอินทรีย์ตำบลหนองโดน	1	11	11	108.00
166	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์บ้านจั่ว หมู่ 4 ตำบลบ้านขาม	1	18	19	116.00
167	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์หนองแก 3	1	21	24	139.00
168	หนองบัวแดง	เกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้านราษฎร์ดำเนิน	1	18	19	118.00
169	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์บ้านโนนสะอาด	1	12	18	101.00
170	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์มีประสิทธิภาพ	1	20	20	129.00
171	หนองบัวแดง	เกษตรกรรมยั่งยืนภูแลนคา	1	12	19	103.50
172	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์ยุคใหม่หนองไฮใต้	1	20	20	103.00
173	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์บ้านนาแคนหัก	1	28	29	169.00
174	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์บ้านนาอุดม ต.กุดชุมแสง	1	20	20	131.00
175	หนองบัวแดง	ตั้งใจเกษตรบ้านโนนสะอาด	1	11	11	100.00
176	หนองบัวแดง	ข้าวอินทรีย์ปลอดพิษชีวิตมีสุข	1	51	51	315.00
177	หนองบัวระเหว	ข้าวอินทรีย์ ต.หนองบัวระเหว	1	31	31	187.00
178	เมืองชัยภูมิ	ข้าวพันธุ์ดีเกษตรอินทรีย์	1	16	19	115.00
179	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บึงคล้า หมู่ที่ 3 กลุ่ม 1	1	12	18	100.00
180	เมืองชัยภูมิ	วิสาหกิจชุมชนบ้านโสกน้ำขาว	1	45	45	176.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
181	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองบัวขาว หมู่ที่ 17	1	25	29	144.00
182	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหัวนา 2	1	16	23	120.00
183	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์เสี้ยวโน่ย หมู่ที่ 1	1	21	31	126.00
184	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บึงคล้า หมู่ที่ 3 กลุ่มที่ 2	1	15	16	115.00
185	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโพธิ์ใหญ่ 1	1	33	42	146.00
186	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านเสี้ยวโน่ยพัฒนา หมู่ที่ 11	1	45	49	281.00
187	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บึงคล้า หมู่ที่ 3 กลุ่มที่ 3	1	13	16	108.00
188	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโพธิ์ใหญ่ 2	1	26	32	121.00
189	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโพธิ์ใหญ่ 3	1	19	26	126.00
190	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านโพธิ์ใหญ่ 4	1	25	35	126.00
191	คอนสวรรค์	ผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ ม.7 บ้านกุดโดน	1	28	31	177.00
192	คอนสวรรค์	อินทรีย์บ้านนา	1	16	21	108.00
193	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์ห้วยหว่า	1	15	22	130.00
194	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองโน 2	1	17	17	130.50
195	คอนสวรรค์	โคกยายแก่น	1	25	29	154.00
196	คอนสวรรค์	อูลย์อินทรีย์ปลอดภัย	1	31	38	196.00
197	คอนสวรรค์	ภัทรดีอินทรีย์ปลอดภัย หมู่10	1	31	35	176.00
198	คอนสวรรค์	หนองเหมือดแอ่	1	21	25	208.00
199	คอนสวรรค์	หนองเชือก	1	26	34	208.00
200	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์ตะวันตกศรีทอง	1	18	22	117.00
201	คอนสวรรค์	พรหมประทานพร	1	36	36	270.50
202	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์บ้านโสกหมู่ 10 ปี 62	1	20	31	147.00
203	คอนสวรรค์	ข้าวนุ่มสวยด้วยอินทรีย์	1	17	23	132.00
204	คอนสวรรค์	หนองหล่มเกษตรอินทรีย์	1	17	20	160.00
205	คอนสวรรค์	โชคดีข้าวอินทรีย์ปลอดภัย	1	27	38	163.00

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อกลุ่ม	เป้าหมาย			
			กลุ่ม	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
206	คอนสวรรค์	อินทรีย์ก้าวหน้า	1	17	21	155.50
207	คอนสวรรค์	نامهเกลือ	1	16	26	113.00
208	คอนสวรรค์	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองโน	1	16	16	124.00
209	คอนสวรรค์	บ้านนา	1	19	22	162.00
210	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ห้วยบงเหนือ	1	17	20	106.00
211	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ห้วยหว้าใต้	1	30	40	173.00
212	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหินกอง กลุ่มที่ 2	1	18	32	122.00
213	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ห้วยบงใต้	1	17	21	106.00
214	เมืองชัยภูมิ	เกษตรอินทรีย์ชุมชนห้วยบง	1	15	17	117.00
215	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านห้วยหว้าหมู่ 12	1	17	23	105.00
216	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์ที่ 12 กลุ่ม 2	1	23	28	121.00
217	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหนองชุมแสง	1	17	24	110.00
218	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านน้อยหมู่ที่ 10	1	29	42	174.00
219	เมืองชัยภูมิ	ข้าวอินทรีย์บ้านหินกอง กลุ่ม 1	1	26	35	137.00
(รวม)			219	4,522	5,684	30,138.00

ที่มา : ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ

2) มาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านหม่อนไหม) จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 34 : มาตรฐานสินค้าเกษตร (ด้านหม่อนไหม) จังหวัดชัยภูมิ

ชนิดสินค้า	มาตรฐานสินค้า	จำนวน (เมตร)
ผ้าไหม	นกยูงทอง	112
	นกยูงสีเงิน	635.56
	นกยูงสีน้ำเงิน	14,516.5

ที่มา : ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯชัยภูมิ ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2564

3) ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านพืช) จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 35 : ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านพืช) จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	ชนิดพืช	จำนวน			ผลผลิต (ตัน)
		ราย	แปลง	ไร่	
1	ลำไย	10	10	84.50	2
2	ทุเรียน	4	4	97.25	4
3	ฝรั่ง	4	4	15.00	2
4	หน่อไม้ฝรั่ง	192	192	400.75	2
5	กระเจียบเขียว	4	4	4.00	1
6	ข้าวโพดฝักสด	4	4	2.00	2
7	ส้มโอ	187	187	890.50	3
8	กล้วยหอมทอง	50	50	166.25	4
9	กล้วยน้ำว้า	21	21	58.00	2
10	มะม่วง	108	108	1582.75	2
11	พริก	90	90	44.75	1.8
12	มะขาม	1	1	3.00	3
13	ถั่วลิสง	3	3	3.00	1
14	กลุ่มพืชผัก	211	211	100.00	2
15	กลุ่มพืชตระกูลแตง	50	50	40.00	2
16	กลุ่มพืชสมุนไพร	5	5	5.00	2
17	อ้อยคั้นน้ำ	2	2	3.00	3
18	อินทผลัม	30	30	117.75	4
รวม		976	976	3617.50	42.8

ที่มา : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชัยภูมิ ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564

4) ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านปศุสัตว์) จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 36 : ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP (ด้านปศุสัตว์) จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับ	ชนิดสินค้า	ปริมาณผลผลิต	หน่วยนับ	วันที่ออกใบรับรอง
1	ไก่ไข่	387,000	ฟอง/เดือน	27 ตุลาคม 2564- 14 กุมภาพันธ์ 2566
2	ไก่เนื้อ	23,376,550	ตัว/ปี	31 สิงหาคม 2561 – 21 กุมภาพันธ์ 2567
3	ไก่พันธุ์ (ไก่แม่พันธุ์)	286,625	ตัว	15 มกราคม 2561 – 24 พฤศจิกายน 2566
4	จิ้งหรีด	100	กิโลกรัม/บ่อ	29 มีนาคม 2564- 28 มีนาคม 2567
5	โคนม	2,653	ตัว	25 มิถุนายน 2561 – 24 กันยายน 2566
6	โครีด	1,530	ตัว	25 มิถุนายน 2561 – 24 กันยายน 2566
7	นํ้านมดิบ	18,497	กิโลกรัม/วัน	25 มิถุนายน 2561 – 24 กันยายน 2566

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ วันที่ 7 มกราคม 2565

5) มาตรฐานฟาร์ม GAP จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 37 : มาตรฐานฟาร์ม GAP จังหวัดชัยภูมิ

ชนิดสินค้า	จำนวน (ฟาร์ม)	โรงเรือน (หลัง,บ่อ ,รัง)	ปริมาณ (ตัว/รุ่น ,ฟอง/เดือน ,กก./บ่อ)	ระยะเวลาการออกใบรับรอง
1. ไก่เนื้อ	84	247	23,376,550	31 สิงหาคม 2561 – 21 กุมภาพันธ์ 2567
2. โคนม	52	-	2653	25 มิถุนายน 2561 – 24 กันยายน 2566
3. ไก่ไข่	7	34	1,205,820	27 ตุลาคม 2564 - 14 กุมภาพันธ์ 2566
4. ไก่พันธุ์	6	31	286,625	15 มกราคม 2561 – 24 พฤศจิกายน 2566
5. เป็ดเนื้อ	5	41	2,383,200	9 มกราคม 2563 – 8 มกราคม 2566
6. จิ้งหรีด	1	24	-	29 มีนาคม 2564 - 28 มีนาคม 2567
7. ผึ้ง	1	50	-	3 เมษายน 2562 – 29 มกราคม 2565

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ วันที่ 7 มกราคม 2565

6) ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) (ด้านประมง) จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 38 : ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) (ด้านประมง) จังหวัดชัยภูมิ

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวน(ฟาร์ม)	จำนวนปริมาณผลผลิต	หน่วยนับ
ปลานิล	55	473,780	กก.
ปลาตะเพียนขาว	42	103,600	กก.
ปลาดุก	5	102,120	กก.
มาตรฐานสัตว์น้ำอินทรีย์	3	575	กก.

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ ณ วันที่ 4 มกราคม 2565

7) การรับรองมาตรฐาน GFM จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 39 : มาตรฐานสัตว์/ฟาร์ม GFM จังหวัดชัยภูมิ

ชนิดสินค้า	จำนวน (ฟาร์ม)	จำนวน (ตัว)	ระยะเวลาการออกใบรับรอง
1. สัตว์ปีกพื้นเมือง	91	12,522	2 มกราคม 2563 – 1 มกราคม 2565
2. ไก่ไข่	5	13,850	2 มกราคม 2563 – 1 มกราคม 2565
3. เป็ด	16	28,126	20 มีนาคม 2563 – 19 มีนาคม 2565
4. ไก่เนื้อ	26	841	31 สิงหาคม 2563 – 30 สิงหาคม 2565
5. โคเนื้อ	142	2,991	2 มกราคม 2563 – 1 มกราคม 2565
6. กระบือ	24	474	20 มีนาคม 2563 – 19 มีนาคม 2565
7. แพะ	112	4,285	2 มกราคม 2563 – 1 มกราคม 2565
8. แกะ	2	111	31 สิงหาคม 2563 – 30 สิงหาคม 2565
9. สุกร	81	13,732	20 กุมภาพันธ์ 2563 – 19 กุมภาพันธ์ 2565

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ วันที่ 7 มกราคม 2565

2.4.6 สินค้า OTOP ของจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 40 สินค้า OTOP จังหวัดชัยภูมิ

ที่	สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต
1	การทำข้าวฮางหรือข้าวกล้องเพาะงอก	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปข้าวเพื่อสุขภาพจังหวัดชัยภูมิ เลขที่ 299 ม.1 ต.หนองไผ่ อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ
2	ผ้าฝ้ายและผ้าไหมทอมือ ย้อมสีธรรมชาติ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติหนองบัวแดง บ้านไทยเจริญ ม. 13 ต.หนองบัวแดง อ.หนองบัวแดง จ.ชัยภูมิ
3	สมุนไพร	วิสาหกิจชุมชนภูเขียวเทา เลขที่ 179 ม.3 ต.โคกสะอาด อ.หนองบัวระเหว จ.ชัยภูมิ
4	ผ้าไหม	ร้านผ้าไหมไทย เลขที่ 209/1 ม.1 ต.บ้านเขว้า อ.บ้านเขว้า จ.ชัยภูมิ
5	น้ำผึ้งลัดดา	หม่าแซบ 3 จ เลขที่ 29 ม.2 ต.บ้านบัว อ.เกษตรสมบูรณ์ จ.ชัยภูมิ
6	ดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้าใยบัว	กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์จากผ้า เลขที่ 1 ม.3 บ.หัวนาม่วง ถ.เทศบาล 16 ต.คอนสาร อ.คอนสาร จ.ชัยภูมิ
7	สมุนไพร	กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย เลขที่ 247 ม.11 บ.นาเจริญ ต.บ้านเจียง อ.ภักดีชุมพล จ.ชัยภูมิ
8	หม่า	หม่าแซบ 3 จ เลขที่ 29 ม.2 ต.บ้านบัว อ.เกษตรสมบูรณ์ จ.ชัยภูมิ
9	สบู่สมุนไพรใยบัว	กลุ่มปอสงสา เลขที่ 198/1 ม.8 บ.โนนม่วง ต.วังตะเฆ่ อ.หนองบัวระเหว จ.ชัยภูมิ
10	ตุ๊กตาช้างทำจากผ้าไหม	ศูนย์ส่งเสริมหัตถกรรมพื้นเมืองภูเขียว อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ

2.4.7 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

จังหวัดชัยภูมิ มีหมู่บ้านท่องเที่ยว เป้าหมายจากพื้นที่ 16 อำเภอ เฉลี่ยอำเภอละ 3-7 หมู่บ้าน รวม 61 หมู่บ้าน มุ่งเน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่ เพื่อสร้างและพัฒนาอาชีพในชุมชน และการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์มาพัฒนาและต่อยอดยกระดับผลิตภัณฑ์ OTOP และผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อเปลี่ยนเป็นรายได้ โดยมีรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยว 4 รูปแบบ ได้แก่

1) เส้นทางวิถีธรรมชาติ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม ทุ่งดอกกระเจียว อุทยานแห่งชาติไทรทอง/อุทยานแห่งชาติตาไถนภูแล่นคา มอหินขาว ป่าปรังพินปี เขื่อนจุฬาภรณ์ เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ภูคิง ลำน้ำพรม

2) เส้นทางถนนสายไหม ได้แก่ ถนนสายไหม บ้านเขว้า บ้านบุรพา อ.บ้านเขว้า เชื่อมต่อหมู่บ้านท่องเที่ยวไหมบ้านเสี้ยนน้อย อ.เมืองชัยภูมิ หมู่บ้านไหม บ.โสก อ.คอนสวรรค์ โครงการส่งเสริมศิลปาชีพทุ่งกะมัง อ.หนองบัวแดง ผ้าทอบ้านโนนเสลา บ.หัน อ. เกษตรสมบูรณ์

3) เส้นทางวัฒนธรรมพื้นถิ่น ได้แก่ สาวบ้านแต้ ประเพณีบุญกระฐูป แห่นาคโหด ดีคลีไฟ ชนเผ่าญ้อกูร งานบุญเดือนสี่ประเพณีไทคอนสาร

4) เส้นทางธรรม เช่น วัดชัยภูมิพิทักษ์ (ผาเง็ก) วัดป่าสุคะโต /วัดผาเง็ก /วัดห้วยกุ่ม/พระใหญ่ทราวดี พระธาตุชัยภูมิ

5) เส้นทางเชิงเกษตร ได้แก่ ไร่สตรอเบอร์รี่ อ.เมืองชัยภูมิ และอ.คอนสาร ไร่ทุเรียน อ.เทพสถิต และ อ.คอนสาร สวนกล้วยหอมทอง สวนมะม่วง อ.หนองบัวแดง ไร่มะขามหวาน อ.ภักดีชุมพล สวนส้มโอ อ.บ้านแท่น และ อ.เกษตรสมบูรณ์

2.4.8 ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก 2565/66

ภาพที่ 6 ปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญรายเดือน ปีเพาะปลูก 2565/66

ชนิดสินค้า		ปี 2565												ปี 2566												ผลผลิต (ตัน)
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ข้าวนาปี							0.04	4.21	6.34	9.11	67.48	9.51		1.93	0.75	0.25	0.30	0.08								26,816,055
ข้าวนาปรัง		13.58	31.55	30.42	14.08	4.67	4.34	1.01	0.28	0.07																6,529,403
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						0.05	1.77	2.95	10.01	19.58	33.71	18.83		2.28	0.83	4.21	4.86	0.92								5,057,676
มันสำปะหลังโรงงาน											3.78	5.35	9.21	18.37	21.95	18.72	7.76	3.73	1.91	1.94	3.20	4.08				34,690,879
สับปะรดโรงงาน		7.01	9.74	9.80	9.56	12.42	11.35	6.66	4.87	5.22	8.09	10.22	5.07													1,771,855
ถั่วเหลือง									0.65	5.31	17.79	8.89	1.64	0.04	2.22	30.46	32.10	0.90								23,007
หอมแดง							3.03	5.55	3.16	3.89	1.34	3.61		19.02	43.00	13.90	3.27	0.23								168,137
หอมหัวใหญ่												1.39	3.78	10.02	28.62	52.41	3.78									34,647
กระเทียม														2.02	22.10	64.30	11.58									74,921
มันฝรั่ง							0.77	1.71	3.21	1.23	0.18	1.74		1.62	15.47	44.28	29.37	0.42								127,932
ยางพารา		11.72	6.80	3.30	2.00	5.40	7.90	8.78	9.50	9.66	10.25	11.45	13.24													4,982,698
ปาล์มหักมัน		5.41	6.81	10.36	10.09	9.66	9.46	8.80	8.70	7.96	8.03	8.20	6.52													17,594,169
มะพร้าวผลแก่ (1,000 ผล)		6.52	6.93	7.55	9.68	10.78	11.52	10.65	9.74	6.98	6.62	6.32	6.71													685,840
กาแฟ											0.58	3.15	12.58	31.77	38.67	9.41	3.48	0.25	0.11							21,223
ลำไย		10.40	5.79	3.15	1.57	0.88	3.06	13.43	24.64	10.43	7.18	8.02	11.45													1,708,517
ทุเรียน		0.86	0.32	1.33	10.05	27.00	19.82	17.59	13.56	5.59	1.95	1.05	0.88													1,427,236
เงาะ		0.01		0.04	3.31	38.15	27.81	9.04	15.31	5.19	1.05	0.07	0.02													303,247
มังคุด		0.15	0.01	0.01	7.78	30.96	17.00	14.09	18.34	10.53	1.00	0.06	0.07													384,361
ลองกอง		0.02			0.16	2.46	8.73	10.48	16.54	36.66	23.89	1.06														76,972
ลิ้นจี่				1.41	8.21	57.92	32.32	0.12	0.02																	48,824

ที่มา: ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โทรศัพท์ 0-2561-2870 Email: pcai@oae.go.th

หมายเหตุ: 1.ข้อมูลพยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ และ มีนาคม 2565 ปรับปรุง ณ วันที่ 6 พฤษภาคม 2565

2.ข้าวนาปรัง มันสำปะหลังโรงงาน กาแฟ พืชผัก เป็นปีเพาะปลูก 2564/65 หมายถึง ปี 2565

ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิต

ช่วงเดือนเก็บเกี่ยวผลผลิตสูงสุด

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

2.5 สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

2.5.1 ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางที่ 41 : ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	58	167,537
สหกรณ์การเกษตร	56	165,992
สหกรณ์ประมง	1	69
สหกรณ์นิคม	1	1,476
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	18	23,226
สหกรณ์ออมทรัพย์	8	20,328
สหกรณ์บริการ	4	317
สหกรณ์ร้านค้า	-	-
สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน	6	2,581
รวม	76	190,763

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ ณ วันที่ 12 มกราคม 2565

2.5.2 กลุ่มเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 42 : จำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร								กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	ทำนา		ทำไร่		ทำสวน		เลี้ยงสัตว์		กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก						
1. เมืองชัยภูมิ	5	248	2	124	-	-	-	-	588	1,913	20	452	515	8,298
2. บ้านเขว้า	2	111	-	-	-	-	-	-	77	333	5	153	136	2,308
3. คอนสวรรค์	1	52	1	147	-	-	-	-	25	824	7	154	198	3,809
4. เกษตรสมบูรณ์	-	-	1	101	1	185	2	236	42	17,795	12	386	231	3,708
5. หนองบัวแดง	3	788	2	118	-	-	2	116	9	192	21	308	197	4,684
6. จตุรัส	4	310	1	44	-	-	6	477	36	572	6	149	127	2,595
7. บ้านเนินธงรงค์	1	195	4	289	-	-	1	62	7	235	7	329	64	1,287
8. หนองบัวระเหว	2	101	-	-	-	-	-	-	58	1,175	9	270	102	1,846
9. เทพสถิต	-	-	-	-	2	136	1	37	42	824	20	488	153	1,736
10. ภูเขียว	2	417	1	187	-	-	1	88	14	348	12	284	235	4,904
11. บ้านแท่น	1	498	1	172	1	80	1	60	18	662	8	161	93	1,607
12. แก้งคร้อ	1	107	1	241	-	-	-	-	35	574	8	250	201	4,038
13. คอนสาร	1	34	1	41	1	54	-	-	23	509	11	187	141	2,523
14. ภูกระดึง	1	51	-	-	-	-	-	-	12	293	6	125	131	2,230

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร								กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่มยุว เกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน	
	ทำนา		ทำไร่		ทำสวน		เลี้ยงสัตว์		กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก						
15. เนินสง่า	-	-	1	102	-	-	-	-	8	102	8	195	60	1,475
16. ซับใหญ่	-	-	-	-	-	-	-	-	11	127	6	210	50	454
รวม	24	2,912	16	1,566	5	455	14	1076	405	10,478	166	4,141	2,634	47,502

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ และสำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ

2.6 วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ 43 : วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน

ลำดับที่	ประเภทกิจการ	จำนวนแห่ง	
		วิสาหกิจชุมชน	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
การผลิตสินค้า		3,589	24
1	การผลิตพืช	1,300	12
2	การผลิตปศุสัตว์	1,008	6
3	การผลิตประมง	137	0
4	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	264	3
5	ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื่อผ้า	219	1
6	เครื่องจักสาน	83	0
7	ดอกไม้ประดิษฐ์	26	0
8	เครื่องจักรกล	4	0
9	ของชำร่วย / ของที่ระลึก	15	0
10	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	65	0
11	เครื่องดื่ม	40	1
12	เครื่องประดับ/อัญมณี	0	0
13	เครื่องมือ/เฟอร์นิเจอร์	22	0
14	เครื่องหนัง	0	0
15	การผลิตปัจจัยการผลิต	207	1
16	เครื่องปั้น	7	0
17	สิ่งประดิษฐ์จากโลหะ	4	0
18	การผลิตสินค้าอื่นๆ	188	0

ลำดับที่	ประเภทกิจการ	จำนวนแห่ง	
		วิสาหกิจชุมชน	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน
การให้บริการ		247	3
1	ร้านค้าชุมชน	32	0
2	ออมทรัพย์ชุมชน	46	0
3	ท่องเที่ยว	27	0
4	สุขภาพ	6	1
5	ซ่อมเครื่องจักรกล	0	0
6	บริการอื่นๆ	136	2

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

2.7 จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 44 : จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดชัยภูมิ

อำเภอ	เกษตร หมู่บ้าน	อาสาพัฒนา ยางพารา	ครูบัญชีอาสา	ชาวนาอาสา	ประมง อาสา	สารวัตรเกษตร อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตรอาสา	หมอดินอาสา
1. เกษตรสมบูรณ์	143	12	22	1	24	2	1	144
2. แก้งคร้อ	127	0	29	1	15	7	1	126
3. คอนสวรรค์	108	1	21	1	22	4	1	103
4. คอนสาร	107	16	54	0	11	3	1	85
5. จัตุรัส	119	3	45	1	27	2	1	119
6. ชัยใหญ่	37	1	18	1	6	2	1	37
7. เทพสถิต	92	16	40	1	13	9	1	92
8. เนินสง่า	48	0	20	1	11	2	1	48
9. บ้านเขว้า	112	0	35	1	21	2	1	88
10. บ้านแท่น	69	0	37	1	21	2	1	66
11. บำเหน็จณรงค์	95	0	37	1	13	3	1	95
12. ภูกระดึง	44	0	10	1	11	3	1	47
13. ภูเขียว	153	0	36	1	25	0	1	155
14. เมืองชัยภูมิ	250	11	133	1	29	83	1	224

อำเภอ	เกษตร หมู่บ้าน	อาสาพัฒนา ยางพารา	ครูบัญชีอาสา	ชาวนาอาสา	ประมง อาสา	สารวัตรเกษตร อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตรอาสา	หมอดินอาสา
15. หนองบัวแดง	250	16	31	1	21	4	1	130
16. หนองบัวระเหว	250	0	25	1	10	2	1	58
รวม	250	76	593	15	280	130	16	1,617
อำเภอ	หม่อนไหม อาสา	อาสาสมัคร เกษตรและ สหกรณ์	อาสาสมัคร ชลประทาน	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรม	อาสา ปศุสัตว์	อาสาสมัครฝน หลวง	อาสาสมัคร สหกรณ์	Q อาสา
1. เกษตรสมบูรณ์	12	0	0	2	26	2	4	4
2. แก้งคร้อ	7	0	0	1	15	2	2	3
3. คอนสวรรค์	2	0	0	2	64	2	2	0
4. คอนสาร	9	0	0	0	6	2	2	3
5. จัตุรัส	0	0	1	0	40	4	3	4
6. ชับใหญ่	0	0	0	2	42	1	0	0
7. เทพสถิต	0	0	0	3	7	0	0	1
8. เนินสง่า	1	0	0	2	26	2	0	2
9. บ้านเขว้า	1	0	0	4	28	0	2	3
10. บ้านแท่น	17	0	3	0	17	1	2	3

อำเภอ	เกษตร หมู่บ้าน	อาสาพัฒนา ยางพารา	ครูบัญชีอาสา	ชาวนาอาสา	ประมง อาสา	สารวัตรเกษตร อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตรอาสา	หมอดินอาสา
11. บำเหน็จณรงค์	0	0	7	0	25	1	2	2
12. ักดีชุมพล	0	0	0	0	11	0	0	0
13. ภูเขียว	1	0	0	2	27	1	0	3
14. เมืองชัยภูมิ	9	0	1	0	20	6	9	4
15. หนองบัวแดง	10	0	1	3	28	1	2	0
16. หนองบัวระเหว	0	0	0	2	13	2	2	0
รวม	69	0	13	23	395	27	32	32

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ , สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ , สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ , สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ , สำนักงานปฎิรูปที่ดินชัยภูมิ , สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ , สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ชัยภูมิ , โครงการชลประทานชัยภูมิ , ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ชัยภูมิ , สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ , การยางแห่งประเทศไทย สาขาชัยภูมิ , ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5 , ศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2.8 เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และ เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model : SFM) ปี 2564

ตารางที่ 45 เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และ
เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model : SFM)

หน่วยงานรับผิดชอบ	หน่วย นับ	เกษตรกรผ่านการอบรม				เกษตรกรผ่านการประเมิน			
		YSF	SF	SFM	รวม	YSF	SF	SFM	รวม
1.สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	ราย	203	1,654	65	1,922	203	1,654	65	1,922
2.สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ	ราย	3	140	3	143	3	128	3	134
3.สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	ราย	10	30	50	90	7	20	63	90
4.ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ชัยภูมิ	ราย	-	52	-	52	-	130	-	130
5.สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดชัยภูมิ	ราย	-	69	1	70	1	69	-	70
6.ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ	ราย	-	50	1	51	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น(ราย)		216	1,995	120	2,328	214	2,001	131	2,346

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ , สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ , สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ , สำนักงานปฏิรูป
ที่ดินชัยภูมิ , ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ชัยภูมิ , ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ

2.9 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 46 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ	ชื่อเกษตรกร	สินค้าหลัก	พื้นที่ เป้าหมาย (ไร่)	เกษตรกร เป้าหมาย (ราย)	เทคโนโลยีเด่น ของศูนย์เรียนรู้
1	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอบำเหน็จณรงค์	นายสุพจน์ แพรขุนทด	ไร่นาสวนผสม	7,776,937	5,359	การลดต้นทุน
2	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอกักตชุมพล	นายสุชาติ มุ่งสอนกลาง	มะขามหวาน	6,500	200	การผลิตมะขาม หวาน
3	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอหนองบัวแดง	นายมีมิตร ธงพรรษา	ข้าว	11,552	9,793	เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต
4	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอหนองบัวระเหว	นายสุนทร อำนาจ	มันสำปะหลัง	113,269	361	มันสำปะหลัง

ที่	ชื่อ	ชื่อเกษตรกร	สินค้าหลัก	พื้นที่ เป้าหมาย (ไร่)	เกษตรกร เป้าหมาย (ราย)	เทคโนโลยีเด่น ของศูนย์เรียนรู้
5	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอคอนสวรรค์	นายทรงศิริ นราพงษ์	ข้าว	17,580	1,200	ลดต้นทุนการผลิต
6	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอเมืองชัยภูมิ	นางนันทา ปาจิตเณย์	ข้าว	272,673	18,835	เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าว
7	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอเทพสถิต	นายนิคม คงพันธ์	มันสำปะหลัง	1,388,909	5,697	ลดต้นทุนการผลิต
8	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอจัตุรัส	นายอุทัย ลาภเกิด	ข้าว	151,946	10,231	เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต
9	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอแก้งคร้อ	นายวิมาลย์ แผ่นเงิน	ข้าว	10,367	134,887	เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตข้าว
10	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอเกษตรสมบูรณ์	นางหนูสอน ฤๅชา	ข้าว	123, 950	13,947	การผลิตหม่อนไหม
11	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอบ้านเขว้า	นายปราโมทย์ ไยโนน ตาด	ข้าว	106,547	8,002	เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต
12	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอคอนสาร	นายตัน จันสว่าง	ข้าว	34,115	4,702	เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต
13	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอเนินสง่า	นายสมคิด ภิรมย์กิจ	ข้าว	59,828	3,963	เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต
14	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอภูเขียว	นางยุภาพร คงสมบัติ	ไร่นาสวนผสม	8,400	1,200	การขยายพันธุ์พืช
15	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอบ้านแท่น	นางมณี ชุมทอง	ไร่นาสวนผสม	15,000	1,000	การเพาะพันธุ์สัตว์ น้ำ
16	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้า เกษตร อำเภอซับใหญ่	นายสนทยา สีดา	มันสำปะหลัง	5,519	800	ลดต้นทุนการผลิต

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

2.10 ข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดชัยภูมิ

1) ผู้ประกอบการมันสำปะหลัง จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 47 ผู้ประกอบการมันสำปะหลัง จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	ผู้ประกอบการ	ที่อยู่	ตำบล	อำเภอ
1	ก.รุ่งโรจน์	160/2 หมู่ 4 ถ.สุนทรารายณ์	บ้านเพชร	บำเหน็จณรงค์
2	เคียมกี	87-88 หมู่ 1 ถ.สุนทรารายณ์	หนองบัวโคก	จัตุรัส
3	ช.พานิช	52/2-4 หมู่ 1 ถ.สุนทรารายณ์	หนองบัวโคก	จัตุรัส
4	ตงจิตพิชผล	88/2 หมู่ 15	บ้านชวน	บำเหน็จณรงค์
5	ตลาดกลางข้าว และพืชไร่ จ.ชัยภูมิ	332 หมู่ 5 ถ.สีคิ้ว-ชัยภูมิ	กุดน้ำใส	จัตุรัส
6	ทองเอ	40 หมู่ 21 ถ.สุนทรารายณ์	ห้วยยายจิ๋ว	เทพสถิต
7	ตะโกทองพิชผล	8/5-6 หมู่ 2 ถ.รุ่งเรืองศรี	บ้านเพชร	บำเหน็จณรงค์
8	ตั้งขุนเส็งพิชผล	409 หมู่ 1	บ้านเขว้า	บ้านเขว้า
9	ทวีทรัพย์พิชผล	69 หมู่ 7 ถ.ชัยภูมิ-ตาดโตน	บ้านเล่า	เมืองชัยภูมิ
10	ทวีพิชผล	323/2 หมู่ 2 ถ.จัตุรัส-หนองบัวระเหว	หนองบัวบาน	จัตุรัส
11	แทนทรัพย์	1199 หมู่ 1 ถ.สุนทรารายณ์	วะตะแบก	เทพสถิต
12	นายเกื้อ	54-55 หมู่ 2 ถ.รุ่งเรืองศรี	บ้านเพชร	บำเหน็จณรงค์
13	บจก. พี เอส ท็อป โปรดัคส์	169 หมู่ 1	หนองบัวโคก	จัตุรัส
14	บริษัท แป้งมันแสงเพชร จำกัด	84 ม.5	หนองบัวระเหว	หนองบัวระเหว
15	บริษัท สยามควอลิตี้สตาร์ช จำกัด	222 ม.10 ถ.สุนทรารายณ์	โคกเจริญรมย์	บำเหน็จณรงค์
16	วานนท์การเกษตร 2	51 หมู่ 7 ถ.ชัยภูมิ-หนองบัวแดง	บ้านเล่า	เมืองชัยภูมิ
17	สมเกียรติพิชผล	75 หมู่ 19 ถ.วะตะแบก-บ้านนา	ห้วยยายจิ๋ว	เทพสถิต
18	สัมปอຍพิชผล	232 หมู่ 12	สัมปอຍ	จัตุรัส

ที่มา : กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

2) โรงงานน้ำตาล ในจังหวัดใกล้เคียง

ตารางที่ 48 โรงงานน้ำตาล ในจังหวัดใกล้เคียง

ลำดับที่	โรงงานน้ำตาล	จังหวัด
1	โรงงานน้ำตาลสุรินทร์	สุรินทร์
2	โรงงานอุตสาหกรรมน้ำตาลอีสาน	กาฬสินธุ์
3	โรงงานน้ำตาลมิตรกาฬสินธุ์	กาฬสินธุ์
4	โรงงานน้ำตาลวังขนาย (มหาวัง)	มหาสารคาม
5	โรงงานน้ำตาลเกษตรผล	อุดรธานี
6	โรงงานอุตสาหกรรมโคราช	นครราชสีมา
7	โรงงานรวมเกษตรกรรมอุตสาหกรรม (ขอนแก่น)	ขอนแก่น
8	โรงงานอุตสาหกรรมอ่างเวียน (ราชสีมา)	นครราชสีมา
9	โรงงานน้ำตาลบุรี	นครราชสีมา
10	โรงงานน้ำตาลทรายขาวเริ่มอุดม	อุดรธานี
11	โรงงานน้ำตาลกุมภวาปี	อุดรธานี
12	โรงงานน้ำตาลขอนแก่น	ขอนแก่น
13	โรงงานน้ำตาลสหเรือง	มุกดาหาร
14	โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์	บุรีรัมย์
16	โรงงานน้ำตาลเอราวัณ	หนองบัวลำภู
17	โรงงานน้ำตาลไทยกาญจนบุรี (อุดรธานี)	อุดรธานี
18	โรงงานรวมเกษตรกรรมอุตสาหกรรม (มิตรภูหลวง)	เลย
19	โรงงานน้ำตาลขอนแก่น (วังสะพุง)	เลย
21	โรงงานไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม (สกลนคร)	สกลนคร
22	โรงงานน้ำตาลมิตรกาฬสินธุ์ (อำนาจเจริญ)	อำนาจเจริญ

ที่มา : กลุ่มสารสนเทศอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย กระทรวงอุตสาหกรรม

3) โรงงานน้ำตาล ในจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 49 โรงงานน้ำตาล ในจังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	ผู้ประกอบการ	ที่อยู่	ตำบล	อำเภอ
1	โรงงานรวมเกษตรกร อุตสาหกรรม (ชัยภูมิ)	เลขที่ 99 ม.10 ถนนชุมแพ-ภูเขียว	ต.โคกสะอาด	อ.ภูเขียว
2	โรงงานน้ำตาลระยอง (ชัยภูมิ)	เลขที่ 388 ถนนสุ ระนารายณ์	ต.หัวทะเล	อ.บำเหน็จณรงค์

ที่มา : กลุ่มสารสนเทศอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย
กระทรวงอุตสาหกรรม

4) ผู้ประกอบการโรงสีข้าว จังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 50 ผู้ประกอบการโรงสีข้าว จังหวัดชัยภูมิ

ลำดับที่	ผู้ประกอบการ	ที่อยู่
1	บ.วานนท์ธัญญกิจ จก.	53 ม.7 ต.บ้านเล่า อ.เมือง
2	โรงสี พ.พาณิชย์	786 ม.1 ต.บ้านค่าย อ.เมือง
3	โรงสีข้าวแข่งฮงคำข้าว	239-240/1 ม. 10 ต.บ้านเพชร อ.บำเหน็จณรงค์
4	โรงสีข้าวนิวัฒน์ฟาร์ม	335 ม.12 ต.บ้านโสก อ.คอนสวรรค์
5	โรงสีเจริญพืชผล	316 ม.3 ถ.ชัยภูมิ-สีคิ้ว ต.หนองนาแซง อ.เมือง
6	โรงสีตงจิตพืชผล	88/2 ม. 15 ต.บ้านขวน อ.บำเหน็จณรงค์
7	โรงสีพัฒนา	254 หมู่ 3 ต.หนองนาแซง อ.เมือง
8	สหกรณ์การเกษตรบำเหน็จณรงค์ จก.	99/2 ม.5 ต.บ้านขวน อ.บำเหน็จณรงค์
9	หจก.ไทยดำรงชัยภูมิค้าข้าว	97 ม.7 ต.ในเมือง อ.เมือง
10	หจก.โรงสีชัยสมบูรณ์	58 ก ม. 1 ต.ในเมือง อ.เมือง
11	หจก.เล่าซ่วยแข่งพืชผล	650 ม.3 ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง

ที่มา : กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

2.11 ข้อมูลโรงฆ่าสัตว์

ตารางที่ 51 โรงฆ่าสัตว์

อำเภอ	จำนวน โรงฆ่าสัตว์(โรง)	ชื่อโรงฆ่าสัตว์	ชนิดสัตว์	กำลังการผลิต สูงสุด/(ตัว/วัน)
1. เมืองชัยภูมิ	6			
		1. มงคลฟาร์ม 2. หินกอง 3. เทศบาลเมืองชัยภูมิ 4. ปัญญา ฟาร์ม 5. โชคชัยรุ่งเรืองกิจ 6. B.W.Beef	สุกร โค/กระบือ สุกร/โค/ กระบือ โค/กระบือ สุกร โค/กระบือ	30 3 สุกร 30 โค 10 3 โค 10 กระบือ 3
2. บ้านเขว้า	2			
		1. พรหมมาเจริญ 2. เทศบาลตำบลบ้านเขว้า	โค/กระบือ สุกร/โค/กระบือ	3 สุกร 30
3. คอนสวรรค์	7			
		1. โชคประสาน 2. อุดมทรัพย์ 3. พงษ์ศักดิ์ 4. เอนวิท ฟาร์ม 5. พแพงเพชรเจริญกิจ 6. กฤษฎา ฟาร์ม 7. สุนิสา	สุกร สุกร โค/กระบือ สุกร สุกร สุกร ไก่/เป็ด	10 5 3 5 5 10 ไก่ 500 เป็ด 200
4. เกษตรสมบูรณ์	8			
		1. ทรัพย์ประเสริฐ 2. เทศบาลตำบลเกษตรสมบูรณ์ 3. สุทัศน์ะ 4. อชิรวัดทรัพย์รุ่งเรือง 5. ม.นำโชค 6. วิฑูรย์กิจเจริญ 7. อ.เจริญทรัพย์ 8. กำนันคมศักดิ์	โค/กระบือ สุกร โค/กระบือ โค/กระบือ โค/กระบือ สุกร สุกร โค/กระบือ สุกร	3 สุกร 30 โค 10 3 3 10 5 3 10

อำเภอ	จำนวน โรงฆ่าสัตว์(โรง)	ชื่อโรงฆ่าสัตว์	ชนิดสัตว์	กำลังการผลิต สูงสุด/(ตัว/วัน)
5. หนองบัวแดง	6			
		1. ฟาร์มราชเสนห์	โค/กระบือ	3
		2. วันดี	โค/กระบือ	3
		3. พรอารีญาน์พานิช	สุกร	5
		4. ผู้ใหญ่เชาว์	โค/กระบือ	3
		5. พ.โชคดีเชียงใหม่	สุกร	10
		6. หลวงศิริการสุกร	สุกร	50
6. จัตุรัส	1			
		1. เทศบาลตำบลหนองบัวใหญ่	สุกร/โค/กระบือ	สุกร 80 โค 10
7. บำเหน็จณรงค์	2			
		1.บ้านชวน	สุกร	30
		2. มินตรา	สุกร	5
8. หนองบัวระเหว	3			
		1. เกตุจันทร์	โค/กระบือ	3
		2. เปரியว - ปาน หมูสด	สุกร	5
		3. เทียมจัตุรัสเพิ่มทรัพย์	สุกร	20
9. เทพสถิต	10			
		1. เกรียงไกร	สุกร	10
		2. เจ้เป่า	สุกร	5
		3. บึงก้าด	โค/กระบือ	3
		4. เทพทินกร	สุกร	5
		5. นัดจกกล	โค/กระบือ	3
		6. วิริยะรุ่งเรืองกิจ	สุกร	5
		7. ชาญณรงค์	สุกร	5
		8. มยุรี	สุกร	5
		9. ประเสริฐสิน	โค/กระบือ	3
		10.ทรัพย์มงคล	สุกร	10
10. ภูเขียว	9			
		1. ตำบลโอโล	โค/กระบือ	3
		2. โรงฆ่าแหละเปิดสุกัสสร	เปิด	200
		3. ตำบลธาตุทอง	โค/กระบือ	3
		4. ตำบลบ้านแก้ง	โค/กระบือ	3

อำเภอ	จำนวน โรงฆ่าสัตว์(โรง)	ชื่อโรงฆ่าสัตว์	ชนิดสัตว์	กำลังการผลิต สูงสุด/(ตัว/วัน)
		5. ตำบลกวางโจน 6. องค์การบริหารส่วนตำบลผักปัง 7. สมยง 8. สุรศักดิ์ 9. เจ้าวสเชียงหมู	สุกร สุกร/โค/กระบือ สุกร ไก่เนื้อ สุกร	5 สุกร 30 โค 10 5 200 10
11. บ้านแท่น	4			
		1. บ้านเต่า 2. โพธิ์เงิน 3. อภิลิทธิ์ 4. เทศบาลตำบลบ้านแท่น	สุกร/โค/กระบือ โค/กระบือ โค/กระบือ สุกร/โค/กระบือ	สุกร 10 โค 0 3 3 สุกร 10 โค 0
12. แก้งคร้อ	7			
		1. เตียเจริญ 2. เทศบาลตำบลแก้งคร้อ 3. โชคชำนาญ ฟาร์ม 4. นิรุจ ฟาร์ม 5. อ้อเชียงหมู 6. ป.รุ่งเรือง 7. อ.เจริญ	ไก่เนื้อ สุกร/โค/กระบือ โค/กระบือ สุกร สุกร โค/กระบือ โค/กระบือ	2,000 สุกร 30 โค 0 3 5 5 3 3
13. คอนสาร	2			
		1. อ.รุ่งเรือง 2. โชคมณี	สุกร โค/กระบือ	10 3
14. ภูกระเทียม	2			
		1. วังทอง 2. สุทัศน์	สุกร/โค/กระบือ สุกร	สุกร 5 โค 0 5
15. เนินสง่า	1			
		1. อุดมทรัพย์รุ่งเรือง	ไก่เนื้อ	1,000
16. ชับใหญ่	1			
		1. ปณชัย	สุกร	5

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ

2.12 ข้อมูลยางพารา

1) ข้อมูลสถานที่ส่งมอบยางพารา

ตารางที่ 52 สถานที่ส่งมอบยางพารา

ที่	อำเภอ	สถานที่ส่งมอบ
1	อำเภอเมืองชัยภูมิ	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราลำปะทาว จำกัด
2	อำเภอกอนสาร	สหกรณ์การเกษตรโครงการทุ่งลุยลาย จำกัด สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราชัยภูมิ จำกัด
3	อำเภอเทพสถิต	สหกรณ์กองทุนสวนยางชัยมงคลเทพสถิต จำกัด กลุ่มเกษตรกรรชาวสวนยางสะพานยาว
4	อำเภอเกษตรสมบูรณ์	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราเกษตรสมบูรณ์ จำกัด กลุ่มเกษตรกรรชาวสวนยาง สกย.บ้านโคกสง่า
5	อำเภอหนองบัวแดง	กลุ่มเกษตรกรรชาวสวนยางตำบลนางแดด

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทยสาขาชัยภูมิ

2) ราคายางพาราจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 53 ราคายางพาราจังหวัดชัยภูมิ ปี 2564

เดือน /ปี 2564-2565	ราคายางท้องถิ่น (บาท/กก.)	ยางก้อนถ้วย		มูลค่าการซื้อขาย รวมทั้งสิ้น (บาท)
	ยางก้อนถ้วย	ปริมาณ	ราคา	
มกราคม 64	-	365,160.00	24.04	7,931,846.85
กุมภาพันธ์ 64	-	112,148.00	27.82	2,641,691.04
มีนาคม 64	25.17	8,017.00	27.21	223,032.94
มิถุนายน 64	25.5	316,493.00	27.42	8,607,473.08
กรกฎาคม 64	25.13	283,593.00	29.81	7,757,241.60
สิงหาคม 64	25.42	502,286.00	26.74	14,872,621.56
กันยายน 64	19.77	290,396.00	24.93	7,767,885.16
ตุลาคม 64	24.9	333,441.00	27.6	9,564,785.15
พฤศจิกายน 64	21.26	2,035,445.50	25.16	55,675,634.48
ธันวาคม 64	23.71	2,080,703.50	26.81	51,434,883.14
มกราคม 65	25.7	1,494,945.00	29.22	39,494,490.22
กุมภาพันธ์ 65	24.58	777,204.00	29.13	22,216,426.59
มีนาคม 65	24.8	251,485.00	28.71	7,090,070.00
เมษายน 65	24.9	515,173.00	29.56	14,698,277.75
พฤษภาคม 65	24.03	867,549.00	27.56	25,633,622.95
รวม				282,097,937.64

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทยสาขาชัยภูมิ

2.13 ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

1) ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านพืช เป้าหมายรวม 405 แปลง ดังนี้

ตารางที่ 54 : ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านพืช

ลำดับ ที่	ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวน แปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (กก.)	ผลผลิต เฉลี่ย
1. ข้าว		12,394	167	130,646.50	66,368,422.00	-
	ข้าว	12,394	167	130,646.50	66,368,422.00	508.00
2. พืชไร่		8,077	156	106,949.44	85,203,891.22	-
	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	205	5	2,392.00	2,033,200.00	850.00
	ถั่วลิสง	41	1	303.00	121,200.00	400.00
	พืชอาหารสัตว์	257	1	2,699.00	9,446,500.00	3,500.00
	มันสำปะหลัง	3,734	78	48,439.94	178,351,983.88	3,681.92
	สับปะรด	138	4	1,904.00	9,424,800.00	4,950.00
	อ้อยโรงงาน	3,702	67	51,211.50	652,654,207.34	12,744.29
3. พืชผัก		1,596	43	2,956.70	5,686,616.00	-
	ผัก/สมุนไพร	817	22	1,072.95	1,858,349.40	1,732.00
	พริก	604	16	1,466.75	2,694,625.10	1,837.14
	หน่อไม้ฝรั่ง	115	3	156.00	437,424.00	2,804.00
	หอมแดง	60	2	261.00	696,217.50	2,667.50
4. ไม้ผล		1,002	22	10,494.75	16,679,356.88	-
	กล้วยหอม	143	4	1,862.00	3,165,400.00	1,700.00
	ทุเรียน	32	1	90.00	162,000.00	1,800.00
	มะขามหวาน	170	4	2,305.00	922,000.00	400.00
	มะม่วง	225	4	3,775.75	6,796,350.00	1,800.00
	ลำไย	38	1	398.00	955,200.00	2,400.00
	ส้มโอ	394	8	2,064.00	4,678,406.88	2,266.67
5. ไม้ดอกไม้ประดับ		84	2	100.00	80,000.00	-
	ไม้ดอกไม้ประดับ	48	1	48.00	38,400.00	800.00
	ว่านงาช้าง	36	1	52.00	41,600.00	800.00

ลำดับ ที่	ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวน แปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (กก.)	ผลผลิต เฉลี่ย
6.	ไม้ยืนต้น	207	6	3,406.10	807,824.74	-
	ยางพารา	207	6	3,406.10	807,824.74	237.17.00
7.	หม่อนไหม	522	9	1,531.50	3,828,750.00	-
	หม่อนไหม	522	9	1,531.50	3,828,750.00	2,500.00
รวมทั้งสิ้น		24,147	412	259,852.74	178,654,860.84	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2) ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์ 6 แปลง ดังนี้

ตารางที่ 55 : ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านปศุสัตว์

ลำดับ ที่	ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวน แปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิต	หน่วยนับ
1	กระบือ	98	2	2,449.00	539	ตัว
2	ไก่พื้นเมือง	62	2	528.00	4,050	ตัว
3	โคเนื้อ	32	1	432.00	178	ตัว
4	จิ้งหรีด	38	1	326.00	2,850	กก./เดือน
รวมทั้งสิ้น		265	7	3,767.75	-	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ และสำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

ผลสำเร็จที่สำคัญ เกษตรกรมีการรวมกลุ่มที่ยั่งยืน สามารถลดต้นทุนการผลิตเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต ทำให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

3) ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านประมง จำนวน 1 แปลง คือ

ตารางที่ 56 : ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านประมง

ลำดับ ที่	ชนิดพืช	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนแปลง	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (กก.)
1	ปลาดูเพียน	35	1	32.75	10,608.15
รวมทั้งสิ้น		35	1	32.75	10,608.15

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ

ผลสำเร็จที่สำคัญ ผลผลิตสัตว์น้ำของเกษตรกรมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากเดิม มีการยกระดับมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ดี (GAP)

2.14 แหล่งกระจายสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ

ตารางที่ 57 แหล่งกระจายสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	ชนิดสินค้าทางการเกษตร
1	สหกรณ์การเกษตรเมืองชัยภูมิ จำกัด	อำเภอเมือง	ข้าวสาร
2	สหกรณ์การเกษตรบ้านเขว้า จำกัด	อำเภอบ้านเขว้า	ข้าวสาร
3	สหกรณ์การเกษตรคอนสาร จำกัด	อำเภอคอนสาร	ข้าวสาร/ข้าวโพด/พืชผักตามฤดูกาล
4	สหกรณ์การเกษตรบำเหน็จณรงค์ จำกัด	อำเภอบำเหน็จณรงค์	ข้าวสาร
5	สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธกส.ชัยภูมิ จำกัด	อำเภอเมือง	ข้าวสาร
6	สหกรณ์การเกษตรบ้านค่ายหมื่นแผ้ว จำกัด	อำเภอเมือง	ข้าวสาร
7	สหกรณ์การเกษตรจัตุรัส จำกัด	อำเภอจัตุรัส	มะขามเปียก/พริก
8	สหกรณ์การเกษตรหนองบัวแดง จำกัด	อำเภอหนองบัวแดง	ข้าวสาร/มะขามเปียก/มะม่วง/ฟางอัด
9	สหกรณ์การเกษตรหนองบัวระเหว จำกัด	อำเภอหนองบัวระเหว	มันสำปะหลัง
10	สหกรณ์โคนมเทพสถิต จำกัด	อำเภอเทพสถิต	น้ำนมดิบ
11	สหกรณ์โคนมจังหวัดชัยภูมิ จำกัด	อำเภอกอนสวรรค์	น้ำนมดิบ
12	สหกรณ์การเกษตรไถ่เนื้อชัยภูมิ จำกัด	อำเภอจัตุรัส	อาหารสัตว์
13	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราเกษตรสมบูรณ์ จำกัด	อำเภอเกษตรสมบูรณ์	ยางพารา
14	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราชัยภูมิ จำกัด	อำเภอคอนสาร	ยางพารา
15	สหกรณ์การเกษตรโครงการทุ่งลุยลาย จำกัด	อำเภอคอนสาร	ยางพารา/ข้าวสาร/เมล็ดพันธุ์พืช/อุปกรณ์สวนยางพารา

ที่	ชื่อ	ที่ตั้ง	ชนิดสินค้าทางการเกษตร
16	สหกรณ์กองทุนสวนยางพาราลำปะทาว จำกัด	อำเภอเมือง	ยางพารา
17	สหกรณ์กองทุนสวนยางชัยมงคลเทพสถิต จำกัด	อำเภอเทพสถิต	ยางพารา
18	กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยาง สกย. บ้านโคกสง่า	อำเภอเกษตรสมบูรณ์	ยางพารา
19	กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางสะพานยาว	อำเภอเทพสถิต	ยางพารา
20	กลุ่มเกษตรกรปลูกหม่อนเลี้ยงไหมดงบัง	อำเภอคอนสาร	ผลิตภัณฑ์จากไหม
21	กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านแท่น	อำเภอบ้านแท่น	ส้มโอ

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ

ส่วนที่ 3

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ

1.1 จุดแข็ง (Strength)

1. เป็นต้นกำเนิดลุ่มน้ำชี ไหลผ่านหลายอำเภอของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน และปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาแหล่งน้ำ
2. มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 7 ของประเทศและอันดับ 3 ของภาคอีสาน มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำเกษตร
3. มีความหลากหลายในการปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด โดยมีพื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ข้าว มันสำปะหลังโรงงาน และอ้อยโรงงาน เป็นอันดับต้นๆของจังหวัด
4. ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีประสบการณ์มานาน
5. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความพร้อมและเข้มแข็ง
6. เกษตรกรทำการเกษตรหลากหลายรูปแบบ เช่น การทำนา พืชไร่ ไม้ยืนต้น พืชสวน ไม้ผล เลี้ยงสัตว์ ประมง เป็นต้น มีศักยภาพในการทำการเกษตรหลากหลายรูปแบบ
7. มีโรงงานอุตสาหกรรมด้านการเกษตร (โรงสีข้าว โรงงานน้ำตาล โรงมันสำปะหลัง) ในพื้นที่
8. จังหวัดชัยภูมิมีสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) คือส้มโอทองดีบ้านแพน
9. มีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) /ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดชัยภูมิ (ศพก.) และอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดที่เข้มแข็ง
10. ผลผลิตสินค้าเกษตรมีคุณภาพ มีมาตรฐานรับรอง สามารถส่งออกต่างประเทศได้
11. เป็นแหล่งผลิตสัตว์ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ มีฟาร์มแม่พันธุ์ส่งกระจายพันธุ์ไปยังต่างจังหวัด
12. มีองค์ความรู้ด้านปศุสัตว์ในการถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร มีการใช้นวัตกรรมใหม่ๆ เครื่องจักร มาใช้ในการปรับเปลี่ยนการเลี้ยงสัตว์เป็นแบบประณีตสู่ความยั่งยืน
13. มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ อุดมสมบูรณ์

1.2 จุดอ่อน (Weakness)

1. ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ แหล่งกักเก็บน้ำยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร
2. เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีทางการเกษตร เครื่องจักรกลการผลิต
3. ขาดแหล่งรวบรวมและการกระจายสินค้าผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูปทางการเกษตร และตลาดกลางสินค้าเกษตร
4. เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีทางการเกษตรในปริมาณที่ไม่เหมาะสม

5. เกษตรกรบางส่วนยังไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและพื้นที่การเกษตรบางส่วนไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการรัฐ
6. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก ทำให้ขาดแรงงานภาคเกษตร
7. เกษตรกรยังขาดทักษะด้านการวางแผน ในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ (การผลิต การแปรรูป การเชื่อมโยงตลาด)
8. เกษตรกรขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่เข้มแข็ง
9. เกษตรกรขาดทักษะในการบริหารจัดการด้านการประมง
10. จังหวัดชัยภูมิขาดแหล่งเพาะพันธุ์ปลาที่หลากหลาย ต้องไปรับพันธุ์ปลาจากจังหวัดใกล้เคียง
11. เกษตรกรขาดความเข้าใจในขั้นตอนการขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร
12. มีการใช้เทคโนโลยีในการเพาะปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่
13. เกษตรกรมีการแปรรูปผลผลิตสินค้าเกษตรน้อย
14. สถาบันเกษตรกรยังขาดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ
15. มีปัญหาการเกิดโรคระบาดพืช โรคระบาดสัตว์ และการเกิดโรคอุบัติใหม่
16. เกษตรกรขาดความรู้ในด้านการรับรองมาตรฐานฟาร์ม การบริหารจัดการแพะ แกะ และขาดแคลนพันธุ์แพะแกะ
17. จังหวัดชัยภูมิไม่นิยมบริโภคเนื้อแพะ แกะ ต้องนำไปขายที่อื่น
18. เกษตรกรขาดทักษะในการปลูกพืชทางเลือกของพื้นที่
19. เกษตรกรยังใช้พันธุ์ข้าวดั้งเดิม มีการปลอมปนของพันธุ์ข้าว ทำให้คุณภาพของข้าวลดลง
20. พื้นที่ทำการเกษตรเป็นพื้นที่ไม่สม่ำเสมอส่งผลให้ต้องใช้เครื่องจักรกลในการปรับสภาพพื้นที่
21. เกษตรกรคุ้นชินกับการทำเกษตรดั้งเดิม ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง
22. เกษตรกรส่วนใหญ่บันทึกบัญชีฟาร์มไม่ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถลดต้นทุนการผลิตได้
23. ทรัพยากรดินยังขาดความอุดมสมบูรณ์
24. แหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นานอกเขตชลประทานมีไม่เพียงพอ
25. การรวมกลุ่มเพื่อกู้ยืมเงินเป็นเหตุให้การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็ง

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ

2.1 โอกาส (Opportunities)

1. นโยบายของรัฐบาล เช่น นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและ ความสามารถในการแข่งขันของไทย , การให้ความช่วยเหลือเกษตรกร และพัฒนานวัตกรรม,การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย เป็นต้น
2. นโยบายของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เช่นการส่งเสริมการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร ที่ได้มาตรฐานการส่งเสริมการผลิต , การส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและบริการ
3. กระทรวงเกษตรฯมีนโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลายทั้งในรูปแบบตลาดออนไลน์ (แพลตฟอร์มรายสินค้าเพื่อรองรับ New Normal) ตลาดออฟไลน์ โมเดิร์น

เทรด (Modern Trade) รถโมบาย ตลาดสด ตลาดชุมชน การรวมนสินค้า เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด จัดกิจกรรม จับคู่ธุรกิจผู้ซื้อกับผู้ขายเพื่อสร้างเครือข่ายธุรกิจ

4. กระทรวงเกษตรมีนโยบายการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการ ทางเกษตร (Agricultural Service Providers: ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร

6. การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming)

7. การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร

8. การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร

9. การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบมีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้ง พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตร ตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย

10. การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri – Map

11. การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

12. การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ

13. การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี

14. การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต

15. การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ

16. การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

17. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินโครงการ โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง เพื่อพัฒนาสินค้าในการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรระดับ หมู่บ้านให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

(สินค้าเกษตรอัตลักษณ์ สินค้าเกษตรปลอดภัย สินค้าเกษตรอัจฉริยะ สินค้าเกษตร แปรรูป และสินค้าเกษตรชีวภาพ)

18. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว)

2.2 อุปสรรค (Threats)

1. ภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะสถานการณ์ภัยธรรมชาติ แล้ง น้ำท่วม และฝนทิ้งช่วง และโรคระบาดสัตว์ พืช ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ
2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว
3. ระบบการคมนาคมและการขนส่งในจังหวัดยังไม่ครอบคลุมครบวงจร
4. ข้อจำกัดกฎหมายด้านประมง (มาตรา 9 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ยกเลิกการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืดและมาตรา 77 ภายใต้บังคับมาตรา 79 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 จำกัดพื้นที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังในแต่ละแหล่งน้ำ)
6. งบประมาณด้านแหล่งน้ำไม่เพียงพอ
7. ข้อจำกัดด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐด้านการจัดสรรที่ดินทำกิน
8. พื้นที่ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้และเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
9. ราคาผลผลิตทางการเกษตรผันผวน
10. ความไม่มั่นคงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงนโยบายภาครัฐ ที่มีผลต่อภาคการเกษตร
11. เกษตรกรขาดโอกาสในการเข้าถึงการช่วยเหลือภาครัฐเนื่องจากไม่มีเอกสารสิทธิ์

ตารางที่ 58 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey 7-S Framework

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	- เป็นต้นกำเนิดลุ่มน้ำชี ไหลผ่านหลายอำเภอของจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน และปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาแหล่งน้ำ - มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 7 ของประเทศ และอันดับ 3 ของภาคอีสาน มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำการเกษตร	- ระบบชลประทานเพื่อการเกษตรไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ แหล่งกักเก็บน้ำยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร - แหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นานอกเขตชลประทานมีไม่เพียงพอ

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
โครงสร้างขององค์กร (Structure)	- ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีประสบการณ์มานาน	- เกษตรกรขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่เข้มแข็ง - สถาบันเกษตรกรยังขาดความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ - เกษตรกรบางส่วนยังไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและพื้นที่การเกษตรบางส่วนไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้ขาดโอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการรัฐ
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	- มีความหลากหลายในการปลูกพืชเศรษฐกิจหลายชนิด โดยมีพื้นที่การปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัด ข้าว มันสำปะหลัง โรงงาน และอ้อยโรงงาน เป็นอันดับต้นๆ ของจังหวัด - เกษตรกรทำการเกษตรหลากหลายรูปแบบ	- เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารเคมีทางการเกษตรในปริมาณที่ไม่เหมาะสม
บุคลากร (Staff)	- มีเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) / ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดชัยภูมิ (ศพก.) และอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดที่เข้มแข็ง	- เกษตรกรจำนวนมากยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีทางการเกษตร เครื่องจักรกลการผลิต - เกษตรกรยังขาดทักษะด้านการวางแผน ในการบริหารจัดการผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ (การผลิต การแปรรูป การเชื่อมโยงตลาด)
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	- จังหวัดชัยภูมิมีสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) คือส้มโอมือทองดีบ้านแท่น	- เกษตรกรขาดทักษะในการบริหารจัดการด้านการประมง - เกษตรกรขาดความเข้าใจในขั้นตอนการขอรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร - เกษตรกรส่วนใหญ่บันทึกบัญชีฟาร์มไม่ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถลดต้นทุนการผลิตได้
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความพร้อมและเข้มแข็ง	- ขาดแหล่งรวบรวมและการกระจายสินค้าผลผลิตทางการเกษตร การแปรรูปทางการเกษตรและตลาดกลางสินค้าเกษตร

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	ประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีประสบการณ์มานาน	-เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก ทำให้ขาดแรงงานภาคเกษตร -เกษตรกรคุ้นชินกับการทำเกษตรดั้งเดิม ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 59 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<u>ด้านการเมือง</u> -นโยบายของรัฐบาล เช่น นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย ,การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม,การจัดเตรียมมาตรการรองรับภัยแล้งและอุทกภัย เป็นต้น -การประกันภัยพืชผล ให้ความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียต่อพืชผลที่เอาประกันภัย ซึ่งเกิดจากภัยต่างๆ -การประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ความไม่มั่นคงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงนโยบายภาครัฐ ที่มีผลต่อภาคการเกษตร
<u>ด้านเศรษฐกิจ</u> - นโยบายของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เช่นการส่งเสริมการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม สินค้าเกษตร ที่ได้มาตรฐานการส่งเสริมการผลิต , การส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและบริการ - กระทรวงเกษตรฯมีนโยบาย “ตลาดนำการผลิต” เป็นนโยบายหลักโดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย เพิ่ม ช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรแพลตฟอร์ม /นารณาการ ผู้ประกอบการภาคเอกชน ธกส ที่มีนโยบายมาสนับสนุนด้านการเกษตรมาช่วยส่งเสริม - กระทรวงเกษตรฯมีนโยบายการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันเกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก โดยส่งเสริมให้เกษตรกร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ - การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็นหน่วยธุรกิจให้บริการ ทางภาคเกษตร (Agricultural Service Providers : ASP) เพื่อยกระดับสู่การให้บริการทางการเกษตร - การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ เฉพาะถิ่น สร้างแบรนด์ให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าจากหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพทางด้านการตลาดในอนาคต ทั้งสินค้าอาหารอนาคต (Future	ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว -ราคาผลผลิตทางการเกษตรผันผวน

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
Food) และสินค้าเกษตรที่ตอบสนองผู้บริโภคเฉพาะกลุ่ม (Functional Food) รวมทั้งสินค้าเกษตรเพื่อพลังงานและอุตสาหกรรมแห่งอนาคต	
<u>ด้านสังคม</u> การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตร	ระบบการคมนาคมและการขนส่งในจังหวัดยังไม่ครอบคลุมครบวงจร
<u>ด้านเทคโนโลยี</u> - การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (AIC) เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร - การส่งเสริมศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก.) - การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data ในการใช้ประโยชน์และเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกับหน่วยงานต่างๆ	
<u>ด้านกฎหมาย</u> - การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา (Contract Farming)	- ข้อจำกัดกฎหมายด้านประมง (มาตรา 9 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ยกเลิกการเลี้ยงกุ้งทะเลในพื้นที่น้ำจืด และมาตรา 77 ภายใต้อำนาจมาตรา 79 ของพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558 จำกัดพื้นที่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชังในแต่ละแหล่งน้ำ) - ข้อจำกัดด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐด้านการจัดสรรที่ดินทำกิน - พื้นที่ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่ป่าไม้และเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่ อุทยานแห่งชาติ
<u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u> - การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบมีการกระจายน้ำอย่างเหมาะสมและทั่วถึง รวมทั้ง พัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำเพียงพอสำหรับการอุปโภค บริโภค และทำการเกษตรตลอดจนป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย - การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินได้ตรงตามศักยภาพของที่ดิน และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากที่สุด โดยกำหนดเขตความเหมาะสมในการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูงสุดผ่านข้อมูล Agri – Map	ภัยธรรมชาติ โดยเฉพาะสถานการณ์ภัยธรรมชาติแล้ง น้ำท่วม และฝนทิ้งช่วง และโรคระบาดสัตว์พืช ในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
- การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างความมั่นคงแก่เกษตรกร ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร ด้วยการลด ละ เลิก การใช้สารเคมี	

ตารางที่ 60 TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง (ภายใน)	W จุดอ่อน (ภายใน)
O โอกาส (ภายนอก)	SO กลยุทธ์เชิงรุก - พัฒนาระบบชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีศักยภาพของจังหวัด และพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตรและระบบระบายน้ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในฤดูแล้งและบรรเทาอุทกภัยในฤดูฝน - พัฒนากลุ่มเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้มีการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง - การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าการเกษตรให้เป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด - สร้างองค์ความรู้และ ถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการ ประกอบอาชีพให้กับเกษตรกรอย่างเป็นระบบครบวงจร (การผลิต การแปรรูป และการเชื่อมโยงสู่การตลาด) - พัฒนาการเลี้ยง สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ โค กระบือ แพะ แกะคุณภาพสูง โดยการสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและทักษะเกษตรกร	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข - ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งรวบรวมและการกระจายสินค้าผลผลิตทางการเกษตร - ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เกษตรกรมีความภาคภูมิใจในการทำอาชีพเกษตรกรรม โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง - พัฒนากลุ่มเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้มีการรวมกลุ่มและบริหารจัดการ เชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ตามระบบการผลิตมาตรฐานสินค้าเกษตรและเสริมสร้างความรู้ต่อการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรให้เกษตรกร - ส่งเสริมถ่ายทอดความรู้และพัฒนาทักษะอาชีพการทำประมงให้กับเกษตรกรผู้ทำการประมงในพื้นที่ - ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดและพัฒนาแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	<u>S จุดแข็ง (ภายใน)</u>	<u>W จุดอ่อน (ภายใน)</u>
	6.พัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยเพิ่มช่องทางตลาดให้หลากหลาย	7. ส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ในการทำปศุสัตว์ให้กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกร 8. พัฒนาฟาร์มอนุบาลพันธุ์สัตว์ พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ 9. จัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร 10. อบรมถ่ายทอดความรู้ในการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนเพื่อการออม 11. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ 12. ป้องกัน ฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรดิน แก้ปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีและพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อให้สามารถปลูกและเพิ่มผลผลิตได้
<u>I ภัยคุกคาม (ภายนอก)</u>	<u>SI</u> <u>กลยุทธ์เชิงป้องกัน</u> 1.พัฒนาระบบชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีศักยภาพของจังหวัด พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตรและระบบระบายน้ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในฤดูแล้งและบรรเทาอุทกภัยในฤดูฝน	<u>WT</u> <u>กลยุทธ์เชิงรับ</u> 1.รณรงค์ให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทน 2. ส่งเสริมให้เกษตรกร และสถาบันเกษตรกร มีความรู้ด้านเทคโนโลยี เครื่องจักรกลการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	S จุดแข็ง (ภายใน)	W จุดอ่อน (ภายใน)
	2. พัฒนาการรวมกลุ่มของเครือข่ายเกษตรกรและอาสาสมัครเกษตรกรให้เข้มแข็ง 3. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด 4. มีการบริหารจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร การเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร	3. ส่งเสริมให้มีการขนส่งสินค้าและโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายสินค้าเกษตรสู่ตลาด ทางลำเลียงผลผลิตเกษตร 4. เสนอให้มีการทบทวนและแก้ไขกฎหมายให้สามารถพัฒนาระบบชลประทานได้ตามศักยภาพของพื้นที่ 5. มีการบริหารจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร การเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

ส่วนที่ 4

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ

1. เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

“เกษตรกรรมมั่นคง การเกษตรปลอดภัย ก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

2. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

2.1 เกษตรกร สถาบันเกษตรกร Smart Farmer / Young Smart Farmer ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เพิ่มขึ้น

2.2 GDP ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรของจังหวัดเพิ่มขึ้น

2.3 เกษตรกรเป้าหมายของแต่ละโครงการที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม

2.4 พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการอนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู พื้นที่ชลประทาน และสิทธิให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพิ่มขึ้น

3. ประเด็นการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

เป้าหมาย

1. กลุ่มเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรได้รับการส่งเสริมให้มีความเข้มแข็งและเชื่อมโยงเครือข่ายได้

2. พัฒนาการองค์ความรู้เกษตรกรให้พึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. สหกรณ์มีความเข้มแข็ง ระดับที่ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ (ร้อยละ 86)

2. กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง (ร้อยละ 25)

3. ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชี (ร้อยละ 40)

4. เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer/ Young Smart Farmer (11,000 ราย)

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนากลุ่มเครือข่ายเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้มีการรวมกลุ่มและบริหารจัดการ เชื่อมโยงเครือข่ายกับภายนอกอย่างเข้มแข็ง
2. ส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เกษตรกรมีความภาคภูมิใจในการทำอาชีพเกษตรกรรม โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

โครงการสำคัญ

1. โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตร
2. โครงการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (ตลาดเกษตรกร)
3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน
4. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป
5. โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย
6. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน
7. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร
8. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
9. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
10. โครงการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่สู่อาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน
11. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
12. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง
13. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
14. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน
15. โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน
16. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
17. โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นต้นแบบการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ
18. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าสัตว์น้ำปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

เป้าหมาย

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของจังหวัดตามความเหมาะสมของพื้นที่ ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและการแปรรูป และสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. ร้อยละจำนวนแปลง/ฟาร์ม : พืช/ ประมง /ปศุสัตว์ที่มายื่นขอรับรองมาตรฐานและผ่านการรับรองมาตรฐาน (ร้อยละ 100)
2. จำนวนแปลงใหญ่ (ด้านพืช/ปศุสัตว์/ประมง) (330 แปลง/ 240,000ไร่)
3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรของจังหวัด (ร้อยละ 3)

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ตามระบบการผลิตมาตรฐานสินค้าเกษตร
2. ส่งเสริมถ่ายทอดความรู้การรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรให้เกษตรกร
3. ส่งเสริมการตลาดที่ตระหนักถึงการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารที่ปลอดภัย
4. ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มและทำเกษตรแปลงใหญ่

โครงการสำคัญ

1. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP
2. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร
3. โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
4. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
5. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
6. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา
7. โครงการการบริหารจัดการศัตรูพืช และการจัดการดินปุ๋ยในพื้นที่อย่างยั่งยืน
8. โครงการส่งเสริมการผลิตพริกปลอดภัย
9. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์
10. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร
11. ผลผลิตพัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์
12. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์
13. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร
14. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

15. โครงการการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าประมง
16. ส่งเสริมและ พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าหม่อนไหม
17. โครงการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ
18. โครงการ ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
19. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่
20. โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
21. โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีจังหวัดชัยภูมิ
22. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงาน จังหวัดชัยภูมิ

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร

เป้าหมาย

1. ส่งเสริมเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ในเข้าถึง งานวิจัย นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการ ผลิตสินค้าเกษตร

2. ส่งเสริมให้เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าและช่องทางการตลาดให้กับสินค้าเกษตร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. ร้อยละเกษตรกรเป้าหมายของแต่ละโครงการที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตร การผลิต การแปรรูป การเชื่อมโยงตลาดและนำไปปรับใช้ในพื้นที่ได้ (ร้อยละ 100)

2. ร้อยละรายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น ที่ผลิตสินค้าเกษตรและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร (ร้อยละ 20)

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร มีความรู้ด้านเทคโนโลยี เครื่องจักรกลการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร

2. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

3. ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งรวบรวมและการกระจายสินค้าผลผลิตทางการเกษตร

4. ส่งเสริมการผลิตสินค้าที่เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ หรือ GI ให้ได้มาตรฐาน โดยมีการแปรรูป และพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชนรองรับการท่องเที่ยว

5. สร้างองค์ความรู้และ ถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อการประกอบอาชีพให้กับเกษตรกรอย่างเป็นระบบครบวงจร (การผลิต การแปรรูป และการเชื่อมโยงสู่การตลาด)

6. ส่งเสริมให้มี ขนส่งสินค้าและโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายสินค้าเกษตรสู่ตลาด ทางลำเลียงผลผลิตเกษตร

7. มีการขยายตลาดสินค้าเกษตรไปต่างประเทศ

โครงการสำคัญ

1. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)
2. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่
3. โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
4. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
5. โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร
6. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร
7. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)
8. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้มาตรฐาน
9. โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

1. ทรัพยากรดินได้รับการฟื้นฟูและอนุรักษ์
2. พัฒนาระบบชลประทานเพื่อการบริหารจัดการน้ำ ป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
3. แก้ไขปัญหาความเค็มดร้อนในบริเวณที่ดินทำกิน เร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน เพื่อช่วยเกษตรกรที่มีที่ดินทำกินและใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

มีที่ดินทำกินและใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1. พื้นที่การเกษตรได้รับการอนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู (250,000 ไร่)
 2. จำนวนพื้นที่รับประโยชน์หรือพื้นที่ชลประทาน (ไร่) และปริมาณน้ำที่เก็บกักได้ (ลบ.ม.)
 - 1) พื้นที่รับประโยชน์ (172,114 ไร่)
 - 2) พื้นที่ชลประทาน (89,668 ไร่)
 - 3) ปริมาณน้ำเก็บกัก (56.61 ลบ.ม.)
3. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับสิทธิให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่เกษตรกรรม (500 ราย)

แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ
2. ป้องกัน ฟื้นฟูและอนุรักษ์ ทรัพยากรดิน แก้ปัญหาโดยใช้เทคโนโลยีและพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้สามารถปลูกและเพิ่มผลผลิตได้

3. พัฒนาระบบชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีศักยภาพของจังหวัด พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตรและระบบระบายน้ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในฤดูแล้ง และบรรเทาอุทกภัยในฤดูฝน

4. เสนอให้มีการทบทวนและแก้ไขกฎหมายให้สามารถพัฒนาระบบชลประทานได้ตามศักยภาพของพื้นที่

5. มีการบริหารจัดการที่ดินเพื่อการเกษตร การเข้าถึงแหล่งทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร

โครงการสำคัญ

1. โครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ
2. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์
3. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน
4. โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ

4. แผนที่แสดงความสอดคล้องของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 - 2570) กับแผน 3 ระดับ

แผนระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น การเกษตรสร้างมูลค่า ประเด็นย่อย เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ และการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร				
แผนระดับ 2 (ให้กรอก เฉพาะแผน ที่สอดคล้อง แต่อย่าง น้อยต้อง ระบุความ สอดคล้อง กับแผน แม่บทา และ แผนพัฒนา เศรษฐกิจ และสังคม แห่งชาติ)	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 3 การเกษตร เป้าหมายประเด็นของแผนแม่บทา ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขา เกษตรเพิ่มขึ้น แผนย่อยของแผนแม่บทา 1. แผนย่อยเกษตรปลอดภัย 2. แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 3. แผนย่อยเกษตรชีวภาพ 4. แผนย่อยเกษตรแปรรูป 5. แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ 6. แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศ การเกษตร	แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ เป้าประสงค์ เพื่อยกระดับศักยภาพทาง เศรษฐกิจของประเทศ กระจายความ เจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม และปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไก สถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของ ประเทศตามหลักแนวความคิดการบริหารงาน กิจกรรมปฏิรูปประเทศ : การสร้าง เกษตรมูลค่าสูง	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่า สูง เป้าหมายการพัฒนา มูลค่าเพิ่มของสินค้า เกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น แนวทางการพัฒนา การยกระดับขีด ความสามารถ ของเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกร	นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ วิสัยทัศน์ “มีเสถียรภาพภายในประเทศ มีศักยภาพในการลดภัยข้ามเขตพรมแดน ไทย มีบทบาทสร้างสรรค์ในภูมิภาคและ ประชาคมโลก” นโยบายที่ 11 : รักษาความมั่นคงของ ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม นโยบายที่ 12 : เสริมสร้างความมั่นคง ทางพลังงานและอาหาร	นโยบายรัฐบาล นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและ ความสามารถในการแข่งขันของไทย นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นโยบายหลัก 15 ด้าน 1.นโยบายตลาดนำการผลิต 2.การสร้างความเข้มแข็งให้สถาบัน เกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก 4.การส่งเสริมสถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ และ Start Up เป็น หน่วยธุรกิจให้บริการทางการเกษตร 4.การส่งเสริมเกษตรพันธสัญญา 5.การพัฒนาศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและ นวัตกรรม AIC 6.การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้าน การเกษตร 7.การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ 8.การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

					9.การส่งเสริมศูนย์ ศพก. 10.การประกันภัยพืชผล 11.การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน 12. การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมผลิตภัณฑ์เอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เกษตรอัตลักษณ์ 13.การวิจัยและพัฒนา 14. การพัฒนาฐานข้อมูล Big Data 15. การประกันรายได้ของเกษตรกร
--	--	--	--	--	--

แผนระดับ 3 (ให้กรอกเฉพาะแผน ที่สอดคล้อง แต่อย่างน้อยต้อง ระบุความ สอดคล้อง กับ แผนพัฒนา จังหวัด แผน กระทรวง 5 ปี และแผน BCG)	แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี” ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร มีแนวทางการพัฒนา คือ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาระบบ นิเวศการเกษตร ท่องเที่ยวเกษตรเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์การเกษตร การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่ม	แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 วิสัยทัศน์ “เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลาย ทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม” ยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน	แผนพัฒนาภาค พ.ศ. 2566 – 2570 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แนวทางการพัฒนา 1. พัฒนาภาคเกษตรไปสู่เกษตรสมัยใหม่ เพื่อต่อยอดไปสู่เศรษฐกิจชีวภาพ 2. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนา 3. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน 4. พัฒนาเมือง เขตเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน รวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค 5. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์) พ.ศ.2566 – 2570 “ศูนย์กลางของเกษตร อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยว อารยธรรมหอม การค้าชายแดน และ สังคมเป็นสุข” ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position) 1.แหล่งผลิตสินค้าเกษตร พืชสมุนไพร และอาหารปลอดภัย ที่ได้มาตรฐาน 2. แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งการท่องเที่ยวอารยธรรมหอม เชิงนิเวศน์ การกีฬาที่มีชื่อเสียง	แผนพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ พ.ศ.2566 – 2570 “เศรษฐกิจก้าวหน้า สังคมและ สิ่งแวดล้อม มีคุณภาพอย่างยั่งยืน” ประเด็นการพัฒนาที่ 1 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน แนวทางการพัฒนา 1. การส่งเสริมอาชีพและรายได้แก่ประชาชน 2. การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและบริการ 3. การส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรและบริการ 4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ
--	---	--	---	--	---

	เกษตรกร) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ และการพัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ		6. ยกระดับคุณภาพชีวิตให้ได้มาตรฐาน และแก้ปัญหาค่าความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม	3. แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ระดับประเทศ 4. ประตูสู่อีสาน และเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน	
--	---	--	--	--	--

สาระสำคัญ แผนพัฒนา การเกษตร และ สหกรณ์ ของจังหวัด	เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด “เกษตรกรรมมั่นคง การเกษตรปลอดภัย ก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย 1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร Smart Farmer ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ 2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคการเกษตร 3. ร้อยละเกษตรกรเป้าหมายของแต่ละโครงการที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตร 4. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนพื้นที่การเกษตรที่ได้รับการอนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู พื้นที่ชลประทาน และสิทธิให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
--	---	--

ประเด็นการ พัฒนาด้าน การเกษตร และ สหกรณ์ ของจังหวัด	1. พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร	2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การจัดการสินค้าเกษตร และยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย	3. เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	4. ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
--	---	---	---	---

โครงการ สำคัญ	1.โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกร 2. โครงการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (ตลาดเกษตรกร) 3. โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน 4. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป	1. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP 2. โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร 3. โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 4.	1. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) 2. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ 3. โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	1.โครงการสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ 2. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์ 3. โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน 4.โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ
------------------	---	---	--	---

5. โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย 6. โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน 7. โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร 8. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 9. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) 10. โครงการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่สู่อาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน 11. โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ 12. โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง 13. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 14. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน 15. โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน 16. โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 17.โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นต้นแบบการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ 5. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร 6. โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไรนา 7. โครงการการบริหารจัดการศัตรูพืชและการจัดการดินปุ๋ยในพื้นที่อย่างยั่งยืน 8. โครงการส่งเสริมการผลิตพริกปลอดภัย 9. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ 10. โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร 11. ผลผลิตพัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์ 12. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรีรินทร์ 13. โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร 14. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด 15. โครงการการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าประมง 16. ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าหม่อนไหม 17. โครงการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	4. โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ 5. โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร 6. โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร 7. โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) 8.โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้มาตรฐาน 9.โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน	
---	--	--	--

18.โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าสัตว์น้ำปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ	18. โครงการ ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ 19.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ 20. โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง 21. โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีจังหวัดชัยภูมิ 22. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงาน จังหวัดชัยภูมิ		
---	---	--	--

5. สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570)

ตารางที่ 61 สรุปโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570)

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	1. สหกรณ์มีความเข้มแข็ง ระดับที่ 1 และ 2 อย่างน้อยร้อยละ (ร้อยละ)	ร้อยละ 82	ร้อยละ 84	ร้อยละ 86	ร้อยละ 88	ร้อยละ 90	ร้อยละ 86 (ค่าเฉลี่ยเป้าหมาย5ปี)
	2. กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง (ร้อยละ)	21	22	23	24	25	เป้าหมาย ร้อยละ

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
	3. ร้อยละของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชี (ร้อยละ)	ร้อยละ 20	ร้อยละ 25	ร้อยละ 30	ร้อยละ 35	ร้อยละ 40	ร้อยละ 40
	4.เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการพัฒนาเป็น Smart Farmer (ราย)	2,000	2,100	2,200	2,300	2,400	11,000 ราย
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย	1. ร้อยละจำนวนแปลง/ฟาร์ม : พืช/ ประมง /ปศุสัตว์ที่ยื่นขอรับรองมาตรฐานและผ่านการรับรองมาตรฐาน	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	2. จำนวนแปลงใหญ่ (ด้านพืช/ปศุสัตว์/ประมง) (แปลง/ไร่)	300/ 200,000	300/ 210,000	315/ 223,286	320/ 230,000	330/ 240,000	330/240,000

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
	3. GDP ภาคการเกษตร เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า (ร้อยละต่อปี)	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาค การเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม	1. ร้อยละเกษตรกร เป้าหมายของแต่ละ โครงการที่ได้รับการ พัฒนาองค์ความรู้ด้าน เทคโนโลยีเกษตร การผลิต การแปรรูป การเชื่อมโยงตลาดและ นำไปปรับใช้ในพื้นที่ได้	ร้อยละ 30	ร้อยละ 50	ร้อยละ 60	ร้อยละ 70	ร้อยละ 80	ร้อยละ 100
	2. ร้อยละรายได้ของ เกษตรกรที่เพิ่มขึ้น ที่ผลิต สินค้าเกษตรและการแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตร	ร้อยละ 10	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20	ร้อยละ 20

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็น การพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมให้มีการ บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	1. พื้นที่การเกษตรได้รับ การอนุรักษ์ปรับปรุงและ ฟื้นฟู (ไร่)	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	250,000
	2. จำนวนพื้นที่รับ ประโยชน์หรือพื้นที่ ชลประทาน (ไร่) และ ปริมาณน้ำที่เก็บกักได้ (ลบ.ม.)	15.66	22.65	19.93	5.85	35.91	ร้อยละ 100
	2.1 พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	26,950	38,986	34,295	10,075	61,808	172,114
	2.2 พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	16,800	2,000	10,909	7,400	52,559	89,668
	2.3 ปริมาณน้ำเก็บกัก (ลบ.ม.)	13.41	10.17	6.59	1.35	25.09	56.61
	3. จำนวนเกษตรกรที่ ได้รับสิทธิให้เข้าทำ ประโยชน์ในเขตปฏิรูป ที่ดิน พื้นที่เกษตรกรรม	100 ราย	100 ราย	100 ราย	100 ราย	100 ราย	500ราย

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาคูณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร									
1	โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	71,000	-	-	-	-	71,000
141, 000	โครงการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (ตลาดเกษตรกร)	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ		-	-	-	-	141,000
3	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	250,650	-	-	-	-	250,650
4	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	75,000	-	-	-	-	75,000
5	โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	40,000	-	-	-	-	40,000
6	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	3,000	-	-	-	-	3,000
7	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	122,000	-	-	-	-	122,000
8	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1,259,100	-	-	-	-	1,259,100
9	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	164,000	-	-	-	-	164,000
10	โครงการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่สู่อาชีพเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1,247,200	-	-	-	-	1,247,200
11	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	40,000	40,000	40,000	40,000	40,000	200,000
12	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	21,000	21,000	21,000	21,000	21,000	105,000
13	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	160,000	160,000	160,000	160,000	160,000	800,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
14	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000
15	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน	1	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	368,800	390,000	390,000	390,000	390,000	1,928,800
16	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	158,400	-	-	-	-	158,400
17	โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นต้นแบบการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	-	1,000,000	-	-	-	1,000,000
18	โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าสัตว์น้ำปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ	1	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ	-	2,000,000	-	-	-	2,000,000
	รวม			4,221,150	3,711,000	711,000	711,000	711,000	10,065,150
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย									
1	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	848,232	-	-	-	-	848,232
2	โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	33,200	-	-	-	-	33,200
3	โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	125,000	-	-	-	-	125,000
4	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	250,875	-	-	-	-	250,875
5	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	239,180	-	-	-	-	239,180
6	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	40,000	-	-	-	-	40,000
7	โครงการการบริหารจัดการศัตรูพืช และการจัดการดินปุ๋ยในพื้นที่อย่างยั่งยืน	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	2,053,000	-	-	-	-	2,053,000
8	โครงการส่งเสริมการผลิตพริกปลอดภัย	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1,340,000	-	-	-	-	1,340,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
9	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	631,000	-	-	-	-	631,000
10	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	450,000	450,000	450,000	450,000	450,000	2,250,000
11	ผลผลิตพัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	2,000,000	10,000,000
12	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์	1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	2,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000	6,000,000
13	โครงการส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตสินค้าเกษตร	1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000	15,000,000
14	โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	7727000	-	-	-	-	7,727,000
15	โครงการการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าประมง	1	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ	1050000	-	-	-	-	1,050,000
16	ส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าหม่อนไหม	1	ศูนย์หม่อนไหมฯ ชัยภูมิ	2,077,700	-	-	-	-	2,077,700
17	ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	2	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	720,000	720,000	720,000	720,000	720,000	3,600,000
18	โครงการ ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	2,704,790	-	-	-	-	2,704,790
19	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	322,000	-	-	-	-	322,000
20	20. โครงการขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง	1	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
21	21. โครงการส่งเสริมการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดีจังหวัดชัยภูมิ	1	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
22	22. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงานจังหวัดชัยภูมิ	1	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
	รวม			27,611,977	7,170,000	7,170,000	7,170,000	7,170,000	56,291,977
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม									
1	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่ เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	556,000	-	-	-	-	556,000
2	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	4,578,000	-	-	-	-	4,578,000
3	โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	59,730	-	-	-	-	59,730
4	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	122,000	-	-	-	-	122,000
5	โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000
6	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	17,500,000
7	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่ เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	9,450,000	-	-	-	-	9,450,000
8	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้ มาตรฐาน		สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	-	3,884,800	-	-	-	3,884,800
9	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน		สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	-	450,000	-	-	-	450,000
	รวม			18,465,730	8,034,800	3,700,000	3,700,000	3,700,000	37,600,530
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน									
1	โครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ			78,200,000	100,200,000	-	-	-	178,400,000
	1 ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัว บาน ตำบลหนองบัวบาน	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000	-	-	-	-	10,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
2	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านถนนกลางตำบลสระพัง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000	-	-	-	-	7,000,000
3	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาโจดตำบลศรีสำราญ	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	12,000,000	-	-	-	-	12,000,000
4	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคอนสวรรค์ตำบลคอนสวรรค์	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	9,000,000	-	-	-	-	9,000,000
5	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยซ้อระกา แห่งที่ 3 บ้านกุดขมิ้น	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	4,500,000	-	-	-	4,500,000
6	ก่อสร้างระบบส่งน้ำหนองสำโรง บ้านไร่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	3,200,000	-	-	-	3,200,000
7	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าวังกะทะ บ้านห้วยม่วงพัฒนา	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	14,000,000	-	-	-	14,000,000
8	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวบาน (ท่าวังมะเกลือ)	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	10,000,000	-	-	-	10,000,000
9	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกห้วยเสียว	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	8,000,000	-	-	-	8,000,000
10	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกอีต่าง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	10,000,000	-	-	-	10,000,000
11	แก้มลิงหนองหอยโข่งพร้อมอาคารประกอบ	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	7,000,000	-	-	-	7,000,000
12	แก้มลิงหนองซ้อพร้อมอาคารประกอบ	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	10,000,000	-	-	-	10,000,000
13	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนลาน	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	6,000,000	-	-	-	6,000,000
14	แก้มลิงหนองรวกพร้อมอาคารประกอบ บ้านนกออก	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	10,000,000	-	-	-	10,000,000
15	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองคูขาด	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	7,000,000	-	-	-	7,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
16	ปรับปรุงระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำบ้านหนองเขื่อง(อันเนื่องมาจากพระราชดำริ)	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	6,000,000	-	-	-	6,000,000
17	ก่อสร้างระบบส่งน้ำบ้านหนองคอนไทย	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	4,500,000	-	-	-	4,500,000
18	แก้มลิงลำห้วยเปิดกัน บ้านโนนทอง	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,500,000	-	-	-	-	1,500,000
19	แก้มลิงลำห้วยตาแก้ว บ้านห้วยมะนาว	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,500,000	-	-	-	-	1,500,000
20	แก้มลิงห้วยบง บ้านโคกพงาด	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,200,000	-	-	-	-	1,200,000
21	พัฒนาระบบส่งน้ำคลอง RMC บ้านใหม่สมบูรณ์พัฒนา	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,000,000	-	-	-	-	1,000,000
22	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำคันฉู บ้านท่าศาลา	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	5,000,000	-	-	-	-	5,000,000
23	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยกุดธาตุ	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา พรม-เชิญ	8,000,000	-	-	-	-	8,000,000
24	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านกุดแคน	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา พรม-เชิญ	2,500,000	-	-	-	-	2,500,000
25	ก่อสร้างฝายบ้านโนนหนองไฮ	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา พรม-เชิญ	9,500,000	-	-	-	-	9,500,000
26	แก้มลิงหนองโคก บ้านหัวนาค	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา พรม-เชิญ	5,000,000	-	-	-	-	5,000,000
27	แก้มลิงหนองเข็ง บ้านหนองบัว	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา พรม-เชิญ	5,000,000	-	-	-	-	5,000,000
2	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์			35,500,000	80,800,000	-	-	-	116,300,000
1	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยชีลอง บ้านหนองคล้า ตำบลชีลอง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,000,000	-	-	-	-	3,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
2	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำห้วยส้มป่อย บ้านหลักศิลา ตำบลหนองบัวบาน	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,000,000	-	-	-	-	3,000,000
3	ก่อสร้างฝายห้วยจอมแก้ว บ้านหนองใหญ่ ตำบลซับใหญ่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000	-	-	-	-	7,000,000
4	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกลำห้วยอัง บ้านโนนสาร ตำบลบ้านแท่น	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	5,000,000	-	-	-	-	5,000,000
5	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกลำห้วยยาง บ้านประชาแสนสุข ตำบลห้วยไร่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000	-	-	-	-	7,000,000
6	ก่อสร้างฝาย คสล. พร้อมชุดลอกทำหินลาดบ้านโนนสะอาด ตำบลท่าใหญ่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000	-	-	-	-	7,000,000
7	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำกุดเวียน บ้านกุดเวียน ตำบลลาดใหญ่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,500,000	-	-	-	-	3,500,000
8	ก่อสร้างฝายอีสานเขียว	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	7,000,000	-	-	-	7,000,000
9	ก่อสร้างฝายซับสะเลเต	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	7,000,000	-	-	-	7,000,000
10	สถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำบ้านเพชร	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	12,000,000	-	-	-	12,000,000
11	เพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำ สถานีสูบน้ำบ้านหนองแดง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	8,000,000	-	-	-	8,000,000
12	ก่อสร้างระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำบ้านโนนเหมา(อันเนื่องมาจากพระราชดำริ)	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	3,800,000	-	-	-	3,800,000
13	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยยางโดน บ้านหนองไฮเหนือ	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	6,500,000	-	-	-	6,500,000
14	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยน้อยตอนล่าง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	6,000,000	-	-	-	6,000,000
15	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยกุดहुลิ่ง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	7,000,000	-	-	-	7,000,000
16	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยกุดยาง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	4,500,000	-	-	-	4,500,000
17	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคอนสวรรค์	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	5,500,000	-	-	-	5,500,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
18	ก่อสร้างฝายลำห้วยตากลานพร้อมชุดลอก	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	6,500,000	-	-	-	6,500,000
19	พัฒนาระบบส่งน้ำอ่างหุบสังข์	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	7,000,000	-	-	-	7,000,000
3	โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน			238,370,000	2,042,150,000	1,587,000,000	1,109,000,000	815,000,000	5,791,520,000
1	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำบ้านเพชร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	40,000,000	-	-	-	-	40,000,000
2	แก้มลิงบึงกันกง ปริมาตรเก็บกัก 0.31 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	29,370,000	-	-	-	-	29,370,000
3	แก้มลิงบึงแก่งนารา ปริมาตรเก็บกัก 0.19 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000	-	-	-	-	10,000,000
4	แก้มลิงหนองแขงมนต์พร้อมอาคารประกอบ ปริมาตรเก็บกัก 0.13 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000	-	-	-	-	10,000,000
5	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ พื้นที่ชลประทาน 1,800 ไร่ บ้านหัวสระ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	49,000,000	-	-	-	-	49,000,000
6	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ พื้นที่ชลประทาน 1,650 ไร่ บ้านยางหวาย (2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	50,000,000	-	-	-	-	50,000,000
7	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ พื้นที่ชลประทาน 1,500 ไร่ บ้านหนองหญ้าขาวนก	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	50,000,000	-	-	-	-	50,000,000
8	โครงการชุดลอกอ่างเก็บน้ำบ้านวังตลาด(วังบายศรี) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการชลประทานชัยภูมิ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	19,830,000	-	-	-	19,830,000
9	แก้มลิงกุดแห่พร้อมอาคารประกอบ ปริมาตรเก็บกัก 0.280 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	19,730,000	-	-	-	19,730,000
10	แก้มลิงกุดสร้างแป้นพร้อมอาคารประกอบ ปริมาตรเก็บกัก 0.27 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	13,880,000	-	-	-	13,880,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
11	แก้มลิงหนองโคกพร้อมอาคารประกอบ ปริมาตรเก็บกัก 0.34 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	25,000,000	-	-	-	25,000,000
12	แก้มลิงสระโสกวัวคาพร้อมอาคารประกอบ ปริมาตรเก็บกัก 0.27 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	16,710,000	-	-	-	16,710,000
13	แก้มลิงกุดน้ำใสพร้อมอาคารประกอบ ปริมาตรเก็บกัก 0.21 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	15,000,000	-	-	-	15,000,000
14	แก้มลิงหนองสระ พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
15	แก้มลิงห้วยแอ่ตอนบน พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
16	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำบ้านท่าช้าง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
17	แก้มลิงหนองดอนหัน พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	20,000,000	-	-	-	20,000,000
18	แก้มลิงกุดน้ำเค็ม พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	15,000,000	-	-	-	15,000,000
19	เพิ่มประสิทธิภาพห้วยโสกโก	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	8,000,000	-	-	-	8,000,000
20	แก้มลิงห้วยหินลาดพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	17,000,000	-	-	-	17,000,000
21	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำยอดคลองยางเตี้ยพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	20,000,000	-	-	-	20,000,000
22	แก้มลิงหนองสระพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	10,000,000	-	-	-	10,000,000
23	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำอึ่งองพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	15,000,000	-	-	-	15,000,000
24	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำหนองปรังพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	15,000,000	-	-	-	15,000,000
25	แก้มลิงสระเนินยอ พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	35,000,000	-	-	-	35,000,000
26	แก้มลิงหนองอ้อใหญ่พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	20,000,000	-	-	-	20,000,000
27	แก้มลิงหนองไข่นุ่นพยุหานคพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	12,000,000	-	-	-	12,000,000
28	แก้มลิงหนองกระทุ่มพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	15,000,000	-	-	-	15, 000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
29	แก้มลิงหนองซี้ตื้นพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
30	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำเหวน้ำโตน(ห้วยปลา)พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
31	แก้มลิงหนองสาธารณะบ้านเขาดินวนาพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	15,000,000	-	-	-	15,000,000
32	แก้มลิงห้วยตักตาดตอนบนพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	15,000,000	-	-	-	15,000,000
33	แก้มลิงโคกสามพี่น้อง(หนองกระทุ่ม)พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	10,000,000	-	-	-	10,000,000
34	แก้มลิงหนองผักแว่นพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	10,000,000	-	-	-	10,000,000
35	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองกระทุ่ม	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000
36	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านปากคันฉู (ท่ากกแค)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000
37	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านวังปลาขาว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
38	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยกระบาก	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
39	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนพยอม	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
40	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนกำนดง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
41	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านแจ้งใหญ่-โนนสมบูรณ์	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000
42	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยกุ่ม	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	35,000,000	-	-	-	35,000,000
43	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองกุง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
44	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านซับใหม่	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
45	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านสะพาน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
46	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านขาด(ตอนบน)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
47	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองกองแก้ว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000
48	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยเตือ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
49	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านเจียง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
50	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยทะเล	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000
51	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองเป็ด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
52	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองบัว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
53	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านนางเม็ง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
54	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนดุน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000
55	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านทุ่งโปรง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	35,000,000	-	-	-	35,000,000
56	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโคกตาเมา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	35,000,000	-	-	-	35,000,000
57	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านสะพุงเหนือ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
58	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านนาไก่เขา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000
59	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านวังกำแพง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
60	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยผักหนาม	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
61	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านเก่าย่ำดี	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
62	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านนาหนองพุ่ม	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
63	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองรวก	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
64	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโคกก่อง-โนน ทอง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
65	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านดอนไข่มฟ้า	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
66	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านดงใต้	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
67	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านท่าศาลา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
68	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านน้อยพัฒนา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
69	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านทุ่งสว่าง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
70	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยหัน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
71	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนสาริต	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	50,000,000	-	-	-	50,000,000
72	โครงการแก้มลิงหนองขาวพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	30,000,000	-	-	30,000,000
73	แก้มลิงกุดฝ่อพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	30,000,000	-	-	30,000,000
74	แก้มลิงห้วยหินลาด พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	20,000,000	-	-	20,000,000
75	แก้มลิงขั้บงูสิง พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	10,000,000	-	-	10,000,000
76	แก้มลิงขั้บงูเหลือม พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	10,000,000	-	-	10,000,000
77	แก้มลิงหนองน้ำขุ่นพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
78	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำบ้านสำนักตุมกา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	35,000,000	-	-	35,000,000
79	แก้มลิงหนองนาแซง พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	20,000,000	-	-	20,000,000
80	แก้มลิงหนองชุมโกนพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	15,000,000	-	-	15,000,000
81	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำฝายใหม่ห้วยจันทล้า	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	17,000,000	-	-	17,000,000
82	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำคำอีหูด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	10,000,000	-	-	10,000,000
83	เพิ่มประสิทธิภาพลำห้วยแห	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	9,000,000	-	-	9,000,000
84	เพิ่มประสิทธิภาพลำห้วยน่มัง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	11,000,000	-	-	11,000,000
85	เพิ่มประสิทธิภาพลำห้วยกาย	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	10,000,000	-	-	10,000,000
86	แก้มลิงห้วยป่าชี	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	10,000,000	-	-	10,000,000
87	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำวังคพพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	15,000,000	-	-	15,000,000
88	แก้มลิงหนองใหญ่พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	15,000,000	-	-	15,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
89	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านซับใหม่	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
90	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านละหาน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
91	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหัวนา (2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
92	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านดอนหัน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
93	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโคกพะงาด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
94	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนงาม	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
95	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านกระพี้	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
96	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองแห่น(2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
97	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนทอง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
98	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านดงกลาง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
99	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านกุดตะเคียน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
100	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านสระแก้ว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	50,000,000	-	-	50,000,000
101	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองบัวแดง- สระท่อน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	50,000,000	-	-	50,000,000
102	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองแซงใหญ่	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	30,000,000	-	-	30,000,000
103	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนหินแร่ - โคกสะอาด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	110,000,000	-	-	110,000,000
104	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านลาด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	50,000,000	-	-	50,000,000
105	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านเพชร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
106	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองคูพัฒนา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000, 000
107	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองมะกูด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
108	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านม่วง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
109	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองไร่ไก่อ (2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
110	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองแขงน้อย	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
111	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านอ่างทอง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
112	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านเสียวน้อย	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	40,000,000	-	-	40,000,000
113	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านชัยเจริญ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
114	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองแหน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
115	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านขาม	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	50,000,000	-	-	50,000,000
116	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองนาแซง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	45,000,000	-	-	45,000,000
117	แก้มลิงหนองสังข์พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	30,000,000	-	30,000,000
118	แก้มลิงหนองกุงใหญ่ บ้านโคกม่วง พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	20,000,000	-	20,000,000
119	แก้มลิงหนองเหลี่ยม บ้านหนองศาลา พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	20,000,000	-	20,000,000
120	โครงการแก้มลิงโปร่งอิ้วพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	15,000,000	-	15,000,000
121	โครงการแก้มลิงหนองฝายใหม่พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	15,000,000	-	15,000,000
122	แก้มลิงหนองบักแรดพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000,000
123	แก้มลิงหนองวังบัว - ห้วยคลองคล้าพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000,000
124	แก้มลิงหนองแสงพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000,000
125	แก้มลิงหนองอ้อท่าแหพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000,000
126	แก้มลิงหนองกุดสร้างแป้นพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000,000
127	แก้มลิงหนองคล้าพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000, 000
128	แก้มลิงหนองคันคูพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000,000
129	แก้มลิงหนองแวงพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	10,000,000	-	10,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
130	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านจั่ว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
131	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านทุ่งเสมียนตรา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	104,000,000	-	104,000,000
132	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านร้านหญ้า-โป่ง เกตุ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
133	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านนางแดดโคก	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
134	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโหล่น	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
135	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านสะพานค่าย	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
136	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองพวง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
137	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหัวหนอง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
138	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองบัวระ เหว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
139	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนศรีสง่า	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
140	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนไฮ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
141	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนหญ้านาง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
142	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองจาน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
143	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านท่าแก	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
144	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านมะเกลือ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
145	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนโพธิ์ (ท่า น้ำอ้อย)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
146	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนสำราญ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
147	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนแต่-โคก ก่อง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
148	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนแต้	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	45,000,000	-	45,000,000
149	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านห้วยชำเฒ่า	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	50,000,000	-	50,000,000
150	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองบัวบาน 2	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
151	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านนาสีนวล (2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	45,000,000	45,000,000
152	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองไผ่	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
153	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านนาอินทร์แดง	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
154	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านแก้งยาว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
155	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนพันชาติ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	45,000,000	45,000,000
156	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหัวสะพาน (ท่าจัน)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	45,000,000	45,000,000
157	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านวังกุ่ม (2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
158	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนสะอาด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
159	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองปลา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
160	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านท่าศาลา	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
161	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านเชียงพิน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
162	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านโนนหมาว้อ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
163	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านป่าเลี้ยว	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
164	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองแดงใหญ่	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
165	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านสำราญ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
166	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหนองมะกูด	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
167	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านดอนหัน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
168	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านหัวเขื่อน	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
169	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำบ้านทุ่งพระ(2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	40,000,000	40,000,000
170	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำห้วยไม้ตายพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
171	แก้มลิงหนองชันกวดพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
172	แก้มลิงหนองตะครองพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
173	แก้มลิงหนองกุดน้ำใสพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
174	แก้มลิงหนองบักอีพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
175	แก้มลิงหนองหล่มพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
176	แก้มลิงหนองกระนวนพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
177	แก้มลิงสระห้วยตะแคง พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
178	แก้มลิงอ่างเก็บน้ำบ้านคลองไทรพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
179	แก้มลิงโคกหนองแต้ พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
180	แก้มลิงโนนสะแบงพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
181	แก้มลิงโคกบ้านโนนศิลา พร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
182	แก้มลิงบึงโลโพพร้อมอาคารประกอบ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	-	-
4	โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำ	2			150,000,000	85,000,000	80,000,000	280,000,000	595,000,000
1	ประตูละบายน้ำลำปะทาว พื้นที่รับประโยชน์ 5,000 ไร่	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	150,000,000	-	-	-	150,000,000
2	ประตูละบายน้ำบ้านโนนสงเปลือย	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	85,000,000	-	-	85,000,000
3	ประตูละบายน้ำบ้านโนนแต้	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	80,000,000	-	80,000,000
4	ประตูละบายน้ำโนนพันชาติ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	-	-	-	-	200,000,000	200,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (บาท)					
ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	รวม 5 ปี
5	ประตูปรับน้ำบ้านค่ายเจริญ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ0	-	-	-	-	80,000,000	80,000,000
	รวม			352,070,000	2,373,150,000	1,672,000,000	1,189,000,000	1,095,000,000	6,681,220,000
	รวมทั้งหมด			402,368,857	2,384,731,000	1,683,581,000	1,200,581,000	1,106,581,000	6,785,177,657

6. ตัวชี้วัดค่าและเป้าหมายของโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566

ภายใต้ประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดชัยภูมิ (พ.ศ.2566 – 2570)

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566	ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	งบประมาณ
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตและ สร้างความเข้มแข็ง ให้กับเกษตรกร และ สถาบันเกษตรกร	1.กลุ่มเกษตรกรมีความ เข้มแข็ง (ร้อยละ 21) 2.เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับการ พัฒนาเป็น Smart Farmer (2,000ราย) 3. สหกรณ์มีความเข้มแข็ง ระดับที่ 1 และ 2 อย่างน้อย ร้อยละ (ร้อยละ 82) 4. ร้อยละของเกษตรกรที่รับ การถ่ายทอด ความรู้ด้านบัญชี (ร้อยละ 20)	1	โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	71,000
		2	โครงการพัฒนาระบบตลาดภายในสำหรับสินค้าเกษตร (ตลาดเกษตรกร)	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	141,000
		3	โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	250,650
		4	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และมาตรฐานสินค้าเกษตรแปรรูป	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	75,000
		5	โครงการส่งเสริมเคหกิจเกษตรในครัวเรือนเกษตรสูงวัย	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	40,000
		6	โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	3,000
		7	โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	122,000
		8	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1,259,100
		9	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	164,000
		10	โครงการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่สู่อาชีพเกษตรกรอย่างยั่งยืน	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1,247,200
		11	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	40,000
		12	โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	21,000
		13	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	160,000

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566	ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	งบประมาณ
		14	โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน	2	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	100,000
		15	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน	1	สำนักงานปศุสัตว์ชัยภูมิ	368,800
		16	โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	158,400
			รวม 16 โครงการ			4,221,150
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย	1. ร้อยละจำนวนแปลง/ฟาร์ม : พืช/ ประมง /ปศุสัตว์ที่มายื่นขอรับรองมาตรฐานและผ่านการรับรองมาตรฐาน (ร้อยละ 85) 2. จำนวนแปลงใหญ่ (ด้านพืช/ปศุสัตว์/ประมง) (300แปลง/200,000ไร่) 3. GDP ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่า (ร้อยละ 3 ต่อปี)	1	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	848,232
		2	โครงการส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	33,200
		3	โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	125,000
		4	โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	250,875
		5	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	239,180
		6	โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	40,000
		7	โครงการการบริหารจัดการศัตรูพืช และการจัดการดินปุ๋ยในพื้นที่อย่างยั่งยืน	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	2,053,000
		8	โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1,340,000
		9	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	631,000
		10	โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	450,000
		11	ผลผลิตพัฒนาศักยภาพการผลิตปศุสัตว์	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	2,000,000
		12	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์	1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	2,000,000
		13	โครงการส่งเสริมและพัฒนการผลิตสินค้าเกษตร	1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	3,000,000

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566	ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	งบประมาณ
		14	โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	7727000
		15	โครงการการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าประมง	1	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ	1050000
		16	ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าหม่อนไหม	1	ศูนย์หม่อนไหมฯ ชัยภูมิ	2,077,700
		17	ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำ	2	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืด	720,000
		18	โครงการ ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	2,704,790
		19	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่ม เกษตรทฤษฎีใหม่	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	322,000
			รวม 19 โครงการ			27,611,977
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มความสามารถใน การแข่งขันภาค การเกษตรด้วย เทคโนโลยีและ นวัตกรรม	1. ร้อยละเกษตรกรเป้าหมาย ของแต่ละโครงการที่ได้รับการ พัฒนาองค์ความรู้ด้าน เทคโนโลยีเกษตร การผลิต การแปรรูป การเชื่อมโยงตลาด และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ได้ (ร้อยละ 30) 2. ร้อยละรายได้ของเกษตรกร ที่เพิ่มขึ้น ที่ผลิตสินค้าเกษตร และการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตร (ร้อยละ 10)	1	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการ เชิงรุก (Agri - Map)	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	556,000
		2	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	4,578,000
		3	โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	59,730
		4	โครงการส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	2	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	122,000
		5	โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	200,000
		6	โครงการพัฒนาศักยภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร	2	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	3,500,000
		7	โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการ เชิงรุก (Agri-Map)	2	สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ	9,450,000
			รวม 7 โครงการ			18,465,730

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566	ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	งบประมาณ
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน	1. พื้นที่การเกษตรได้รับการ อนุรักษ์ปรับปรุงและฟื้นฟู (50,000ไร่) 2. จำนวนพื้นที่รับประโยชน์ หรือพื้นที่ชลประทาน (ไร่) และ ปริมาณน้ำที่เก็บกักได้ (ลบ.ม.) 2.1พื้นที่รับประโยชน์ (26,950ไร่) 2.2พื้นที่ชลประทาน (16,800 ไร่) 2.3ปริมาณน้ำเก็บกัก (13.41ลบ.ม.) 3. จำนวนเกษตรกรที่ได้รับ สิทธิให้เข้าทำประโยชน์ในเขต ปฏิรูปที่ดิน พื้นที่เกษตรกรรม (100 ราย)	1	โครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ			78,200,000
		1	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวบาน ตำบลหนองบัวบาน	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000
		2	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านถนนกลาง ตำบลสระพัง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
		3	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านนาโจด ตำบลศรีสำราญ	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	12,000,000
		4	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	9,000,000
		18	แก้มลิงลำห้วยเปิดกัน บ้านโนนทอง	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,500,000
		19	แก้มลิงลำห้วยตาแก้ว บ้านห้วยมะนาว	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,500,000
		20	แก้มลิงห้วยบง บ้านโคกพาด	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,200,000
		21	พัฒนาระบบส่งน้ำคลอง RMC บ้านใหม่สมบูรณ์พัฒนา	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	1,000,000
		22	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำคันฉู บ้านท่าศาลา	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีบน	5,000,000
		23	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยกุดธาตุ	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพรม-เชิญ	8,000,000
		24	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านกุดแคน	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพรม-เชิญ	2,500,000
		25	ก่อสร้างฝายบ้านโนนหนองไฮ	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพรม-เชิญ	9,500,000
		26	แก้มลิงหนองโคก บ้านห้วยนาค	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพรม-เชิญ	5,000,000
		27	แก้มลิงหนองเข็ง บ้านหนองบัว	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาพรม-เชิญ	5,000,000
		2	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรินทร์			35,500,000
		1	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยชีลอง บ้านหนองคล้า ตำบลชีลอง	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,000,000
		2	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำห้วยส้มป่อย บ้านหลักศิลา ตำบลหนองบัวบาน	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,000,000
		3	ก่อสร้างฝายห้วยจอมแก้ว บ้านหนองใหญ่ ตำบลซับใหญ่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
		4	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกลำห้วยฮัง บ้านโนนสาร ตำบลบ้านแท่น	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	5,000,000
		5	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกลำห้วยยาง บ้านประชาแสนสุข ตำบลห้วยไร่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566	ที่	โครงการ	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	งบประมาณ
		6	ก่อสร้างฝาย คสล. พร้อมชุดลอกทำหินลาดบ้านโนนสะอาด ตำบลท่าใหญ่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
		7	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำกุดเวียน บ้านกุดเวียน ตำบลลาดใหญ่	1	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,500,000
		3	โครงการจัดหาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน			238,370,000
		1	เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำบ้านเพชร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	40,000,000
		2	แก้มลิงบึงกันกง ปริมาตรเก็บกัก 0.31 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	29,370,000
		3	แก้มลิงบึงแก่นนารา ปริมาตรเก็บกัก 0.19 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000
		4	แก้มลิงหนองแขงมนต์พร้อมอาคารประกอบ ปริมาตรเก็บกัก 0.13 ล้านลูกบาศก์เมตร	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000
		5	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ พื้นที่ชลประทาน 1,800 ไร่ บ้านหัวสระ	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	49,000,000
		6	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ พื้นที่ชลประทาน 1,650 ไร่ บ้านยางหวาย (2)	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	50,000,000
		7	สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ พื้นที่ชลประทาน 1,500 ไร่ บ้านหนองหญ้าข้าวนก	2	โครงการชลประทานชัยภูมิ	50,000,000
			รวม 3 โครงการ			352,070,000
			รวมทั้งหมด 45 โครงการ			402,368,857

หมายเหตุ : แหล่งงบประมาณ ได้แก่

- 1 หมายถึง งบประมาณของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
- 2 หมายถึง งบประมาณของกระทรวง/กรม
- 3 หมายถึง งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4 หมายถึง งบประมาณอื่นๆ (เอกชน กองทุน เงินกู้)

ส่วนที่ 5

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea)

ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนา / โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		หน่วยงานดำเนินงาน	งบประมาณ(บาท)
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร			
1	โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นต้นแบบการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1,000,000
	กิจกรรมหลัก 1.1 เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าและบริการ	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	1000000
2	โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าสัตว์น้ำปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ	2,000,000
	กิจกรรมหลักที่ 2.1 ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำชุมชน	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ	550,190
	กิจกรรมหลักที่ 2.2 เพิ่มศักยภาพการเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ	1,449,810
	รวม		3,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย			
1	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้มาตรฐาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	3,884,800
	กิจกรรมหลัก 1.1เพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้มาตรฐาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ	3,884,800
2	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	450,000
	กิจกรรมหลัก 1.1เพิ่มศักยภาพการแปรรูปสินค้าปศุสัตว์	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ	450,000
	รวม		4,334,800
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน			
1	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	100,200,000
	กิจกรรมหลัก 13 กิจกรรม		
	1.1 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยช่อระกา แห่งที่ 3 บ้านกุดขมิ้น ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	4,500,000
	1.2 ก่อสร้างระบบส่งน้ำหนองสำโรง บ้านไร่ ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,200,000
	1.3 ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าวังกะทะ บ้านห้วยม่วงพัฒนา ตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	14,000,000
	1.4 ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวบาน (ท่าวังมะเกลือ) ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000

ประเด็นการพัฒนา / โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		หน่วยงานดำเนินงาน	งบประมาณ(บาท)
	1.5 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกห้วยเสี้ยว ตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	8,000,000
	1.6 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกอีต้าง ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอกำแพงศรี จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000
	1.7 แก้มลิงหนองหอยโข่งพร้อมอาคารประกอบ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
	1.8 แก้มลิงหนองซ้อพร้อมอาคารประกอบ ตำบลห้วยไร่ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000
	1.9 ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนลาน ตำบลถ้ำวัวแดง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	6,000,000
	1.10 แก้มลิงหนองรวกพร้อมอาคารประกอบ บ้านนกออก ตำบลหลวงศิริ อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	10,000,000
	1.11 ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองคูขาด ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
	1.12 ปรับปรุงระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำบ้านหนองเขื่อง(อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	6,000,000
	1.13 ก่อสร้างระบบส่งน้ำบ้านหนองคอนไทย ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	4,500,000
2	โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัย กลุ่มนครชัยบุรินทร์	โครงการชลประทานชัยภูมิ	80,800,000
	กิจกรรมหลัก 12 กิจกรรม		
	2.1 ก่อสร้างฝายอีสานเขียว ตำบลโคกเร็นรัมย์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
	2.2 ก่อสร้างฝายซับสะเลเต ตำบลบ้านไร่ อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
	2.3 สถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำบ้านเพชร ตำบลบ้านเพชร อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	12,000,000
	2.4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำ สถานีสูบน้ำบ้านหนองแดง ตำบลช่องสามหมอ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	8,000,000
	2.5 ก่อสร้างระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำบ้านโนนเหมา(อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ตำบลนางแดด อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	3,800,000
	2.6 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยยางโดน บ้านหนองไฮเหนือ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	6,500,000

ประเด็นการพัฒนา / โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด		หน่วยงานดำเนินงาน	งบประมาณ(บาท)
	2.7 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยน้อย ตอนล่าง ตำบลกุดตุ้ม อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	6,000,000
	2.8 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยกุด ลิง ตำบลตลาดแร่ อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
	2.9 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยกุด ยาง ตำบลลาดใหญ่ อำเภอมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	4,500,000
	2.10 ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้าน คอนสวรรค์ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	5,500,000
	2.11 ก่อสร้างฝายลำห้วยตากลานพร้อมชุดลอก ตำบล โสกปลาดุก อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	6,500,000
	2.12 พัฒนาระบบส่งน้ำอ่างหุบสังข์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอกำแพงชัย จังหวัดชัยภูมิ	โครงการชลประทานชัยภูมิ	7,000,000
	รวม		181,000,000
	รวมทั้งสิ้น 8 โครงการ 30 กิจกรรมหลัก		188,334,800

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) ของโครงการด้านการเกษตรและสหกรณ์ที่สำคัญของจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร

1. โครงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นต้นแบบการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	พัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นต้นแบบการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ
2. แนวทางการพัฒนา	การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
3. หลักการและเหตุผล	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ได้กำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ คือ ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรกรรมยั่งยืน แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ในการให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศกำลังพัฒนารายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จังหวัดชัยภูมิพื้นที่ทำการเกษตรขนาดใหญ่และประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีเนื้อที่ 7.92 ล้านไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 3.4 ล้านไร่ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 194,4136 ครัวเรือน โดยมีการทำอาชีพการเกษตรที่หลากหลาย เช่น การทำนา ทำไร่ ไม้ผลไม้ยืนต้น หม่อนไหม พืชผัก ปศุสัตว์ ประมง ตลอดจนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เป็นต้น ดังนั้นในส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้เกิดการพัฒนาด้านการเกษตรอย่างยั่งยืน สามารถสร้างโอกาสด้านการผลิตและการตลาด จึงมีการส่งเสริมรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตสินค้าและบริการด้านการเกษตร ซึ่งจังหวัดชัยภูมิ มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ 16 อำเภอ จำนวน 2,635 แห่ง สมาชิก 47,502 ราย แต่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังขาดความ

หัวข้อ	รายละเอียด
	เข้มแข็ง ตลอดจนการขาดทักษะ องค์ความรู้ ประสบการณ์ และปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอันจะนำไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน จึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนเป็นต้นแบบในการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ 2) เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน
5. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาศักยภาพสู่การเป็นต้นแบบ ร้อยละ 80
6. พื้นที่เป้าหมาย	วิสาหกิจชุมชน จำนวน 32 แห่ง ในพื้นที่ 16 อำเภอในจังหวัดชัยภูมิ
7. กิจกรรมหลัก	เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าและบริการ
7.1 กิจกรรมย่อยที่ 1 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ถ่ายทอดเทคโนโลยีการบริหารจัดการด้านการผลิต แปรรูปและการตลาด 380,000 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ/พาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ/สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ
7.2 กิจกรรมย่อยที่ 2 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการสู่การเพิ่มมูลค่า 620,000 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชัยภูมิ/พาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ/สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชัยภูมิ
8. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567
9. งบประมาณ	1,000,000 บาท งบพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ
10. ผลผลิต (Output)	1. สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้รับความรู้ในด้านการผลิต แปรรูป และการตลาด 2. วิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนาการผลิตสินค้าและบริการคุณภาพ

หัวข้อ	รายละเอียด
11. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. สมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีแนวทางในการบริหารจัดการการผลิต การแปรรูป การตลาด และการบริหารจัดการภายในองค์กร 2. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

2. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าสัตว์น้ำปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าสัตว์น้ำปลอดภัยจังหวัดชัยภูมิ
2. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากตามหลักศาสตร์พระราชาสู่การแข่งขันอย่างยั่งยืน (เมืองสุขภาพ) ด้านการเกษตร โดยการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าประมง แบบครบวงจรให้ได้มาตรฐาน และมีความปลอดภัยด้านอาหาร เริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตลูกพันธุ์ การเลี้ยง การลดต้นทุนการผลิต การแปรรูป การตลาดสินค้าประมง เพื่อเป็นการต่อยอดขยายผลโครงการต่างๆ ให้เกิดเป็นผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น เพื่อขยายโอกาสเพิ่มทางเลือกในการประกอบอาชีพ มีการสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งพัฒนาความรู้และทักษะในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
3. หลักการและเหตุผล	จังหวัดชัยภูมิมีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกว่า 23,000 ราย ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงเพื่อบริโภคภายในครัวเรือน สำหรับที่มาของลูกพันธุ์สัตว์น้ำที่เกษตรกรนำมาเลี้ยงในพื้นที่นั้น จะซื้อจากฟาร์มเอกชน โดยฟาร์มจะนำเข้าลูกพันธุ์สัตว์น้ำชนิดต่างๆจากจังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดในเขตภาคกลางเพื่อมาอนุบาลไว้สำหรับรอการจำหน่ายให้เกษตรกรภายในจังหวัดชัยภูมิ จึงทำให้เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิมีการซื้อขายลูกพันธุ์สัตว์น้ำในราคาที่แพงขึ้น รวมทั้งเกษตรกรยังขาดความรู้และความเข้าใจหรือประสบการณ์ในการเลี้ยงสัตว์น้ำชนิดนั้นๆส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการนำสัตว์น้ำปล่อยลงในบ่อให้หาอาหารกินเองตามธรรมชาติจึงทำให้อัตรารอดต่ำ สำนักงานประมง

หัวข้อ	รายละเอียด
	จังหวัดชัยภูมิจึงได้เล็งเห็นความสำคัญเพื่อที่จะทำให้เกษตรกรได้เข้าใจในการพัฒนาอาชีพและเพิ่มศักยภาพในการผลิตสัตว์น้ำสำหรับชุมชน โดยเริ่มจากกิจกรรม การเพาะพันธุ์สัตว์น้ำชุมชน กระบวนการเพาะพันธุ์ เพื่อที่จะทำให้เกษตรกรมีลูกพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อนำไปเลี้ยงเองไม่จำเป็นต้องซื้อจากฟาร์มเอกชน รวมทั้งการที่เกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงสัตว์น้ำให้ถูกวิธี จากกิจกรรม การเพิ่มศักยภาพการเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดินจะทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตสัตว์น้ำปริมาณมากขึ้น เกิดรายได้ในครัวเรือนสูงขึ้น และการให้ความรู้ในเรื่องการสร้างอาหารธรรมชาติเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการเลี้ยง จะส่งผลให้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของจังหวัดชัยภูมิมีการพัฒนาเป็นอาชีพที่ยั่งยืนมากขึ้น และเป็นความต้องการของประชาชนที่อยู่รอบแหล่งน้ำสาธารณะ ที่ต้องการศูนย์เพาะพันธุ์ปลาชุมชน เพื่อเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำให้เพียงพอต่อการบริโภคในชุมชนและการผลิตสัตว์น้ำเพื่อให้ได้มาตรฐานและมีความปลอดภัยในการบริโภค รวมทั้ง ขยายผลพื้นที่การเลี้ยง การสร้างอาหารธรรมชาติเพื่อลดต้นทุน ตลาดปลาชุมชน แปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อยกระดับและพัฒนาให้เกษตรกรได้เรียนรู้และสามารถเพาะขยายลูกพันธุ์สัตว์น้ำไว้สำหรับใช้เองในชุมชน 2. เพื่อยกระดับและพัฒนาให้เกษตรกรได้เรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และได้มาตรฐาน ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เพียงพอในการบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายได้อย่างมีคุณภาพ
5. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. กลุ่มเกษตรกรเพาะพันธุ์สัตว์น้ำรายใหม่จำนวน 16 กลุ่ม 480 ราย 2. จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ 16 แห่ง
6. พื้นที่เป้าหมาย	ในพื้นที่ 16 อำเภอของจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มผู้เพาะพันธุ์สัตว์น้ำรายใหม่ อำเภอละ 1 กลุ่ม
7. กิจกรรมหลัก	- ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำชุมชน - เพิ่มศักยภาพการเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน
7.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ	ศูนย์เพาะพันธุ์สัตว์น้ำชุมชน 550,190 บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ - -
7.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	เพิ่มศักยภาพการเลี้ยงสัตว์น้ำในบ่อดิน 1,449,810 บาท สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ - -
8. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานประมงจังหวัดชัยภูมิ
9. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	ตุลาคม 2566- กันยายน 2567
9. งบประมาณ	2,000,000 บาท งบพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ
10. ผลผลิต (Output)	1.) เกษตรกรได้เข้าร่วมอบรมและได้รับความรู้และวิธีการเพาะ ขยายพันธุ์สัตว์น้ำในระดับชุมชนจำนวน 16 กลุ่ม 480 ราย 2.) แหล่งน้ำสาธารณะมีการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ จำนวน 16 แห่ง
11. ผลลัพธ์จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	1.) มีกลุ่มเกษตรกรที่สามารถเพาะขยายพันธุ์สัตว์น้ำในระดับชุมชน จำนวน 16 กลุ่ม มีผลผลิตลูกสัตว์น้ำ 100,000 ตัว 2.) เกษตรกรได้เข้าอบรมและมีความรู้และเข้าใจหลักการเลี้ยงสัตว์น้ำ อย่างถูกวิธี จำนวน 480 ราย มีผลผลิตสัตว์น้ำ จากการเลี้ยง 200 กิโลกรัม/ไร่

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย

1. โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้มาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้มาตรฐาน
2. แนวทางการพัฒนา	การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
3. หลักการและเหตุผล	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ คือ ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรกรรมยั่งยืน แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีกรอบวิสัยทัศน์ในการให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศกำลังพัฒนารายได้ปานกลางไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการเกษตรสู่ความเป็นเลิศด้านอาหาร โดยเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เพิ่มพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ การผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเพียงพอ มีความหลากหลายและมีคุณภาพ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองทางด้านอาหาร มีหลักประกันความมั่นคงด้านอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง จังหวัดชัยภูมิ มีเนื้อที่ 7.98 ล้านไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 3.4 ล้านไร่ มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี พื้นที่ปลูก 1,821,410 ไร่ มันสำปะหลัง 896,993 ไร่ อ้อยโรงงาน 342,365 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 93,160 ไร่ นอกจากนี้ยังมีผลิตผลทางการเกษตรที่หลากหลาย เช่น พริก ส้มโอ มะม่วง มะขามหวาน กัลยารอบ พืชผัก เป็นต้น จังหวัดชัยภูมิ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 186,652 ครัวเรือน อาชีพที่สำคัญ ได้แก่ ทำนา ทำไร่ และไม้ผลไม้ยืนต้น รายได้ส่วนใหญ่ของประชาชนในจังหวัดอยู่ในภาคเกษตรกรรม จากปัญหาความไม่แน่นอนด้านราคาผลผลิต และลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว หากเกษตรกรมีการปลูกผักปลอดภัย และมีกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน จะมีตลาดที่พร้อมรองรับผลผลิต ซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยเป็นทางเลือกเสริมจากการประกอบอาชีพทำนาและปลูกพืชไร่ และเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
	ตามนโยบายของภาครัฐอย่างจริงจัง ตลอดจนการขับเคลื่อนการพัฒนาจังหวัด ชัยภูมิ ที่มีเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนเกษตรกรผู้ผลิตพืชผักปลอดภัย ทำให้ระบบการผลิตมีมาตรฐาน ลดต้นทุนการผลิต ปลอดภัยต่อสุขภาพของประชากร และไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม จึงควรส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัย เพื่อให้จังหวัดชัยภูมิ เป็นเมืองแห่งความสุข ตามเป้าหมาย แนวทางการพัฒนาจังหวัด ชัยภูมิต่อไป
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อส่งเสริมและพัฒนากการผลิตพืชผักให้มีคุณภาพปลอดภัย และได้มาตรฐาน 2) เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร
5. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. ร้อยละของจำนวนเกษตรกรที่ร่วมโครงการนำความรู้และเทคโนโลยีไปใช้ ร้อยละ 80 2. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการมีรายได้จากการผลิตสินค้าปลอดภัย เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 3. จำนวนแหล่งจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน 16 แห่ง 4. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 50 ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP
6. พื้นที่เป้าหมาย	เกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัย ใน 16 อำเภอ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 800 ราย
7. กิจกรรมหลัก	เพิ่มศักยภาพการผลิตพืชผักปลอดภัย ได้มาตรฐาน
7.1 กิจกรรมย่อยที่ 1 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยตามความต้องการ 1,349,600 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ
7.2 กิจกรรมย่อยที่ 2 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	การตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP) 1,029,600 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดชัยภูมิ
7.3 กิจกรรมย่อยที่ 3 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วมดำเนินการ	ส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยในท้องถิ่นโดยการสนับสนุนกลุ่มในการรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย 1,505,600 บาท สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ พาณิชย์จังหวัดชัยภูมิ/ประชาสัมพันธ์จังหวัดชัยภูมิ
8. หน่วยงานดำเนินงาน	สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยภูมิ สถานีพัฒนาที่ดินชัยภูมิ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม 66 - กันยายน 67
9. งบประมาณ	3,884,800 บาท งบพัฒนาจังหวัดชัยภูมิ
10. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับการพัฒนาทักษะ องค์ความรู้และเทคโนโลยี จำนวน 800 ราย และนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80
11. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. ครีวเรือนเกษตรกรมีความมั่นคงด้านอาหาร ด้านอาชีพเกษตรกรรม และเกิดรายได้ที่ยั่งยืน 2. ผลผลิตสินค้าเกษตร มีความปลอดภัยได้คุณภาพมาตรฐาน 3. เกษตรกรมีรายได้จากการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 4. เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน ชุมชนมีความเข้มแข็ง

2. โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูปเพื่อให้ได้มาตรฐาน
2. แนวทางการพัฒนา	การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจฐานรากและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน
3. หลักการและเหตุผล	แพะเป็นสัตว์ปศุสัตว์ที่เลี้ยงง่าย ทนต่อทุกสภาพอากาศ ใช้พื้นที่เลี้ยงน้อย เป็นที่ต้องการของตลาด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาอาชีพการเลี้ยงแพะให้ยั่งยืน ซึ่งแพะจัดเป็นสินค้าปศุสัตว์ทางเลือกที่ค่อนข้างน่าสนใจ ปัจจุบันเริ่มเป็นที่นิยมของเกษตรกรมากขึ้น เนื่องจากการระบาดของโรคติดต่อ COVID-19 ส่งผลให้ราคาจำหน่ายแพะลดต่ำกว่าปีที่ผ่านมา แต่ความต้องการของตลาดแพะยังมีมาก สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ จึงจัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพการแปรรูปสินค้าปศุสัตว์เพื่อสร้างอาชีพ ให้กับกลุ่มเกษตรกร กลุ่มแปรรูป พัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม ลดผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อ COVID-19 อย่างน้อยที่สุดช่วยให้ประชาชนมีวัตถุดิบในการทำเมนูอาหารบริโภคในครัวเรือน มีผลิตภัณฑ์ในชุมชน สามารถต่อยอดสร้างเป็นอาชีพ ส่งผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดได้การบริโภค รวมทั้ง ขยาย

หัวข้อ	รายละเอียด
	ผลพื้นที่การเลี้ยง การสร้างอาหารธรรมชาติเพื่อลดต้นทุน ตลาดปลาชุมชน แปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1) เพื่อให้เกษตรกรมีอาชีพที่มีความยั่งยืน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และมีรายได้เพิ่มจากการประกอบอาชีพด้านการปศุสัตว์ 2) เพื่อให้เกษตรกรได้รับการพัฒนาในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์แพะ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น 3) เพื่อให้จังหวัดชัยภูมิ มีผลิตภัณฑ์แปรรูปด้านปศุสัตว์ที่สามารถพัฒนาเป็นสินค้า OTOP จังหวัดชัยภูมิ ที่หลากหลายมากขึ้น
5. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	จำนวนเกษตรกรผ่านการฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์แพะ จำนวน 160 ราย
6. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกอำเภอของจังหวัดชัยภูมิ
7. กิจกรรมหลัก	เพิ่มศักยภาพการแปรรูปสินค้าปศุสัตว์
7.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เพิ่มศักยภาพการแปรรูปสินค้าปศุสัตว์ - ฝึกอบรมเกษตรกรเพื่อพัฒนาทักษะการแปรรูปจากผลิตภัณฑ์จากแพะ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ งบประมาณ 450,000 บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทุกอำเภอ
8. หน่วยงานดำเนินงาน	1) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยภูมิ 2) สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทุกอำเภอ
9. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567
9. งบประมาณ	งบประมาณ 450,000 บาท
10. ผลผลิต (Output)	เกษตรกรได้รับการพัฒนาทักษะการแปรรูปผลิตภัณฑ์แพะ จำนวน 160 ราย
11. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1) เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปเนื้อแพะ และผลิตภัณฑ์จากแพะ 2) จังหวัดชัยภูมิมีผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดชัยภูมิเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 ส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน

1. โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ
2. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน/การพัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนในเขตนครชัยบุรีรินทร์
3. หลักการและเหตุผล	นโยบายรัฐบาล ข้อ 6 การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ข้อ 6.8 แก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนทั้งที่เป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรงดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี 2554 และหาวิธีที่แก้ปัญหาน้ำท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลงโดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ 1 ปี
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อพัฒนาด้านแหล่งน้ำต่าง ๆ อาทิเช่น ระบบส่งน้ำ แก้มลิง ฝายหินทิ้งกันลำนํ้า ฯลฯ ในเขตจังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ซึ่งเกิดประโยชน์ในการทำการเกษตรของราษฎร ในเขตจังหวัดชัยภูมิ
5. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำ จำนวน 25 แห่ง
6. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ
7. กิจกรรมหลัก	25 กิจกรรม
7.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยช่อระกา แห่งที่ 3 บ้านกุดขมิ้น ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 4,500,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำหนองสำโรง บ้านไร่ ตำบลลุ่มลำชี อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	งบประมาณ 3,200,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.3 กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าวังกะทะ บ้านห้วยม่วงพัฒนา ตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 14,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.4 กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองบัวบาน (ท่าวังมะเกลือ) ตำบลหนองบัวบาน อำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 10,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.5 กิจกรรมหลักที่ 5 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกห้วยเสี้ยว ตำบลบ้านแท่น อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 8,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.6 กิจกรรมหลักที่ 6 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำ พร้อมชุดลอกอีต้าง ตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 10,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.7 กิจกรรมหลักที่ 7 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	แก้มลิงหนองหอยโข่งพร้อมอาคารประกอบ ตำบลคอนสวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 7,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.8 กิจกรรมหลักที่ 8 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ	แก้มลิงหนองซ้อพร้อมอาคารประกอบ ตำบลห้วยไร่ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 10,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	
7.9 กิจกรรมหลักที่ 9 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านโนนลาน ตำบลถ้ำวัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 6,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.10 กิจกรรมหลักที่ 10 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	แก้มลิงหนองรวกพร้อมอาคารประกอบ บ้านนกออก ตำบลหลวงศิริ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 10,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.11 กิจกรรมหลักที่ 11 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองคูขาด ตำบลกุด ตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 7,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.12 กิจกรรมหลักที่ 12 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ปรับปรุงระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำบ้านหนองเขื่อง(อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ) ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 6,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.13 กิจกรรมหลักที่ 13 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำบ้านหนองคอนไทย ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 4,500,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
8. หน่วยงานดำเนินงาน	โครงการชลประทานชัยภูมิ สำนักงานชลประทานที่ 6 กรมชลประทาน
9. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	1 ปี เริ่มต้น เดือนตุลาคม 2566 สิ้นสุด เดือนกันยายน 2567
9. งบประมาณ	100,200,000 บาท (หนึ่งร้อยสองแสนล้านบาทถ้วน)

หัวข้อ	รายละเอียด
10. ผลผลิต (Output)	แหล่งเก็บกักน้ำ อาคารชลประทาน และระบบกระจายน้ำ จำนวนรวม 25 แห่ง
11. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	สามารถกักเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้น 749,000 ลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์ จำนวน 7,675 ไร่ ราษฎร ประมาณ 1,225 ครอบครัวได้รับประโยชน์

2. โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรีนทร์

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตและบริการ/โครงการพัฒนานวัตกรรมเกษตรและอาหารปลอดภัยกลุ่มนครชัยบุรีนทร์
2. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทาน/การพัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรอย่างยั่งยืนในเขตนครชัยบุรีนทร์
3. หลักการและเหตุผล	นโยบายรัฐบาล ข้อ 6 การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ข้อ 6.8 แก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนทั้งที่เป็นบริเวณกว้างและท่วมเฉพาะพื้นที่และปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล ซึ่งนำความเสียหายและทุกข์ร้อนมาให้แก่เกษตรกร โดยระดมความคิดเพื่อหาทางป้องกันไม่ให้เกิดน้ำท่วมรุนแรงดังเช่นเหตุการณ์น้ำท่วมในปี 2554 และหาวิธีที่แก้ปัญหาน้ำท่วมเฉพาะพื้นที่ให้ลดลงโดยเร็วไม่กระทบต่อพืชผล ส่วนภาวะภัยแล้งจนเกิดการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรนั้น รัฐบาลจะเร่งดำเนินการจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายครอบคลุมทั่วพื้นที่เพาะปลูกให้มากที่สุด ซึ่งจะสามารถทำได้ในเวลาประมาณ 1 ปี
4. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อพัฒนาด้านแหล่งน้ำต่าง ๆ อาทิเช่น ระบบส่งน้ำ แก้มลิง ฝายหินทิ้งกันลำนํ้า ฯลฯ ในเขตจังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ซึ่งเกิดประโยชน์ในการทำการเกษตรของราษฎร ในเขตจังหวัดชัยภูมิ
5. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำ จำนวน 25 แห่ง
6. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่จังหวัดชัยภูมิ
7. กิจกรรมหลัก	25 กิจกรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
7.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างฝายอีसानเขียว ตำบลโคกเจริญรัมย์ อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 7,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างฝายซับสะเลเต ตำบลบ้านไร่ อำเภเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 7,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.3 กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	สถานีสูบน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำบ้านเพชร ตำบลบ้านเพชร อำเภอกุฉีชุม จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 12,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.4 กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	เพิ่มประสิทธิภาพระบบส่งน้ำ สถานีสูบน้ำบ้านหนองแดง ตำบลช่องสามหมอ อำเภอกอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 8,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.5 กิจกรรมหลักที่ 5 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำอ่างเก็บน้ำบ้านโนนเหมา(อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) ตำบลนางแดด อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 3,800,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.6 กิจกรรมหลักที่ 6 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำลำห้วยยางโดน บ้านหนองไฮเหนือ ตำบลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 6,500,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.7 กิจกรรมหลักที่ 7 งบประมาณ	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยน้อยตอนล่าง ตำบลกุดตุ้ม อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

หัวข้อ	รายละเอียด
หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	งบประมาณ 6,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.8 กิจกรรมหลักที่ 8 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยกุดหูลิง ตำบลตลาดแร่ อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 7,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.9 กิจกรรมหลักที่ 9 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำพร้อมชุดลอกลำห้วยกุดยาง ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 4,500,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.10 กิจกรรมหลักที่ 10 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างระบบส่งน้ำสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านคอนสวรรค์ ตำบลคอน สวรรค์ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 5,500,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.11 กิจกรรมหลักที่ 11 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	ก่อสร้างฝายลำห้วยตากลานพร้อมชุดลอก ตำบลโสกปลาดุก อำเภอ หนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ งบประมาณ 6,500,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
7.12 กิจกรรมหลักที่ 12 งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ หน่วยงานร่วม ดำเนินการ	พัฒนาระบบส่งน้ำอ่างหุบสังข์ ตำบลหนองไผ่ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัด ชัยภูมิ งบประมาณ 7,000,000 บาท ผู้รับผิดชอบ โครงการชลประทานชัยภูมิ
8. หน่วยงานดำเนินงาน	โครงการชลประทานชัยภูมิ สำนักงานชลประทานที่ 6 กรมชลประทาน
9. ระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ	1 ปี เริ่มต้น เดือนตุลาคม 2566 สิ้นสุด เดือนกันยายน 2567

หัวข้อ	รายละเอียด
9. งบประมาณ	80,800,000 บาท (แปดสิบล้านแปดแปดแสนบาทถ้วน)
10. ผลผลิต (Output)	แหล่งเก็บกักน้ำ อาคารชลประทาน และระบบกระจายน้ำ จำนวนรวม 25 แห่ง
11. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	สามารถกักเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้น 749,000 ลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์ จำนวน 7,675 ไร่ ราษฎร ประมาณ 1,225 ครอบครัวได้รับประโยชน์